

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

శాంతిబాట

సంతోషమయ జీవనానికి మార్గదర్శి

సంపుటి 3 సంచికలు 10 & 11

మే & జూన్ 2012

రూ. 34/- (17 + 17)

కారుణ్యం
పడిన కిష్టాలు

ఉపవాసాలపై
ప్రత్యేక వ్యాసం

మన దేశంలో వసూలవుతున్న జకాత్

15 వేల కోట్ల రూపాయలు ?

(పేదలకు పంచవలసిన ఈ జకాత్ ఏమాత్రం?)

శతాబ్దాల క్రితం

ప్రపంచం నలుమూలల నుండి
వచ్చే విద్యార్థులకు విద్య నేర్పిన
మదరసాల అత్యున్నత స్థాయి
నేడు ఎందుకు క్షీణించిపోయింది?

విద్యకు ఇస్లామ్ అత్యున్నత
ప్రాధాన్యత నిచ్చింది

జామిఆ అంబే మసీద్ మరియు యూనివర్సిటీ

మసకబారుతున్న
మదరసాలు

RAMADAN 2012
Special Issue

لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ

To ALLAH belongs whatever is in the heavens and earth. Indeed ALLAH is
The Rich, The Praiseworthy (Qur'an 31:26)

సృష్టికర్త

అల్-హమీద్

الْحَمِيْدُ

The Praiseworthy

సకల పాగడ్లకు
అర్హుడు

అల్-ఘనీ

الْغَنِيُّ

The Rich

సర్వ సంపన్నుడు

అల్లాహ్

* ఆకాశాలలో మరియు భూమిలో నున్న సమస్తమూ అల్లాహ్‌కే చెందుతుంది.

నిశ్చయంగా, అల్లాహ్! కేవలం ఆయనే సర్వ సంపన్నుడు,

సర్వ పాగడ్లకు అర్హుడు. (ఖుర్'ఆన్ 31:26)

శాంతిబాట

మాసపత్రిక రూ.34/- (17+17)

సంపుటి 3 సంచిక 10&11 మే-జూన్, 2012
2-8-31, కోటబజార్, సామర్లకోట 533 440

www.saanthibaata.net

www.saanthibaata.com

Email: velugubaata@gmail.com
Cell : 9491103017

ఎడిటర్:

ఎమ్.డి. అతహారుల్లా

ఎడ్యుకేషన్ బోర్డ్:

డా॥ సలీమ్ పాషా
డా॥ నాగిరెడ్డి శ్రీనివాసరావు
ఎమ్.డి. అఫ్ఫాన్ ఉమ్రి

Editor

Md. Athaharullah

Advisory Board

Dr. Salim Pasha
Dr. Nagireddi Srinivasa Rao
Md. Affan Omri

Printed by

Md. Athaharullah

Published by

Md. Athaharullah

Owned by

Velugubaata Educational Society
(R.No. 569/2008), Samalkot-533440

and

Printed at

Saanthibaata Printing House,
19-1-447, Hanuman Statue Center
Samalkot - 533440

and

Published at

2-8-31, Kota Bazar,
Samalkot - 533440,

Editor: Md. Athaharullah

Phone : 9347046090,

Email: velugubaata@gmail.com

RNI Regd. No. APTEL/2009/29650

Production Incharge

T. Srinivasa Rao
(Zakir)

మే - జూన్ 2012

జమాదియల్ ఆఫీర్ - షాబాన్ హి. 1433

- 4 **అరబీ భాషలో సర్వమానవాళికి అల్లాహ్ యొక్క సందేశం:** ఖుర్ఆన్ గ్రంథ అధ్యయనానికి ప్రోత్సాహం - సూరహ్ అల్-బఖరా తఫ్సీర్ : 34 - 42 ఆయత్లు ...
- 10 **కారుణ్యం పడిన కష్టాలు**
- 22 **ఖుర్ఆన్ ను అర్థం చేసుకుంటూ చదువుదాం :** నెలకు 24 అరబీ పదాల చొప్పున 30 నెలలలో ఖుర్ఆన్ లోని 80 శాతం పదాలను నేర్పించాలని...
- 23 **మసక బారుతున్న మదరసా విద్య :** శతాబ్దాల క్రితం ప్రపంచంలో ఉన్నత ప్రమాణాలను నెలకొల్పిన విద్యా నిలయాలు - మదరసాలు. కాని నేడు వాటి స్థాయి ఏమిటి? ...
- 34 **రమదాన్ నెలలో సామ్ :** 6 హదీస్ గ్రంథాల నుండి ముఖ్యమైన హదీస్లతో ప్రత్యేక వ్యాసం ...
- 48 **సమాజంలో పేదరికాన్ని నిర్మూలించడానికి ఇస్లామ్ స్థాపించిన సాంఘిక సంక్షేమ వ్యవస్థ - జకాత్**

సంవత్సర చందా:

రూ. 200/-

For online payments, Please
contact Dr. N. Srinivasa Rao
(Cell: 9491103017)

M.O. చేయవలసిన చిరునామా:

వెలుగుబాట ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ

2-8-31, కోట బజార్,

సామర్లకోట-533440

మీ ఫోన్ సంఖ్య తప్పనిసరిగా వ్రాయండి

మీ పూర్తి ఎడ్రెస్ ను, ఫోన్ నెంబర్లతో
సహా M.O. ఫారమ్ పై వ్రాయండి.

లేదా

క్రింది నెంబర్ కు

మీ వివరాలను SMS చేయండి.

Cell : 9491103017

ఇతర వివరాలకై సంప్రదించండి

డా॥ నాగిరెడ్డి శ్రీనివాసరావు, M.Sc., Ph.D. **Cell : 9491103017**

M.O. పంపినా లేక బ్యాంక్ ఎకౌంట్ లో డిపాజిట్ చేసినా, వెంటనే ఫోన్ చేసి చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాము

అన్నింటా ప్రకృతి అందరూ (అనంత కరుణమయుడు, అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పెరుతో)

ప్రజలలో చైతన్యం తీసుకురావాలి

రమదాన్ నెల శుభాలను మోసుకొచ్చింది. రమదాన్ అందరికీ శుభాల నెల అయినప్పటికీ, పేదవారికి ప్రత్యేకంగా శుభాలనిచ్చే నెలగా ఈ నెలను చెప్పుకోవచ్చు. కాని దశాబ్దాలుగా మనదేశంలో పేదవారికి శుభాలను కొందరు దూరం చేస్తున్నారు. దాని ఫలితమేమో, అల్లాహ్ కే తెలియాలి, ముస్లిమ్ సమాజం ప్రపంచవ్యాప్తంగా అవమానాలకు గురి అవుతూ వస్తుంది. ఆ శుభాలు తిరిగి పొందడానికి, ప్రజలలో చైతన్యం రావాలి. ఈ చైతన్యమేమీ కొత్తది కాదు. 1400 సంవత్సరాల క్రితం అరేబియాలో ఇస్లామ్ తీసుకువచ్చిన చైతన్యం. బానిసత్వాన్ని కూకటి వ్రేళ్ళతో పెళ్ళగించిన చైతన్యం. పేదవాళ్ళని పాలకులుగా చేసిన చైతన్యం. ఈ చైతన్యం గురించి చెప్పుకునే ముందు మన రాష్ట్రంలో ఇటీవల జరిగిన కొన్ని ముఖ్య విషయాలను చెప్పుకోవాలి. ఉంది. వాటికి మరియు మనం చెప్పుకోబోయే అంశానికి సంబంధం ఉంది.

న్యాయాన్ని నిలబెట్టవలసిన జడ్జిగారు అవినీతికి పాల్పడి అరెస్ట్ అయ్యారు. ఐ.ఏ.ఎస్. అధికారులు, మంత్రులు, పారిశ్రామికవేత్తలు అరెస్ట్ అవుతున్నారు. రవి గాంచని చోటు కవి గాంచును అని చెబుతుంటారు. ఇది అతిశయోక్తి. అంటే సూర్యుడు చూడని చోటు కూడా కవి చూడగలడు అని దాని అర్థం. కాని ఇప్పుడు కవి అనే స్థానంలో 'అవినీతి' అనే పదాన్ని ఉంచాలేమో! అవినీతి ప్రవేశించని రంగం అంటూ ఏదీ లేదనే చెప్పవచ్చు. అవినీతికి పాల్పడేవారికి శిక్షించబడతారనే భయం మన దేశంలో ఎంతమాత్రం లేదు. తాత్కాలికంగా అరెస్ట్ అయినా, ధనం ఉంటే చాలు, దర్జాగా బయటకి రావచ్చు అనే ధైర్యం వారికుంది. చట్టంలో అటువంటి లోసుగులెన్నో ఉన్నాయని సామాన్యులకు కూడా ఇప్పుడిప్పుడే అర్థమౌతుంది. సామాన్యుడు న్యాయం పొంద గలననే నమ్మకాన్ని ఏనాడో వదిలేసుకున్నాడు.

టాటా ఇన్సూర్యాన్స్ ఆఫ్ సోషల్ సైన్సెస్ వారు చేసిన అధ్యయనంలో మహారాష్ట్రలోని జైళ్ళలో ఉన్న ఖైదీలలో 36 శాతం మంది ముస్లిములేనని తెలిసింది. ఈ రాష్ట్ర జనాభాలో 10 శాతం ముస్లిములు ఉండగా, ఖైదీల విషయానికొచ్చినప్పుడు మాత్రం వీరి సంఖ్య 36 శాతం అయింది. ఈ నిష్పత్తి ఆందోళన కలిగిస్తుంది. అధ్యయనంలో ఎందరో ఖైదీలను ఇంటర్వ్యూ చేశారు. ఎక్కువ శాతం మంది చెప్పిన విషయమేమిటంటే, కేవలం 'ముస్లిమ్' అనే ఒకే ఒక కారణంతో పోలీసులు తమ పట్ల వివక్ష చూపిస్తున్నారని. వీరిలో 25 శాతం మందికి, తమ తరపున వాదించడానికి లాయర్లను ఏర్పాటు చేసుకోగల ఆర్థిక స్థోమత లేదు. వారు పేదవారు. జైళ్ళలో మగ్గవలసిందే.

అంటే న్యాయం గెలవడానికైనా, అన్యాయం గెలవడానికైనా డబ్బు కావాలి. ఈ మధ్యనే మన రాష్ట్ర మంత్రీవర్యులలో ఒకరు, ఐ.ఏ.ఎస్. ఆఫీసర్లను కాల్చి పారేయాలన్నారు. అవినీతికి అక్షరాస్యులు, మరియు నిరక్షరాస్యులనే బేధం లేదు. నీతిని వదిలేసిన ఉన్నత విద్యావంతులు ఎందరో అవినీతిలో కూడా ఉన్నత స్థాయిలోనే ఉన్నారు. నిజాయితీపరులు మాత్రమే చట్టానికి భయపడుతున్నారు. భయపడేది తప్పు చేసి మాత్రం కాదు, అన్యాయానికి గురి కావాలని వస్తుందేమోనని. **కంచే చేసు మేస్తుందని సామాన్య ప్రజానీకానికి స్పష్టంగా అర్థమైంది.** కాని ఆ కంచెను నియంత్రించాలనే చైతన్యం వారిలో ఇంకనూ రాలేదు. కఠిన శిక్ష అనుభవించాలనే భయం లేనప్పుడు అవినీతి అంతం అవుతుందా?

అయితే అవినీతిని ఆపడానికి ప్రయత్నించకుండా దానిని అలాగే వదిలేస్తే, **అది ఘోరవివాదానికి దారితీస్తుంది.** ప్రజలలో చైతన్యం రావాలి. ఈ చైతన్యం పబ్లిసిటీ పోగ్రామ్ రూపంలో ప్రదర్శనలు జరిపితేనో, ధర్నాలు చేస్తానో, ధీక్షలు చేస్తానో రాదు. ఆ విధంగా చేస్తే చిన్న చిన్న చిన్నకులు పడి హఠాత్తుగా వర్షం వెలిసి పోయినట్లవుతుంది. మనం అవినీతికి దూరంగా ఉండాలి. మన పిల్లలను అవినీతికి దూరంగా ఉంచాలి. మార్పు ముందుగా వ్యక్తిగత స్థాయి నుండే జరగాలి. అవకాశాన్ని బట్టి నోటితో చెప్పడం ద్వారా గాని, చేతులతో ఆపడం ద్వారా గాని అవినీతిని అడ్డగిస్తే, మరికొందరి మద్దతు మనకు లభిస్తుంది. మన వలన కాదని ప్రతీ ఒక్కరూ అనుకుంటే మార్పు రానే రాదు. మనం ప్రారంభించి ముందడుగు వేయాలి, ఆలస్యమైనా సాధించగలం అనే నమ్మకం ఉండాలి. ఎన్ని వేల మైళ్ళ ప్రయాణమైనా ఒక అడుగుతోనే ప్రారంభమౌతుంది. ఓ మంచి సంకల్పం ఉండాలి. అది ఆచరణలోకి రావాలి. అప్పుడు ఇన్నా అల్లాహ్, అల్లాహ్ సహకరిస్తారు. అంతేకాకుండా బాగా గుర్తుపెట్టుకోవలసిన విషయం 'మార్పు' అనేది రాత్రికి రాత్రే సంభవించదు.

ఇది రమదాన్ నెల. ముస్లిములలో దాతృత్వాన్ని పెంచే నెల. ఏ నెలలో సత్కార్యాలు చేసినా, చేయకపోయినా, ఈ నెలలో వాటిని చేస్తే ఎన్నో రెట్లు పుణ్యం వస్తుందని సత్కార్యాలు చేస్తారు. కాని తాము చేసేది సత్కార్యమా? కాదా? అని తెలుసుకోవాలనే తపన చాలా తక్కువ మందిలో కనిపిస్తుంది. ఈ నెలలో ఉపవాసాలు పూర్తి అయ్యాక చేసుకునే పండుగ ఈదుల్ ఫిత్. ఆ పండుగ రోజు ఉపవాసం ఉండకూడదు. పేదవారు కూడా ఆ రోజు పండుగ చేసుకోవాలి. మామూలు రోజుల్లో అయితే ఏమీ లేనప్పుడు పేదవాడు పస్తులుంటాడు. కాని పండుగ రోజు అలా ఉండకుండా పండుగ జరుపు కోవడానికి, మనమేదైతే తింటున్నామో దానిని వారికి జకాతుల్ ఫిత్గా ఒక రోజు ముందే మనం అందించాలి.

కాని దురదృష్టవశాత్తూ చాలామంది ఈ 'జకాతుల్ ఫిత్' పండుగ రోజు ఇచ్చే ఖుత్బాకి కొంతసేపటి ముందు ఈద్గాహ్ దగ్గర గాని లేదా మస్జిద్లోగాని ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఆ సమయంలో ఇస్తే వారు పండుగ ఎలా చేసుకో గలుగుతారు? అయినప్పటికీ ఆ విధంగా ఫిత్రా ఎవరికిస్తున్నారు? తప్పనిసరిగా ఇవ్వాలి కాబట్టి ఎవరికో ఒకరికి ఇచ్చేస్తున్నారు. ఒక మస్జిద్ పరిధిలో ఉండే ఇండ్లలో ప్రజల పరిస్థితి ఎటువంటిదో ఒక జాబితా తయారుచేసి, ఆ మస్జిద్లో ఉంచితే బావుంటుంది.

అన్యాయానికి మరియు అవినీతికి పాల్పడేవారు కూడా తమ చెడు కార్యాలకు ఈ శుభాలనిచ్చే నెలనే ఎన్నుకున్నారు. ఇటువంటి పనులు చేసేది ఎవరు? ఎవరో కాదు, ధార్మిక చదువులో ఉన్నత విద్య నభ్యసించినవారే! అన్యాయం జరిగేది **పేదప్రజలకు.** పేద ప్రజలకు మేలు జరిగితే ప్రవక్త(స)వారి ముఖం ప్రసన్నంగా మారేది. పేదలకు సహాయం చేయడం అంటే ఆయన(స)కు ఎంతో ఇష్టం. మరి ప్రవక్త(స)వారికి ఇష్టమైన పనికి విరుద్ధంగా పేదలకు ప్రత్యేకంగా ఈ **నెలలోనే అన్యాయం చేస్తున్నారు.** పేదప్రజలకు పంచమని అల్లాహ్ ఆదేశించిన జకాత్ సొమ్ము, వారికి వెళ్ళకుండా

దోచుకుంటున్నారు. మన్జిల్లకు వచ్చి బాహాటంగానే ప్రజల నుండి జకాత్ సొమ్మును మదరసాల కోసమని తీసుకు వెళ్ళిపోతున్నారు. ప్రజల దృష్టిలో వీరు విద్వాంసులు. కాని ఏ ప్రాంతంలో సేకరించబడిన సొమ్ము ఆ ప్రాంతంలోని పేద ప్రజలకు ముందుగా పంచాలని వీరికి తెలియదా? ఇటువంటి చిన్నవి మరియు ముఖ్య విషయాలు నేర్చుకోకుండానే వీరు విద్వాంసులు అయిపోయారా? మదరసాల కోసమని సేకరించే ధనాన్ని వాటాలు వేసుకుని పంచుకుంటున్నారు, దొంగలు దొంగలు ఊళ్ళు పంచుకున్నట్లుగా. నమాజ్ చేసే విధానాలలోని స్వల్పమైన తేడాలను ఆధారంగా చేసుకుని వివిధ జమాత్లకు చెందిన విద్వాంసులు ఘర్షణలు పెంచి ముస్లిమ్ సమాజాన్ని చీలకలుగా చేసేశారు. కాని జకాత్ సొమ్ము విషయంలో మాత్రం ఎటువంటి ఘర్షణా ఉండదు. ఎందుకని? ఆ ఒక్క విషయంలోనే వారి మధ్య ఏకాభిప్రాయం ఎలా సాధ్యమైంది? అన్ని విషయాలలో ఏకాభిప్రాయం ఉంటే ఎంత బాగుండును. కాని ప్రజల సొమ్మును అన్యాయంగా తినడంలో మాత్రం వారి మధ్య ఏకాభిప్రాయం కుదిరింది. పూర్వపు జాతులలో విద్వాంసులు ప్రజల సొమ్ము ఎలా తినివేసేవారో ఖుర్ఆన్ లో అల్లాహ్ ఇలా తెలియజేశారు :

“ఓ విశ్వాసులారా! నిశ్చయంగా, చాలా మంది అహ్మబారులు మరియు రుహ్బానులు ప్రజల సొత్తును అక్రమ పద్ధతుల ద్వారా తినివేస్తున్నారు మరియు వారిని అల్లాహ్ మార్గం నుండి అటంక పరుస్తున్నారు. మరియు ఎవరైతే వెండి బంగారాన్ని కూడబెట్టి, దానిని అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చుపెట్టరో వారికి బాధాకరమైన శిక్ష గలదనే వార్తను వినిపించు” (ఖుర్ఆన్ 9:34)

(అహ్మబారులు, రుహ్బానులు ఇతర ధర్మాలకు చెందిన విద్వాంసులు (అలిమ్లు). నేడు ముస్లిమ్ సమాజంలో కూడా అదే విధంగా ప్రజల సొత్తును ఎవరు తినివేస్తున్నారో ఈ పత్రిక చదివిన తరువాత మీకే తెలుస్తుంది.)

ఇటువంటి అన్యాయాన్ని అపవలసిన నాయకులకు ఈ అవినీతి గురించి తెలిసినా ఎందుకు మౌనం వహించారు? అటువంటి విద్వాంసులను ఎందుకు ఆహ్వానిస్తున్నారు? వారికి ఎందుకు సహకరిస్తున్నారు? దీనిలోని మర్మం ఏమిటో ఊహకు అందనిది కాదు. సులభంగా అందరికీ అర్థమవుతుంది.

ధార్మిక విద్య నభ్యసించినవారికి, మన్జిల్ల బాధ్యతలను నిర్వహించే వారికి పరలోకం గురించి స్పష్టంగా తెలుసు. అక్కడ తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ కు సమాధానం చెప్పుకోవాలని, పాప భారం పెరిగితే శాశ్వతంగా నరకాగ్నిలో నాశనమవడం జరుగుతుందని కూడా తెలుసు. అయినా సరే వారు భయపడటం లేదు. అల్లాహ్ గురించి తెలిసినవారే ఇలా ప్రవర్తిస్తే, ధర్మం గురించి సరియైన అవగాహనలేని ఇతర ఉన్నత విద్వాంతులు, ఐ.ఎ.ఎస్. అధికార్లు అవినీతి చేయడంలో ఆశ్చర్యమేముంది! నీతి, నిజాయితీలకే ఇస్లామ్ తొలి ప్రాధాన్యత నిచ్చింది. ప్రత్యేకంగా ఆ లక్షణాలు లేనివారే బోధకులు అయితే సమాజం ఏమయిపోతుంది? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానమే ప్రస్తుత దుస్థితి.

ఇస్లామీయ పరిపాలనను అందించిన అమీరుల్ మోమినీన్ ఉమర్(రజి)వారు, పాలకులను నిలదీసి అడిగే స్వేచ్ఛను ప్రతీ పౌరుడికి కలుగజేశారు. బలహీనమైన పేదరాలు కూడా ఆయనను నిలదీసి అడిగేవారు మరియు ఆయన అణుకువగా వారికి సమాధానమిచ్చేవారు. ఇంతటి స్వేచ్ఛ ముస్లిమ్లకు ఇస్లామ్ ఇచ్చినప్పుడు, జకాత్ సొమ్ము పేద ప్రజలకు అందకుండా చేస్తుండటం చూసి వారిని నిలదీసి ఎందుకు అడగలేకపోతున్నారు? ఉమర్(రజి)వారితో పోల్చదగిన స్థాయి నాయకులు కాదే మన నాయకులు! వీరి పోలిక పర్వతానికి మరియు పరమాణువులకు మధ్య ఉండే పోలిక వంటిది. అయినప్పటికీ ప్రజలెందుకు ధైర్యం చేయడం లేదు? చెడును నిరోధించే బాధ్యత అందరిపై ఉంది. మీరు నిలదీస్తే మీ సంకల్పంలో నిజాయితీ ఉంటే, మీ గొంతుకు దన్నుగా మరికొన్ని గొంతులు కలిసే విధంగా అల్లాహుతాలా మీకు సహాయం చేస్తారు, ఇన్నా అల్లాహ్.

ఈ నెలలోనే లైలతుల్ ఖద్ర్ అనే ఓ ఘనమైన రాత్రి వస్తుంది. ఆ రాత్రిలో ఒక్క సెకను పాటు ప్రార్థన చేస్తే దాదాపు 17 గంటలపాటు ప్రార్థన చేసినంత పుణ్యం కలుగుతుంది. అంటే బలవంతంగా నిద్ర ఆపుకుని నిద్రమత్తులో ప్రార్థనలు సలపమని కాదు. మీకు ఆ రాత్రిలో అవకాశమున్నంత సమయం ప్రార్థన చేసుకోవచ్చు. ఆ రాత్రి ప్రతీ క్షణం విశ్వాసికి ఎంతో విలువైనది. మరియు ఆ రోజు రాత్రి కొందరు యువకులు బయలుదేరుతారు, వీధి దీపాలను పగలగొడతారు, ఇతర ధర్మాలవారి ఇళ్ళపై రాళ్ళు రువ్వతారు. వేగంగా బైకెలపై తిరుగుతూ, యాక్సిడెంట్స్ చేసి వారు గాయపడతారు మరియు అమాయకులైన ఇతరుల చావుకు లేదా గాయాలకు కారణమౌతారు. ఏమిటి ఘోరం! సంవత్సరంలో ఈ ఘనమైన రాత్రి సమయంలోనే అటువంటి ఘోరాలకు పాల్పడటం దేనిని సూచిస్తుంది? ఈ రాత్రుళ్ళు పోలీసులకు ప్రత్యేక డ్యూటీలు వేస్తున్నారు. ఇటువంటి రాత్రుళ్ళు ముస్లిములతో పాటు ముస్లిమేతరులకు కూడా ప్రశాంతత నివ్వాలి. కాని ఘనమైన ఈ రాత్రిలో ఘనమైన పనులు చూడటానికి బదులు సిగ్గుమాలిన పనులు చూసి ‘శాంతి ధర్మాన్ని’ శాంతిభద్రతలకు సమస్యగా ఇతరులు అపోహపడేలా చేస్తుంటే, శుభప్రదమైన రమదాన్ అవమానించ బడుతుందని ఎప్పుడు అర్థం చేసుకుంటారో? ఉత్తమ సమాజంగా నిలబెట్ట బడిన సమాజంలో ధర్మం పేరుతో ఆలిమ్లు, దాయీలు అవినీతికి పాల్పడుతుంటే నోరు మెదపలేని దీనావస్థలో నేటి ముస్లిములు ఉన్నారు. ఇక యువకులను ఏమి నియంత్రిస్తారు? తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలను లైలతుల్ ఖద్ర్ లో ఇంట్లో ఉంచి కనీసం అప్పుడైనా ఖుర్ఆన్ చదివింపజేస్తే జరిగే కీడు ఆగి, ఇన్నాఅల్లాహ్ మేలు జరుగుతుంది.

నిజాయితీగల ఒక్క ఆలిమ్ అయినా ముందుకు వచ్చి ధైర్యంగా సత్యాన్ని ప్రకటించలేక పోవడానికి గల కారణమేమిటి? అల్లాహ్ పట్ల భీతి (తఖ్వా) లేదా? ఒక్క విశ్వాసి (మోమిన్) కూడా ముందుకు రాలేడా, జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని ప్రశ్నించడానికి?

పేదలకు జరిగే అన్యాయం, అనాథలకు జరిగే అన్యాయం అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి దారితీస్తుంది.

సకల లోకాలకు కారుణ్యంగా ముహమ్మద్(స)వారు ప్రభవించడం మానవజాతి అదృష్టం. కాని ఆ మానవోత్తముడు బోధించిన బోధనలను (హదీసలను) తిరస్కరించి, ఆ ఉత్తముడిని దూషించేవారికి, అల్పమైన డబ్బు కోసం సహకరించడం ఘోరవిపత్తుకు సంకేతాలు.

కాబట్టి అల్లాహ్ ఆగ్రహం మనపై పడకముందే, చెడును నిరోధించాలి.

ఈ 2012 రమదాన్ నెలలోనైనా ప్రజలలో చైతన్యం వచ్చి పేదప్రజలకు మేలు జరగాలని అల్లాహ్ ను వేడుకుంటున్నాము. (అమీన్) - శాంతిబాట టీమ్

అరబ్ భాషలో సర్వమానవాళికి అల్లాహ్ యొక్క సందేశం

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

అనంత కరుణామయుడు, అపార కరుణాపురిత అయిన అల్లాహ్ ప్రేరుత

23

ఖుర్ఆన్ తఫ్సీర్

ఐ. సూరహ్ అల్-బఖరా

البَقَرَة

(గత సంచిక తరువాయి)

35వ ఆయత్ నుండి 42వ ఆయత్ వరకూ

35. మరియు మేము అన్నాము: ఓ ఆదమ్! నీవూ మరియు నీ భార్య ఈ స్వర్గంలో నివశించండి. మరియు మీరిద్దరూ మీకు ఇష్టమైనది యధేచ్ఛగా తినండి. కానీ ఈ చెట్టు దరిదాపులకు పోకండి, అలా చేస్తే మీరిద్దరూ దుర్మార్గులలో చేరినవారు అవుతారు.

36. ఆ పిదప పైతాన్ వారిద్దరినీ దాని నుండి తప్పించి, వారిద్దరినీ వారున్న స్థితి నుండి బయటికి తీశాడు. మరియు మేము అన్నాము, “మీరంతా ఇక్కడి నుండి దిగిపోండి, మీరు ఒకరి కొకరు విరోధులు అవుతారు. ఒక నియమిత కాలం వరకు మీరు భూమిలో ఉండి, అక్కడే జీవితం గడపవలసి ఉంటుంది.

وَقُلْنَا	يَا آدَمُ	اَسْكُنْ أَنْتَ	وَزَوْجُكَ	الْجَنَّةَ	وَكُلَا
మరియు మీరిద్దరూ తినండి	ఓ ఆదమ్	నివశించు	నీవు	మరియు నీ భార్య	ఈ స్వర్గం
مِنْهَا	رَاعِدًا	حَيْثُ	شِئْتُمَا	وَلَا تَقْرَبَا	هَذِهِ
దీని నుండి	స్వేచ్ఛగా	ఎక్కడి (నుండి) యైనా	మీకు ఇష్టమైనది	మరియు దగ్గరికి పోకండి	ఈ
الشَّجَرَةَ	فَتَكُونَا	مِنَ	الظَّالِمِينَ	٣٥	فَأَزَلَّهُمَا
చెట్టు	మీరు అలా అయిపోతారు	నుండి	దుర్మార్గులు	తప్పించి	తరువాత వారిని
الشَّيْطَانُ	عَنْهَا	فَأَخْرَجَهُمَا	مِمَّا		
పైతాన్	దీని నుండి	మరియు వారిని బయటకు తీశాడు	దేని నుండి		
كَانَا	فِيهِ	وَقُلْنَا	اهْبِطُوا	بَعْضُكُمْ	لِبَعْضٍ
వారున్నారు	దానిలో	మరియు మేము చెప్పాము	దిగిపోండి	మీలో కొందరు	మరి కొందరికి
عَدُوٌّ	وَلَكُمْ	فِي الْأَرْضِ	مُسْتَقَرٌّ	وَمَتَاعٌ	إِلَى
శత్రువులుగా	మరియు మీ కొరకు	భూమి	నివాస స్థలం	మరియు ఉపాధి	వరకు

37. తరువాత ఆదమ్, తన ప్రభువు నుండి కొన్ని మాటలు గ్రహించి (పశ్చాత్తాపపడి క్షమాభిక్ష కోరాడు) మరియు ఆయన (అల్లాహ్) అతని పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించాడు. నిశ్చయంగా, ఆయనే పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించేవాడు, అపార కరుణా ప్రదాత.

38. మేము (అల్లాహ్) ఇలా అన్నాము : “మీరంతా ఇక్కడి నుండి దిగిపొండి.” ఇక నా తరపునుండి మీకు మార్గదర్శకత్వం తప్పక వస్తూ ఉంటుంది. అప్పుడు ఎవరైతే నా మార్గ దర్శకత్వాన్ని అనుసరిస్తారో వారికి ఎలాంటి భయమూ ఉండదు. మరియు వారు దుఃఖపడరు కూడా.

39.కాని ఎవరైతే (మార్గదర్శకత్వాన్ని) తిరస్కరిస్తారో మరియు మా ఆయత్ (సూచన)లను అసత్యానిని ఖండిస్తారో, అలాంటివారు నరకాగ్ని వాసులవుతారు. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

40.ఓ ఇస్రాయిల్ సంతతివారలారా! నేను మీకు చేసిన ఉపకారాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకోండి. మరియు నాతో చేసిన వాగ్ధానాన్ని నెరవేర్చండి. నేను మీతో చేసిన వాగ్ధానాన్ని నెరవేర్చుతాను. మరియు మీరు నాకు మాత్రమే భయపడండి.

41. మరియు మీ వద్దనున్న వాటిని ధృవీకరిస్తూ నేను అవతరింపజేసిన (ఈ ఖుర్ఆన్)ను విశ్వసించండి. మరియు దీనిని తిరస్కరించే వారిలో మీరు మొట్టమొదటి వారు కాకండి. మరియు అల్ప లాభాలకు నా సూచన (ఆయత్)లను అమ్మకండి. కేవలం నా యందే భయభక్తులు కలిగి ఉండండి.

حِينَ ۞ فَتَلَقَىٰ آدَمَ مِنْ رَبِّهِ ۖ كَلِمَاتٍ فَتَابَ

కాబట్టి మరియు	పదాలు	అతని ప్రభువు	నుండి	ఆదమ్	తరువాత గ్రహించాడు	36	నియమిత కాలం
---------------	-------	--------------	-------	------	-------------------	----	-------------

عَلَيْهِ ۖ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۞

37	అపార కరుణా ప్రదాత	పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించేవాడు	ఆయన నిశ్చయంగా	ఆయన వైపుకు
----	-------------------	--------------------------------	---------------	------------

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَبِينًا ۚ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى

మార్గ దర్శకత్వం	నా నుండి	మీ దగ్గరకు వచ్చినా	మరియు ఎప్పుడు	అందరూ దీని నుండి	దిగండి	మేము చెప్పాము
-----------------	----------	--------------------	---------------	------------------	--------	---------------

فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ

వారు మరియు లేదు	వారిపైన	భయం	తరువాత లేదు	నా మార్గ దర్శకత్వం	అనుసరించాడో	తరువాత ఎవరైతే
-----------------	---------	-----	-------------	--------------------	-------------	---------------

يَحْزَنُونَ ۞ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۖ أُولَٰئِكَ

వారే	మా సూచనలతో	మరియు ఖండిస్తారో	తిరస్కరించారో	మరియు ఎవరైతే	38	దుఃఖపడ్డారు
------	------------	------------------	---------------	--------------	----	-------------

أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞ يٰبَنِي

ఓ సంతతి	39	శాశ్వతంగా ఉంటారు	దానిలో	వారు	నరకాగ్ని	సహచరులు
---------	----	------------------	--------	------	----------	---------

إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي

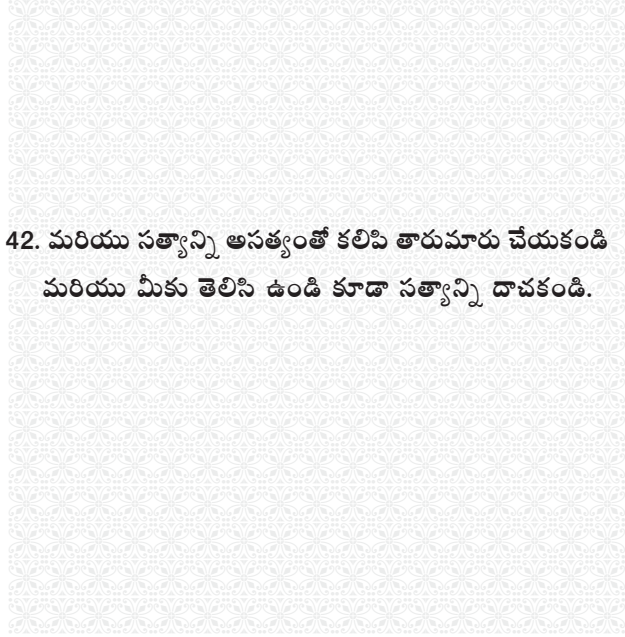
నా వాగ్ధానం	మరియు నెరవేర్చండి	మీ పై	నేను అనుగ్రహించాను	ఎదైతే	నా అనుగ్రహం	జ్ఞాపకం చేసుకోండి	ఇస్రాయిల్
-------------	-------------------	-------	--------------------	-------	-------------	-------------------	-----------

أَوْفِ بِعَهْدِكُمْ ۖ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ۞ وَأَمُوتُوا بِحَا

దేనితో	మరియు విశ్వసించండి	40	భయపడండి	మరియు నన్నే	మీ వాగ్ధానం	నేను నెరవేరుస్తాను
--------	--------------------	----	---------	-------------	-------------	--------------------

أَنْزَلْتُ مُصْرَقًا لِّهَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ

మొదటి	ఉండండి	మరియు వద్దు	మీతో	అదే	ధృవీకరిస్తూ	నేను క్రిందికి దింపిన
-------	--------	-------------	------	-----	-------------	-----------------------

42. మరియు సత్యాన్ని అసత్యంతో కలిపి తారుమారు చేయకండి మరియు మీకు తెలిసి ఉండి కూడా సత్యాన్ని దాచకండి.

كَافِرٍ بِهِ ۖ وَ لَا تَسْتُرُوا ۖ يَأْتِي تَمَنَّا قَلِيلًا ۖ وَإِيَّايَ							
మరియు మీరిద్దరూ తినండి	అల్పమైన	ఖరీదుకు	నా సూచనలతో	అమ్మకండి	మరియు దాని యొక్క	సత్య తిరస్కారులు	
فَاتَّقُوا ۖ ۝ لَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا							
మరియు దాచండి	అసత్యంతో	సత్యాన్ని	కలపకండి	మరియు 41	భయపడండి		
الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝							
				42	తెలుసుండి	మరియు మీరు	సత్యం

సూరహ్ అల్-బఖరా (34 నుండి 42 ఆయత్లలో వచ్చిన అరబ్) పదాల అర్థాలు

292. సజ్జా చేయండి	أَسْجُدُوا (س ج د)	308. నుండి	عَنْ
293. ఇబ్లిస్ (పైతాన్)	إِبْلِيسَ	309. అది / అమె యొక్క	هَا
294. తిరస్కరించాడు	أَبَى	310. బహిష్కరించాడు	أَخْرَجَ (خ ج)
295. గర్వపడ్డాడు	اسْتَكْبَرَ (ك ب ر)	311. వారు (ఇద్దరు) ఉన్నారు	كَانَا
296. (అతడు) అయ్యాడు	كَانَ	312. క్రిందికి దిగండి	اهْبِطُوا
297. నివశించు	أَسْكُنْ (س ك ن)	313. కొందరు	بَعْضُ
298. తినుట	كُلَّا	314. విరోధి	عَدُوٌّ
299. సమృద్ధిగా	رَغَدًا	315. నివాస స్థలం	مُسْتَقَرٌّ
300. ఎక్కడైనా	حَيْثُ	316. ఉపాధి మార్గాలు	مَتَاعٌ
301. మీరు కోరారు	سَأَلْتُمَا	317. కాలం	حِينَ
302. దగ్గరకు వెళ్ళవద్దు	لَا تَقْرَبَا (ق ر ب)	318. తెలుసుకున్నాడు	فَتَلَقَى
303. ఇది (ఈ)	هَذِهِ	319. పదాలు	كَلِمَاتٍ
304. చెట్టు	شَجَرَةً	320. వైపు మరలాడు	تَابَ عَلَى
305. మీరు అవ్వండి	تَكُونَا	321. పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించేవాడు	تَوَّابٌ
306. తప్పిస్తే	أَزَلَ	322. తరువాత ఎప్పుడైనా	فَإِمَّا
307. వారిద్దరు	هُمَا	323. మీ దగ్గరకు వస్తుంది	يَأْتِيَنَّكُمْ

ఖుర్ఆన్ ను అర్థం చేసుకుంటూ చదవండి. అర్థం చేసుకున్న విషయాలను ఆచరణలో పెట్టండి.

324. నా నుండి	مِنْ	340. నన్నే	إِيَّايَ
325. అనుసరించడం	تَبَعَ	341. మరియు నాకు భయపడండి	فَارْهَبُونِ (ر ه ب)
326. నా మార్గదర్శకత్వం	هُدَايَ	342. నేను క్రిందికి దింపాను	أَنْزَلْتُ
327. భయం	خَوْفٍ	343. ధృవీకరించేది	مُصَدِّقًا
328. వారిపై	عَلَيْهِمْ	344. దాని(కి)	لِمَا
329. దుఃఖం	حُزْنٍ	345. మీతో	مَعَكُمْ
330. సత్యాన్ని తిరస్కరించు	كَفَرُوا (ك ف ر)	346. అవ్వకండి	لَا تَكُونُوا
331. వారు ఖండించారు	كَذَّبُوا (ك ذ ب)	347. మొట్టమొదట	أَوَّلَ
332. మా సూచనలు	آيَاتِنَا	348. అమృతం	لَا تَشْتَرُوا
333. నరకాగ్ని సహచరులు	أَصْحَابُ النَّارِ	349. నా సూచనలు	آيَاتِي
334. ఓ	يَا	350. వెల	ثَمَنًا
335. ఇస్రాయీల్ సంతతి	بَنِي إِسْرَائِيلَ	351. అల్పమైన(ది)	قَلِيلًا
336. జ్ఞాపకం చేసుకోండి	اذْكُرُوا	352. కలపకండి	لَا تَلْبِسُوا
337. నెరవేర్చండి	أَوْفُوا	353. అసత్యం	بَاطِلَ
338. వాగ్దానం	عَهْدٍ	354. దాయకండి	لَا تَكْتُمُوا
339. నేను నెరవేరుస్తాను	أَوْفٍ		

మరియు మేము అల్లాహ్ యొక్క దూతలతో, “మీరందరూ ఆదమ్ ముందు సజ్జా చేయండి.” అని ఆదేశించినప్పుడు, ఒక్క ఇబ్లీస్ తప్ప, మిగతా వారంతా సజ్జా చేశారు. అతడు నిరాకరించాడు మరియు దురహంకారానికి గురి అయ్యాడు మరియు సత్య తిరస్కారులలోని వాడయ్యాడు. (34)

అల్లాహ్ యొక్క దూతలకు మనిషి యొక్క విశిష్టత అర్థమైంది. భూమిపై ప్రాతినిధ్యం వహించాలంటే జ్ఞానం అవసరం. ఆ జ్ఞానాన్ని అల్లాహుతాలా ఆదమ్(అ)వారికి ఇచ్చారు. భూమిపై ప్రాతినిధ్యానికి ఆ విధంగా మానవున్ని ఎన్నుకున్నారు అల్లాహుతాలా.

ఈ ఆయత్ మరొక ముఖ్యవిషయాన్ని కూడా తెలియజేస్తుంది. ఇబ్లీస్ తప్ప అందరూ చేశారని. ఇబ్లీస్ ఈ ఆదేశానికి పూర్వం వరకూ అల్లాహుకు పూర్తిగా విధేయుడే! ఇబ్లీస్ జిన్నుల జాతికి చెందినవాడు. అంటే జిన్నులను కూడా ఆదేశించారని అర్థమౌతుంది. అల్లాహ్ సృష్టిలో ముఖ్యమైన జాతులు మూడు 1. ఫరిష్తలు (మలాయికా) 2. జిన్నులు 3. మానవులు.

అంటే అప్పటికి సృష్టించబడిన జీవులన్నింటికీ ఆదేశించారని అర్థం

అవుతుంది. కాని ఖుర్ఆన్ లో ‘అల్లాహ్ యొక్క దూతలను’ మాత్రమే ప్రస్తావించడం జరిగింది. తొలి మానవుడు ఆదమ్(అ)వారిని సృష్టించక పూర్వం ఉన్నత జీవులు ‘ఫరిష్తలు’. మరియు జిన్నులు తక్కువ స్థాయి కాబట్టి, ఫరిష్తల గురించి మాత్రమే చెప్పి ఉండవచ్చు.

ఇబ్లీస్ ‘అల్లాహ్ యొక్క దూత’ కాకపోయినప్పటికీ, అతడు ప్రవర్తనలో మరియు అచరణలలో ఫరిష్తలను అనుకరించడానికే ప్రయత్నించేవాడు. మరియు అందుకే ఇతడు కూడా ఆదమ్(అ)వారికి సజ్జా చేయమని చెప్పిన ఆదేశంలో కలపబడ్డాడు. ఈ విషయాన్ని మరో ఖుర్ఆన్ ఆయత్ చాలా స్పష్టంగా వివరిస్తుంది.

మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) మేము ఫరిష్తలతో : “ఆదమ్ కు సాష్టాంగ పడండి” అని చెప్పినప్పుడు, ఒక్క ఇబ్లీస్ తప్ప మిగతా వారందరూ సాష్టాంగ పడ్డారు. అతడు జిన్నులలోని వాడు. అప్పుడు అతడు తన ప్రభువు ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించాడు. ఏమీ? మీరు నన్ను కాదని అతనిని మరియు అతని సంతానాన్ని స్నేహితులుగా చేసుకుంటారా? మరియు వారు మీ శత్రువులు కదా! దుర్మార్గులకు ఎంత చెడ్డ ఫలితముంది. (ఖుర్ఆన్ 18:50)

ఇదే విధంగా ముహమ్మద్ బిన్ ఇష్హాఖ్ ఉల్లేఖించారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి)వారు చెప్పారు, “అతడు పాపమార్గాన్ని తీసుకునేముందు, ఇబ్నీస్ అల్లాహ్ యొక్క దూతలతో ఉన్నాడు మరియు ‘అజాజీల్’ అని పిలువబడ్డాడు. అతడు భూమిపై నివశించేవారిలో ఉన్నాడు మరియు చాలా చురుగ్గా ఆరాధించేవారిలో ఒకడు మరియు ఫరిష్టాల జ్ఞానులలో ఒకడు. ఈ వాస్తవమే అతనిని అహంకారిగా చేసింది. ఇబ్నీస్ జిన్నులలోని వాడు.” (తబరీ 1:502, తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్ నుండి)

ఈ ఆయత్పై ఖతాదహ్ వ్యాఖ్యానించారు, “విధేయత అల్లాహ్ కోసం మరియు సజ్దా ఆదమ్ ముందు. అల్లాహుతాలా ఆదమ్(అ)వారికి గౌరవాన్ని కలిగించారు మరియు ఫరిష్టాలను ఆదేశించారు సజ్దా చేయమని అతని ముందు...”

ఖుర్ఆన్ లో 12వ సూరహ్ 100వ ఆయత్ లో యూసుఫ్(అ)వారి తల్లిదండ్రులు మరియు సోదరులు ఈజిప్టు చేరాక, సోదరులు ఆయన ముందు సజ్దా చేశారు.

“మరియు అతను తన తల్లిదండ్రులను సింహాసనం మీద కూర్చోబెట్టు కున్నాడు. మరియు వారందరూ అతని ముందు సాష్టాంగ పడ్డారు ...” (ఖుర్ఆన్ 12:100)

ముఖ్యంగా తెలుసుకోవలసింది ఏమిటంటే పూర్వకాలంలో చేసిన ఈ సజ్దాలు ‘ఆరాధన’కు సంబంధించినవి కావు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ కు తప్ప, ఇతరుల నెవరినీ ఆరాధించ కూడదు కాబట్టి. ఇవి గౌరవ సూచకమైనవి మాత్రమే. ముహమ్మద్(స)వారి ద్వారా అల్లాహ్ మనకు ఏర్పరిచిన చట్టంలో, గౌరవ సూచకంగా కూడా అటువంటి సజ్దాలు కేవలం అల్లాహ్ కు తప్ప ఎవరి ముందు చేయకూడదు. ఇమామ్ అల్-జస్సాస్ గారు తన అహ్ కాముల్ ఖుర్ఆన్ లో గౌరవ సూచకంగా ఇటువంటి సజ్దా ముందరి ప్రవక్తల కాలంలో చేయడానికి అనుమతి ఉందని వ్యాఖ్యానించడం జరిగింది.

మనం గౌరవ సూచకంగా ‘సలామ్’ చెప్పడం మరియు షేక్ హుండ్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. పురాతన చట్టాలలో అల్లాహ్ కొన్నింటిని నిషేధించారు, తరువాయి కాలంలో వాటిలో కొన్ని ధర్మ సమ్మతం గావించ బడ్డాయి. వాటికి కూడా కారణాలు ఉన్నాయి. అదే విధంగా కొన్నింటికి అప్పట్లో అనుమతి ఉండేది. అల్లాహ్ యొక్క ప్రవక్త సులైమాన్(అ)వారికి జిన్నులు సేవ చేసేవి. అల్లాహ్ అనుగ్రహంతో వారు సులైమాన్(అ)వారి నియంత్రణలో ఉండేవారు. క్రింది ఆయత్ చూడండి.

వారు (జిన్నులు) అతనికి అతను కోరే, పెద్ద పెద్ద కట్టడాలను కదిలించలేని కళాయిలను తయారు చేసేవారు. “ఓ దావూద్ వంశీయులారా! మీరు కృతజ్ఞులై పనులు చేస్తూ ఉండండి. మరియు నా దాసులలో కృతజ్ఞుతలు తెలిపేవారు చాలా తక్కువ.” (ఖుర్ఆన్ 34:13)

కాని మనకు జీవుల బొమ్మలు చేయడంగాని, చిత్రించడానికిగాని అనుమతి లేదు. ఇది షిర్క్ అవుతుంది.

ముహమ్మద్(స)వారికి చిట్టచివరి గ్రంథం అందజేయబడింది

మరియు దీనిలో ఆదేశాలు ప్రళయం వరకూ పాటించాలి. ప్రామాణిక హదీస్ ల ద్వారా మరో విషయం తెలుస్తుంది. ఎవరైనా తన బానిసను ‘అబ్ద్’ అని పిలువకూడదు మరియు బానిస తన యజమానిని ‘రబ్’ అని అనకూడదు.

సలాత్(నమాజ్) చేయడంలో 4 విషయాలున్నాయి. నిలుచోవడం, రుకూ చేయడం, సజ్దా మరియు కూర్చోవడం. వీటిలో నిలుచోవడం మరియు కూర్చోవడం అనేవి మన దైనందిన జీవితంలో చేస్తూనే ఉంటాము. కాని రుకూ మరియు సజ్దా కేవలం ఆరాధనకు మాత్రమే చెందినవి మరియు అల్లాహ్ ముందు తప్ప ఎవరి ముందు ఇవి చేయకూడదు.

ప్రవక్త(స)వారు చెప్పారు, “ఏ మానవుడూ అనుమతించ బడలేదు మరొకరికి సజ్దా చేయడానికి, కాని ఇది అనుమతించబడి ఉంటే నేను భార్యలను ఆదేశించే వాడిని తమ భర్తలకు సజ్దా చేయమని, ఎందుకంటే భర్తకు ఆమెపై హక్కు మిక్కిలి అధికం కాబట్టి” (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్ లో ప్రస్తావించబడింది, మజ్మూ‘అ అజ్-జవా’ ఇద్ 4:130)

అబూహురైరా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స)వారు చెప్పారు : “ఎవరినైనా ఎవరికైనా సజ్దా చేయాలని ఆదేశించవలసి వస్తే అప్పుడు నేను ఆదేశిస్తాను భార్యను సజ్దా చేయమని తన భర్తకు.” (తిర్మిజీ, హసన్, 1159, పుస్తకం 10, అధ్యాయం 10, సంపుటి 2)

అయితే స్త్రీలకు తమ భర్తల ముందు సజ్దా చేసే అనుమతి ఇస్లామ్ ఇవ్వలేదు.

‘ఇబ్నీస్’ను ఖుర్ఆన్ కాఫిర్ గా వర్ణిస్తుంది. అయితే అతని కుఫ్ర్ కేవలం అల్లాహ్ కు విధేయతచూపక పోవడం వల్లనే రాలేదు. అల్లాహ్ ఆదేశాలకు అవిధేయత చూపితే అది ‘పాపం’ అవుతుంది. లేదా ఉల్లంఘన క్రిందకు వస్తుంది. ఈ విషయంలో ‘ఇబ్నీస్’ అవిధేయత చూపడమే కాకుండా, అల్లాహ్ తో వాదించాడు, ఆదమ్(అ)వారి కంటే తనే అధికుడు అని.

అల్లాహ్ ఆదేశాలను పాటించకపోవడమే కాకుండా, ఆ ఆదేశాలను ఛాలెంజ్ చేయడం వలన ‘ఇబ్నీస్’ స్వర్గం కోల్పోవలసి వచ్చింది. ఈ ‘ఇబ్నీస్’ పైతాన్ గా మారిపోయి ప్రజల చేత అల్లాహ్ కు అవిధేయత చూపేలా చేయడానికి మరియు అల్లాహ్ ఆదేశాలను ఛాలెంజ్ చేసేలా ప్రోత్సహిస్తుంటాడు.

అటువంటి వారిని మనం నిత్యజీవితంలో చూస్తూనే ఉన్నాము. ఖుర్ఆన్ మరియు ముహమ్మద్(స)వారి బోధనల ద్వారా ఓ విషయాన్ని చెప్పినప్పుడు, వాటికి అవిధేయత చూపడమే కాకుండా, ఫలానా విద్వాంసులు మరోలా చెప్పారు కాబట్టి వారి అభిప్రాయాలను మాత్రమే అనుసరిస్తామని చెబుతూ ఛాలెంజ్ చేసేవారున్నారు. ఇటువంటి పైతాన్ ప్రభావాల నుండి అల్లాహుతాలా మనందరినీ రక్షించాలని వేడు కుంటున్నాము (అమీన్!)

ఇబ్నీస్ కి కూడా మానవ సృష్టిక పూర్వం ఒక ప్రత్యేక స్థానం ఉండేది. అతడు తాఊస్ అల్-మలా’ఇకహ్ (ఫరిష్టాల మధ్యలో నెమలి). ఇంతటి

గౌరవాన్ని పైతాన్ పోగొట్టుకున్నాడు. ఇతనికి కూడా అల్లాహ్ జ్ఞానమిచ్చారు. కాని ఆ జ్ఞానం అతనిలో అహంకారాన్ని పెంచింది. రూహుల్ బయాన్ లో చేసిన వ్యాఖ్యానాన్ని బట్టి ఓ వ్యక్తి నుండి అల్లాహ్ తన సహాయాన్ని వెనక్కి తీసుకుంటే, అతడు పాపాల నుండి రక్షించుకోలేడు మరియు ఇంకా లోతుగా మార్గభ్రష్టత్వంలో కూరుకుపోతాడు.

ఆదమ్(అ)వారిపై ఇబ్లీస్ కు అసూయ కలిగింది. ఎందుకంటే అల్లాహుతాలా అతనికి గౌరవాన్ని కలిగించారు. ఇబ్లీస్ అన్నాడు, “నేను అగ్నితో సృష్టించబడ్డాను మరియు అతడు మట్టితో సృష్టించబడ్డాడు.” కాబట్టి మొట్టమొదట చేయబడిన తప్పు ‘అహంకారం’.

ఇబ్నె కసీర్ గారు ఈ సందర్భంగా సహీహ్ ముస్లిమ్ లోని ఒక హదీస్ గుర్తు చేశారు :

“ఆవగింజంత అహంకారమైనా హృదయంలో కలిగినవాడు స్వర్గంలో ప్రవేశించడు.”

జ్ఞానం ఎక్కువయ్యే కొద్దీ మనిషిలో అణుకువ పెరగాలి. అల్లాహ్ పట్ల భయం అధికమవ్వాలి. కాని ఆ జ్ఞానం అణుకువకు బదులుగా అహంకారాన్ని పెంచితే, పైతాన్ కి పట్టిన గతే వానికి పడుతుంది. జ్ఞానం ఇచ్చేది అల్లాహ్ యేనని స్పష్టంగా తెలుసుకున్న జ్ఞాని (ఆలిమ్/విద్వాంసుడు) ‘అహంకారి’ ఏ విధంగా కాగలుగుతున్నాడు.

అల్లాహ్ తాను అనుగ్రహించిన వ్యక్తికి జ్ఞానం గ్రహించేలా చేస్తాడు.

ఒక స్కూలులో ఎందరో చదువుకుంటారు. అందరూ ఉత్తీర్ణులు కారు. కొందరే జ్ఞానాన్ని పొందుతారు. కృషి చేస్తే అల్లాహ్ జ్ఞానమిస్తాడు. కాని తాను సాధించిన ప్రతీ విషయం తన కృషి వల్లనే సాధ్యమైంది అని అనుకోవడం వాని మూర్ఖత్వమే అవుతుంది.

మరియు మేము అన్నాము: ఓ ఆదమ్! నీవూ మరియు నీ భార్య ఈ స్వర్గంలో నివశించండి. మరియు మీరిద్దరూ మీకు ఇష్టమైనది యధేచ్ఛగా తినండి. కానీ ఈ చెట్టు దరిదాపులకు పోకండి, అలా చేస్తే మీరిద్దరూ దుర్మార్గులలో చేరినవారు అవుతారు.

ఆ పిదప పైతాన్ వారిద్దరినీ దాని నుండి తప్పించి, వారిద్దరినీ వారున్న స్థితి నుండి బయటికి తీశాడు. మరియు మేము అన్నాము, “మీరంతా ఇక్కడి నుండి దిగిపోండి, మీరు ఒకరి కొకరు విరోధులు అవుతారు. ఒక నియమిత కాలం వరకు మీరు భూమిలో ఉండి, అక్కడే జీవితం గడపవలసి ఉంటుంది. (35, 36)

అల్లాహ్ మరలా ఆదమ్(అ)వారికి గౌరవాన్ని కలిగించారు. మొదట తన దూతలచే సజ్జా చేయించారు. ఆ తరువాత స్వర్గంలో నివశించ వచ్చని మరియు ఎక్కడైనా మరియు ఏదైనా తనకు నచ్చింది తినవచ్చని అనుమతి నిచ్చారు.

అల్-హాఫిజ్ అబూబక్ బిన్ మర్దున్ యహ్ ఉల్లేఖనం. అబూజర్ (రజి) చెప్పారు, “నేను అడిగాను, ‘ఓ రసూలల్లాహ్! ఆదమ్(అ) ప్రవక్తా?’ ఆయన(స) చెప్పారు, “ఔను. ఆయన ప్రవక్త మరియు సందేశహారుడు ఆయనతో అల్లాహ్ ప్రత్యక్షంగా మాట్లాడారు.”

హవ్వా(అ)వారిని ఆదమ్(అ)వారు స్వర్గంలో ప్రవేశించక ముందే

సృష్టించారు. అల్లాహ్ చూపిన వస్తువుల పేర్లను తెలిపాక, అప్పుడప్పుడు ఫరిష్తాలతో ఆయన మాట్లాడేవారు కాని వారు అల్లాహుతాలాను ఆరాధించడంలో నిమగ్నమై ఉండేవారు. కాబట్టి ఆదమ్(అ) ఒంటరితనం ఫీలయ్యేవారు. ఒకరోజు ఆయన పడుకుని ఉన్నారు. అతనికి మెళుకువ వచ్చినప్పుడు అతని తల దగ్గర తన ముఖం వంకే అందమైన కోమలమైన కళ్ళతో చూస్తున్న ఓ స్త్రీని చూశారు. నీవెవరని ఆమెను ఆదమ్(అ) అడిగారు. ఆమె తాను ఓ ‘స్త్రీ’నని సమాధానం చెప్పారు.

ఆదమ్ : నీవెందుకు సృష్టించబడ్డావు?

హవ్వా : ‘నాలో నీకు ప్రశాంతత దొరకడానికి’

ఫరిష్తాలు అతని జ్ఞానపరిధిని పరీక్షించదలచి అడిగారు : “ఆమె పేరు ఏమిటి, ఓ ఆదమ్?”

ఆయన సమాధానమిచ్చారు, “హవ్వా” (అర్థం: జీవం గలది). వారు అడిగారు : “ఆమెకు ఎందుకు అలా పేరు పెట్టావు?”

ఆయన సమాధానమిచ్చారు, “ఎందుకంటే ఆమె నా నుండి సృష్టించబడింది మరియు నేను జీవంగలవాడిని”

క్రింది ఖుర్ఆన్ వాక్యంలో అదే విషయం చెప్పబడింది :

“ఆయనే, మిమ్మల్ని ఒకే వ్యక్తి నుండి సృష్టించాడు మరియు అతని నుండియే జీవిత సౌఖ్యం పొందటానికి అతని భార్యను పుట్టించాడు...” (ఖుర్ఆన్ 7:189)

ఆదమ్(అ) మరియు అతని భార్య హవ్వా(అ) అల్లాహ్ యొక్క ఆదేశాన్ని అందుకున్నారు. ఆ ఆదేశం ప్రకారం వారు స్వర్గంలో నివశించ వచ్చు మరియు వాటి శుభాలను అనుభవించవచ్చు. ఇది వారికి శుభవార్త. అయితే ఒక హెచ్చరిక కూడా చేశారు.

ముందరి ఆయత్ లో ‘ఇబ్లీస్’ అనే పేరు ఖుర్ఆన్ లో ఉపయోగించబడింది. ఇది బలస మూలం (రూట్) నుండి ఉత్పన్నమైన పదం. దీని అర్థం నిరాశపడటం. కాబట్టి ‘అల్లాహ్ యొక్క అనుగ్రహాన్ని పొందడంలో ఆశ వదులుకున్నవాడు’ అనే అర్థమొస్తుంది.

ఈ 36వ ఆయత్ లో ‘అష్-షైతాన్’ అనే పదం ఉపయోగించబడింది. ఈ పదం పైన్ అనే మూలం నుండి ఉత్పన్నమైంది. ‘దూరంగా ఉండటం’ మరియు “అల్లాహ్ యొక్క కరుణ నుండి దూరంగా తొలగించినవాడు’ పైతాన్ అని అర్థం వస్తుంది.

ఇబ్లీస్ అనేది ప్రాఫర్ నేమ్. పైతాన్ అనేది జిన్ను యొక్క పేరు. అష్-షైతాన్ అని ఖుర్ఆన్ లో ప్రస్తావన వస్తే, అది ‘ఇబ్లీస్’ గురించి. కాని కామస్ నౌన్ (సాధారణ నామవాచకమైన) పైతాన్ లేదా దాని బహువచన పదం యైన షయాతీన్ జిన్నుకు సంబంధించినది. ఆ పదం యొక్క అర్థంలో జిన్నులు మాత్రమే కాకుండా మనుషులు కూడా వస్తారు. మరొక ఆసక్తికరమైన విషయం ఏమిటంటే, పైతాన్ అనే మూలం యొక్క అర్థం తీవ్రమైన కోపం మరియు రేజ్. బహుశా పైతాన్ పదానికి ఇది ఆధారం కావచ్చేమో.

(తఫ్సీర్ లో మరికొంతభాగం వచ్చే సంచికలో, ఇన్నా అల్లాహ్)

కారుణ్యం

పడిన కష్టాలు

మానవజాతి సంతోషంగా జీవించాలి.

సంతోషంగా జీవించాలంటే అల్లాహ్ కరుణించాలి.

అల్లాహ్ అనంత కరుణామయుడు. ఒక్క క్షణం ఆయన కరుణ ఆగితే లోకాలే ఉండవు. కేవలం మానవజాతి కోసమే కాదు సకల లోకాలకు కారుణ్యంగా ఓ మానవోత్తముడిని ఆయన ఈ భూమిపై జన్మింప జేశారు. మానవజాతి సంతోషంగా జీవించడానికి అవసరమయ్యే మార్గాన్ని, ఆ ప్రభవించిన కారుణ్యం మనకు చూపారు. అయితే ఈ కారుణ్యం రాబోతుందని, అది ప్రభవించాక ఓ ప్రదేశంలో స్థిరనివాసం ఏర్పరచుకోవడం జరుగుతుందని ముందుగానే ప్రపంచానికి తెలియ జేయబడింది. ధర్మపరాయణులైన విద్వాంసులెందరో సుదూర ప్రాంతాల నుండి ఆ చోటికి చేరుకున్నారు.

అబూ తైహాన్ అనే వ్యక్తి షామ్ (సిరియా మరియు చుట్టు ప్రక్కల ప్రాంతాల)లోని తన మాతృభూమిని వదిలేసి మదీనాలో నివశించడానికి వచ్చారు. యూద తెగ యైన బనూ ఖురైజా వారితో ఉంటున్నారు.

సకల లోకాల కారుణ్యమూర్తికి ప్రవక్త పదవి లభించడానికి రెండు సంవత్సరాల ముందే ఈయన మరణించారు.

ఆయన మరణశయ్యపై ఉన్నప్పుడు, బనూ ఖురైజా తెగవారితో చెప్పారు, “ఓ యూద వర్గీయులారా! త్రాగడానికి మరియు తినడానికి సమృద్ధిగా ఉండే షామ్ నుండి బాధలు మరియు ఆకలితో నున్న భూమి (మదీనా) రావడానికి నన్ను ఏది పురికొల్పిందని అనుకుంటున్నారు?” వారు అన్నారు, “మీకే బాగా తెలుసు”.

ఆయన అన్నారు, “నేను ప్రవక్తగారి రాక కోసం నిరీక్షించడానికై ఈ నగరానికి వచ్చాను. ఆయన (రాబోయే) సమయం చేతికందే దూరంలో ఉంది. (నా జీవిత కాలంలోనే) ఆయన పంపబడతారని ఆశించాను. ఆ విధంగా ఆయనను అనుసరించగలనని.”

అబూ తైహాన్ మాత్రమే కాదు. ఎందరో యూద రబ్బీలు, ఇతర విద్వాంసుల దగ్గర చిట్టచివరి ప్రవక్తగారి రాక గురించి సమాచారం ఉంది. ఆ విషయం వారిలో బాగా ప్రచారంలో ఉంది. ఆయన త్వరలోనే వస్తారని వారంతా ఎదురు చూశారు.

రోగాల నిలయమైన ఆ ప్రదేశానికి చేరుకుని ఎందరో ఆ

కారుణ్యమూర్తి రాక కోసం ఎదురుచూస్తున్నారు. ఆ ఎదురు చూపులో తరాలు గడిచిపోయాయి. చివరకు ఆ క్షణం రానే వచ్చింది.

ఓ మాతృమూర్తి గర్భం దాల్చింది. మునుపెన్నడూ ఈ ప్రపంచంలో ఏ మాతృమూర్తి చెందని గొప్ప అనుభూతికి లోనయ్యారు ఆమె. ఎందుకంటే ఆమె గర్భంలో మోసేది కారుణ్యాన్ని. ఆ కారుణ్యం కష్టపెట్టదు. గర్భంలో ఉన్న ఆ శిశువే తీర్పుదినం నాడు ప్రజల విషయంలో అల్లాహ్ దగ్గర సిఫారసు చేయబోతారని ఆ మాతృమూర్తికి అప్పటికి తెలియదు. అంతేకాదు చెట్టు వ్రాసులు మొదలుకొని మూగజీవాల వరకూ, అన్నీ తమ కష్టాలను ఆయనకు మొర పెట్టుకుంటాయని, ఆయన సామీప్యాన్ని కోరుకుంటాయని, ఒట్టిపోయిన జీవాల పొదుగులు కూడా పాలతో నిండిపోతాయని, ఇంకా ఎన్నో అద్భుతాలు జరుగుతాయని కూడా ఆమెకు తెలియదు.

ఆయన తాకగానే మూగజీవాలు కూడా ప్రశాంతత పొందుతాయి.

జీవం ఉన్నవి, నిర్జీవంగా కనిపించేవెన్నో ఆ మానవోత్తముడి కోసం ఎంతో పరితపిస్తాయి.

మరి అటువంటి కారుణ్యాన్ని గర్భంలో మోసే మాతృమూర్తికి మాత్రం కష్టమేలా కలుగుతుంది!

సాధారణంగా గర్భం రాకముందు కంటే, గర్భం వచ్చాక ఏ స్త్రీకైనా కష్టంగా ఉంటుంది. కాని ఈ మానవోత్తముని మాతృమూర్తి పరిస్థితి మాత్రం అందుకు భిన్నంగా ఉంది.

గర్భం ధరించినప్పటి నుండి ఆమెకు ఎంతో సౌకర్యంగా ఉండటాన్ని గమనించారు. అంతేకాదు, ఓ అద్భుతమైన స్వప్నం చూశారు. స్వప్నంలో ఆ మాతృమూర్తి సూదూర దేశాలలో ఉన్న కోటలు తన గర్భం నుండి వెలువడే కాంతితో ప్రకాశించడాన్ని చూసారు. అప్పుడు అర్థమై ఉంటుంది ఆమెకు అసాధారణ బిడ్డకు జన్మనివ్వబోతున్నానని, ఆ బిడ్డ ముందు ఓ లక్ష్యం ఉందని.

ఏ తల్లి అయినా తనకు పుట్టబోయే బిడ్డ గురించి ఎన్నో కలలు కంటుంది. కాని ఆ పుట్టబోయే బిడ్డ అసాధారణమైన వ్యక్తిత్వంతో జన్మిస్తాడని తెలిస్తే ఆ మాతృమూర్తి ఎంత గొప్ప అనుభూతికి లోనై ఉంటారో ఊహిస్తుంటే, వర్ణించడం సాధ్యం కావడం లేదు.

ప్రసవించే సమయం ఆసన్నమైంది.

గర్భంలోని ఆ శిశువు ఏ మాత్రం కష్టం కలుగకుండా భూమిపైకి వచ్చి తల ఎత్తి ఆకాశం వంక చూడటాన్ని ఆ తల్లి గమనించారు.

ఆ బిడ్డ తలపైకెత్తి చూడటంలో అంతర్యమేమిటో! సకల లోకాల ప్రభువు ఏమని అదేశించారో!

మంచివారు జన్మిస్తే ప్రకృతి కూడా సంతోషిస్తుంది. మంచిని తెలుసుకునే జ్ఞానం అల్లాహ్ వాటికిచ్చారని తెలుస్తుంది. సకల లోకాలకు కారుణ్యంగా ఆ శిశువు జన్మించగానే, అజ్ఞానపు అనవాళ్ళు స్థానభ్రంశం చెందాయి. గాఢాందకారపు ప్రపంచంలోని ప్రజలు ఏదో వింత అనుభూతికి లోనయ్యారు.

అజ్ఞానం రాజ్యమేలుతున్న ఈ ప్రపంచాన్ని సత్యాన్ని మోసుకొచ్చిన ఓ జ్ఞాన కిరణం తాకింది. షిర్క్ అనే అంధకారాన్ని తొలగించే కాంతి అది.

ఆ కారుణ్యమే ముహమ్మద్(స).

ఈ మానవోత్తముడు - ఇబ్రాహీమ్(అ)వారు అల్లాహ్ కు చేసుకున్న వేడుకోలు, ఈసా(అ)వారి శుభవార్త, ఆయన మాతృమూర్తిగారి కల.

తల్లి గర్భం నుండి ఈ లోకాన్ని వీడేవరకూ అసాధారణమైన కష్టాలను ఎన్నింటినో అనుభవించారు. కాని అందరి కష్టాలను అల్లాహ్ అనుగ్రహంతో దూరం చేశారు. యుగయుగాలుగా బాహ్య ప్రపంచంచే అల్పులుగా భావించబడుతున్న ఓ జాతిని ప్రపంచాన్ని శాసించే శక్తిగా, మానవ హృదయాలను జయించే అత్యుత్తమ శక్తిగా, కేవలం ఓ అర్ధశతాబ్ద కాలంలో మార్పుగలగడం ఈ కారుణ్యానికి మాత్రమే సాధ్యం అయ్యేలా చేశారు అల్లాహుతాలా.

దేశాలను జయించడం ఎప్పటి నుండో ఉంది. కాని హృదయాలను జయించడమెలాగో మానవులకు నేర్పారు ఈ ఉత్తముడు.

తల్లి ప్రసవించకముందే తండ్రిని కోల్పోయారు ముహమ్మద్(స). ఈ బాలుడే తరువాయి కాలంలో అనాథలకు తోడు నీడ అయ్యారు. ఆ మాతృమూర్తి పేరు అమీనా. ముహమ్మద్(స)వారి తండ్రిగారి పేరు అబ్దుల్లాహ్. ఆ బిడ్డను చూసి భర్త మరణాన్ని ఆమె తట్టుకోగలిగారు. ఆ విధంగా ఆమె తట్టుకోగలగడానికి కారణం తన బిడ్డ రూపంలో ఉన్న కారుణ్యమే. భవిష్యత్తులో మూగజీవాల కన్నీరు అర్థం చేసుకుని వాటిని ఓదార్చే ఆ కారుణ్యం తల్లికి కూడా ఓదార్చే అయ్యారు.

ఆనాటి అరబ్బుల ఆచారం ప్రకారం, పుట్టిన బిడ్డను పట్టణానికి దూరంగా పల్లెటూర్లలో పాలు పట్టించే ఆయమ్మలకు ఇచ్చేవారు. అక్కడే కొంతకాలం పెరిగాక, తిరిగి తమ తల్లిదండ్రులను చేరుకునేవారు. బిడ్డకు పాలు పట్టించినందుకు, ఆ ఆయమ్మలకు తమ స్థామతకు తగినంత బహుమతిగా ఇచ్చేవారు. అందుకనే పాలు పట్టించే స్త్రీలు సహజంగా ధనవంతుల బిడ్డలకే తొలి ప్రాధాన్యత నిచ్చేవారు.

వంశప్రతిష్ఠల విషయంలో ఈ బాలుడు ఉన్నతుడే. అయితే ఈ

వంశం ధానధర్మాలకు పెట్టింది పేరు. కాబట్టి వీరి ఆర్థిక స్థాయి ఆశాజనకంగా వారికి అనిపించలేదు.

ఒక్కొక్కసారి మనం మేలు అనుకున్న దానికంటే, ఉపయోగం లేదని అనుకున్న దానిలోనే అపరిమితమైన మేలు ఉంటుంది. అదృష్టం వరించడం అంటే అదే!

పల్లెటూర్ల నుండి వచ్చిన స్త్రీలలో హలీమా అనే ఓ పేదరాలు ఉంది. బక్కచిక్కిన వాహనంపై ఆలస్యంగా చేరుకున్న ఆమెకు ఐశ్వర్యవంతుల బిడ్డలు దొరకలేదు.

ఆమె ప్రయాణిస్తున్న గాడిద గాయాల పాలైంది. ఆమెతో పాటు భర్త మరియు బిడ్డ ఉన్నారు మరియు ఓ ముసలి ఒంటె కూడా.

ఆమె మాటలలో ... అల్లాహ్ సాక్షి, ఆ ఒంటె ఒక చుక్క పాలను కూడా ఇచ్చేది కాదు. అది కరువు సంవత్సరం. ప్రజలు ఆకలితో ఉన్నారు. వారు చాలా బలహీనపడి కృశించి పోయారు. నాతో పాటు నా కొడుకు కూడా ఉన్నాడు. అల్లాహ్ సాక్షి! అతడు (ఆకలి వలన) రాత్రి పడుకోలేదు. అతడి దృష్టి మరల్చడానికి నా చేతిలో ఏదీ లేదు. అయినప్పటికీ వర్షంపై నమ్మకం పెట్టుకున్నాను. మాకు గొట్టెలున్నాయి మరియు వర్షం కావాలి”.

వర్షం పడితే పచ్చిక మొలుస్తుంది. ఆ పచ్చిక మేసి గొట్టెలు పాలిస్తాయనే ఆశ ఆమెది.

వారంతా మక్కా చేరేసరికి, అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు(స) ఆ వచ్చిన స్త్రీలలోని ప్రతీ ఒక్కరికి చూపబడ్డారు. కాని వారిలో ఎవరూ ఆయనను తీసుకోవడానికి ఇష్టపడలేదు. ఎందుకంటే ఆయన తండ్రి చనిపోయారు. అనాథను తీసుకొని వెళితే ఆర్థికంగా వారికి పెద్దగా ఉపయోగముండదని వారు తలచారు. తండ్రి ఉంటే మంచి బహుమతి ఇస్తారనే ఆశ వారిది.

తండ్రిని కోల్పోయి, తాతగారి సంరక్షణలో ఉన్న ముహమ్మద్(స)వారే హలీమా గారికి లభించారు.

“నాకు ఏ పసివాడు దొరకనందున, నేను తిరిగి అతని దగ్గరికి వెళ్ళి అతనిని తీసుకున్నాను. అల్లాహ్ సాక్షి, నేను అతనిని తీసుకోవడానికి గల కారణం కేవలం నాకు మరో పసివాడు దొరకక పోవడమే” అని అన్నారామె.

బహుశా ఈ బిడ్డ ద్వారానైనా అల్లాహ్ తమకు మేలు చేయవచ్చని ఆమె ఆశ. అదే విషయం భర్తతో చెప్పారామె. **అల్లాహ్ పై విశ్వాసముంటే మేలు జరగకుండా ఎలా ఉంటుంది? హలీమా(రజి) కుటుంబానికి అల్లాహ్ అద్భుతమైన మేలు చేశారు. ఆయన తన దాసులను వదిలేయరు.**

ఆమె ఆ పసిబిడ్డను తీసుకుని విడిది చేసిన ప్రదేశానికి తీసుకు వచ్చారు. ఆమెతో పాటు ఆమె కన్నబిడ్డ కూడా ఉన్నారు. ఇప్పుడు ఆ కన్నబిడ్డతో పాటు ముహమ్మద్(స)వారికి కూడా పాలివ్వాలి.

“అల్లాహ్ సాక్షి! ఆ బిడ్డను తీసుకువచ్చిన ఆ సాయంత్రమే నా స్తన్యాలు పాలతో నిండాయి. కాబట్టి బిడ్డ దాహాన్ని తీర్చగలిగాను. అతని సోదరునికి కూడా (సోదరుడంటే హలీమా(రజి)వారి కుమారుడు, ఇద్దరికీ ఆమె పాలిస్తుంది కాబట్టి, స్తన్య సంబంధ సోదరుడయ్యాడు).”

హలీమా(రజి) భర్త తాము తీసుకువచ్చిన ముసలి ఒంటె పక్కన నిలుచుని ఉన్నారు. దాని పొడుగు పాలతో నిండి ఉంది. దాని పాలు పిండారు. ఆయన ఆ పాలను హలీమా(రజి)కు ఇచ్చారు. భార్య భర్తలిద్దరూ ఆ పాలను కడుపునిండా త్రాగారు.

“ఓ హలీమా! నీవు తెలుసుకో, అల్లాహ్ సాక్షి, మనం శుభాలు అనుగ్రహించబడిన ఆత్మనే తీసుకున్నాం. మనం ఆశించ గలగని దానిని కూడా ఈ ఆత్మ ద్వారా అల్లాహ్ మనకు ఇచ్చారు.” అని భర్త సంభ్రమాశ్చర్యాలతో అన్నారు.

అదే అల్లాహ్ యొక్క కరుణ. అందుకే ఆయన అనంత కరుణా మయుడు. మనం ఊహిస్తేనేనా ఆశించలేనిదానిని ఆయన నిజం చేయగలరు. దాసుల పట్ల దయాళువు ఆయన. అల్లాహ్ యొక్క కరుణ గురించి ఆలోచిస్తుంటేనే విశ్వాసుల కళ్ళు వర్షిస్తాయి.

వారి కడుపులు నిండాయి. ఆకలి బాధతో వారి కొడుకు ఏడుస్తుండటం వలన ముందు రోజు వారికి సరియైన నిద్ర కూడా లేదు. కాని ఇప్పుడు వారికి ఎన్నో శుభాలు జరిగాయి. హాయిగా పడుకున్నారు. ఇప్పుడు వారితో పాటు ప్రళయం వరకూ ప్రపంచ మంతటికీ వెలుగు చూపడానికి వచ్చిన కారుణ్యం బిడ్డ రూపంలో ఉంది.

ఈ బాలుడే పెద్దయ్యాక ఎన్నో రోజులు స్వయంగా పస్తులున్నారు గాని, పేదవారు పస్తులుంటే సహించలేకపోయేవారు. ఆ పేదవారి పాలకులయ్యారు ఈ కారుణ్యం చూపిన మార్గాన్ని అనుసరించి.

తరువాత ఆమె తన తోటి స్త్రీలతో తిరుగు ప్రయాణం ప్రారంభించారు. ఆమె తన గాడిదపై పసివారైన ముహమ్మద్(స)ని తీసుకుని కూర్చున్నారు.

ఆమె తన తిరుగుప్రయాణాన్ని ఇలా వర్ణించారు :

“హలీమా ఆత్మ ఎవరి చేతిలో ఉందో ఆయన సాక్షి, మిగతా వారి కంటే వేగంగా ముందుకు సాగిపోయాను. నా తోటి స్త్రీలు ఆశ్చర్యంతో, ‘మా కోసం ఆగు! ఈ గాడిద అదేనా (ప్రారంభంలో) నీవు ప్రయాణించింది. ‘ఔను’ నేను అన్నాను. వారు అన్నారు, ‘కాని దాని (కాళ్ళపై) గాయాలుండేవి, మనం ఇక్కడకు చేరినప్పుడు. దీనికి ఏమైంది?’

నేను అన్నాను, అల్లాహ్ సాక్షి నేను తీసుకుని వెళ్ళేది శుభాలు అనుగ్రహించబడిన బాలుని”.

ఆ స్త్రీలు ఎంత దురదృష్టవంతులు! అనాథ అని ఆ బాలుడిని తీసుకోవడానికి నిరాకరించారు. ఆ అనాథే రాబోయే కాలాలలో

ప్రపంచంలో అనాథ శరణాలయాల స్థాపనకు కారకుడు అవుతాడని వారికి తెలియదు కదా! వారి జీవితాలలో వెలుగు నింపడానికి అల్లాహ్ పంపిన కారుణ్యమని వారికి ఆ సమయానికి తెలియదు.

హలీమా మాత్రమే ఎందుకు అదృష్టవంతులయ్యారు? ఆమె ఒక్కరికే అల్లాహ్ అవకాశమిచ్చారా? లేదే! అందరూ స్త్రీలకు ఇచ్చారు. కాని వారు చిన్న బహుమానాల కోసం అదృతమైన బహుమతిని చేజార్చుకున్నారు. అన్నీ తెలిసిన వాడు అల్లాహ్ అయే. అందుకే మనం అల్లుమని భావించిన దానినే అల్లాహ్ ఇచ్చినా, విశ్వాసంతో అదే మహాభాగ్యమని భావించాలి. అందులో అల్లాహ్ ఎన్ని శుభాల నుంచుతారో! అది అల్లాహ్ కే తెలుసు. అల్లాహ్ ఎవ్వరికీ రవ్వంత అన్యాయం చేయరు. మనకు మనమే అన్యాయం చేసుకుంటున్నాము ఆయన కరుణను తెలుసుకోక.

వారు ప్రయాణం కొనసాగించారు. రోజులు గడుస్తున్నాయి. శుభాలు పెరుగుతున్నాయి. వారు ఇంటికి చేరారు. వారి భూములు కరువు కాటకాలతో ఉన్నాయి. పశువులు మేతమేయడానికి వెళ్ళి తిరిగి వచ్చాయి. మిగతా తెగ గొట్టెలు ఆకలితో వస్తే, హలీమా గొట్టెలు కడుపు నిండుగా, వాటి పొడుగులు పాలతో నిండి వచ్చాయి.

వారు గొట్టెల పాలు పితికి త్రాగారు. మిగిలిన తెగవారు హలీమా గొట్టెలు ఎక్కడ మేశాయో అక్కడే తమ గొట్టెలను మేపాలని తరువాయి రోజు అక్కడ మేపారు. కాని తిరిగి ముందురోజు జరిగినట్లే జరిగింది. వారి గొర్రెలు ఆకలితో ఉంటే, హలీమా గొర్రెలు కడుపునిండుగా, పాలతో ఉన్నాయి.

అనంత కరుణామయుడైన అల్లాహ్ తన ప్రియమైన సందేశహారుడికి ఇచ్చిన విశిష్టత అది. ప్రజలు అబ్బురపడ్డారు. ప్రకృతి పులకించింది.

బాలుడిని తీసుకురాగానే ఆ పేదరాలి కష్టాలు మంచులా కరిగి పోయాయి. అద్భుతాలు చూసి అచ్చెరువొందారు. ప్రళయం వరకూ ఆ పేదరాలు పేరు విశ్వాసుల హృదయాల్లో నిలిచిపోతుంది. ఈ అదృష్టం ఎంతమందికి దక్కుతుంది!

ఒక చోట నష్టం కలిగింది అని విశ్వాసి బాధపడ కూడదు. ఎందుకంటే మరోచోట రెట్టింపు లాభం లభిస్తుంది, ఇన్నా అల్లాహ్. ఆ విషయానికి ఈ మాతృమూర్తి ‘హలీమా’ గారుకూడా ఒక ఉదాహరణే. సందర్భం కాబట్టి ఇక్కడ చెబితేనే బావుంటుంది. ముహమ్మద్(స)వారికి 25 సంవత్సరాలు వయస్సున్నప్పుడు, ఖదీజా(రజి)వారితో వివాహం జరిగింది. ఆమె ధనవంతురాలు. ఖదీజా(రజి)వారి గొప్ప వ్యక్తిత్వాన్ని తలచుకున్న ప్రతీసారి విశ్వాసుల కళ్ళు నీళ్ళతో నిండుతాయి. హృదయం ప్రశాంతత పొందుతుంది.

ఖదీజా(రజి)వారు ‘హలీమా’గారిని ప్రత్యేకంగా వివాహానికి ఆహ్వానించారు. ఎందుకని? కారుణ్యమూర్తియైన తన భర్తను, బాల్యంలో జాగ్రత్తగా చూసుకున్నందుకు. ఆహ్వానించే సమయానికి ఇంకా వివాహమే జరగలేదు. కాబోయే భర్తపట్ల ఎంత ప్రేమ! కాబోయే భర్తకు చిన్నతనంలో పాలిచ్చి పెంచిన తల్లికి ఎంతటి గౌరవాన్ని ఇచ్చారామె.

అలనాడు అందరి స్త్రీల వలే 'హలీమా' గారు కూడా, బహుమతిని ఆశించే పాలివ్వడానికి వచ్చారు. ఆమెకు ఇతర స్త్రీల కంటే మేలే జరిగింది. అంటే ఆమెకు ఆశించిన దాని కంటే ఎక్కువే అల్లాహ్ దగ్గర నుండి అనాడే పొందారు.

అయినప్పటికీ ఖదీజా(రజి)వారి మనస్సులో ఏమనుకున్నారో! కారుణ్యమూర్తియైన కాబోయే భర్తకు పసితనంలో పాలిచ్చినందుకు, వివాహం పూర్తి అయ్యాక 'హలీమా(రజి)' వారికి ఊహించని బహుమతినే ఇచ్చారు. ఇంటికి అవసరమైన నిత్యావసర వస్తువులతో పాటు, ఒక ఒంటె మరియు నలభై గొట్టెలను బహుమతిగా ఇచ్చి సగౌరవంగా సాగనంపారు. ఆ గౌరవానికి హలీమా గారి కళ్ళు ఎంతగా వర్షించి ఉంటాయో, ఆనంద భాష్పాలతోనే ఆమె ఇంటికి ప్రయాణం సాగించి ఉంటారు.

అల్లాహ్ అనంత కరుణామయుడు కదా! తని ప్రియ సందేహుడికి పాలిచ్చినందుకు ఆమెకు అనూహ్యరీతిలో బహుమతులు అందేలా చేశారు.

హలీమా గారి దగ్గర ముహమ్మద్(స)వారు పెరుగుతున్న సమయంలో, అల్లాహ్ యొక్క దూత జిబ్రీల్(అ) బాలుని హృదయాన్ని శుభ్రపరిచారు. ఊహ తెలియని ఆ వయస్సులో అల్లాహుతాలా ఆ కారుణ్యంపై సైతాన్ ప్రభావాన్ని తొలగించారు. ప్రతీ మనిషిలో సైతాన్ యొక్క భాగం ఉంటుంది. ఏ పాపానికైనా ప్రేరేపించేదే సైతాన్. తన ప్రియసందేహుడిని పాపరహితంగా పెరిగేలా ఏర్పాట్లు చేశారు అల్లాహుతాలా.

బాలునికి ఇలా జరిగిన విషయం తెలిసి హలీమా గారు మరియు ఆమె భర్త భయపడ్డారు. ఆ బిడ్డను అమీనాగారి దగ్గరకు తీసుకు వచ్చేశారు. ఇంతకు పూర్వమే ఒకసారి తీసుకువస్తే అక్కడ ప్లేగు వ్యాధి వ్యాపించి ఉండటం వలన తిరిగి తీసుకువెళ్ళి పొమ్మన్నారు.

మరలా వారు రావడంతో విషయం తెలుసుకున్నారు. వారితో ఆమె చెప్పారు, 'నా కుమారుని ముందు ఓ లక్ష్యం ఉంది. నేను అతని గురించి మీకు ముందుగా చెప్పలేదా!'

"(నా గర్భంలో) ఆయనను నేను మోసాను మరియు అల్లాహ్ సాక్షి! నేనెన్నడూ అంత తేలికైన మరియు సులభంగా ఉండే బరువును మోయలేదు. తరువాత అతనిని మోసేటప్పుడు, నేను చూసేదాన్ని నాలో నుండి వచ్చే కాంతిని, ఆ కాంతి బస్రాలలోని ఒంటెల మెడలను ప్రకాశింప జేసేది! (లేదా ఆమె చెప్పారు, బస్రా రాజసాధాలను). తరువాత నేను అతనిని ప్రసవించాను. మరియు అల్లాహ్ సాక్షి! ఇతర పిల్లల్లా అతను బయటకి రాలేదు, స్వయంగా తన చేతుల ఆధారంతో భూమిపైకి వచ్చారు. మరియు అతని తల ఆకాశంవైపు ఎత్తి ఉంది."

వారి నుండి అమీనా గారు బిడ్డను తీసుకున్నారు.

ప్రవక్త(స)వారికి ఆరేళ్ళ వయస్సులో ఆయన తల్లిగారు, మదీనాలో ఉన్న బనూ అద్ బిన్ నజ్జార్ తెగకు చెందిన తన బంధువులకు తన కుమారున్ని చూపాలనే ఉద్దేశ్యంతో మదీనాకు బయలుదేరారు. ఆ ఇద్దరితో పాటు వారి సేవకురాలైన బరకా (ఉమ్మై అయ్మన్(రజి)) కూడా ఉన్నారు. ప్రవక్త(స)వారు జన్మించక పూర్వం ఓ బానిస బాలికగా ఆ ఇంటికి చేరారు బరకా. కాని ఆ ఇల్లు కారుణ్య నివాసం కదా! ఆ బాలిక ఆ ఇంటిలో ఒక సభ్యురాలిగానే ఉంది. ప్రవక్త(స)వారు పెరిగాక ఉమ్మై అయ్మన్ గారిని 'అమ్మా!' అని పిలిచేవారు. బానిసలను పశువులకంటే హీనంగా చూసే ఆ రోజులలో, ఆ కారుణ్యంచేత అమ్మా అని పిలవబడ్డారామె.

మదీనా నుండి అమీనాగారు, కుమారుడు మరియు సేవకురాలితో తిరుగు పయనమయ్యారు. మార్గమధ్యంలో తన భర్త సమాధిని చూశారు. భర్తను ఎంతగానో ప్రేమించిన ఆమె తట్టుకోలేకపోయారు. రోదించారు. తీవ్రంగా జబ్బు పడ్డారు. తన భర్త మరణించినట్లే, మక్కాకు చేసే తిరుగు ప్రయాణంలో ఆమె కూడా మరణించారు.

ప్రవక్త(స)వారి తల్లిదండ్రుల మరణం దాదాపు ఒకే విధంగా జరిగింది.

ఆ బాలుడు ఇప్పుడు ఓ అనాథ!

తనను ప్రాణంగా ప్రేమించేవారినే కోల్పోయిన ఆ అనాథ హృదయం ఆ సమయంలో ఎంత తల్లడిల్లిందో!

ఆ అనాథే హృదయాల విజేత అయ్యారు.

సకల లోకాలకు కారుణ్యంగా పంపిన తన ప్రవక్తను అనాథగా చేసి కరుణ చూపలేదా! అనంత కరుణామయుడు కదా అల్లాహ్! ఊహ తెలియని వయస్సులోనే ఆయన హృదయం నుండి సైతాన్ ప్రభావాన్ని అల్లాహ్ తీసివేశారు.

సమాజంలో అందరూ పడే కష్టాలను స్వయంగా తన ప్రియప్రవక్త అనుభవంలోకి తీసుకువచ్చారు.

ప్రపంచంలోని అనాథల కన్నీరు తుడిచేందుకు, వారి మానసిక స్వాంతన కోసం ఓ కారుణ్య పునాది వేయడానికేమో!

మాతృమూర్తి మరణించాక, ముహమ్మద్(స)వారి సంరక్షణ బాధ్యతను తాతగారు అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ తీసుకున్నారు. అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ గారు తన కుమారుల కంటే మనుమడైన 'ముహమ్మద్(స)వారికే' ఎక్కువ ప్రాధాన్యత నిచ్చేవారు.

తండ్రిగారి మీద ఉండే గౌరవాభిమానాల మూలంగా కుమారులలో ఎవరూ కూడా అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ గారి పరుపుపై కూర్చుండేవారు కాదు. ముహమ్మద్(స)వారు మాత్రం దానిపైనే కూర్చునేవారు, ఆయనను పెత్తండ్రి, బాబాయిలు వేరేచోట కూర్చుండ బెట్టడానికి ప్రయత్నించి నప్పటికీ. ఈ విషయంలో అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ గారు ముహమ్మద్(స)వారి తరపునే ఉండేవారు. నిజానికి తన ప్రక్కన ఆయనే కూర్చోబెట్టుకునేవారు.

తన మనుమడిలోని మంచితనాన్ని మరియు పెరిగాక గొప్ప కార్యాలనే చేస్తాడని ఆయన పసిగట్టారు.

అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ గారు చిన్న చిన్న ప్రయాణాలపై ముహమ్మద్(స)ని పంపేవారు. సాధారణంగా అటువంటి వాటిని ఆయన చాలా తొందరగానే పూర్తిచేసుకుని వెనక్కి వచ్చేవారు. కాని ఒకరోజు, దారి తప్పిన ఒంటెలను వెతకడం కొరకు ఆయనను పంపారు. ఆ పని పూర్తి కావడానికి చాలా ఆలస్యమైంది. ముహమ్మద్(స)వారు రావడం ఆలస్యమయ్యే కొద్దీ, అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ గారిలో కంగారు పెరిగిపోతుంది. చాలా విచారపడిపోయారు. ముహమ్మద్(స)వారు ఒంటెలతో తిరిగి రావడంతోనే, అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ ఆయనతో అన్నారు, “ఓ నా కుమారా! ఒక మామూలు స్త్రీ చేసినట్లు, నీ విషయంలో నేను చాలా విచారపడ్డాను - విచారంతో (అది) నన్నెప్పటికీ వీడదు”.

తాతగారు సామాన్యులు కాదు. మాటకు కట్టుబడి ఉండే వ్యక్తి. ప్రాణంగా భావించే కాబా మస్జిద్ పై అబ్రహా దాడి చేయబోతున్నాడని తెలిసినా, దానిని అల్లాహ్ యే కాపాడుకుంటారనే భరోసాగా ఉన్నారేగాని కాస్త కూడా విచారపడలేదు. ఆయన జీవితంలో ఏ విషయంలోనూ విచారపడనంత విధంగా తన మనుమడైన ముహమ్మద్(స)వారు కనిపించక పోయేసరికి, ఆ ఖురైష్ సర్దార్ ఒక మామూలు ఆడదానిలా విచారపడ్డారు అంటే, ఆయన ముహమ్మద్(స)వారిని ఎంతగా ప్రేమించారో అర్థమౌతుంది. ఆయన పడిన విచారం ఆయన జీవితంలో ఎన్నడూ వదలదని చెప్పిన ఆయన మాటలద్వారా ఈ ప్రపంచంలో అన్నింటికంటే ఎక్కువ ముహమ్మద్(స)వారినే ప్రేమించారని స్పష్టమౌతుంది.

అల్లాహుతాలా ఖుర్ఆన్ లో మానవాళికి చెప్పారు, కష్టంతో పాటే సుఖం ఉంటుందని. ప్రవక్త(స)వారు అనాథ కావచ్చు. కాని అల్లాహ్ తన ప్రియప్రవక్తను అనాథగా వదిలేస్తారా! ఎటువంటి తాతగారిని సంరక్షకుడిగా చేశారో చూడండి.

తాతగారు తన మనుమడిని 2 సంవత్సరాలు సంరక్షించారు. ఇక ఈ లోకాన్ని వీడే సమయం ఆసన్నమైందని భావించి, అతని కుమారుడు ‘అబూతాలిబ్’ గారిని ముహమ్మద్(స)వారి యొక్క సంరక్షకునిగా చేశారు.

ముహమ్మద్(స)వారు తన తండ్రిని చూడలేదు. ఆయన పుట్టేసరికి తండ్రి మరణించారు. 6 సంవత్సరాల వయస్సులో తల్లి మరణించారు. తన కుమారుడు అల్లాహ్ దయతో ఎన్నో హృదయాలను తన ప్రేమతో ఏ విధంగా జయించారో చూడకుండానే తన ప్రియపుత్రున్ని ఈ లోకంలో అనాథగా వదిలి ఆ తల్లికూడా వెళ్ళిపోయారు. ఆయన ఎనిమిదేళ్ళ వయస్సులో ప్రపంచంలో అన్నింటికంటే ఎక్కువగా తనను ప్రేమించిన తాతగారిని కోల్పోయారు.

బాబాయి అయిన అబూతాలిబ్ గారు ప్రాణంలా చూసుకున్నారు. తన బిడ్డల కంటే ప్రేమగా చూసుకునేవారు.

ఇక్కడ సందర్భాన్ని బట్టి ఓ సంఘటన చెప్పుకోవాలి.

ముహమ్మద్(స) ప్రవక్తగా బాధ్యతలు స్వీకరించి అల్లాహ్ యొక్క ధర్మాన్ని ప్రజలకు బోధించేటప్పుడు, ఆయనకు ఎందరో విరోధులు తయారయ్యారు. హాషిమ్ వంశాన్ని 3 సంవత్సరాల పాటు వెలి వేసినప్పుడు, ముహమ్మద్(స)వారికి ప్రాణాపాయం ఉండవచ్చని తలచి బాబాయి ఏం చేసేవారంటే, అందరూ వినేటట్లుగా ముహమ్మద్(స)వారిని ఒక చోట పడుకోమని చెప్పేవారు. రాత్రివేళ ఆయనను అక్కడి నుండి లేపి వేరేచోట పడుకోబెట్టి, ఆయన స్థానంలో తమ కుమారులలో ఒకరిని పడుకోబెట్టేవారు. అంతటి అసాధారణమైన ప్రేమ బాబాయిది.

చిన్నప్పుడు బాబాయిగారి సంరక్షణలో ఉన్నప్పుడు ప్రవక్త(స)వారు గాఢ్థలను మేపారు.

ముహమ్మద్(స)వారికి అప్పటికి దాదాపు పది,పన్నెండేళ్ళు ఉంటాయి. అంటే అప్పటికి ఆయన బాలుడు. ముహమ్మద్(స)వారు తన పినతండ్రి గారి సంరక్షణలోనే ఉన్నారు. అబూతాలిబ్ గారు తరచుగా షామ్ (సిరియా మరియు పరిసర ప్రాంతాల)కు మరియు ఇతర ప్రాంతాలకు వ్యాపార నిమిత్తం వెళ్ళేవారు.

అటువంటి ఓ ప్రయాణంలో ఆయన ప్రవక్త(స)వారిని కూడా తనతో పాటు తీసుకువెళ్ళారు. అబూతాలిబ్ గారితో పాటు మక్కా ముఖ్య నాయకులు కూడా ఉన్నారు. వారి వర్తక బిడారం క్రైస్తవ సన్యాశి బుహైరా నివశించే మఠాన్ని దాటి, అక్కడ గుడారాలు వేసుకుని వారి సామాగ్రిలోని కొన్నింటిని దింపుకున్నారు.

ఇదిలా వుండగా, వారంతా ఆశ్చర్యపడేలా క్రైస్తవమఠం నుండి బుహైరా వారిని కలవడానికి వచ్చారు. ఆ మఠం ప్రక్కనే ఆగినా ఏనాడూ వారిని కలవడానికి రాని వ్యక్తి ఆ రోజు వచ్చారు.

వారంతా వ్యాపార సామాగ్రి దింపుతూ ఉండగా, వారి మధ్యనుండి నడుస్తూ అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరుడు - ముహమ్మద్(స)వారిని చేరుకుని, ముహమ్మద్(స) చేయి పట్టుకుని గట్టిగా బుహైరా అన్నారు:

“ఈయన సకలలోకాల నాయకుడు. ఉనికిలో ఉన్న వాటి ప్రభువు తరపున సందేశహరుడు. ఉనికిలో ఉన్నవాటి కొరకు అల్లాహ్ ఈయనను కారుణ్యంగా పంపుతాడు”.

ఖురైష్ నాయకులు అడిగారు, “ఏ విషయం మీకు ఇది తెలియ జేసింది?” ఆయన చెప్పారు, “అఖాబా నుండి వస్తూ (ఈ ప్రదేశాన్ని) మీరు దాటినప్పుడు, ప్రతీ చెట్టు మరియు రాయి సజ్జాలో పడిపోయింది. మరియు అవి ఎవరికీ సజ్జా చేయవు ఓ ప్రవక్తకు తప్ప. మరియు వాస్తవానికి, నేను అతని ప్రవక్త పదవిని తెలిపే (ఆకారంలో) యాపిల్ ను పోలివుండే గుర్తు నుండి తెలుసుకున్నాను మరియు అది అతని భుజం క్రింద ఉంది.”

అతను తన మఠానికి తిరిగి వెళ్ళారు వారికి ఆహారాన్ని సిద్ధం చేయడానికి. కాస్సేపటికి ఆహారంతో తిరిగివచ్చినప్పుడు ముహమ్మద్(స) తమ ఒంటెలను కాపలా కాస్తున్నారు. తమతో పాటు కలిసి భోజనం

చేయడానికి ముహమ్మద్(స)వారిని కూడా పిలవమని ఆయన వారిని కోరారు. ముహమ్మద్(స)వారిపైన ఓ మేఘం నీడగా నిలిచివుంది. వారంతా చెట్టు నీడన కూర్చున్నారు. ముహమ్మద్(స) కూర్చోగానే నీడ ఆయనవైపు కదిలి పూర్తిగా కప్పివేసింది. దానిని చూచి, బుహైరా అన్నారు, “చూడండి! చెట్టు నీడ ఆయనను కప్పడానికి కదిలింది.”

అబూతాలిబ్ గారితో మరియు ఇతర నాయకులతో ప్రవక్త(స)వారిని తమ మాతృదేశానికి తిరిగి తీసుకు వెళ్ళిపొమ్మని చెప్పారు. ప్రత్యేకంగా ఆయన వారిని కోరినదేమిటంటే రోమన్ల భూభాగంవైపు ఆయనను తీసుకువెళ్ళవద్దని. రోమన్లు గనుక ఆయన గురించి తెలుసుకుంటే మరియు ఆయన ప్రవక్తపదవిని తెలిపే సూచనలను చూస్తే, వారు ఆయనను హత్య చేస్తారని భయం ఆయనది.

ఆయన వారికి ఇది వివరిస్తున్నప్పుడు, ఆయన వెనుతిరిగి 7గురు రోమన్లు వారివైపు రావడాన్ని చూశారు. ఆయన వారి దగ్గరికెళ్ళి అడిగారు వారికేమి కావాలని. వారు అన్నారు, “మాకు సమాచారం అందింది (రాబోయే) ప్రవక్త ఈ నెలలో బయటకు వస్తారని. ప్రతి దారి భటులతో మూసివేయబడింది మరియు మమ్మల్ని ఈ దారిలో గమనించమని పంపారు”. బుహైరా వారితో అన్నారు, “అల్లాహ్ ఒక విషయాన్ని పూర్తి చేద్దామని అనుకున్నారనుకుండాం. ఏ వ్యక్తి అయినా దానిని జరుగకుండా ఆపగలడా?” వారు అన్నారు, “లేదు”.

ఆయన చెప్పారు, “అప్పుడు అతనికి విధేయత చూపిస్తామని ప్రతిజ్ఞ చేయండి”. తరువాత భటులు ఖురైష్ నాయకులను కలిశారు గాని ముహమ్మద్(స)వారికి ఏ హానీ చేయలేదు.

బుహైరా భటులకు ఏదో నచ్చుచెప్పి ప్రవక్త(స)వారిని వదిలి వెళ్ళేలా చేయగలిగారు. కాని ఇంకా చాలామంది భటులు దారిలో ఉన్నారేమో! బుహైరాలో కంగారు పెరిగింది. అతని నలహాను స్వీకరించి ప్రవక్త(స)వారిని మక్కా పంపివేశారు అబూతాలిబ్.

సత్యవంతుడు అంటే ఎవరు? అని అడిగితే ఎటువంటి సందేహం లేకుండా అరేబియాలో ఎవరైనా తడుము కోకుండా చెప్పగలిగే పేరు - ముహమ్మద్(స), నిజాయితీపరుడు, సౌమ్యుడు .... ఇలా ఏ ఉత్తమ లక్షణాన్ని అయినా కలిగి ఉండే వ్యక్తి ముహమ్మద్(స)వారేనని అందరికీ తెలుసు.

ముహమ్మద్(స)వారు 25 సంవత్సరాల వయస్సుకు చేరుకున్నారు.

ఖఫీజా(రజి)వారు మక్కాలో ధనవంతురాలు. ఆమె భర్త చనిపోయాక మరలా మరో వివాహం చేసుకున్నారు. రెండవ సారి కూడా వైధవ్యం కలిగింది. ఇక ఆమె మరో వివాహం చేసుకోలేదు. ఆమెకున్న మంచి శీలం వలన ఆమెను ఖురైషీయులు ఎంతగానో గౌరవించేవారు.

ఆమె తన తరపున వ్యాపారం చేయడానికి, వ్యాపార దక్షత గలవారిని కుదుర్చుకుని వారిని వేరే ప్రాంతాలకు పంపి వ్యాపారం చేయించేవారు. ముహమ్మద్(స)వారి యొక్క నిజాయితీ, సత్యత గురించి ఆమెకు తెలిసింది. సిరియాలో తన కొరకు వ్యాపారం చేయడానికి ముహమ్మద్(స)వారి ఆమోదంతో ఆయనకు వ్యాపార బాధ్యతలను అప్పగించారు.

ఖఫీజా(రజి)వారి నౌకరు పేరు మైసరా. ముహమ్మద్(స)వారు అతనితో కలిసి సిరియా బయలుదేరారు. అక్కడ తమతో పాటు తీసుకువెళ్ళినది అంతా అమ్మివేశాక, వేరే సామాగ్రి కొని, దానిని కూడా పూర్తిగా అమ్మివేసి, తిరుగు ప్రయాణం చేశారు. ఈ వ్యాపారం ద్వారా ఖఫీజా(రజి)వారికి అధిక లాభాలు అందాయి. ఇంతకు ముందెన్నడూ లేని విధంగా తన ఐశ్వర్యంలో అనుగ్రహాలు కలిగాయని గ్రహించారు.

ముహమ్మద్(స)వారు ఈ వ్యాపారం ద్వారా తనకు లభించిన సంపద కంటే, ఆయనకు ఈ ప్రయాణం ఎంతో మేలు చేసింది. ఈ ప్రయాణంలో ఆయన ఎన్నో ప్రాంతాల గుండా వెళ్ళారు. తరువాత కాలంలో ఇవన్నీ ఇస్లామ్ పరిపాలనలోకి వచ్చాయి.

అంతేకాకుండా ఈ ప్రయాణమే ఖఫీజా(రజి)వారితో వివాహానికి దారి తీసింది. ఖఫీజా(రజి)వారి నౌకరు ముహమ్మద్(స)వారితో ఉండటం వలన, ముహమ్మద్(స)వారి యొక్క ఉత్తమ లక్షణాలు, గొప్పదైన ఆయన వ్యక్తిత్వాన్ని దగ్గరుండి చూడగలిగాడు. మైసరా ఈ ప్రయాణంలో ఇంకా ఎన్నో అద్భుతాలను చూశాడు. మైసరా ద్వారా ముహమ్మద్(స)వారి మహిమన్నత వ్యక్తిత్వాన్ని ఖఫీజా(రజి)వారు తెలుసుకున్నారు.

ఖఫీజా(రజి)వారు తన ఐశ్వర్యంలో గలిగిన శుభాలను గ్రహించి మరియు ముహమ్మద్(స)వారి గుణగణాలను తెలుసుకున్నాక ఆమెకు ప్రవక్త(స) వారిపై కలిగిన మంచి అభిప్రాయాన్ని తన సన్నిహిత సఖి అయిన నఫీసా బిన్త మునబ్బహాకు చెప్పారు. నఫీసా ముహమ్మద్(స)వారి దగ్గరికెళ్ళి ఖఫీజా(రజి)వారి తరపున పెళ్ళి ప్రస్తావన ముందుంచారు. ఆ ప్రతిపాదన ఆయనకు కూడా సంతోషం కలిగించింది. కాని ఆయన ముందుగా తన పినతండ్రుల దగ్గరకు వెళ్ళి వారి సలహాను అడిగారు. వారంతా ఒప్పుకున్నారు. ఎందుకంటే, ఆమె సభ్యతా సంస్కారాల గురించి, ఉత్తమ శీలం గురించి ఖురైషీయులకు బాగా తెలుసు. ఆమె రెండవ భర్త మరణించాక దాదాపు మక్కాలోని ముఖ్యనాయకులు అందరూ ఆమెను వివాహం చేసుకుంటామని ప్రతిపాదించారు. కాని ఆమె వారిని తిరస్కరించారు.

ముహమ్మద్(స)వారు ఖఫీజా(రజి)వారిని వివాహం చేసుకున్నారు. ముహమ్మద్(స)వారు ఉండే అప్పటి సమాజంలో ఎన్ని వివాహాలైనా చేసుకోవచ్చు. కాని ఆమె జీవించియుండగా ఆయన(స) మరొక వివాహం చేసుకోలేదు.

ఈ దంపతులకు ఇద్దరు కుమారులు మరియు నలుగురు కుమార్తెలు కలిగారు. కుమారుల పేర్లు : అల్-ఖాసిమ్ మరియు అబ్దుల్లాహ్. వీరే వరుసగా అత్-తాహిర్ మరియు అత్తయ్యిబ్ బేగా పిలువబడ్డారు. ప్రయాణానికి ఉపయోగించే పశువుపై కూర్చోగలిగే వయస్సు వచ్చేసరికి ఖాసిమ్ మరణించారు. అబ్దుల్లాహ్ పసివానిగా ఉన్నప్పుడే మరణించారు. ఇదంతా ముహమ్మద్(స)వారు ప్రవక్త కాకమునుపే జరిగింది. ముహమ్మద్(స)వారి కుమార్తెలు: జైనబ్(రజి), రుఖయ్యా(రజి), ఉమ్మై కుల్సూమ్(రజి) మరియు ఫాతిమా(రజి).

ముహమ్మద్(స)వారు మరియు ఖదీజా(రజి)వారు ఆదర్శ దంపతులు. ఒకరినొకరు ప్రేమించుకున్నారు. గౌరవించుకున్నారు. అసాధారణమైన వ్యక్తిత్వానికి అసాధారణమైన భార్య లభించారు. అల్లాహ్ తన ప్రయోగప్రవక్త ముహమ్మద్(స)వారు ఎదుర్కోబోయే కష్టాల కడలిలో ఓ బలమైన తోడు ఇచ్చారు. వివాహ సమయంలో ముహమ్మద్(స)వారి వయస్సు 25 సంవత్సరాలు మరియు ఖదీజా(రజి)వారి వయస్సు 40 సంవత్సరాలు

ఆయన మనస్సుకు ప్రశాంతత కలిగించే ఓ అద్భుతమైన తోడును అల్లాహుతాలా అనుగ్రహించారు.

ఏ సమస్యనయినా శాంతియుతంగా పరిష్కరించడం అంటే ఆయనకు ఎంతో ఇష్టం. గొడవలు రక్తపాతం అనేవి ఆ రోజుల్లో సర్వసామాన్యం. రక్తపాతాన్ని తప్పించడానికి ఆయన తొలి ప్రాధాన్యత నిచ్చేవారు. దీనికి ఒక ఉదాహరణ.

వరదల కారణంగా మక్కాలోని కాబా మస్జిద్ గోడలు బీటలు వారాయి. కాబా పునర్నిర్మాణం కోసం మక్కా తెగ నాయకులు నిర్ణయించు కున్నారు. ఒక్కొక్క ఉపతెగకి మస్జిద్ యొక్క ఒక ప్రక్కభాగపు పని అప్పజెప్పబడింది. మామూలుగా మనం చూస్తుంటాం. ఏదైనా కట్టడం పని జరుగుతుంటే క్రింది తరగతి శ్రామిక జీవులే చేస్తుంటారు. కాని 'కాబా' మస్జిద్ నిర్మాణంలో తెగ నాయకులు కూడా పాల్గొన్నారు. ఎందుకంటే అది ఎంతో పవిత్ర కార్యం కాబట్టి. మక్కా నాయకులు కూడా రాళ్ళు మోసారు.

కాబా నిర్మాణ కార్యక్రమం దాదాపు పూర్తి కావస్తుంది. నల్లరాయి (హజ్రె అస్వద్)ను దాని స్థానంలో ఉంచాలి. ఇక్కడే వచ్చింది అసలు సమస్య. వారి మధ్య తీవ్రమైన వాదన మొదలైంది. ప్రతీ తెగ నాయకుడు కాబా మూలలో ఆ రాయిని తానే ఉంచాలని, అది తన తెగ గౌరవంగా భావించారు.

అయితే ఈ విషయంలో ఎటువంటి రక్తపాతం జరగకుండా, ఉమయ్యా బిన్ ముఘీరా అనే వృద్ధనాయకుడు వారికి ఇలా నచ్చ చెప్పారు, "ఓ ఖురైష్ ప్రజలారా! మీ విషయంలో తీర్పుగా మస్జిద్ ద్వారం నుండి ప్రవేశించే తొలి వ్యక్తిని నియమించుకోండి." ఉమయ్యా గారి సలహా అందరికీ నచ్చింది. వారంతా ఆత్మతతో ఆ ద్వారం గుండా మొట్టమొదట ఎవరు ప్రవేశిస్తారా? అని ఎదురు చూస్తున్నారు.

ప్రవేశించింది మరెవరో కాదు, వారందరికీ ఆమోదయోగ్యమైన ఉత్తముడే! ఆయనే ముహమ్మద్(స)! ఆయన(స)ను చూడగానే అందరూ ముక్త కంఠంతో అరిచారు, "అదుగో! అమీన్, నిజంగా మాకు సంతోషం కలిగింది." ఎందుకంటే, ఆయనంతటి సత్యసంధుడు మరియు నిజాయితీ పరుడు మరొకరు లేరు.

ఆ గొడవ గురించి ముహమ్మద్(స)వారికి తెలియజేశాక, ప్రవక్త(స) చెప్పారు, "ఓ వస్త్రాన్ని తీసుకురండి". వారు దానిని తీసుకు వచ్చినప్పుడు, ప్రవక్త(స) తన చేతులతో ఆ నల్లరాయిని వస్త్రం మధ్యభాగంలో ఉంచి

చెప్పారు, "ప్రతీ తెగ (ఉపతెగ) వస్త్రం యొక్క ఒక మూలను పట్టుకోండి". ప్రతీ ఉపతెగ నాయకుడు ఆయన(స) చెప్పినట్లే వస్త్రాన్ని పట్టుకున్నారు. తరువాత వారంతా కలిసి దానిని ఎత్తి పట్టుకుని దానిని ఉంచవలసిన ప్రదేశానికి తీసుకువచ్చారు. ప్రవక్త(స)వారు ఆ వస్త్రం నుండి హజ్రె అస్వద్ని తీసి దానిని సరియైన స్థానంలో ఉంచారు. అందరూ తృప్తి చెందారు, ఓ పెద్ద ఉపద్రవం తప్పిపోయింది.

ఇక మానవజాతికి మార్గదర్శకత్వం కోసం ప్రవక్త బాధ్యతలు చేపట్టే తరుణం ఆసన్నమైంది. ప్రవక్తగా త్వరలో స్వీకరించబోయే కర్తవ్యం గురించి ముహమ్మద్(స) వారికి సూచనలు అందుతుండేవి.

ముహమ్మద్(స)వారు ఒకసారి చెప్పారు : "నాకు మక్కాలోని ఓ రాయి తెలుసు అది నేను (ప్రవక్తగా) పంపబడక ముందు నుండి నాకు సలామ్ చేస్తుండేది. దానిని నేను ఇప్పటికీ గుర్తించగలను."

ప్రతీ ప్రవక్తకు అల్లాహ్ దగ్గర నుండి సందేశాన్ని (వహీ) తీసుకువచ్చే అల్లాహ్ యొక్క దూత - జిబ్రీల్(అ). హిరా గుహలో మొదటిసారి జిబ్రీల్(అ) తొలి దివ్య సందేశాన్ని తీసుకు రావడానికి పూర్వమే ప్రవక్త(స)వారికి నిజమైన కలలు వచ్చేవి. ఆయన ఏదైతే కలలో చూసేవారో నిజజీవితంలో ఖచ్చితంగా అది జరుగుతూ ఉండేది.

ప్రవక్త కావడానికి ముందు ఆయనలో అంతర్గతంగా మార్పు వస్తున్నట్లు ఆయన అనుభూతి చెందేవారు. ఏకాంతంగా ఉండడం మరియు ఆ పరిస్థితిలో ఆరాధన చేసుకోవడం ఆయన(స)కు ఎంతో ఇష్టంగా ఉండేది. ఆయన(స) హిరా గుహలో ఒంటరిగా ఉంటూ ఆరాధన చేయాలనుకునేవారు. ఆ గుహ (cave) మక్కాకు వాయువ్య (north-west) దిశలో ఉంది. ఎన్నో రాత్రులు ఆయన అక్కడే గడిపేవారు. ఒకొక్కసారి 10 రాత్రులు, ఒకొక్కసారి అంతకంటే ఎక్కువగా బస చేసేవారు. మధ్యలో ఇంటికి వెళుతుండేవారు. ఇంటి దగ్గర గడిపే సమయం తక్కువగా ఉండేది. అక్కడి నుండి ఆహారపానీయాలు తీసుకుని గుహకు తిరిగి వచ్చేవారు. ముహమ్మద్(స)వారు ప్రవక్త అయిన తరువాత చెప్పారు, **విశ్వాసి కొచ్చే స్వప్నం (కల) ప్రవక్త పదవి యొక్క 46 భాగాలలో ఒక భాగం అని.**

ఒకరోజు ఆయన హిరాగుహలో ఉండగా అకస్మాత్తుగా అల్లాహ్ యొక్క దూత ఆయన దగ్గరికి వచ్చి ఆయనను చదవమని అడిగారు. ప్రవక్త(స) చెప్పారు, 'ఎలా చదవాలో నాకు తెలియదు'. జిబ్రీల్(అ)వారు ముహమ్మద్(స)వారి దివ్య సందేశాన్ని స్వీకరించ గలిగేలా సన్నద్ధం చేశారు. తొలి దివ్య సందేశం ప్రవక్త(స)వారు అందుకున్నారు. ఆ వహీ ఒక పర్వతంపై అవతరిస్తే అది తట్టుకోలేదు. ఆయనపై వహీ అవతరించేటప్పుడు ఆయనకు చాలా కష్టంగా ఉండేది.

ఆ తరువాయి కాలంలో ఒకసారి ఆయన(స) ఒంటె మీద ఉన్నప్పుడు వహీ (దివ్య సందేశం) అందినప్పుడు, ఆ సమయంలో ఆ భారాన్ని ఒంటె కూడా భరించలేకపోయింది. దానిని బట్టి వహీని స్వీకరించేటప్పుడు ప్రవక్త(స)వారి పరిస్థితి ఎలా ఉండేదో అర్థమౌతుంది. సకల లోకాలకు

కారుణ్యంగా పంపబడిన ఆయనకు అప్పుడు ఎంత కష్టంగా ఉంటుందో!

ఆ కాలంలోనే అలా ఉంటే, మొట్టమొదటి సారి వహీ స్వీకరించి నప్పుడు ఆయన పరిస్థితి ఇంకెంత కష్టంగా ఉంటుందో అలోచించ గలిగే ప్రతివారికి అర్థమౌతుంది.

అంతకు పూర్వం ఏ విధమైన అనుభవంలేని ఓ అతిపెద్ద బాధ్యతను స్వీకరించవలసి వచ్చినప్పుడు ఎవరైనా ఓ విధమైన ఒత్తిడికి గురి అవుతారు. అటువంటి ఒత్తిడితో ఆయన గుండె దడదడ కొట్టు కుంటుండగా ఆ సందేశంతో తిరిగివచ్చారు. ఆయన ఖదీజ బిన్త్ ఖువైలిద్(రజి) దగ్గరికెళ్ళి చెప్పారు, “నన్ను దుప్పటితో కప్పు, నన్ను దుప్పటితో కప్పు”. వారు ఆయనను కప్పారు ఆయన భయం పోయేవరకు. ఆ తరువాత జరిగిన విషయం ప్రతీది ఖదీజ(రజి)వారికి ఆయన తెలియజేసారు, “నాకేదో జరుగుతుందని నేను భయపడు తున్నాను.” ఖదీజ బదులుగా చెప్పారు,

“ఎన్నటికీ కాదు! అల్లాహ్ సాక్షి! అల్లాహ్ ఎన్నటికీ మిమ్మల్ని అవమానపరచరు. మీరు బంధువులను ఆదరిస్తారు, పేదవారికి, అనాథలకు సహాయం చేస్తారు, అతిథులను సత్కరిస్తారు మరియు అపదలలో ఉన్నవారికి సహాయం చేస్తారు”

భర్త ఆందోళన చూసి ఆమె కంగారు పడలేదు. ఓదార్పునిచ్చారు. గ్రంథ జ్ఞానమున్న తన బంధువు ద్వారా ఆ వచ్చినవారు అల్లాహ్ దూత అని, తన భర్త ప్రవక్తగా అల్లాహ్ చే ఎన్నుకోబడ్డారని తెలుసుకున్నారు.

భర్తకు ఉన్న అసాధారణమైన గుణాలను ఆమె అర్థం చేసుకున్నారు. తన భర్తకు మేలే జరగుతుందని ప్రగాఢ విశ్వాసం ఆమె మాటలలో కనిపిస్తుంది. అనంత కరుణామయుడైన అల్లాహ్, తన సందేశహరునికి కూడా అసాధారణమైన లక్షణాలున్న ఓ మంచి భార్యనే అనుగ్రహించారు. అర్థం చేసుకునే మంచి భార్య తోడుగా ఉంటే, కష్టాలలో ఉన్నప్పటికీ ఏ మనిషికైనా ఎంతో మనశ్శాంతిగా ఉంటుంది.

‘ఆరాధ్యుడు లేడు అల్లాహ్ తప్ప’ అని ప్రభోదిస్తూ తాను అల్లాహ్ సందేశహరుడనని ప్రజలకు సత్యాన్ని తెలియజేయడం ప్రారంభించారు. ఆయన(స)యొక్క నిజాయితీ, సత్యసంధతపై అక్కడ ఎవరికీ అనుమానం లేదు. అంతేకాదు, చదవడం, వ్రాయడం తెలియని ముహమ్మద్(స)వారి నోటి వెంట వెలువడుతున్న అద్భుతవాణిని బట్టి ఆయన అల్లాహ్ సందేశహరుడనని అనుమానం లేకపోయినా, వారిలోని గర్వం బహిరంగంగా ఆ సత్యాన్ని ఒప్పుకోవకుండా చేసింది ఇష్టపడలేదు. బంధువులలో కూడా కొందరు విరోధం వహించారు.

ఆయన చెబుతున్న సత్యాన్ని స్వీకరించి ఇస్లామ్ స్వీకరిస్తున్నవారి గురించి తెలుసుకుని, వారిని కష్టపెట్టడం మొదలుపెట్టారు మక్కా విగ్రహారాధకులు. ఇస్లామ్ స్వీకరించేవారిలో బానిసలు మరియు దాదాపు అన్ని తెగలకు చెందిన పేదవారు, ధనవంతులు ఉన్నారు.

హజ్జ్ కాలంలో ముహమ్మద్(స)వారు యాత్రికులకు సందేశం ఇచ్చేవారు. అతని వెనుకే అబూలహబ్ వెళ్ళి ఆయన(స) మాటలను ఖండిస్తూ రాళ్ళు విసిరేవాడు, ఆ రాళ్ళు వినరడం వలన ఆయన

మడమలు రక్తం స్రవించేవి. అబూ లహబ్ భార్య కూడా అటువంటిదే. ముహమ్మద్(స)వారు నడిచే దారిలో రాత్రిపూట ముళ్ళను పరిచేది. దూషించేది. ఈ అబూ లహబ్ ఇల్లు ప్రవక్త(స)వారి ఇంటికి ఆనుకునే ఉండేది.

ఆయన ఇంటిలో నమాజ్ చేస్తున్నప్పుడు ఆయనపై పడేటట్లుగా మేక గర్భాశయాన్ని వేసేవారు. ఆ అశుద్ధాన్ని ఆయనపై విసిరినప్పుడల్లా ఓ కర్రతో వాటిని తీసివేసి తలుపు దగ్గరుంచి అనేవారు, ‘ఓ అబ్బె మనాఫ్ వంశీయులారా! పొరుగువారు చేసేపనేనా ఇది’.

ఒకసారి ముహమ్మద్(స)వారు కాబా మసజిద్ దగ్గర నమాజ్ చేసు కుంటుండగా, సజ్దాలోకి వెళ్ళగానే కొందరు ఖురైషులు ఒంటె (పేవులు ఆయన భుజాల మధ్య ఉంచారు. ఆయన(స) సజ్దాలోనే ఉండి పోయారు, ప్రవక్త(స)వారి ప్రియ పుత్రిక ఫాతిమా(రజి)వచ్చి వాటిని తీసేవరకూ.

ఒక దుర్మార్గుడైతే చీకిపోయిన ఎముకలను పాడిగా చేసి ఆయనపై ఊదాడు.

ఒకడైతే ఆయన(స) సజ్దాలో ఉన్నప్పుడు ఆయన మెడను కాళ్ళతో నొక్కాడు.

ఒకరోజు ముహమ్మద్(స)వారు సఫా కొండపై కూర్చుని ఉండగా, ఆ వైపు అబూ జహ్ల్ వెళ్ళడం జరిగింది. ముహమ్మద్(స)వారిని దూషించాడు. అక్కడితో ఆగకుండా ఆయన తలపై రాయి విసిరాడు. దానితో ఆయన(స) తల నుండి రక్తం స్రవించింది.

ముహమ్మద్(స) వారు వెళుతున్నప్పుడు ఓ స్త్రీ ఆయనపై కసపు (ఇంటిలో ఊడ్చిన చెత్తను) పోసేది. అయితే ఓ రోజు ఆ స్త్రీ ఇంటిమీదుగా వెళు తున్నప్పుడు తనపై కసపు పడకపోవడం గమనించి, ముహమ్మద్(స) వారు ఆమె గురించి వాకబు చేశారు. ఆమె అనారోగ్యంతో మంచం పైనే ఉన్నారని తెలిసి, ఆమెను పరామర్శించారు. ప్రతీసారి కసపు పోసే ఓ స్త్రీ పట్ల ముహమ్మద్(స) యొక్క ప్రవర్తన ఆమెపై ఎనలేని ప్రభావాన్ని చూపింది. తన బంధువులు కూడా పరామర్శించడానికి రానప్పుడు, తను ప్రతీసారి అవమానించే ఓ వ్యక్తి తన బాగోగులు కనుగొని, తన కోసం అల్లాహ్ కు దువా చేయడం చూశాక, ఆ ఉత్తముడు ఆచరిస్తున్న మానవీయ ధర్మం ఎంత గొప్పదో మరియు ఆయనే దైవ ప్రవక్త (స) అని ఆమెకు ప్రత్యేకంగా ఎవరైనా చెప్పవలసిన అవసరముందా?

ఎన్నో హత్యాప్రయత్నాలు ఆయనపై చేశారు. కాని అల్లాహ్ వారినే భయకంపితులను చేశాడు.

మూడు సంవత్సరాలపాటు హాషిమ్ వంశస్థులను మక్కా విగ్రహారాధకులు బహిష్కరించారు. వారంతా మక్కా శివారులో ఉండవలసి వచ్చింది. అహరం అందకుండా చేశారు. నిశిద్ధ మాసాలలో మాత్రం వారు బయటకు వచ్చేవారు. అహరం కొందామన్నా వాటి ఖరీదులు పెంచేసి చాలా హింసించారు. పిల్లలు ఆకలితో ఏడ్చేవారు. ఆకులు కూడా తినవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇదంతా సత్యాన్ని బోధిస్తున్నందుకే! మక్కా నుండి ఏదో రూపంలో అప్పుడప్పుడు అందే

సహాయంతో వారు కొంచెం తినగలిగేవారు. చివరికి అల్లాహ్ దయవలన ఆ బహిష్కరణ రద్దయింది.

అన్ని విధాలా తనకు అండగా ఉన్న బాబాయి 'అబూతాలిబ్' గారు మరణించారు. కొన్నాళ్ళ వ్యవధిలో ప్రాణంగా ప్రేమించిన భార్య ఖదీజా(రజి)వారు మరణించారు. ఆమె మరణించే సమయానికి ఆమెకు 65 సంవత్సరాలు. ఆయన కష్టాలలో ఉన్నప్పుడు ఓదార్పుగా ఉంటూ అంతకాలం ఆయనతో ఉన్న సతీమణి పరమపదించడం ఆయనను తీవ్రంగా బాధించింది.

ఆయన(స) తన భార్యను ప్రేమించడమే కాదు గౌరవించేవారు. ఖదీజా(రజి)వారి గురించి ఆయన పలికిన పలుకులు :

“లేదు. ప్రజలు నన్ను త్రోసి పుచ్చిన రోజుల్లో ఆమె నా పక్షాన నిలిచింది. ప్రజలు తిరస్కార వైఖరి నవలంభిస్తుండగా ఆమె ఇస్లాంను స్వీకరించింది. నాకు సహాయపడే వారెవరూ లేని సమయంలో ఆమె నన్ను ఆదుకున్నది”

అబూతాలిబ్ గారు జీవించి ఉన్నప్పుడు, ముహమ్మద్(స)వారిపై దాడి చేయడానికి తటపటాయించే ఖురైష్లు, ఆయన మరణం తరువాత రెచ్చిపోయారు. ఒకడయితే ముహమ్మద్(స)వారిపై మట్టి చల్లాడు. ఆయన(స) అలాగే ఇంటికి చేరుకున్నారు, ఆయన కుమార్తె ఆ మట్టిని కడిగి, రోదించారు. ప్రవక్త(స)వారు కుమార్తెతో చెప్పారు, “రోదించకమ్మా, నా కుమార్తె! అల్లాహ్ నిశ్చయంగా నీ తండ్రిని రక్షిస్తాడు”

మక్కాలో ఇటువంటి పరిస్థితి నెలకొని ఉండగా, ప్రవక్త(స)వారు పట్టణానికి దాదాపు 60 మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న తా'ఇఫ్ పట్టణానికి బయలుదేరారు. ఆయన వెంట జైద్ బిన్ హరిసా(రజి)వారున్నారు. జైద్(రజి) చిన్నతనంలోనే ముహమ్మద్(స)వారిని బానిస బాలుడుగా చేరారు. ఆ బాలుడికి స్వాతంత్రం ప్రకటించి, దత్తత తీసుకున్నారు ముహమ్మద్(స)వారు.

పట్టణంలో 10 రోజులు ఉండి వివిధ తెగల నాయకులను కలిసారు. కాని వారెవరూ ప్రవక్త(స)వారి మాటలను లక్ష్యపెట్టలేదు. ఇక నగరాన్ని విడిచిపోవలసి వచ్చింది. అయితే ఆ నాయకులు తమ సేవకులను ఉసి గొల్పారు. వాళ్ళు రాళ్ళు రువ్వతూ వెనుక పడ్డారు. ప్రవక్త(స)వారికి తగలకుండా ఉండటానికి జైద్(రజి)వారు అడ్డుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఆయన తలకు కూడా గాయమైంది. ముహమ్మద్(స)వారి రెండు కాళ్ళ వెంట రక్తం స్రవించింది.

రెండు మూడు మైళ్ళ వరకూ వారు ఆ విధంగా రాళ్ళు విసురుతూనే ఉన్నారు. అక్కడ ఉన్న ఓ ద్రాక్షతోటలో ఆశ్రయం పొందారు.

సత్యాన్ని బోధించే ఉత్తముడిపై ఎన్ని రకాల దాడులు! దాదాపు 10 సంవత్సరాల నుండి ఎన్నో రకాలుగా హింసలు పెడుతూనే ఉన్నారు. తా'ఇఫ్ లో కాళ్ళ నుండి కారిన రక్తం పాదరక్షలలోకి వెళ్ళిపోయి నడుస్తుంటే పాదరక్షలు కాళ్ళకు అంటుకుపోయే పరిస్థితి.

అందరికీ స్వర్గసుఖాలు అందాలనే తపనతో ఆయన చేసే ప్రయత్నాలు ఆయనను తీవ్రకష్టాల పాలు చేసాయి.

ఇక ఆయన ఎవరికి చెప్పుకుంటారు తన ఆవేదనను, సకల లోకాల ప్రభువైన అల్లాహ్ కు తప్ప. ఆయన(స) అల్లాహ్ ను ఇలా వేడుకున్నారు.

ఓ అల్లాహ్! నీకే నేను విన్నవించుకుంటున్నాను నా బలహీనతను, సరిపోని నా సామర్థ్యాన్ని మరియు ప్రజల ముందు నా విలువ లేకపోవడాన్ని. నీవు కరుణగలవారిలో కెల్లా గొప్ప కరుణామయుడవు. నీవే ప్రభువు అసహాయులకు మరియు బలహీనులకు.

ఓ నా ప్రభూ! ఎవరి చేతులలో నన్ను విడిచి పెట్టావు? సానుభూతి లేని కోపంతో నన్ను ధిక్కరించేవారి చేతులలోనా లేక నా వ్యవహారాలను తన చేతుల్లోకి తీసుకునే నా శత్రువుల చేతులలోనా? కాని నీ ఆగ్రహం నాపై పడకపోతే ఏమీ లేదు నాకు విచారించడానికి.

నీ క్షమాభిక్షే చాలా ఎక్కువ నాకు. చీకట్లను ప్రకాశవంతం చేసే ఇహలోక మరియు పరలోక వ్యవహారాలను స్థిరపరిచే నీ ముఖకాంతిలో నేను రక్షణ వేడుకుంటున్నాను. నేనెన్నడూ నీ ఆగ్రహాన్ని పొందకుండా ఉండు గాక! లేక మీరు నా పట్ల కోపోద్రిక్తంగా లేకుండు గాక!

ఏ శక్తిగాని, ఒనరుగాని లేదు నీవు తప్ప.

పగిలిన హృదయంతో, ఆవేదనతో ముహమ్మద్(స)వారు మక్కా వైపు ప్రయాణం ప్రారంభించారు. ఆయన ఖర్నీ అల్-మనాజిల్ ని చేరుకున్నప్పుడు అల్లాహుతాలా జిబ్రీల్(అ)వారిని మరియు పర్యటాల దూతను పంపారు. పర్యటాల దూత ముహమ్మద్(స)వారి అనుమతి నడిగారు, రెండు కొండల నడుమ తా'ఇఫ్ ను నలిపేయమంటారా అని.

“వద్దు. అల్లాహ్ వారి సంతానాన్ని అల్లాహ్ ను మాత్రమే ఆరాధించేలా మరియు ఆయనతోపాటు మరెవరినీ ఆరాధించకుండా ఉండేలా చేయవచ్చని ఆశిస్తున్నాను”

రక్తం కారేలా రెండు, మూడు మైళ్ళ దూరం వెంటబడించి రాళ్ళతో కొట్టిన వారిని శిక్షించవద్దని వేడుకున్న కారుణ్యమే - ముహమ్మద్(స).

అన్ని తెగల ప్రాతినిధ్యంతో ముహమ్మద్(స)వారిని హతమార్చడానికి పథకం వేశారు. కాని అల్లాహ్ ఆ పథకం పారకుండా చేశారు. రాత్రివేళ తన బాబాయి కుమారుడైన అలీ(రజి)వారిని తన పడకపై పరుండ బెట్టి, ఆయన(స)తన స్నేహితుడైన అబూ బక్ర సిద్ధీఖ్(రజి)వారితో మదీనాకు వలస వెళ్ళడానికి వయసమయ్యారు. ఆయన(స) వెళ్ళేముందు, తన దగ్గర మక్కావాసులు దాచుకున్న వస్తువులను ఎవరివి వారికి అప్పగించమని అలీ(రజి)వారికి చెప్పి వెళ్ళారు. ముహమ్మద్(స) వారి నిజాయితీ అందరికీ తెలుసు. అందుకే ఆయన దగ్గరే (విలువైన) తమ వస్తువులను దాచుకునేవారు.

అయినా సరే విరోధులు వదలేదు. వెతుకుతూ వెంటబడ్డారు. వారిద్దరి ఆచూకీ తెలిపినవారికి బహుమతి కూడా ప్రకటించారు. ముహమ్మద్(స) వారు మదీనా చేరుకుని క్షేమంగా ఉండటం మక్కావారికి మింగుడు పడలేదు. 1000 మంది సైన్యంతో యుద్ధానికి బయలుదేరారు.

ప్రవక్త(స)వారు మరియు ఆయన సహచరులు దాదాపు 300 మంది మాత్రమే ఉన్నారు. వీరి దగ్గర సరిపడా ఆయుధాలు లేవు, బలమైన గుఱ్ఱాలు, ఒంటెలు లేవు. ఖాళీ కడుపులతో ఉన్నారు. అయినా సరే అల్లాహ్ ముస్లిమ్లకు విజయం చేకూర్చారు.

బద్ర్ యుద్ధంలో ఓటమి భరించలేక, చనిపోయినవారి బంధువులైన ఇద్దరు ముహమ్మద్(స)వారిపై హత్యాప్రయత్నానికి పథకం పన్నారు. కాని ఆ విషయం ముహమ్మద్(స)వారికి తెలియజేయబడింది.

ఆ తరువాత ఉహుద్ అనే ప్రదేశంలో యుద్ధం జరిగింది. ముస్లిమ్లు కోరిన యుద్ధాలు కావీ. ముస్లిములు ప్రశాంతంగా జీవించకుండా, వారిని నాశనం చేయాలనే తలంపుతో మక్కా ముస్లిక్లు ఎన్నో యుద్ధాలు చేశారు. కాని అన్ని యుద్ధాలలో అల్లాహుతాలా ముస్లిములకు విజయం లభించేలా చేశారు.

తరువాత కందక యుద్ధం జరిగింది. ఈ యుద్ధం సందర్భంగా ముస్లిములు పెద్ద కందకాన్ని తవ్వడం మొదలుపెట్టారు. ఆ విధంగా తవ్వేవారిలో రెండు, మూడు రోజులుగా ఆకలితో ఉన్నవారు కూడా ఉన్నారు. అటువంటి ఓ సహచరుడు ప్రవక్త(స)వారికి తన చొక్కా ఎత్తి కడుపుకు కట్టుకున్న రాయిని చూపించారు. ఎవరి కష్టాలను చూసినా ప్రవక్త(స)వారు చలించి పోతారు.

ముహమ్మద్(స)వారు తన చొక్కా ఎత్తి ఆ సహచరుడికి చూపారు. అది చూశాక ఆ సహచరుడు ఇక జీవితంలో ఆకలి బాధను లెక్కచేసి ఉండడేమో! ముహమ్మద్(స)వారి కడుపుకు రెండు రాళ్ళు కట్టబడి ఉన్నాయి. తన ప్రియప్రవక్తను ఆ పరిస్థితిలో చూసి ఏ సహచరుడు తట్టుకోగలడు.

యుద్ధకాంక్ష ఆయనకు ఎంతమాత్రం లేదు. ఆత్మరక్షణ కోసం, తన వారి క్షేమం కోసం యుద్ధాలను ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది.

యుద్ధరంగానికి ఆయన మానవీయత నేర్పారు.

మక్కాలో ముస్లిక్లను ఎదుర్కోవలసి వస్తే, మదీనాలో గ్రంథప్రజలైన యూదుల కుట్రలను ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. ముహమ్మద్(స)వారు కొంతమంది అనుచరులతో, ఓ హత్యకు సంబంధించిన పరిహారం విషయంలో మాట్లాడటానికి యూదుల దగ్గరికి వెళ్లారు. వారు ప్రవక్త(స)తో, “ఓ అబుల్ ఖాసిం! సరే, మేము అలానే సాయపడతాం, మీరు ఇక్కడ కూర్చుని ఉండండి” అని అనగా, వారి యొక్క మిద్దె గోడకి ఆనుకుని ప్రవక్త(స)వారు కూర్చుని ఎదురు చూస్తున్నారు. ఆయన(స) వెంట అబూబకర్(రజి), ఉమర్(రజి), అలీ(రజి), మరికొందరు సహాబులు కూడా కూర్చుని ఉన్నారు.

యూదులు కుట్ర పన్నారు. వారు ఓ తిరుగలి బండను చూపిస్తూ, “దీన్ని ఎత్తుకుని పైకి వెళ్ళి అక్కడ నుండి ముహమ్మద్(స) తలపై పడవేయటానికి ఎవరు సిద్ధంగా ఉన్నారు?” అని అడుగగా, “అమ్రు బిన్ జహ్ష్” అనే యూదుడు నిలబడి “నేను సిద్ధం” అని అన్నాడు.

వారిలోనే ఓ వ్యక్తి ‘సలామ్ బిన్ ముష్ముమ్’ ఇది గమనించి, “అలా చేయకండి, అల్లాహ్ సాక్షి! మీరు పన్నే పన్నాగం తెలుపబడుతుంది. ఆ తరువాత మీకూ వారికి మధ్యగల ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించినట్లవుతుంది, జాగ్రత్త!” అని హెచ్చరించాడు. అయినా సరే, వారు అతని మాటలను ఖాతరు చేయలేదు.

అల్లాహ్ తరపున జిబ్రీల్(అ), ప్రవక్త(స)వారి వద్దకు వచ్చారు. ఆయన యూదులు పన్నుతున్న కుట్ర గురించి ఆయనకు తెలియజేశారు. ప్రవక్త(స) వెంటనే ఆ ప్రదేశం నుండి లేచి మదీనా వైపునకు బయలుదేరారు. ఆ తరువాత తక్కిన సహాబులు కూడా ఆయన వెనుకగా వచ్చి ఆయన్ను కలిశారు. ప్రవక్త(స)వారు యూదుల పన్నాగం గురించి వారికి చెప్పారు.

అదే విధంగా ఖైబర్ యుద్ధం తరువాత ఓ యూద స్త్రీ కూడా ముహమ్మద్(స)వారిపై హత్యా ప్రయత్నం చేసింది. జైనబ్ బిన్తె హారిస్ ప్రవక్త(స) వద్దకు వేయించిన ఓ మేకను పంపించింది. ప్రవక్త(స) మేక మాంసంలో సాధారణంగా ఏ భాగాన్ని తినడానికి ఎంచుకుంటారో తెలుసుకుని, అందులో బాగా విషం కలిపింది. తక్కిన మాంసంలోనూ విషం కలిపింది. దాన్ని తీసుకొని ప్రవక్త(స) వద్దకు వచ్చి దాన్ని ఆయన ముందు ఉంచింది. ముహమ్మద్(స)వారు ఓ ముక్క నోట్లో పెట్టుకుని నమిలారు గాని మ్రింగకుండా దాన్ని క్రింద ఉపేశారు. ఇందులో విషం కలిసి ఉందని నాకు ఈ ఎముక చెబుతోంది అంటూ జైనబ్ ను పిలువనంపారు.

అలా ఎందుకు చేశావు అని అడగగా మీరు గనుక రాజు అయితే మీ నుంచి మాకు ముక్తి కలుగుతుందని, లేదా మీరే ప్రవక్త అయితే ఈ విషయం మీకు తెలియజేయ బడుతుందని చూడడానికే అలా చేశానని చెప్పింది. ముహమ్మద్(స) వారు తన అనుచరులను తినవద్దని హెచ్చరించారు. అప్పటికే ఒక అనుచరుడు ఈ మాంసం తిని చనిపోయాడు. కాని ముహమ్మద్(స) వారికి ఏమీ కాలేదు.

ఈ సంఘటన హిజ్రీ 7వ శకంలో జరిగింది. **ముహమ్మద్(స)వారు మరో 3 సంవత్సరాలు జీవించారు.**

మక్కా ముస్లిక్లు మరియు ముస్లిముల మధ్య హద్దైబియా శాంతి ఒప్పందం కుదిరింది. నిబంధనలు మక్కావారికి అనుకూలంగా ఉన్నప్పటికీ మరియు తన సహచరులు అభ్యంతరం చెప్పినప్పటికీ, ఆ ఒప్పందాన్ని ముహమ్మద్(స)వారు అంగీకరించారు. రక్తపాతం లేకుండా ఉండేలా శాంతి ఒప్పందాలకు ఆయన తొలి ప్రాధన్యత నిచ్చారు.

అయితే నిబంధనలను ఉల్లంఘించారు మక్కా ముస్లిక్లు. అప్పుడు యుద్ధం అనివార్యమైంది. భారీ సైన్యంతో ముహమ్మద్(స)వారు మక్కాపైకి వెళ్లారు. తన సహచరులతో రక్తపాతం జరగకూడదని హెచ్చరించారు. దాదాపు 20 సంవత్సరాలపాటు ముహమ్మద్(స)వారిని మరియు ఆయన సహచరులను ఎన్నో హింసలకు గురిచేసిన మక్కా ప్రజలు భయభ్రాంతులకు లోనయ్యారు.

ముహమ్మద్(స)వారు తలిస్తే వారందరినీ చంపించగలరు. కాని ఆయన అందరినీ క్షమించేశారు.

మక్కా విజయం తరువాత దాదాపు 10 లక్షల చదరపు మైళ్ళ వైశాల్యంగల భూభాగం ఆయన వశమైంది. ఆ అరేబియా అధినేత తన సొంత చెప్పుల్ని తానే బాగుచేసుకున్నారు. తన బట్టల్ని తానే కుట్టుకున్నారు. మేకల పాలు పిండారు. తన పొయ్యి తానే శుభ్రం చేసుకుని రాజేసుకున్నారు. ఇంకా ఇతర అల్పమయిన ఇంటి పనులెన్నో చేశారు. ఆయన జీవిత కాలంలోనే చివరన ఆయన నివసించిన మదీనా మహానగరమంతా ఐశ్వర్యంతో తులతూగుతూ ఉండింది. ఎక్కడ చూచినా వెండి బంగారాలు సమృద్ధిగా కానవచ్చేవి. సౌభాగ్యవంతమైన ఆ కాలంలోనూ ఆయన ఇంట పొయ్యి అనేకవారాలు చల్లగానే పడి ఉండేది. ఆయన ఖర్చారపు పండ్లు తిని, నీళ్ళు త్రాగి కాలం వెళ్ళదీసేవారు. ఆయన కుటుంబంలో అనేక రాత్రులు ఎడతెగకుండా పస్తులతో పడుకునేవారు. ఆయన పగలంతా పరిశ్రమించి పడుకునేది మెత్తటి పరుపుపై కాదు, ఖర్చారపు చాపపై.

ముహమ్మద్(స)వారిని ఏదైనా వస్తువు అడిగినప్పుడు ఆయన ఏనాడు లేదని అనలేదు.

ముహమ్మద్(స)వారి సతీమణి ఆయిషా(రజి)వారి మాటలలో ...

“ప్రవక్త(స) ఆరోగ్యంగా ఉన్నప్పుడు ఇలా చెబుతుండేవారు: ‘ఏ ప్రవక్తకు కూడా స్వర్గంలో అతని నివాసస్థలం చూపి, ఎంచుకునే స్వేచ్ఛ ఇవ్వబడనంత వరకు అతని ప్రాణం తీయడం జరగదు’. ఆ తరువాత ప్రవక్త(స) వ్యాధిగ్రస్తులయి మరణ సమయం ఆసన్నమయినప్పుడు నా ఒడిలో తలపెట్టుకొని పడుకున్నారు. కాసేపటికి ఆయన స్పృహ కోల్పోయారు. స్పృహ వచ్చిన తరువాత ఇంటికప్పు చూస్తూ “అల్లాహ్! నన్ను నా సర్వోన్నత మిత్రుడి దగ్గరకు చేర్చు” అని అన్నారు. అప్పుడు నేను గ్రహించాను - ఇక ఈయన మా దగ్గర ఎంతోకాలం ఉండరని. నిజానికి ఇది ఆయన తరచుగా చెబుతుండే మాటకు అర్థమని, ఇప్పుడది బయటకు వస్తుందని నాకు అర్థమైపోయింది.”

(సహీహ్ బుఖారీ, No. 4437, సంపుటి 5, 64వ బుక్: 84వ అధ్యాయం)

చివరి క్షణాలలో ఆయన(స) పరలోకాన్నే కోరుకున్నారు.

ఆయన మరణించిన నాడు ఆయన అస్త్ర అంతా కొన్ని నాణేలు మాత్రమే. వాటిలో కొన్నింటిని అప్పు తీర్చడానికి, మరికొన్నింటిని ఇంటికి వచ్చి అర్ధించిన బీదవారికి ఇవ్వడం జరిగింది. ఆయన తుది శ్వాస వదిలే సమయానికి ఒంటిపై ఉన్న బట్టలకు అసంఖ్యాకమైన అతుకులు! ప్రపంచాన్నంతా వెలుతురు చిమ్మిన ఆయన ఇంట చిమ్మచీకటి క్రమ్ముకుంది - దీపంలో పొయ్యిడానికి ఇంట్లో చమురే లేదు.

○ అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో ఓ ప్రవక్త గారు భూమిపై ఉండే ఓ ప్రాంతంలోని సముద్రాన్ని రెండుగా చీల్చారు. అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో ముహమ్మద్(స)వారు ఆకాశంలోని చంద్రుడిని రెండుగా చీల్చారు. చీలిన ఆ రెండు భాగాల మధ్య హిరా కొండ కనిపించింది. భూమి మీద నుండి చూసేవారికే అంత దూరంగా చీలినట్లు కన్పించింది అంటే, వాస్తవానికి అంతరిక్షంలో చంద్రుడు ఎన్నివేల కిలోమీటర్లు దూరంగా చీల్చబడి ఉండాలో ఊహించండి.

○ ఓ ప్రవక్త గారు భూమిపై ఉండి అల్లాహుతాలాతో ప్రత్యక్షంగా మాట్లాడారు. కాని ముహమ్మద్(స)వారు గగన యాత్ర చేసినప్పుడు నుదూరమైన ఆకాశాలపై నుండి అల్లాహ్ తో ప్రత్యక్షంగా సంభాషించారు. ఆయన ఏ ప్రదేశంలోనైతే ఉండి అల్లాహ్ తో మాట్లాడారో, ఆ ప్రదేశానికి దైవదూత జీబ్రయీల్(అస)వారికి కూడా వెళ్ళడానికి అనుమతి లేదు. దానిని బట్టి ముహమ్మద్(స)వారికి ఇచ్చిన విలువ ఎంత గొప్పదో స్పష్టమౌతుంది.

○ యూదుల దుర్మార్గం నుండి రక్షించడానికి ఓ ప్రవక్త గారిని ఆయన చనిపోకుండానే ఆకాశాలపైకి అల్లాహ్ ఎత్తుకున్నారు. ఆయన మరలా తిరిగి వస్తారని ముస్లిమ్ లందరికీ తెలుసు. కాని ముహమ్మద్(స)వారు ఆకాశాలపైకి ఆహ్వానించబడ్డారు. ముందరి ప్రవక్తలతో సంభాషించేలా చేశారు. ఈ ఉత్తములందరి కంటే సమీపంలోకి వెళ్ళి అల్లాహ్ తో ముహమ్మద్(స) మాట్లాడారు.

○ మి'రాజ్ - గగన యాత్ర సందర్భంగా ముహమ్మద్(స)వారు పయనించినంత వేగంగా మరి ఏ మనిషి కూడా పయనించలేదు.

○ ఓ ప్రవక్తగారు పక్షులతో మాట్లాడేవారు. ప్రాణుల భాషలను ఆయనకు అల్లాహ్ నేర్పారు. కాని ముహమ్మద్(స)వారు పశువుల భావాలనే కాకుండా, నిర్జీవ పదార్థాల భావాలను తెలుసుకొని, వాటిని తన ఆధీనంలో ఉంచుకోగలిగారు.

○ ముహమ్మద్(స)వారు అల్లాహ్ ను కోరితే వర్షం కురిసింది. అంతేకాకుండా, ఒక నీటిచుక్క నుండి వందల మంది అవసరాలు తీర్చగలిగేటంత నీరు ఆయన వ్రేళ్ళ మధ్య నుండి ఉబికి వచ్చింది. ఒక మనిషికి సరిపడా ఆహారం, అల్లాహ్ ని ముహమ్మద్(స)వారు అర్ధించడం వలన వందల మందికి సరిపోయింది.

ఎన్నో అద్భుతాలను, స్థలా భావం వలన ఈ పుస్తకంలో అందించ లేకపోతున్నాము.

○ భవిష్యత్తులో జరగబోవు విషయాలెన్నింటినో ముహమ్మద్(స)వారు చెప్పారు. అవి అన్నీ జరిగాయి. ఈ విషయానికి సంబంధించి మరికొన్ని వివరాలను ధారావాహికంగా ప్రామాణిక ఆధారాలతో సహా 'శాంతిబాట' మాసపత్రికలో ఇన్నా అల్లాహ్ అందిస్తాము.

○ మానవాళి యొక్క తొలి దైవసందేశహరులు 'నూహ్'(అస)వారితో, అల్లాహ్ యొక్క ధర్మాన్ని ప్రజలకు అందించారని చెప్పడానికి

సాక్ష్యాలెవరైనా ఉన్నారా? అని అల్లాహ్ అడిగినప్పుడు, ఆయన చూపించేది చిట్టచివరి సందేశహరులైన ముహమ్మద్(స)వారిని మరియు ఆయన అనుచర వర్గాన్నే. (చూడండి: సహీహ్ బుఖారీ, హదీస్ నెం.4487,సంపుటి 6)

తొలి సందేశహరునికి, చిట్టచివరి సందేశహరుడే సాక్ష్యం అయ్యారు. ప్రళయదినాన, మొట్టమొదట లేపబడేవారు కూడా ముహమ్మద్(స) వారే!

సర్వమానవాళి పాపరక్షణకై ‘అల్లాహ్’ను కోరే అర్హత ముహమ్మద్(స) వారికే ఉందని ఈసా(అ)వారు కూడా చెబుతారు.

అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్ లో ఇలా తెలియజేశారు :

“మరియు మేము నిన్ను (ఓ ప్రవక్తా!) సర్వలోకాల వారి కొరకు కారుణ్యంగా మాత్రమే పంపాము” (ఖుర్ఆన్ 21:107)

ఇటువంటి మహనీయుని గురించి దుష్ప్రచారం ఎలా చేయగలుగు తున్నారు?

వివిధ తెగల మధ్య ఐకమత్యం కోసమే ఇతర వివాహాలు చేసుకున్నారు. భౌగోళికాలలో పెరగలేదు. సామాన్యంగా జీవించారు. ఎన్నో అద్భుతాలను ప్రపంచం చూసింది. ఆయన మరణానికి ముందు చెప్పిన ఎన్నో అద్భుతాలు తన ఖలీఫాల కాలంలో జరిగాయి.

ఎన్నో కష్టాలు ఆయన అనుభవించారు. ఆయన కష్టాలే మానవజాతికి సంతోషమయమైన కారుణ్య మార్గాన్ని చూపాయి.

ప్రతీ క్షణం ప్రపంచంలోని ఏదో ఒక మస్జిద్ నుండి ఇచ్చే ప్రార్థనా పిలుపులో ఆయన పేరు వినిపిస్తూనే ఉంటుంది.

మానవులలో అందరికంటే ఎక్కువ కష్టాలు అనుభవించారు.

అందరికంటే ఎక్కువగా ప్రేమించబడ్డారు. ఎప్పటికీ

ప్రేమించ బడుతూనే ఉంటారు.

సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్.

ఈ కారుణ్యం యొక్క ఉమ్మత్ లో మమ్మల్ని ఉండేలా చేసిన అల్లాహుతాలాను, ఎల్లప్పుడూ మమ్మల్ని కృతజ్ఞులుగా ఉంచమని వేడుకుంటున్నాము.

ఈ రమదాన్ నెలలో సకల లోకాల కారుణ్యం గురించి క్లుప్తంగా గుర్తు చేయాలని అనుకున్నాము. సమయం సరిపోలేదు.

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ హిషామ్(రజి) ఉల్లేఖనం. మేము ప్రవక్త(స)వారితో ఉన్నాము మరియు ఆయన(స) ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్(రజి)వారి చేతిని పట్టుకుని ఉన్నారు. ఉమర్(రజి) ఆయనతో చెప్పారు, ‘ఓ రసూలల్లాహ్(స) మీరు నాకు అన్నిటికంటే ఎంతో ప్రియమైనవారు నా స్వయానికి తప్ప. ప్రవక్త(స) చెప్పారు, ‘లేదు, ఎవరి చేతుల్లో నా

ప్రాణముందో ఆయన సాక్షి! నీ కంటే కూడా నేను నీకు ప్రియ మయ్యేంత వరకూ’. అప్పుడు ఉమర్ ఆయన(స)తో చెప్పారు, ‘అయితే, ఇప్పటినుండి, అల్లాహ్ సాక్షి, మీరు నా కంటే కూడా నాకు చాలా ప్రియమైన వారు’. ప్రవక్త(స) వారు అన్నారు, ‘ఇప్పుడు, ఓ ఉమర్!’.

(సహీహ్ బుఖారీ, 6632, పుస్తకం. 83, అధ్యాయం. 3, సంపుటి 8)

అబూహురైరా(రజి) ఉల్లేఖనం. ‘అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు(స) చెప్పారు, ఎవరి చేతులలో నా ప్రాణముందో ఆయన సాక్షి! మీలో ఎవరూ విశ్వాసి కారు అతను నన్ను తన తండ్రి మరియు తన పిల్లల కంటే ఎక్కువగా ప్రేమించనంత వరకు”. (సహీహ్ బుఖారీ, 14, పుస్తకం 2, అధ్యాయం. 8, సంపుటి 1)

అనస్(రజి) ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స) చెప్పారు, “మీలో ఎవరికీ విశ్వాసం లేదు అతను నన్ను తన తండ్రి, తన పిల్లలు మరియు అందరికంటే ఎక్కువగా నన్ను ప్రేమించనంతవరకూ”.

(సహీహ్ బుఖారీ, 15, పుస్తకం 2, అధ్యాయం. 8, సంపుటి 1, ససాయి, సహీహ్ హదీస్, 5016, పుస్తకం 47, అధ్యాయం. 19, సంపుటి 6)

అనస్(రజి) వారి మరొక ఉల్లేఖనం (ససాయి, సహీహ్, 5017)లో. ప్రవక్త(స) చెప్పారు, “మీలో ఎవరికీ విశ్వాసం లేదు అతను తన కుటుంబం, తన ఐశ్వర్యం మరియు అందరికంటే నన్ను ఎక్కువగా ప్రేమించనంత వరకూ”

విశ్వాసులకు (మోమిన్లకు) మాత్రమే స్వర్గముంది. ముహమ్మద్ (స)వారిని దూషిస్తున్నప్పటికీ చీమ కుట్టినట్లయినా లేని ఎందరో ముస్లిములను చూస్తుంటే, ప్రతీ 1000 మందిలో ఒక్కరు మాత్రమే స్వర్గాన్ని చేరుకుంటారనే విషయం గుర్తుస్తుంది. అంటే 0.1 శాతం మాత్రమే స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. మన రాష్ట్రంలోనే ఈ దుష్ప్రచారం చాలా ఎక్కువగా జరుగుతుంది. పరోక్షంగా మన రాష్ట్రంలోని విశ్వాసుల సంఖ్య ఎంత ఉందో అర్థం చేసుకోవచ్చు.

“అబ్దుల్లా(రజి) ఉల్లేఖనం : ముహమ్మద్(స)వారు అనారోగ్యంగా ఉన్నప్పుడు నేను ఆయన దగ్గరికి వెళ్ళాను. ఆయన(స) తీవ్రమైన జ్వరంతో బాధపడుతున్నారు. నేను చెప్పాను : ‘మీ జ్వరం చాలా తీవ్రంగా ఉంది. ఇది మీకు రెట్టింపు ప్రతిఫలాన్ని ఇవ్వడం కోసమా?’ ఆయన చెప్పారు, ‘ఔను, ఏ ముస్లిమ్ కూడా ఏ కష్టంతోనూ బాధించబడడు కాని దాని వలన చెట్టునుండి ఆకులు రాలిపడినట్లుగా అల్లాహ్ అతని పాపాలను కొట్టివేయడం జరుగుతుంది.”

(సహీహ్ బుఖారీ, నెం. 5647, సంపుటి 7, అధ్యాయం 1)

ఖుర్ఆన్‌ని అర్థం చేసుకుంటూ చదువుదాం - 25

(Extra **u** on 2nd letter of **فَعَلَ**
(Third person, sing., masc.)

మూడు అక్షరాలలోని మధ్య అక్షరంపై తప్పిదీ ఉన్నప్పుడు (భూతకాలం)
(فعل ماضی میں درمیانی حرف پر تشدید زیادہ ہو)

فَعَلَ ثَلَاثِي مَزِيد فِيهِ
ఫి'ల సులాస్ మజిద్ ఫీహి

చేయుట to do کرنَا	تَفَعَّلَ (తచీల్)	مُفَعَّلَ (ముబల్)	فَعَلَ (బల్)	يُفَعِّلُ (యుబల్లు)	فَعَّلَ (బల్లు)
మార్చుట to change بدل دینَا	تَبَدَّلَ (తబ్దల్)	مُبَدَّلَ (ముబద్ల్)	بَدَّلَ (బద్ల్)	يُبَدِّلُ (యుబద్ల్లు)	بَدَّلَ (బద్ల్లు)
శుభవార్తనిచ్చుట to give good news بشارت یا خوشخبری دینَا	تَبَشَّيرَ (తబ్షిర్)	مُبَشَّرَ (ముబష్షిర్)	بَشَّرَ (బష్షిర్)	يُبَشِّرُ (యుబష్షిర్లు)	بَشَّرَ (బష్షర్లు)
స్పష్టం చేయుట to make clear بیان کرنا، واضح کرنا	تَبَيَّنَ (తబీన్)	مُبَيَّنَ (ముబయ్యిన్)	بَيَّنَ (బయ్యిన్)	يُبَيِّنُ (యుబయ్యిన్లు)	بَيَّنَ (బయ్యిన్)
అలంకరించుట to adorn/make سنوارنا، زینت دینَا to seem fair	تَزَيَّنَ (తజీన్)	مُزَيَّنَ (ముజయ్యిన్)	زَيَّنَ (జయ్యిన్)	يُزَيِّنُ (యుజయ్యిన్లు)	زَيَّنَ (జయ్యిన్)
ఘనపర్చుట, పొగుడుట to glorify, to praise پاکي بيان کرنا	تَسَبَّحَ (తస్బిహ్)	مُسَبَّحَ (ముసబ్బిహ్)	سَبَّحَ (సబ్బిహ్)	يُسَبِّحُ (యుసబ్బిహ్లు)	سَبَّحَ (సబ్బిహ్)
వశపరచుకొనుట to bring under control بَس میں کرنا	تَسَخَّرَ (తస్ఖిర్)	مُسَخَّرَ (ముసఖ్ఖిర్)	سَخَّرَ (సఖ్ఖిర్)	يُسَخِّرُ (యుసఖ్ఖిర్లు)	سَخَّرَ (సఖ్ఖర్లు)
సత్యమని నమ్ముట to pronounce to be true تصدیق کرنا، سچا ماننا	تَصَدَّقَ (తస్దీఖ్)	مُصَدَّقَ (ముసద్దీఖ్)	صَدَّقَ (సద్దీఖ్)	يُصَدِّقُ (యుసద్దీఖ్లు)	صَدَّقَ (సద్దీఖ్)
ఘోరంగా శిక్షించుట to torment, to punish عذاب دینَا	تَعَذَّبَ (తత్తబ్)	مُعَذَّبَ (ముఅజ్జిబ్)	عَذَّبَ (అజ్జిబ్)	يُعَذِّبُ (యుఅజ్జిబు)	عَذَّبَ (అజ్జిబు)
బోధించుట to teach سکھانا	تَعَلَّمَ (తత్లమ్)	مُعَلَّمَ (ముఅల్లమ్)	عَلَّمَ (అల్లమ్)	يُعَلِّمُ (యుఅల్లము)	عَلَّمَ (అల్లమ్)
ముందుకు పంపుట to send forward آگے بھیجنا، سامنے لانا	تَقَدَّمَ (తఖ్దమ్)	مُقَدَّمَ (ముఖద్దమ్)	قَدَّمَ (ఖద్దమ్)	يُقَدِّمُ (యుఖద్దము)	قَدَّمَ (ఖద్దమ్)
త్రోసిపుచ్చుట to accuse of falsehood جھٹلانا	تَكْذَبَ (తక్జిబ్)	مُكْذَبَ (ముకజ్జిబ్)	كَذَّبَ (కజ్జిబ్)	يُكَذِّبُ (యుకజ్జిబు)	كَذَّبَ (కజ్జిబు)

ఖుర్ఆన్‌లో మొత్తం పదాల సంఖ్య = సుమారు 77,800.

ఈ 25 నెలల్లో నేర్చుకున్న ఖుర్ఆన్ పదాల శాతం : 76.2

ఈ నెల నేర్చుకున్న పదాలు 563 (అంటే ఈ పేజీలోని పదాలు ఖుర్ఆన్‌లో 563 చోట్ల చూడవచ్చు)

source: www.emuslim.com

శతాబ్దాల క్రితం ప్రపంచంలో ఉన్నత ప్రమాణాలను నెలకొల్పిన విద్యా నిలయాలు - మదరసాలు. కాని నేడు వాటి స్థాయి ఏమిటి?

మసీదాబాదున్న

మదరసా విద్య

మనదేశంలో మదరసాల సంఖ్య

సుమారు **35,000**

(వీటిలో 10 కంటే తక్కువ మంది ఉన్న మదరసాలు కూడా ఉన్నాయి)

మదరసాలలో చదువుతున్న విద్యార్థుల సంఖ్య

సుమారు **15 లక్షలు**

కేంద్ర ప్రభుత్వం నియమించిన సచార్ కమిటీ మదరసాల విషయంలో నివేదించిన అంశాలు మరియు రికమెండేషన్స్ పై చర్చ

- నేడు గవర్నమెంట్ మరియు కార్పొరేట్ సంస్థలు నడిపే పాఠశాలలకు ఈ మదరసాలకు మధ్య ఉన్న తేడా ఏమిటి?
- అసలు మదరసా అంటే ఏమిటి?
- మదరసాలలో నేర్పే విషయాలు ఏమిటి?
- మద్య తరగతి మరియు ఉన్నత తరగతి కుటుంబాలకు చెందిన ముస్లిములు తమ పిల్లలను మదరసాలలో ఎందుకు జాయిన్ చెయ్యడం లేదు?
- దోషం ఎక్కడుంది?
- మదరసాల పేరుతో వేల కోట్ల రూపాయలు దళారుల చేతుల్లోకి పోవడంతో, మదరసా వ్యవస్థ నాశనమై పోయింది.
- కొన్ని మదరసాలు కేవలం జకాత్ సొమ్ము పొందడం కోసమే ఏర్పాట్లు చేస్తున్నట్లు తెలుస్తుంది.
- మదరసాలకు పూర్వ వైభవం రావాలి!
- తమ పిల్లలను మదరసాలలోనే చదివించడానికి ప్రజలు పోటీ పడాలి.

ఇది సాధ్యమా?

అవును, సాధ్యమే!

ఇది తెలియాలంటే ఇస్లామ్ గురించి మాత్రమే కాకుండా, ఆ ఇస్లామీయ సూత్రాల ప్రకారం తరువాత కాలంలో పరిపాలన చేసిన ఖలీఫాల గురించి, ఆ తరువాయి కాలంలోని ఇస్లామీయ చరిత్ర గురించి కూడా క్షుణ్ణంగా తెలుసుకోవాలి.

ఇస్లామ్ చదువుకు తొలి ప్రాధాన్యత నిచ్చింది. మనం చదివే చదువు మనకు జ్ఞానాన్ని ఇచ్చేదిగా ఉండాలి. జ్ఞానం గలవాడు అల్లాహ్ కు ఎక్కువ భయపడతాడు.

శతాబ్దాల క్రితం ఇస్లామ్ పై అవగాహన ఉన్న ముస్లిములు ఉత్తమ మైన విద్యా వ్యవస్థను నెలకొల్పారు. అది ప్రపంచానికి ఆదర్శప్రాయం అయింది. ఈనాటికీ అది అంతర్జాతీయ విశ్వవిద్యాలయాలలో కొనసాగుతూ ఉంది. మన దేశంలో కూడా కొన్ని శతాబ్దాల క్రితం వరకు మదరసా విద్య బాగానే ఉండేది.

ఇస్లామ్ లో ఆధ్యాత్మికం మరియు సాంఘికం అని వేర్వేరు వ్యవస్థలు లేవు. ప్రతీ విషయంలో రెండూ కలిసే ఉంటాయి.

అదే విధంగా ఇస్లామ్ లో విద్యను ధార్మికంగానూ మరియు ప్రాపంచికంగానూ విడదీయడానికి అవకాశం లేదు. ధార్మిక జ్ఞానం లేని ప్రాపంచిక జ్ఞానం ఉపద్రవాలు సృష్టిస్తుంది. ప్రాపంచిక జ్ఞానం లేకపోతే ధార్మిక జ్ఞానంపై అవగాహన ఏర్పడదు. 'ఇఖ్లా' (చదువు) అని అల్లాహుతాలా ఆదేశించారు. జ్ఞానం అనేది ముస్లిమ్ పోగొట్టుకున్న సంపద అని, అది ఎక్కడ దొరికినా దానిని ముస్లిమ్ స్వీకరిస్తాడని ముహమ్మద్(స)వారి బోధనల ద్వారా తెలుస్తుంది.

ఖుర్ఆన్ జ్ఞానానికి అత్యంత విలువిచ్చింది. ఒక గంట జ్ఞానాన్ని నేర్చుకుంటే అది 70 సంవత్సరాల పాటు సలాత్ (నమాజ్) చేస్తే ఎంత పుణ్యం లభిస్తుందో అంత పుణ్యానికి సమానమని ఇస్లామ్ బోధిస్తుంది.

ఇస్లామీయ సూత్రాలను వదిలేసి, నేర్చుకోవలసిన అంశాల నుండి కొంత జ్ఞానాన్ని ప్రాపంచిక జ్ఞానం పేరుతో తీసివేయడంతో మదరసాల పతనం మొదలైంది.

కాబట్టి ప్రాపంచిక జ్ఞానం లోపించిన కారణంగా, మదరసాలలో 'అలిమ్' కోర్సులు చదివిన ఎక్కువమందిలో ధార్మిక విషయాలపై వారికున్న అవగాహనా లోపం స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. వాస్తవానికి హదీస్ గ్రంథాలన్నింటిలో ఆధ్యాత్మికత మిలితమైన ప్రాపంచిక విషయాలు ఉన్నాయి. వాటిని తరగతుల వారిగా మదరసాలలో నేర్పితే మదరసా విద్య ఒకప్పటిలా ఉత్తమంగా ఉండేది.

ఉదాహరణకు తీర్పులు ఎట్లా ఇవ్వాలి, ఒప్పుదాలు ఎలా వ్రాసుకోవాలి, వ్యాపారాలు చేసే విధానం, పౌర హక్కులు, దాంపత్య విషయాలు, పిల్లల పెంపకం, ఆర్థిక లావాదేవీలు, ఆరోగ్య సూత్రాలు .... ఇలా ప్రతీ రంగానికి సంబంధించి చాలా హదీస్లున్నాయి.

వీటిని విద్యార్థుల యొక్క వయస్సును బట్టి పాఠాలుగా చేసి, విశ్లేషణలతో వివరించి చెప్పగలిగితే 'మదరసా'లో విద్య పూర్తి చేసుకుని బయట అడుగుపెట్టిన ప్రతీ విద్యార్థి అత్యుత్తమంతో తన జీవనోపాధిని వెతుక్కో గలుగుతాడు. నేడు వ్యవసాయ కూలీ గాని, తాపీ మేన్త్రి గాని, వడ్రంగి పనిచేసే వ్యక్తిగాని ఒక రోజుకి 300 రూ॥లు సంపాదించ

గలుగుతున్నాడు. కాని కొన్ని మదరసాలలో పాఠాలు బోధించే టీచర్‌గారికి నెలకి 3000 రూపాయల కంటే జీతం తక్కువ ఇస్తున్నారు. అంటే రోజుకి 100 రూ॥లు సంపాదిస్తున్నాడు.

సాధారణంగా సంపాదన అరకొరగా ఉన్నప్పుడే అవినీతి పుడుతుంది. ఆ విధంగా అవినీతి పెరిగిపోయి సమాజ వినాశనానికి దారి తీస్తుంది. రమదాన్ నెల వస్తే చాలు, వీరు రశీదు పుస్తకాలు పట్టుకుని మదరసాలకు జకాత్ ఇవ్వమని ఎక్కడెక్కడి నుండో వస్తూ ఉంటారు. ఆ విధంగా డబ్బు సేకరించే వారిలో ఎక్కువమంది మదరసాలలో చదువు కున్నవారే. మరి 'జకాత్' తీసుకునే హక్కు మదరసాలకు లేదని వారికి తెలియదా? అంతేకాదు ఎక్కడ సేకరించిన జకాత్ ముందుగా అక్కడే పంచాలని కూడా వారికి తెలియదా? అంతేకాదు ఆ సొమ్ము నుండే వారి దారి ఖర్చులకు ఖర్చు చేస్తారు. వారి భోజనాల ఖర్చు దాని నుండే. మిగిలిన దానిలో వాటాలు వేసుకుంటారు. ఆ విధంగా 1 లక్ష రూపాయలు జకాత్ సొమ్ము సేకరిస్తే, దాని నుండి మదరసాకు వెళ్ళేది కేవలం 10 లేక 20 వేల రూపాయలు.

ఇండియాలో సుమారుగా 15 వేల కోట్ల రూపాయలు జకాత్‌గా సేకరించ బడుతుందని అంచనా. అందులో సగానికి పైగా అంటే 7,500 కోట్లకు పైగా మదరసాలకు వెలుతుంది. కాని వాస్తవానికి ఆ సొమ్ము మొత్తం మదరసాలకు చేరడం లేదు. ఆ 7,500 కోట్ల నుండి మదరసాలకు కేవలం 1500 కోట్లు మాత్రమే అందినా కూడా మదరసాలకు చాలా ఎక్కువే సాయం అందినట్లు అవుతుంది.

జకాత్ తీసుకోవడానికి అర్హత లేకపోయినా మదరసాల పేరుతో సగం సొమ్ము పట్టుకు పోతున్నారు. ఈ అవినీతిలో నాయకులు, ఆలిమ్ కోర్సులు చదివినవారు, దాయీలు భాగస్వాములే! వీరంతా కలిసి పేదప్రజలను మోసం చేస్తున్నారు.

సగటు ముస్లిముకి ఇవేమీ తెలియవు. జకాత్ ఇచ్చే శాం కదా అనుకుంటున్నారు కాని జరుగుతున్న మోసాన్ని తెలుసుకోవడం లేదు. మంచిని బోధించి, చెడును నిరోధించాలనే అల్లాహ్ ఆదేశాన్ని సగటు ముస్లిమ్ అమలు చేసినప్పుడే మోసాలు ఆగుతాయి. కాబట్టి ఈ అవినీతిలో అందరూ భాగస్వాములే అవుతున్నారు.

అర డజను మంది విద్యార్థులు కూడా లేని మదరసాలు కూడా ఉన్నాయని మాకు సమాచారం అందింది. అదే విధంగా మూసేసిన మదరసాల రశీద్ పుస్తకాలు పట్టుకుని వచ్చినవారిని కూడా మేము గమనించాము.

మదరసాల స్వరూపాన్ని పూర్తిగా మార్చివేశారు

ఇస్లామ్ మరియు ఉన్నత విద్య సముపార్జనకి మధ్య ఉత్తమమైన సంబంధం ఉంది. ఇస్లామీయ చరిత్ర చదివితే ముస్లిమ్ల పరిపాలనలో విద్య మూడు దశలలో అభివృద్ధి చెందింది అని అర్థమౌతుంది.

మొదటి దశ : విద్య యొక్క విధి నిర్వహణ మస్జిద్‌లలో జరిగేది

రెండవ దశ : మస్జిద్ మరియు వసతి గృహంతో కాలేజ్ ఏర్పాటు అయింది

మూడవ దశ : రెండవ దశ అభివృద్ధి చెంది, మస్జిద్ యొక్క బోధనా బాధ్యతను మరియు ఖాన్ (వసతి గృహం) యొక్క బాధ్యతను కలుపుతూ అభివృద్ధి చెందిన చివరి దశే 'మదరసా'.

ఈ దశల గురించి మరింత వివరంగా చెప్పుకుందాం!

1. మస్జిద్

ఖుర్ఆన్‌లో 'అల్లాహ్' మరియు 'రబ్' అనే పదాలు వేల సార్లు రిపీట్ అయ్యాయి. వాటి తరువాత అత్యధికంగా రిపీట్ అయిన పదం 'ఇల్ల్'. ఇది దాదాపు 750 సార్లు వచ్చింది.

జామి **అనే అరబీ పదానికి అర్థం మస్జిద్**. ఈ 'జామి' అనే పదం నుండే ఉత్పన్నమైన పదం - 'జామి' **అంటే యూనివర్సిటీ (విశ్వవిద్యాలయం).**

ఇస్లామీయ ప్రపంచంలోని చాలా చోట్ల ఇప్పటికీ 'జామి' అంటే మస్జిద్ మరియు స్కూల్ (బడి). వాటి జల్లింగ్‌లు వేరుగా ఉన్నప్పటికీ, తరచుగా ఆ రెండూ దూరంగా ఉన్నప్పటికీ కూడా రెండింటిని కలిపి 'జామి' అని పిలుస్తారు.

'మస్జిద్' అర్థాన్నిచ్చే పదం నుండే 'యూనివర్సిటీ' అనే పదం ఉత్పన్నమైంది. కాని నేటి ముస్లిమ్‌లు మస్జిద్ అంటే 5 పూటలా కాస్తేపు ప్రార్థన చేసుకునే ప్రదేశమని మాత్రమే అనుకుంటారు.

మస్జిద్‌కు, మరియు విద్యను సముపార్జించే స్కూలుకు విడదీయరాని బంధం ఉండబట్టే, ఇస్లామీయ జ్ఞానాన్ని సముపార్జించిన ముస్లిమ్ శాస్త్రవేత్తలు ప్రయోగాలతో కూడిన ఆధునిక సైన్స్‌ని ప్రపంచానికి పరిచయం చేశారు.

తబరి ప్రకారం ఇస్లామ్‌లో విద్యను వికసించేలా చేయడంలో మస్జిద్ చాలా గొప్ప పాత్ర పోషించింది. విద్యతో మస్జిద్‌కు గల బంధం, ముఖ్య లక్షణాలలో ఒకటిగా చరిత్ర అంతటా కనిపిస్తుంది. Scott ప్రకారం పాఠశాలకు మస్జిద్‌తో విడదీయలేని అనుబంధం ఏర్పడింది. Wardenburg వివరిస్తున్నట్లు ప్రారంభంనుండి మస్జిద్ ఇస్లామీయ సమాజానికి కేంద్ర బిందువు - ప్రార్థన మరియు ధ్యానం చేసుకునే స్థలం, మత ధర్మ ఆదేశాలకు, రాజకీయ చర్చలకు మరియు పాఠశాలకు కూడా కేంద్రం - మస్జిద్.

మరియు ఏ ప్రాంతమైతే ఇస్లామ్ స్వాధీనంలోకి వచ్చిందో, అక్కడ

మన్జిల్లు స్థాపించబడేవి. స్థాపించాక వాటిలో ప్రాథమిక బోధన ప్రారంభమయ్యేది. మన్జిల్లు, తరచుగా వందల సంఖ్యలో, కొన్ని సార్లు వేల సంఖ్యలో విద్యార్థులకు బోధించే ప్రదేశాలుగా ఉండేవి. మరియు ఎక్కువ సంఖ్యలో ముఖ్యమైన లైబ్రరీలను కలిగి ఉండి, అందరికీ తెలిసిన ప్రదేశాలుగా అభివృద్ధి చెందేవి.

మన్జిల్తో కలిసి ఉండే మొట్టమొదటి స్కూలు మదీనాలో 653 సం॥లో ఏర్పాటు చేయబడింది. 744 సం॥లో డమాస్కస్లో మొదటి స్కూలు ప్రారంభమయింది. 900 సం॥ వచ్చేసరికి దాదాపు ప్రతి మన్జిల్లోనూ బాలికలకు మరియు బాలురకు విద్య నేర్పడానికి ఒక ప్రాథమిక పాఠశాల ఉండేది.

సాధారణంగా 5 సం॥ల వయస్సున్న పిల్లలు స్కూలులో విద్య నభ్యసించడం ప్రారంభించేవారు. మొదటి పాఠాలలో ముఖ్యమైనది ఏమిటంటే, అల్లాహుతాలా యొక్క అతి సుందరమైన 99 పేర్లను వ్రాయడాన్ని మరియు చదవడాన్ని నేర్చుకోవడం.

ఖుర్ఆన్తో పాటు గణితశాస్త్రం, బయోలజీ, చరిత్ర, న్యాయశాస్త్ర బోధన: చదవడం మరియు వ్రాయడానికి సంబంధించిన ముఖ్యమైన ప్రాథమిక విషయాలు బాగా నేర్చుకున్న తరువాత, ఖుర్ఆన్ గ్రంథాన్ని బాగా అధ్యయనం చేసేవారు. మరియు గణితశాస్త్రాన్ని కూడా బోధించేవారు. ఇంకా ఎక్కువగా చదువుకోవాలనే ఆసక్తిగలవారు, ఉన్నత విద్యను అందించే పెద్ద మన్జిల్లకు వెళ్లేవారు. అక్కడ వారికి అరబిక్ గ్రామర్ మరియు పద్యభాగం, లాజిక్, ఆల్జీబ్రా, బయోలజీ, చరిత్ర, న్యాయ శాస్త్రం (లా) మరియు మతధర్మ శాస్త్రాన్ని బోధించేవారు.

స్పెయిన్లో ఉన్నత విద్య తరచుగా మదరసాలలోనూ, హాస్పిటల్స్ లోనూ, అబ్జర్వేటరీలోనూ మరియు విద్వాంసుల ఇళ్ళల్లోనూ బోధించబడినప్పటికీ, చాలా వరకూ విద్యా బోధన మన్జిల్లలోనే జరిగేది, 8వ శతాబ్దంలోని కార్థేజా మన్జిల్ నుండి ఇది ప్రారంభమైంది.

స్టడీ సర్కిల్స్ (study circles): మన్జిల్ విద్య యొక్క ప్రాథమిక రూపమే - స్టడీ సర్కిల్. ఇస్లామ్లో 'హల్ఖతుల్-ఇల్మ్'గా ఇది బాగా సుపరిచితం. ఇంకా క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే 'హలఖా'. 'హల్ఖా' అంటే ఎన్సైక్లోపీడియా ఇస్లామ్ యొక్క న్యూ ఎడిషన్ ప్రకారం, 'వృత్తాకారం(circle) లో అంటే గుండ్రంగా ప్రజలు కూర్చుని సమావేశమవడం'. లేదా టీచర్ చుట్టూ విద్యార్థులు సమావేశమవడం.

వేరే ప్రాంతాల నుండి సందర్శించడానికి వచ్చే విద్వాంసులను (scholars) గౌరవ సూచకంగా టీచర్ ప్రక్కన కూర్చోవడానికి అనుమతించేవారు. చాలా హలఖాత్ (స్టడీ సర్కిల్స్)లో సందర్శకుల కోసం ప్రత్యేకంగా ఓ విభాగం ఉండేది.

అల్-బహాలూలి అనే న్యాయాధికారి తన సోదరునితో సహా 930 సం॥లో ఇరాఖ్లోని ఓ పట్టణంలోని ఇటువంటి స్టడీ సర్కిల్స్ని చూడటానికి వచ్చారు. అలా వారు ఓ స్టడీ సర్కిల్ కొచ్చారు. అక్కడ

జ్ఞానవెలుగుతో ఓ విద్వాంసుడు వివిధ సబ్జెక్టుల యొక్క అన్ని మూలల (fundamentals)గురించి మాట్లాడుతున్నాడు.

ఇబ్నె బత్తూత గ్రంథస్థం చేసిన దాని ప్రకారం ఉమ్మయద్ మన్జిల్లోని హలఖాత్కి 500 కంటే ఎక్కువమంది విద్యార్థులు వచ్చేవారు.

కైరో సమీపంలోని అద్మ్ మశీదులో ఒకానొక సమయంలో 40 హలఖాత్ లుండేవి. కైరోలోని ముఖ్య మన్జిల్లో 120 హలఖాత్ లుండేవి.

దేశాటన చేసిన భాగోళికుడు అల్-ముఖద్దసి ఇలా చెప్పారు: మన్జిల్లో సాయంకాల నమయాన చేసే రెండు ప్రార్థనల మధ్యకాలంలో, తన స్నేహితులతో కూర్చుని మాట్లాడుతుండగా, అతనికి ఓ అరుపు వినిపించింది 'మీ ముఖాలను తరగతి వైపుకు త్రిప్పండి' అని. అప్పుడతనికి అర్థమయింది - తాము రెండు తరగతులకు మధ్య కూర్చున్నామని. అటువంటివి ఆ మన్జిల్లో 110 వరకూ ఉండేవి.

టీచర్స్ మరియు విద్యార్థులకు మధ్య చర్చ : నిజానికి హలఖాత్ లలో టీచర్స్ అధికారం ఉన్నప్పటికీ, స్టూడెంట్స్కి టీచర్లతో చర్చించడానికి మరియు సవాల్ చేయడానికి సయితం, టీచర్ చెప్పింది సరిలేకపోతే సరిచేయడానికి, తరచుగా తీవ్రమైన వాదనలకి కూడా అనుమతి నిచ్చేవారు. మన్జిల్ చుట్టూ శుక్రవారం నాడు సమావేశమైన స్టడీసర్కిల్స్లో అన్ని సబ్జెక్టులపై జరిగే చర్చలలో వాదనలు చేసేందుకు హద్దే ఉండేది కాదు.

విద్యార్థికి ఇంతటి స్వేచ్ఛ మరియు విద్యలో ఈ విధమైన ఉన్నత ప్రమాణాలు నెలకొల్పడం అంతర్జాతీయ స్థాయిలో నేటికీ కూడా లేదు! ఒకవేళ ఎక్కడైనా ఏ కొంచెం అయినా ఉన్నప్పటికీ అవి పోల్చుకోదగిన స్థాయిలో లేవు. 1000 సంవత్సరాల క్రితమే ఉత్తమ విద్యా వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయగలిగారు ఖుర్ఆన్ మరియు ముహమ్మద్(స)వారిని అనుసరించే ముస్లిములు. ముస్లిమ్ స్పెయిన్లోని మన్జిల్ల నుండి గ్రాడ్యుయేట్స్ అయిన వారిలో ఇబ్నె రుష్, ఇబ్నె అల్-సయిగ్, ఇబ్నె బజ్జ మొ॥న వారున్నారు.

మదీనా మన్జిల్లో చాలా పెద్ద సంఖ్యలో విద్యార్థులు గుమి గూడేవారు. ఈ మన్జిల్ ప్రారంభపు స్కూల్ మాత్రమే కాకుండా చాలా అభివృద్ధి చెందిన స్కూల్ అని చెప్పవచ్చు.

ఇరాఖ్లోని బాగ్దాద్ మన్జిల్లలో బోధించబడే అంశాలు : Pharmacology, Engineering, Astronomy మరియు మరికొన్ని ఇతర సబ్జెక్టులు. ఈ శాస్త్రాలను నేర్చుకోవడానికి సిరియా, పర్షియా మరియు ఇండియా నుండి విద్యార్థులు ఇక్కడికి వచ్చేవారు.

2. మన్జిల్ మరియు వసతి గృహం (ఖాన్)తో రెండవ దశ

ఉన్నత విద్యయొక్క విధి నిర్వహణను మరింత విశాలం చేసే బాధ్యతను మన్జిల్లు తీసుకున్నాయి. ఈ వికాసాన్ని గమనించిన

George Makdisi ఇలా చెబుతున్నారు. 10వ శతాబ్దంలో ఓ కొత్తరకమైన **College** (కాలేజ్) ఏకసించడం ఆరంభమైంది. **మస్జిద్** మరియు **ఖాన్** (లేదా inn - బయట ప్రాంతాల నుండి వచ్చిన విద్యార్థుల కోసం ఏర్పాటు చేసిన వసతి గృహం)ని కలిపి ఈ కొత్త రకమైన Collegeను ప్రారంభించారు.

ఇది ఇస్లామీయ విద్యారంగంలో ప్రారంభమైన రెండవ దశ.

కాలేజ్ అభివృద్ధికి సంబంధించిన ఈ రెండవ దశకు గొప్ప పోషకుడు బర్డ్ ఇబ్నె హసన్ వైహ్ (d. 1014). బుయిద్ల ఆధీనంలో ఉన్న చాలా ప్రాంతాలకు ఈయన గవర్నర్ గా ఉండేవారు. ఈయన గవర్నర్ గా ఉన్న 30 సంవత్సరాల కాలంలో 3,000 **మస్జిద్ - ఖాన్** కాంప్లెక్సులను ఏర్పాటు చేశాడు.

ఈ విధంగా మస్జిద్ తో 'ఖాన్'ను కలపడానికి గల కారణాన్ని George Makdisi ఇలా వివరిస్తున్నారు: న్యాయశాస్త్రాన్ని పూర్తి చేయడానికి ఒక విద్యార్థికి దాదాపు 20 సంవత్సరాల వరకూ పట్టేది. ఇదే సమయంలో గ్రాడ్యుయేట్ విద్యనభ్యసించే విద్యార్థి తన టీచర్ కి బోధనలో సహాయపడేవాడు.

కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులలో తప్పితే, మస్జిద్ ను నివసించడానికి ఉపయోగించరాదు. అందుకని ఖాన్ (inn) టీచర్లకు మరియు విద్యార్థులకు వసతి గృహం అయింది. ఆ విధంగా 'ఖాన్' మస్జిద్ కు ఆనుకుని ఉండేది.

3. మూడవ దశ 'మదరసా'

మక్డిసి ప్రకారం, మస్జిద్ యొక్క బోధనా బాధ్యతను మరియు ఖాన్ యొక్క వసతి బాధ్యతను కలుపుతూ, అభివృద్ధి చెందిన 'ముస్లిమ్ కాలేజ్' యొక్క చివరి దశ - మదరసా.

ముహమ్మద్ (స)వారిచే పునరుద్ధరించబడిన ఇస్లాం ప్రారంభ కాలంలో, పేద విద్యార్థులు మరియు వేరే ప్రాంతం నుండి వచ్చిన వారికోసం ఓ వసతి గృహం మస్జిద్ తో కలుపబడి ఉండేది. ప్రవక్త(స)వారి ఈ సాంప్రదాయాన్నే మదరసా అనుసరించింది.

విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్ లు :

“తమ వారికి పాఠశాలలో విద్య నేర్పించడంలో పాలకులు గొప్ప ఔదార్యాన్నే చూపించారు. వారి నాగరికత ప్రకాశవంతం కావడానికి మరియు శీఘ్రపురోగతికి బలమైన కారణాలలో ఇది ఒకటి. విద్య ఎంత సర్వసాధారణంగా విస్తృతం అయిందంటే, చదవడం మరియు వ్రాయడం తెలియని ఒక్క ముస్లిమ్ ని కూడా కనుగొనలేనంతగా ముస్లిములు విద్యకు ప్రాముఖ్యత నిచ్చేవారు.” - Wilds

ముస్లిమ్ స్పెయిన్ లో నిరుపేద రైతు యొక్క పిల్లలు కూడా 'చదువు యొక్క శుభాలను' అనుభవించారు. చదవు యొక్క శుభాలను పొందని గ్రామం అంటూ ఏదీ లేదు. కార్డ్ బాలో 800 పబ్లిక్ స్కూళ్ళు ఉండేవి.

అధిక సంఖ్యలో ముస్లిములు, క్రైస్తవులు మరియు యూదులు ఒకే రీతిన అక్కడ ఉపాన్యాసాల (లెక్చర్ల) ద్వారా బోధించేవారు - Scott

పై విషయాలను బట్టి ప్రతీ గ్రామంలోని ప్రతీ బాలుడు/బాలిక స్కూలుకి వెళ్ళి విద్య నభ్యసించడం తప్పనిసరి. చదువు ప్రాథమిక హక్కుగా గుర్తించబడింది.

ఇస్లామీయ పరిపాలనలో విద్య కొరకు ఈ సర్వసాధారణ పిపాస మరియు ప్రోత్సాహం అన్నిటి కంటే సరియైనదిగా, ఉన్నతమైనదిగా ఉండేది. విద్య అనేది గొప్ప ఘనకార్యంతో సమానం వారికి. ఈ universality (సర్వ సాధారణం) ఈ రోజుకి సయితం ప్రపంచంలో ఇతర భాగాలలో సమానం కాలేదని చెప్పవచ్చు.

వివిధ మస్జిద్ లలోని విద్యార్థులకు అందే సహకారం చెప్పుకోదగ్గది. ఉదాహరణకు ఖరవియ్యిన్ లో విద్యార్థులకు కట్టవలసిన ఫీజునుండి మినహాయింపు ఇవ్వడమే కాకుండా, నియమిత కాలాలలో వారికి ఆర్థికంగా కూడా సహాయాన్ని అందించేవారు. Bayard Dodge చెప్పిన దానిని బట్టి, నాలుగు ప్రక్కలా ఇళ్లతో మధ్యలో ఖాళీగా ఉండే రెసిడెన్షియల్ యూనిట్లలో (residential quadrangles) విద్యార్థులకు వసతిని కల్పించేవారు. ఈ బిల్డింగ్ లు రెండు మరియు మూడు అంతస్తులతో విద్యార్థులు ఉండటానికి సౌకర్యంగా ఉండేవి. ఆహారం మరియు ఉండటానికి అవసరమైన కనీస సహకారం విద్యార్థులందరికీ అందేవి.

కైరోలో ఇళ్లులేని విద్యార్థులకు ఒక రెసిడెన్షియల్ యూనిట్ ని కేటాయించేవారని Bayard Dodge చెప్పారు. సాధారణంగా ఆ రెసిడెన్షియల్ యూనిట్ లో విద్యార్థులకు ఉచితంగా భోజనం అందించబడేది. ఆర్థిక స్థామిత బాగున్న విద్యార్థులు మస్జిద్ దగ్గరలోని వసతి గృహంలో ఉండేవారు. ప్రతీ పెద్ద యూనిట్ లో, ఓ లైబ్రరీ, వంటగది, లావెట్రీ మరియు పర్సనల్ కోసం కొంత స్థలం ఉండేది.

1365లో కైరోలో Mamluke రాకుమారుడు 'యల్కా అల్-ఉమర్', ఇబ్నె తులున్ మస్జిద్ లోని ప్రతీ విద్యార్థికి 40 దిర్హమ్ లు, ఒక ఇర్దబ్ గోధుమలను ప్రతీనెలా ఇవ్వాలని ఆదేశించారు. ఈ పాలకులు అధిక సంఖ్యలోనున్న టీచర్లకి జీతాలు, విద్యార్థులకు స్టైపెండ్ (stipend) ఇచ్చేవారు.

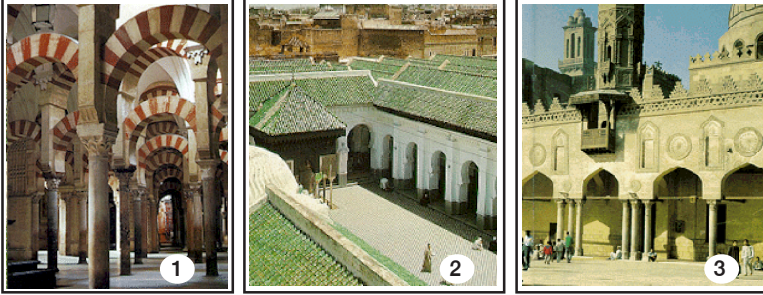
ఈ వరవడిని ప్రత్యేకంగా ప్రోత్సహించినవారు సుల్తాన్ హుసామ్ అద్దీన్ లజిన్. కైరోలోని ఖతాయి జిల్లాలోని ఇబ్నె తులున్ మస్జిద్ ని బాగుచేసి, అక్కడి ప్రాఫెసర్లకు జీతాలను, విద్యార్థులకు స్టైపెండ్ ను ఇచ్చేవారు. వీరి రాజభవనం లోని ఫిజీషియన్ (వైద్యులు) షరాఫ్ అద్దీన్ ముహమ్మద్ ఇబ్నె అల్-హవాఫిర్ గారి చేత వైద్య శాస్త్రంలో పాఠాలు బోధింపజేసేవారు.

పురాతన యూనివర్సిటీలు మరియు వాటిలో బోధించిన అంశాలు:

మస్జిద్ స్కూల్ తర్వాతి కాలంలో ఓ అకాడమిగా/ యూనివర్సిటీగా మారడం జరిగింది. ఆ విధంగా మారిన ముఖ్యమైన ఉన్నత విద్యా కేంద్రాలు ఈ రోజున కూడా ప్రపంచంలో పురాతన విశ్వవిద్యాలయాలగా ఉనికిలోనే ఉన్నాయి.

వాటిలోని కొన్ని యూనివర్సిటీలు : టునీషియాలోని అల్-ఖొరవ్వన్ మరియు అల్-జైతున, ఈజిప్ట్ లోని అల్-అజ్హర్ మరియు మొరాకో, షెజ్ లోని అల్-ఖరవియ్యన్.

1. స్పెయిన్ లోని కార్డోబా మస్జిద్ మరియు యూనివర్సిటీ లోపలిభాగం, ఇది 785 సం॥లో స్థాపించబడింది. స్థాపించబడి ఇప్పటికీ 1224 సం॥లు కావస్తున్న అతి పురాతన విశ్వ విద్యాలయం.
2. Qarawiyyin Mosque and University. ఖరవియ్యన్ మస్జిద్ మరియు యూనివర్సిటీ, షెజ్, మొరాకో. 859 సం॥లో స్థాపించబడింది. (అంటే ఇప్పటికీ ఇది స్థాపించబడి 1141 సం॥లు కావస్తుంది).
3. Al-Azhar University, Cairo. అల్-అజ్హర్ యూనివర్సిటీ, కైరోలో 22 జూన్, 972లో స్థాపించబడింది. ఈ యూనివర్సిటీ స్థాపించబడి, ఇప్పటికీ 1037 సం॥లు కావస్తుంది.

ఈ యూనివర్సిటీలు ప్రసిద్ధిగాంచిన ప్రదేశాలు అయ్యాయి. అందుకని ఈ యూనివర్సిటీల్లో విద్యార్థులుగా లేక టీచర్లుగా చేరాలని తపించేవారు. ఆ విధంగా ఈ యూనివర్సిటీలు అందరినీ ఆకట్టుకునేవి.

9వ శతాబ్దం ప్రారంభం నుండి ఇప్పటి మన కాలం వరకూ కూడా, ఖరవియ్యన్ యూనివర్సిటీ ఖ్యాతి నిలబడ గలిగింది అంటే, దానికి కారణం అందులోని విద్వాంసులే! (Body of Scholars!).

అల్-అజ్హర్ యూనివర్సిటీలో ఇబ్నె తులున్ మస్జిద్ లో ఖగోళశాస్త్రం మరియు ఇంజనీరింగ్, మెడిసిన్ మొ॥న సైంటిఫిక్ సబ్జెక్టులను కూడా బోధించేవారు.

ఇక ఖరవియ్యన్ యూనివర్సిటీలో బోధనాంశాలు ఏమిటంటే : Grammar (వ్యాకరణం), Rhetoric (సాహిత్య మీమాంస, వాక్పాతర్యం), Logic (తర్కశాస్త్రం), Elements of Mathematics (గణితం) and Astronomy (ఖగోళశాస్త్రం), History (చరిత్ర), Geography (భౌగోళిక శాస్త్రం) Elements of Chemistry (రసాయన శాస్త్రం).

టునీషియాలోని ఖేరవ్వన్ యూనివర్సిటీలో మరియు జైతునలో ఖుర్ఆన్ మరియు నాయశాస్త్ర మీమాంస (jurisprudence)తో పాటు చెప్పిన ఇతర బోధనాంశాలు: Grammar, Mathematics, Astronomy

and medicine. ఖేరవ్వన్ లో ప్రత్యేకంగా మెడిసిన్ క్లాసులను జైద్ ఇబ్నె ఖల్ఫున్, ఇషాఖ్ ఇబ్నె ఇమ్రాన్ మరియు ఇషాఖ్ ఇబ్నె సులైమాన్ బోధించేవారు. వీరు రాసిన గ్రంథాలను 11వ శతాబ్దంలో Constantine The African అనువదించడం జరిగింది.

ఇటలీ ధక్ష్ణ ప్రాంతంలోని Salernoలో వైద్యశాస్త్రపు తొలి అధ్యాపకులకు అరబీ భాషనుండి అనువదించబడిన విషయాలనే బోధించేవారు. ఆ విధంగా ఈ ప్రాంతం లాటిన్ యూరప్ లో ఉన్నత విద్యను బోధించే తొలి కేంద్రం అయింది.

జెరూసలేంకు చెందిన ముస్లిమ్ పర్యాటకుడు మరియు భౌగోళికుడు అయిన అల్-ముఖద్దసి చెప్పిన దాని ప్రకారం అమ్ర్ మస్జిద్ సాయంత్రపు రెండు ప్రార్థనల మధ్య కాలంలో, Law (న్యాయశాస్త్రం), ఖుర్ఆన్, Literature (సాహిత్యం), Wisdom (Philosophy or ethics) క్లాసుల విద్యార్థులతో నిండిపోయేది.

టీచర్లు మరియు లైబ్రరీలు :

అజియా మైనర్ మరియు ఈజిప్ట్, జర్మనీ, ఫ్రాన్స్, బ్రిటన్ నుండి సాహిత్య యాత్రికులు వస్తుండేవారు. క్రైస్తవులు, యూదులు కూడా కార్డోబాలోని ఉన్నతమైన ముస్లిమ్ యూనివర్సిటీలో ఆచార్యులుగా (ప్రాఫెసర్లుగా) అక్కడ గౌరవాంగీకారాన్ని పొందేవారు. అక్కడివారికి చదువును నేర్చే ప్రదేశం ఎంత ఉన్నతమైనదంటే, టీచర్లు మరియు విద్యార్థులను ప్రజలు గౌరవించేవారు. ఇతర ధర్మాలవారిని ముస్లిములు ఏ విధంగా గౌరవిస్తారో ఈ చరిత్ర చదివితే అర్థమౌతుంది.

పెద్ద పెద్ద లైబ్రరీలను ఐశ్వర్యవంతులు మరియు వ్యాపారవేత్తలు సేకరించడాన్ని బట్టి, జ్ఞానాన్ని పొందడమనేది ఉన్నత వ్యక్తి యొక్క గుర్తులలో ఒకటిగా తెలుస్తుంది.

ఇక్కడే చదువుకుని, ఆ తరువాత బోధనా రంగం (Teaching Field)లో అడుగు పెట్టిన వారిలో ఇబ్నె ఖల్దూన్, ఇబ్నె అల్-కాతిబ్, అల్-బిత్రిజి, ఇబ్నె హరాజిబ్, ఇబ్నె మైమూన్ మరియు ఇబ్నె వజ్జాన్ మరియు Gerbert. ఈ Gerbert తరువాతి కాలంలో Pope Sylvester II అయ్యారు. ఈయనే అరబీ అంకెలను యూరప్ లో పరిచయం చేసిన వ్యక్తి.

ఇబ్నె అల్-హైతమ్ అల్-అజ్హర్ యూనివర్సిటీచే ఆకర్షించబడిన వారిలో ఒకరు. ఈ యూనివర్సిటీ క్వార్టర్స్ లో ఈయన చాలాకాలం పాటు ఉన్నారు. ఈయనే ఆప్టిక్స్ పితామహుడు, ఇంజనీర్, వైద్యశాస్త్ర నిపుణుడు, పిన్ హెమల్ కెమెరాను ఆవిష్కరించిన శాస్త్రవేత్త. ఈ బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి గురించి శాంతిబాటలో ప్రత్యేక వ్యాసం ప్రచురితమైంది.

ఈ యూనివర్సిటీలో 12వ శతాబ్దపు చివరికాలంలో అల్-బాగ్దాద్ వైద్యశాస్త్రాన్ని బోధించగా, ఇబ్నె ఖల్దూన్ 14వ శతాబ్దం చివరికాలంలో ఇక్కడ బోధించారు. ఆ విధంగా ప్రసిద్ధిగాంచిన స్థలాలుగా, ఇవి చాలా సంఖ్యలో విద్యార్థులను ఆకట్టుకునేవి.

మన్జిల్లు విద్యను అందించేలా చేయడంలో పాలకులు కూడా ముఖ్య పాత్రను పోషించారని చెప్పవచ్చు. ఖరవియ్యిన్‌లో 3 వేర్వేరు లైబ్రరీలు (గ్రంథాలయాలు) ఉండేవి. వాటిలో ప్రతిష్ఠాత్మకమైనది **అబూ ఇనాన్ లైబ్రరీ**. దీనిని మెరినిద్ సుల్తాన్ 'అల్-ముతవక్కిల్ అబూ ఇనాన్' స్థాపించారు.

ఈయనకు పుస్తకాలను చదవడం మరియు వాటిని సేకరించడం అంటే అత్యంత ఆసక్తి. మత ధర్మం, సైన్స్, మేధస్సు మరియు భాషకు సంబంధించి లభించిన కొత్త పుస్తకాలను ఈయన లైబ్రరీలో ఉంచేవారు. అంతేకాకుండా ఈ లైబ్రరీ యొక్క బాధ్యతలను చూడటానికి ఓ లైబ్రరీయన్‌ను కూడా నియమించారు. ఇస్లామీయ జ్ఞానం పాలకులలో విశాల దృక్పథాన్ని కలుగుజేసింది.

టునిశియాలో, 1534 మరియు 1574 మధ్య కాలంలో టునిస్‌ని ఆక్రమించిన స్పానియర్స్ (spaniards) అక్కడి మన్జిల్‌లను, లైబ్రరీలను కొల్లగొట్టారు. విలువైన ఎన్నో పుస్తకాలను, వ్రాతప్రతులను తొలగించారు. ఆ తర్వాతి కాలంలో Ottomans, స్పానియర్స్‌ని పారద్రోలి, జైతూన మన్జిల్‌ని, లైబ్రరీలను, మదరసాలను మామూలు స్థితికి తీసుకువచ్చి, మన్జిల్‌ను మరింత విశాలంగా చేశారు. ఆ విధంగా మరలా ఇస్లామీయ సంస్కృతికి ఉన్నత కేంద్రంగా చేశారు.

విద్యార్థులు :

అల్-ఖర్వియ్యిన్ యూనివర్సిటీలో మొరాకోలోని అన్ని ప్రాంతాలనుండి విద్యార్థులు చేరేవారు. అలాగే నార్త్ ఆఫ్రికాలోని మిగిలిన ప్రాంతాల నుండి, అండలూసియా (స్పెయిన్) మరియు సహారా నుండి సహితం విద్యార్థులు వచ్చేవారు.

సాధారణంగా ఈ విద్యార్థులకు వసతులను మొరాకో రాజవంశావళి పరంపర మరియు ఫెజ్ ప్రజలు కల్పించేవారు.

ఇక గ్రెనడా(Granada), Seville మరియు కార్థేజ్ యూనివర్సిటీలపై ఆసియా, ఆఫ్రికా మరియు యూరప్ విద్వాంసులకు చాలా ఎక్కువ అంచనా లుండేవి. 9వ శతాబ్దంలో కార్థేజ్ యూనివర్సిటీలో theology (మతధర్మ శాస్త్రం) విభాగంలోనే 4వేల మంది విద్యార్థులు ఉండేవారు.

ఆ కాలంలోనే ఈ యూనివర్సిటీలో హజరయ్యే మొత్తం విద్యార్థుల సంఖ్య 11,000.

బ్రిటిష్ వారు ఆక్రమించే నమయానికి, అల్-అజ్హర్ యూనివర్సిటీలో అప్పటికే 7,600 మంది విద్యార్థులు మరియు 230 మంది ప్రొఫెసర్లు ఉండేవారు.

1. ఇస్లామీయ యుగ ప్రారంభంలో, ఇస్లామిక్ సైన్సెస్‌కు సంబంధించి, ఒకటి లేదా చాలా సబ్జెక్టులను మరియు సాహిత్య కళలను మన్జిల్‌లలో బోధించేవారు.

2. కాని 9వ శతాబ్దం మధ్యభాగం గడిచిన తరువాత, ఎక్కువ సంఖ్యలో న్యాయశాస్త్రం వైపు మొగ్గు చూపారు.

అల్-అజ్హర్ యూనివర్సిటీలో విద్యార్థుల సంఖ్య చాలా ఎక్కువగా ఉండేది. ఈజిప్ట్‌లోని అన్ని ప్రాంతాలతో పాటు, మగ్రెబ్ మరియు పర్షియా వంటి చాలా సుదూర ప్రాంతాల నుండి వచ్చిన విదేశీ విద్యార్థులు 750మంది వరకూ ఉండేవారని అల్-మఖ్రిజి చెప్పారు.

ముస్లిములు జ్ఞానం నేర్చుకునే ప్రదేశాలన్నీ!

మన్జిల్‌నుండి హాస్పిటల్ వరకూ, అబ్జర్వేటరీ నుండి మదరసా వరకూ ప్రతీ ప్రదేశమూ నేర్చుకునే ప్రదేశమే! విద్వాంసులు (scholars) తమ స్వంత ఇళ్ళల్లో సమావేశమైన (ప్రాగైన)వారికి వివరించేవారు. అలాంటి చాలామంది విద్వాంసులలో అల్-ఫుజాలీ, అల్-ఫరాబీ మరియు ఇబ్నె సిన్న ఉన్నారు. పబ్లిక్ స్కూళ్ళలో బోధన తరువాత (అంటే రిటైర్ అయ్యాక) వారి యొక్క ప్రైవేట్ లైబ్రరీలలో మరియు అధ్యయనాల్లో ఏకాంతంగా గడిపేవారు. వారిని ఆహ్వానించే అదృష్టవంతులకు బోధించడాన్ని కొనసాగించేవారు.

కొందరు విద్యార్థుల ఆత్మాభిమానం

ఈజిప్టుని ఇబ్నె తులున్ పాలించేటప్పుడు, ఓ ప్రొఫెసర్‌గారి క్లాస్‌కి కొంతమంది విద్యార్థులు హాజరయ్యేవారు. ఆయన బోధించే విషయానికి సంబంధించి కొంత భాగాన్ని ఆయన ప్రతీరోజూ విద్యార్థులకు డిక్టేట్ చేస్తుండేవారు. ఆ పని ఎలా ఉండేదంటే, వారు చదివే కోర్సు పూర్తికావడానికి ముందే, వారి దగ్గరున్న డబ్బులు ఖర్చు అయిపోయేవి. ఆఖరుకి వారి దగ్గరున్న వస్తువులు కూడా అమ్ముకోవలసి వచ్చింది. మూడు రోజుల పాటు తిండిలేకుండా గడిపారు. చివరకి వారికి అడుక్కునే పరిస్థితి వచ్చిందట. అంటే వీరు ఆత్మాభిమానంతో ఈ విషయం ఎవరికీ చెప్పలేదు. కాని వారిలో ఎవరికీ 'అడుక్కోవడమనే' అవమానాన్ని ఎదుర్కోవడం ఇష్టం లేదు. అది ఇస్లామ్ నేర్పిన సంస్కారం.

వారిలో ఒకరు మన్జిల్ యొక్క మూలకి వెళ్ళి ఈ అవమానం నుండి తమను తప్పించమని 'అల్లాహ్'కు దువా చేసుకున్నాడు. ఆ తరువాత ఇబ్నె తులున్ పంపగా ఓ రాయబారి డబ్బు తీసుకుని వీరి దగ్గరికి వచ్చాడు. ఇబ్నె తులున్‌కి కలలో వీరికి సహాయం చేయమని హెచ్చరిక అందిందట. అంతేకాకుండా రాజు గారు ఈ విద్యార్థులకు ఓ సందేశాన్ని కూడా పంపారు. అదేమిటంటే, ఆ మరుసటి రోజు వారిని వ్రత్యక్షంగా కలవాలను కుంటున్నారని. ఈ గౌరవం నుండి తప్పించుకోవడానికో, లేదా వ్యక్తిగత ప్రతిష్టగా భావించారో ఏమిటో, ఆ విద్యార్థులు ఆ రాత్రికి రాత్రే కైరో విడిచిపెట్టి వెళ్ళిపోయారు.

ఇది తెలుసుకున్న రాజుగారు వారు నివసించే వార్డ్ మొత్తాన్ని కొని, విద్యార్థులకు మరియు విదేశీయులకు వసతులు కల్పించడానికి దానిని మన్జిల్‌కి అప్పగించేశారు,

ఇస్లామ్ యొక్క ప్రభావం

ఏదో ఒక విషయంలోనే కాదు, ఎన్నో విషయాలలో యూరప్‌ని ఇస్లాం ప్రభావితం చేసింది. ఆ తరువాత మిగతా ప్రపంచం కూడా ఇస్లామ్ యొక్క యూనివర్సాలిటీ (universality), బోధనా పద్ధతులు, డిప్లోమాలు ప్రధానం చేయడం మొదలైన వాటితో కూడిన విద్యావ్యవస్థ ద్వారా ప్రభావితం అయింది.

డమాస్కస్‌ని సందర్శించిన పర్యాటకుడు ఇబ్నె జుబైర్ - ఉమయ్యద్ మసీద్ వద్ద సందర్శకులకు మరియు విదేశీ విద్యార్థులకు ఏర్పాటు చేసిన వివిధ సౌకర్యాలను, అధిక సంఖ్యలో నున్న అక్కడి విద్యార్థులను చూసేసరికి, అక్కడ అనుసరిస్తున్న ఉన్నత సాంప్రదాయం అతనిని ఇలా ప్రకటించేలా పురిగొల్పింది:

“విజయాన్ని వెతికే పాశ్చాత్య దేశీయుల నెవరినైనా సరే, ఈ (డమాస్కస్) నగరానికి చదువుకోవడానికి రానివ్వండి. ఎందుకంటే ఇక్కడ అందే సహకారం అవసరమైనదానికంటే చాలా ఎక్కువ. ఇక్కడి విద్యార్థుల ఆహారం, ఉండటానికి వసతులకు సంబంధించి, ఏ విచారం లేకుండా స్వేచ్ఛగా ఉన్నారు. ఇది చాలా గొప్ప సహాయం.”

ప్రారంభ దశ నుండే ఇస్లామ్ మరియు జ్ఞానం రెండూ కలిసి పయనించాయి. ఖుర్ఆన్ మరియు ముహమ్మద్(స) వారి యొక్క బోధనలు ప్రజలలో విద్య నేర్పుకోవాలనే తపనను కలిగించాయి. ఇస్లామ్ యొక్క కాంక్రీట్ సింబల్ - మసీద్. ఇదే విద్యా సముపార్జనకు కేంద్రం అయింది.

యూనివర్సల్ విద్యా విధానం

Georges Makdisi ఈ విషయానికి సంబంధించి కొన్ని ప్రధానమైన విషయాలను ఎత్తి చూపుతూ సరిగ్గా వివరించారు.

Amongst others, Islam influenced the West and the course of university scholarship in terms of academic freedom of professors and students, in the doctoral thesis and its defence, and in the peer review of scholarly work based on the consensus of peers. The open scholarly discussions in the mosques surely accounted for much of that in times when scientific intolerance ruled elsewhere, and any free scholarly thought was punished with burning at the stake. The influence also came in the form of the many translated books of Islamic scholars which formed the core of European education in their first universities (Montpellier, Bologna, Paris, Oxford...), which all were founded in the twelfth-thirteenth centuries.

అంటే విద్యార్థులకు, టీచర్లకు విద్యా సంబంధిత విషయాలలో

ఉండే స్వేచ్ఛ గురించి, నేడు Ph.D. డిగ్రీ కోసం ఏ పద్ధతినైతే మన యూనివర్సిటీల్లో పాటిస్తున్నామో, నేడు ఎంతో ఆధునికం, నాగరికం అనుకునే ఈ పద్ధతిని, శతాబ్దాల క్రితమే ఇస్లామీయ విద్య ప్రవేశ పెట్టిందని, అలాగే రీసెర్చ్ స్కాలర్ (పరిశోధకుడు) చేసిన వర్క్‌ని అనుభవజ్ఞులు విశ్లేషించి నిర్ణయాలు తీసుకోవడం, డాక్టరేట్ ప్రధానం చేయడం వంటి గొప్ప పద్ధతులను ప్రపంచానికి అందించింది కూడా ఇస్లామీయ విద్యావేత్తలే!

మిగతా ప్రపంచంలో సైన్స్ గురించి మాట్లాడితే, చెట్టుకు కట్టి కాలి వేసే కాలంలో, ఇస్లామీయ సామ్రాజ్యంలో మసీద్‌లలో మధ్య బహిరంగ చర్చలు జరుగుతుండేవి.

అంతేకాకుండా ఇస్లామిక్ స్కాలర్స్ యొక్క పుస్తకాలు యూరోపియన్ భాషల లోనికి అనువదించబడటం ద్వారా కూడా ఇస్లామీయ విద్య యొక్క ప్రభావం వారందరిపై పడింది.

ఈ అనువదించబడిన పుస్తకాలే యూరప్‌లోని తొలి విశ్వవిద్యాలయ విద్యకు 'కేంద్రకం' అయ్యాయని చెప్పవచ్చు. ఈ విశ్వ విద్యాలయాలు యూరప్‌లో 12 మరియు 13వ శతాబ్దాల మధ్యలో ప్రారంభించబడ్డాయి. కాబట్టి విశ్వవిద్యాలయాలను యూరప్‌కు పరిచయం చేసింది ఇస్లామే!

నేటికీ ఆ విధానం ప్రపంచం అంతా అమలులో ఉంది. మరి మనదేశ మదరసాలు మాత్రం ఎందుకు ఇలా అయిపోయాయి? గొప్ప విద్యా విధానాన్ని పరిచయం చేసిన ఆనాటి మదరసాల రూపురేఖలు మన దేశంలో మారిపోవడానికి కారకులు ఎవరు?

విద్య గురించి, మదరసాల విషయాల ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడు ముస్లిములు గర్వపడటానికి బదులు ఎందుకు తలదించు కుంటున్నారు? గత చరిత్ర వారికి ఎందుకు తెలియరాలేదు?

ముస్లిములలో నేడు ఎందరో విద్యావంతులున్నారు. టీచర్లుగా, ఇంజనీర్లుగా, డాక్టర్లుగా, లాయర్లుగా .... పనిచేస్తున్నారు. వీరంతా ఈ విషయంలో ఆలోచన చేయకుండా ఎందుకు నిర్లక్ష్యం వహిస్తున్నారు? అల్లాహ్‌కు తీర్పుదినం నాడు ఏమి సమాధానం చెబుతారు?

ఎన్నో శతాబ్దాల క్రితమే మదరసాలలో అన్ని సబ్జెక్టులను బోధించి నప్పుడు నేటి మదరసాలలో ఇప్పటి అధునాతన సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని బోధించాలి. కాని దానికి భిన్నంగా మదరసా విద్య పతనం అయి పోయింది. ఈ కారణంగా ముస్లిములపై ఇతరులు అపోహలు పెంచుకున్నారు. సాధారణ స్కూలు విద్యను ముస్లిములు ఇష్టపడరని, వారికి మత ఛాందసం ఎక్కువని మొదలైన ప్రచారాలు ఎన్నో జరిగాయి. అంతే కాకుండా అమెరికా వాడి దుర్మార్గపు కుట్రల వలన కూడా మదరసాలపై దుష్ప్రచారం జరిగింది. మదరసాలు టెర్రరిస్టులను తయారు చేస్తున్నాయని గోల చేశారు.

మన దేశంలో జైళ్ళలో ఖైదీలుగా ఉన్నవారు, ఘోరకృత్యాలు చేసిన

వారందరూ ఏదో ఒక స్కూలులోనో, కాలేజీలోనో, యూనివర్సిటీలోనో చదివినవారే. అందుకని స్కూళ్లు, కాలేజీలు మరియు యూనివర్సిటీలు దొంగలను, ఘోరాలు చేసేవారిని తయారు చేస్తాయని అనగలరా?

సచార్ కమిటీ ముస్లిముల విద్యపై నివేదించిన వాస్తవాలు

ముస్లిములలో చదువుకున్నవారు సుమారు 60 శాతం మంది ఉండగా ముస్లిమ్ బాలబాలికలలో 3 శాతం మంది మాత్రమే మదరసాలలో చదువుతున్నారని సచార్ కమిటీ నివేదికలో పేర్కొంది.

- ఫ్రైమరీ, అప్పర్ ఫ్రైమరీ, సెకండరీ విద్య నభ్యసించే ముస్లిమ్ విద్యార్థులలో ఎక్కువమంది స్కూలు మానేస్తున్నారు.
- 17 శాతం విద్యార్థులు మాత్రమే 10వ తరగతి పూర్తి చేస్తున్నారు.
- మన దేశంలో పేరున్న కాలేజీలలో చదివే డిగ్రీ స్టూడెంట్స్లో 4 శాతం మంది మాత్రమే ముస్లిములున్నారు. పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేషన్లో వీరి సంఖ్య 2 శాతం మాత్రమే ఉంది.
- ఐఐటీ (IIT)లలో గాని, ఐఐఎమ్ (IIM)లలో దాదాపు ముస్లిముల ఉనికి లేదనే చెప్పాలి. ఐఐఎమ్ (IIM) లలో 1.3 శాతం మంది ఉండగా, ఐఐటీ (IIT)లలో చదివే 27,161 విద్యార్థులలో 3.3 శాతం మాత్రమే ముస్లిములున్నారు.

ఇస్లామ్ చదువుకు అత్యంత ప్రాధాన్యత నిచ్చింది. ముహమ్మద్(స) వారు విద్యను ఎంతగానో ప్రోత్సహించారు. కాని అత్యధిక ముస్లిముల ప్రవర్తన దానికి భిన్నంగా ఉండటంతో, ఇస్లామ్ చదువుకు వ్యతిరేకమనే అపోహ ప్రజలలో నాటుకు పోయింది. అదే విధంగా స్త్రీ చదువుకుంటే సమాజమంతా చదువుకున్నట్లేనని ముహమ్మద్(స)వారు బోధించడంతో ఆనాటి కాలంలో స్త్రీలు చదువులలో అత్యున్నత స్థాయికి చేరుకున్నారు.

మదరసాలలో ఎందరో స్త్రీలు బోధించేవారు.

ముహమ్మద్(స)వారి సతీమణియైన ఆయిషా(రజి)వారు విద్యలో ఎంత ప్రావీణ్యం సాధించారో చెప్పనవసరం లేదు. ముగ్గురు ఖలీఫాల కాలంలోనూ తీర్పు నిచ్చే అధికారిగా ఆమె సేవలందించారు.

- పశ్చిమ బెంగాల్ మరియు బీహార్లలో ముస్లిములు ఎక్కువగా ఉన్న గ్రామాలు 1000కి పైగా ఉన్నాయి మరియు ఉత్తర ప్రదేశ్లో అయితే అటువంటివి 1943 గ్రామాలున్నాయి. ఈ గ్రామాలలో పాఠశాలలే లేవు.
- ఐఏఎస్ (IAS) చదివిన వారిలో 3 శాతం, ఐఎఫ్ఎస్ (IFS) చదివిన వారిలో 1.8 శాతం, మరియు ఐపిఎస్ (IPS) చదివిన వారిలో 4 శాతం మాత్రమే ముస్లిములున్నారు.
- ఇండియన్ రైల్వే ఉద్యోగాలలో 4.5 శాతం మాత్రమే ఉండగా, వీరిలో దాదాపు 99 శాతం తక్కువ స్థాయి ఉద్యోగాల లోనే ఉన్నారు.

• పశ్చిమ బెంగాల్ జనాభాలో 25 శాతం ముస్లిములే. కాని అక్కడి గవర్నమెంట్ ఉద్యోగాలలో ముస్లిములు కేవలం 2 శాతం మాత్రమే ఉన్నారు.

• దీనికి భిన్నంగా గుజరాత్లో 9 శాతం ముస్లిములే ఉన్నప్పటికీ 5.4 శాతం గవర్నమెంట్ ఉద్యోగాలు ముస్లిములవి.

సంవత్సరానికి దాదాపు 3 లక్షల మంది ఆలిమ్ కోర్సు పూర్తి చేస్తున్నారని అంచనా. అంటే గడిచిన 10 సంవత్సరాల కాలంలో 30 లక్షల మంది ఆలిమ్ కోర్సు చదివుండాల్సి. 30 లక్షల మందిలో ప్రతీ ఒక్కరూ 50 మంది ముస్లిములను ఎంచుకుని ఇస్లామ్ పై అవగాహన కల్పిస్తే, మన దేశంలోని ముస్లిమ్ లందరికీ ఇస్లామ్ పై అవగాహన ఏర్పడుతుంది. ముస్లిమ్ లందరికీ ఇస్లామ్ గురించి తెలిస్తే వారికి చదువుపై ఆసక్తి పెరుగుతుంది. వారు ఎక్కువ ఉద్యోగాలు పొందే అవకాశం ఉంది. ఆ విధంగా వారు తాము ఉద్యోగాలు చేసే ప్రతీ చోట ఇస్లామ్ నేర్పిన ఉత్తమ నడవడిక ప్రకారంగా నడుచుకుంటే తోటి ముస్లిమేతర ఉద్యోగస్తులలో ఇస్లామ్ పట్ల అపోహలు తొలగిపోతాయి. వీరిలోని ఒక్కొక్కరు 10 మందికి ఇస్లామ్ గురించి తెలియజేస్తే మన దేశంలోని ప్రతీ ఒక్కరికి ఇస్లామ్ గురించి తెలుస్తుంది.

ఈ విధంగా ప్రతీ ముస్లిమ్ చాలా సులభంగా తమపై ఫర్ష్గా ఉన్న 'దావా' చేయగలుగుతాడు. మంచి నడవడికతో మరియు జ్ఞానంతో ఈ కర్తవ్యాన్ని ఇన్నా అల్లాహ్ నెరవేర్చగలుగుతారు.

కాని వాస్తవానికి అలా జరగడం లేదు. కారణం ఈ ఆలిమ్ కోర్సు పూర్తి చేసినవారిలో ఏ కొద్దిమందికో తప్ప, మిగిలినవారికి ఇస్లామ్ పై సరియైన విధంగా అవగాహన కాలేదని అర్థమౌతుంది.

దావా

పై విషయాలను బట్టి ఒక్కొక్క ఆలిమ్ తన జీవితంలో 50 మంది ముస్లిములకు ఇస్లామ్ గురించి చెబితే మన దేశంలోని ముస్లిమ్ లందరికీ ఇస్లామ్ అంటే తెలుస్తుంది. తరువాత ఆ ముస్లిములలోని ప్రతీ ఒక్కరూ 10 మందికి ఇస్లామ్ గురించి చెబితే మన దేశంలోని మొత్తం ప్రజలకు ఇస్లామ్ గురించి తెలుస్తుంది. దావా అనేది ప్రతీ ఒక్క ముస్లిమ్ బాధ్యత అని తెలిస్తే ఒక్క సంవత్సర కాలంలోనే దేశమంతా ఇస్లామ్ గురించి చెప్పడం సాధ్యమౌతుంది.

బోర్డ్ ఆఫ్ మదరసా ఎడ్యుకేషన్

సాధారణంగా మదరసాలలో నడిపే రెండు ముఖ్యమైన కోర్సులు : 1. హాఫిజ్ 2. ఆలిమ్. ఇవి కాక మరికొన్ని కోర్సులున్నాయి. సాధారణంగా హాఫిజ్ కోర్సు పూర్తి చేయడానికి దాదాపు 4 సంవత్సరాలు పడుతుంది. ఈ నాలుగు సంవత్సరాలలో ఖుర్ఆన్ పూర్తిగా కంఠస్థం చేయ గలుగుతారు. దానితో పాటు అరబీ గ్రామర్ కూడా నేర్చుకుంటే వారు కంఠస్థం చేసిన ఖుర్ఆన్ చదువుతున్నప్పుడు దాని అర్థం కూడా

చెప్పగలుగుతారు. ఈ మధ్యనే కొన్ని మదరసాలలో స్టేట్ సిలబస్ లేదా సెంట్రల్ సిలబస్ ను మదరసా సిలబస్ లో చేర్చి బోధించడం ప్రారంభించారు.

మనదేశంలో ఉన్న దాదాపు 35000 మదరసాలలో బోధించే విద్య ఒకే విధంగా లేదు. ఒకే రకమైన సిలబస్ లేదు. అంతేకాకుండా ప్రతీ మదరసాలోను అన్ని కోర్సులు నేర్పరు.

మన దేశంలో ముస్లిమ్ సమాజం దురదృష్టవశాత్తూ కొన్ని జమాత్లుగా చీలిపోయింది. వీరంతా ఒకటి కాకుండా ఉండటానికి కొందరు స్వార్థపరులు నిరంతరం ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నారు. కనీసం జమాత్ పరంగానైనా దేశంలోని తమ మదరసాలన్నింటిలో ఒకే సిలబస్ ఏర్పాటు చేసుకోలేదు.

బోర్డ్ ఆఫ్ మదరసా ఎడ్యుకేషన్ ని ఏర్పాటు చేసుకుని, 1000 సంవత్సరాల క్రితం మదరసాలలో బోధించినట్లు ఖుర్ఆన్ మరియు హదీస్ గ్రంథాలతో పాటు వివిధ శాస్త్ర సాంకేతిక అంశాలను బోధించి సర్టిఫికేట్ ను ప్రదానం చేసేలా ప్రయత్నించాలి. ఆ సర్టిఫికేట్ తో మన దేశంలో ఏ విద్యా సంస్థలోనైనా చేరే విధంగా గవర్నమెంట్ అవకాశం కల్పించాలి. లేదా గవర్నమెంటే స్వయంగా ఈ పరీక్షలు నిర్వహించేలా ఒప్పించి, గవర్నమెంట్ బోర్డ్ ద్వారా సర్టిఫికేట్స్ పొందేలా ప్రయత్నించాలి. ఇది కార్యరూపం దాల్చాలంటే, సిలబస్ ను తరగతి వారీగా ముందుగా ప్రతిపాదించాలి.

- సైన్స్ మరియు గణితం సబ్జెక్టుల సిలబస్ లను మార్చవలసిన అవసరం లేదు. వీటికి ముస్లిమ్ శాస్త్రవేత్తలు చేసిన కృషిని అనుబంధంగా చేర్చాలి. వారి సేవలను మరియు ఆవిష్కరణలను తెలియజేయాలి. మనిషి కోతి నుండి పరిణామం చెందాడనే తప్పుడు సిద్ధాంతాలకు కొంటర్ గా ఇస్లామీయ సైన్స్ ను జతకలిపితే, విద్యార్థులలో ఆలోచన విధానం సరియైన దారిలో ఉంటుంది.
- చరిత్ర పుస్తకాలను మాత్రం యథాతథంగా స్వీకరించడానికి లేదు. చరిత్ర పుస్తకాలలో ముస్లిములపై తప్పుడు విషయాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. వాటిని తొలగించి, వాస్తవ ఇస్లామీయ చరిత్రతో వాటిని సవరించాలి. సాధారణ చరిత్రను యథావిధిగా కొనసాగించవచ్చు.
- ప్రైమరీ విద్యకు సంబంధించి మోరల్ సైన్స్ కోసం హదీస్ గ్రంథాల నుండి నీతి సూత్రాలను, ఖలీఫాల పరిపాలనలోని సంఘటనలను వారి వయస్సుకు తగ్గట్టుగా అందించాలి.
- పదవ తరగతి పూర్తయ్యేసరికి అరబీలో మాట్లాడగలగడం, ఖుర్ఆన్ మరియు ముహమ్మద్(స)వారి బోధనలను అరబీలో సులభంగా అర్థం చేసుకుంటూ ఖుర్ఆన్ గ్రంథాన్ని కంఠస్థం చేయగలిగేలా ఉండాలి.
- 10వ తరగతి పూర్తయ్యేసరికి విద్యార్థులు మానసికంగా ఓ స్థాయిని చేరుకుంటారు కాబట్టి అక్కడి నుండి హదీస్ విజ్ఞానంపై, ఖుర్ఆన్

తఫ్సీర్ పై మరియు హదీస్ లపై ప్రత్యేక కోర్సులను ప్రారంభించవచ్చు. ఈ ప్రత్యేక సబ్జెక్టులను ఇంటర్మీడియట్ ఎడ్యుకేషన్ మరియు డిగ్రీ కోర్సులలో చేర్చడంగాని, ఐ.టి.ఐ. వంటి వృత్తి విద్యా కోర్సులలోగాని చేర్చి నేర్పితే, మదరసా విద్య ప్రయోజనకరంగా ఉంటుంది.

ఒకవేళ 10వ తరగతి స్థాయి వరకూ మాత్రమే మదరసాలు నడప గలిగితే, ఇంటర్ మరియు డిగ్రీ చదివే విద్యార్థులకు ఇస్లామీయ కోర్సులను పార్ట్ టైమ్ కోర్సులుగా మస్జిద్ లలో ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు.

గవర్నమెంట్ మరియు కార్పొరేట్ స్కూళ్ళలో చదివే వారి కోసం :

మదరసాలలో కాకుండా, గవర్నమెంట్ లేదా కార్పొరేట్ స్కూళ్ళలో చదివే పిల్లలకు ఇస్లామీయ మోరల్ సైన్స్ మరియు తదితర కోర్సులను ప్రతీ ఆదివారం మస్జిద్ లో నేర్పేవిధంగా ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు. సంవత్సరానికి 40 రోజులు (40 ఆదివారాలు) చొప్పున 10 సంవత్సరాలకు సరిపోయే విధంగా, ప్రతీ వారం రెండు గంటలపాటు బోధించే ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు. ఈ విధంగా వారు కూడా 10వ తరగతి పూర్తి అయేసరికి, ఇస్లామ్ పై మంచి అవగాహన కలిగి ఉంటారు.

ఈ విధంగా ఒకే రకమైన సిలబస్ మరియు ఒకే టైమ్ టేబుల్ ని మెయిన్ టైన్ చేస్తే, ఒక ఊరునుండి మరో ఊరికి ట్రాన్స్ ఫర్ అయినప్పుడు కూడా విద్యార్థులు ఆ సిలబస్ ను అనుసరించ గలుగుతారు.

కాబట్టి మొట్టమొదట, స్టాండర్డ్ మదరసాలలో పాఠాలు బోధించే టీచర్లు మరియు గవర్నమెంట్ స్కూళ్ళలో బోధించే ముస్లిమ్ టీచర్లు కలిసి చర్చించుకుంటే, ప్రయోజనకరమైన ఓ సిలబస్ తయారౌతుంది. ఆ సిలబస్ ప్రతిపాదనని స్టేట్ మరియు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ విద్యా విభాగానికి సబ్మిట్ చేసి, ముస్లిమ్ నాయకుల ద్వారా చురుగ్గా ఆ పని జరిగేలా చేయిస్తే మదరసా బోర్డ్ ను ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు.

ముస్లిముల దగ్గర నుండి వాలంటరీ ఫండ్ మరియు గవర్నమెంట్ నుండి కూడా కొంత ఫండ్ అందేలా కృషి చేస్తే మదరసాలకు పూర్వ వైభవం వచ్చే అవకాశం ఉంది.

దళాలీలను తొలగించి మదరసాల నిర్వహణ సవ్యంగా జరపాలి

ఇది జరగాలంటే ముందుగా మదరసాల నుండి వివరాలు సేకరించాలి. ప్రతీ జమాత్ కు ఓ ఆర్గనైజేషనల్ స్ట్రక్చర్ ఉంది. ఊరి స్థాయిలో ఒక అమీర్ ఉంటే, జిల్లా స్థాయిలో ఒక అమీర్, స్టేట్ స్థాయిలో ఒక అమీర్, చివరిగా దేశం మొత్తానికి ఒక అమీర్ ఉన్నారు.

ఈ అమీర్లు తమ పరిధిలో ఉన్న మదరసాల నుండి క్రింది వివరాలు సేకరించాలి.

1. మదరసాల సంఖ్య

2. ఒక్కో మదరసాలో ఉన్న విద్యార్థుల సంఖ్య
3. ఫీజు చెల్లించే విద్యార్థులు
  - (a) హాస్టల్లో ఉండేవారి సంఖ్య
  - (b) హాస్టల్ వసతి అవసరంలేనివారి (డే స్కాలర్స్) సంఖ్య
4. ఉచితంగా విద్యనభ్యసించే విద్యార్థుల సంఖ్య
5. అనాథల సంఖ్య
6. సిబ్బంది
7. ఆదాయం
  - (a) ఫీజుల ద్వారా సేకరించబడింది
  - (b) దానంగా లభించినది
  - (c) ఇతరత్రా మార్గాల ద్వారా
8. మదరసాకయ్యే ఖర్చు (అద్దె, సిబ్బంది జీతాలు, కరెంట్ బిల్, స్టేషనరీ మొదలైనవి)

ఈ వివరాలను జమాత్ యొక్క వెబ్‌సైట్‌లో పొందుపరచవచ్చు. అంతేకాకుండా ఈ వివరాలను అచ్చువేసి ఆ జమాత్ ఆధీనంలో ఉన్న ప్రతీ మసీద్‌లో ఒక కాపీ అందుబాటులో ఉండేలా చేయవచ్చు. ఈ విధంగా చేస్తే ప్రతీ ఒక్కరూ మదరసాల వాస్తవ పరిస్థితిని తెలుసుకోగలుగుతారు.

ఈ మదరసాల నిర్వహణలో నాయకులపై నున్న బాధ్యత

1. టీచర్ల ఎంపిక (జిల్లా వారీగా గాని లేక రాష్ట్రస్థాయిలోగాని చేయవచ్చు)
2. అప్పుడప్పుడు మదరసాలలో జరిగే బోధనా పరిస్థితి మరియు నిర్వహణ ఎలా ఉందో తనిఖీ చేయాలి.
3. జీతాలను మరియు అవసరమైన ఖర్చులను బ్యాంక్ ఎకౌంట్స్ ద్వారా సదరు సిబ్బందికి గాని లేదా మదరసాల ఎకౌంట్‌కుగాని ట్రాన్సఫర్ చేయవచ్చు.
4. ఈ విధంగా చేస్తే చందాల కోసం ఎవరూ రావలసిన అవసరం లేకుండా ఆన్‌లైన్‌లో సులభంగా అన్ని పనులు పూర్తవుతాయి.
5. ప్రతీ నెలా ఏర్పాటు చేసుకునే మీటింగ్‌లలో ఈ వివరాలు ప్రజలకు తెలియజేయవచ్చు.

మదరసాలకు ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చడం ఎలా?

జకాత్ తీసుకో కుండానే మదరసాలు నడపవచ్చు. జకాత్ సొమ్ము కోసమే మదరసాలను నడపవలసిన అవసరం లేదు.

మన దేశంలో మదరసాలలో చదువుకుంటున్న 15 లక్షలమంది విద్యార్థులకు ఒక సంవత్సరానికి ఎంత ఖర్చు అవుతుందో లెక్క కడదాం.

మన రాష్ట్రంలోని ఓ మదరసా నిర్వాహకులు తమ వెబ్‌సైట్‌లో

ఒక్కోక్క విద్యార్థిపై సంవత్సరానికి రూ. 8,400/- ఖర్చవుతాయని వివరించారు. ఆ మదరసాను అద్దె భవనంలో నిర్వహిస్తున్నారు. ఆ మదరసాకు ఆర్థిక వనరులు కూడా ఏమీ లేవు. సిబ్బంది 27 మంది ఉన్నారు. టీచర్లు ఒక్కోక్కరికి రూ. 3000/- జీతంగా ఇస్తున్నారు.

ఆ మదరసా ఖర్చుల ప్రకారం, మన దేశంలోని 15 లక్షల మంది విద్యార్థులకు ఎంత ఖర్చవుతుంది?

$$= 15,00,000 \times \text{రూ. } 8,400/-$$

$$= 1260 \text{ కోట్ల రూపాయలు}$$

దేశంలోని వివిధ ప్రమాణాలున్న మదరసాలను అన్నింటిని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, 1260 కోట్లు కంటే ఖర్చు తక్కువేగాని, ఎక్కువ అవసరం అయ్యే అవకాశం లేదు. అయినా సరే, గరిష్ఠంగా 1500 కోట్ల రూపాయలు మదరసాల కోసం అవసరం అనుకుందాం.

ఈ 1500 కోట్ల రూపాయలను సమీకరించడం కూడా సులభమే.

2001 జనాభా లెక్కల ప్రకారంగా మన దేశంలో 13 కోట్ల 80 లక్షల మంది ముస్లిములున్నారు. ప్రస్తుతం ఈ సంఖ్య ఇంకా ఎక్కువే కావచ్చు. వీరిలో దారిద్ర్యరేఖికి (పేదరికానికి) బాగా దిగువన ఉన్న వారు దాదాపు 4 కోట్ల 20 లక్షల మంది. ఎగువున ఉన్నవారు దాదాపు 9 కోట్ల మంది.

ఈ తొమ్మిది కోట్ల మందిలో, కనీసం 1 కోటి మందిలో డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు, లాయర్లు, ఉన్నత ఉద్యోగులు, గెజెట్డ్ ఉద్యోగులు, వ్యాపారాలు చేసుకునేవారు ఉంటారు అనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. వీరిలోని ప్రతీ ఒక్కరూ నెలకు 125 రూపాయలు సహాయం చేస్తే చాలు. అన్ని మదరసాలలోనూ అందరికీ ఉచితంగా విద్యను అందించవచ్చు.

2 కోట్ల మంది అయితే నెలకు 63 రూపాయలు సరిపోతుంది.

3 కోట్ల మంది అయితే నెలకు 42 రూపాయలు సరిపోతుంది.

4 కోట్ల మంది అయితే నెలకు 32 రూపాయలు సరిపోతుంది.

ఎంతటి పల్లెటూరిలో జీవించేవారైనా నెలకు తమ కేబుల్ టి.వి. కనెక్షన్ కోసం కనీసం 50 రూపాయలు అయినా చెల్లించాలి. నెలకు 32 రూపాయలు చెల్లించడం కష్టం కాదు.

అంతేకాకుండా ఇన్‌కమ్ టాక్స్ కట్టే ముస్లిములు, మదరసాల కోసం ఇచ్చే ఈ కొద్ది సొమ్మును కూడా టాక్స్‌లో మినహాయింపు పొందేలా గవర్నమెంట్‌ను ఒప్పించవచ్చు. విద్య కోసం పెట్టే ఖర్చు కాబట్టి గవర్నమెంట్ ఒప్పుకోవచ్చు అని భావిస్తున్నాము.

కాబట్టి జకాత్ తీసుకోకపోతే

మదరసాలను మూసివేయవలసిన అవసరం లేదు.

జకాత్‌పై బ్రతికే కొందరు దళారీలకే సమస్య.

మదరసాలకు జకాత్ తీసుకునే అర్హత లేదు

పేదరికాన్ని నిర్మూలించడానికి ఇస్లామ్ ఏర్పాటు చేసిన 'జకాత్' అనే ఉత్తమ వ్యవస్థను నాశనం చేస్తే ముస్లిమ్ సమాజాన్ని నాశనం చేసినట్లే అవుతుంది. పేదవారికి మరియు ధనవంతులకి మధ్య ప్రేమను చిగురింప చేసే సాంఘిక సంక్షేమ వ్యవస్థ - ఈ జకాత్. అల్లాహ్ చెప్పిన 8 కేటగిరిలలో 'ఫీ సబీలిల్లాహ్' కేటగిరిలో మదరసాల కోసం అని జకాత్ వసూలు చేస్తున్నారు. ఇది చాలా తప్పు. ఈ విషయం మరింత వివరంగా ఇదే సంచికలో 54వ పేజీలో చూడండి. ఖుర్ఆన్ మరియు సున్నత్లకు వ్యతిరేకంగా అభిప్రాయాలు చెప్పే వ్యక్తి ఎంత పెద్ద జ్ఞాని అయినా అతని మాటలకు ఇస్లామ్ లో విలువ లేదు.

ఖలీఫాల కాలంలో 'ఫీ సబీలిల్లాహ్' కేటగిరిలో ముజాహిదీన్లకే ఇచ్చారు. పాఠశాలలకు ఇవ్వలేదు. ముహమ్మద్(స) వారి కాలం నుండే పాఠశాలలున్నాయి. ఆ తరువాయి కాలంలో ఇమామ్ షాఫయి(ర) వంటి వారు స్కూలులో చదవడానికి ఫీజు కోసం డబ్బు లేక బయటి నుండి పాఠాలు వినేవారు. ఆయన యొక్క ఆసక్తిని గమనించి గురువుగారు ఉచితంగా విద్య నేర్పారు. పాఠాలు బోధించే టీచర్లు ఆ కాలంలో ఫీజు తీసుకున్నారు. కేవలం జకాత్తోనే మదరసాలు నడిపే విషయమే అయితే ఫీజు ఎందుకు?

విద్య పేదవారికి కష్టమైనదని అనుభవపూర్వకంగా తెలుసుకున్న ఇమామ్ షాఫయి(ర)వారు సైతం పాఠశాలలకు జకాత్ ఇవ్వమని చెప్పలేదు. ఈయనే కాదు ఆ నాటి ఏ విద్వాంసుడూ చెప్పలేదు.

నలుగురు ఇమామ్లు మాత్రమే కాకుండా, 6 హదీస్ గ్రంథాలను మనకు అందించిన ఇమామ్ బుఖారీ(ర), ఇమామ్ ముస్లిమ్(ర), ఇమామ్ అబూదావూద్(ర), ఇమామ్ తిర్మిజీ(ర), ఇమామ్ అన్-నసాయీ(ర) మరియు ఇమామ్ ఇబ్నెమాజా(ర) కూడా 'ఫీ సబీలిల్లాహ్' అనే కేటగిరిలో ఏ మదరసాను గాని, ధార్మిక విద్యార్థులను గాని చేర్చలేదు. వీరందరూ మదరసాలలో చదువుకున్నవారే కదా!

దాదాపు 700 సంవత్సరాల క్రితం తఫ్సీర్ గ్రంథాన్ని అందించిన 'ఇబ్నె కసీర్'గారు 'ముజాహిదీన్లకు మాత్రమే అని చాలా స్పష్టంగా చెప్పేసారు. ఆ తరువాత కాలంలో తఫ్సీర్ గ్రంథాలను అందించిన విద్వాంసులు కూడా అదే విషయాన్ని తెలిపారు.

జకాత్ పంపకంపై ఓ అంచనా

మన దేశంలో సేకరించబడుతున్న జకాత్ సుమారు 15వేల కోట్ల రూపాయలుగా అంచనా వేయబడింది. (15 వేల కోట్ల కంటే ఎక్కువే సేకరించ బడుతుందనే అభిప్రాయాలు కూడా వ్యక్తమౌతున్నాయి. కాబట్టి దీనిపై సమగ్రమైన సర్వే జరిపి మరిన్ని వాస్తవాలను వెలుగులోకి తీసుకురావాలి)

1. బంధువులలోని పేదవారికి మరియు అడుక్కునేవారికి 25 నుండి

30 శాతం వరకూ మాత్రమే చేరుతుంది. అంటే 3750 నుండి 4500 కోట్లు చేరుతుంది.

2. మదరసాలకు 50 శాతం నుండి 60 శాతం వరకూ వెళుతుంది. అంటే 7500 నుండి 9000 కోట్లు వరకూ వెళుతుంది.

3. కొన్ని దావా సంస్థలకు, ట్రస్ట్లకు 25 శాతం చేరుతుంది. అంటే 3750 కోట్లు.

అంటే అర్హత గలవారికి కేవలం 3 వేల 750 కోట్ల రూపాయలు మరియు అర్హత లేనివారికి 11 వేల 250 కోట్లు చెల్లించబడుతుందని తెలుస్తుంది.

నిజంగా 7500 కోట్ల రూపాయలు ఈ మదరసాలకు అందితే, ఈ మదరసాలలో చదువుకుంటున్న సుమారు 15 లక్షల మంది విద్యార్థులలో ప్రతి ఒక్కరిపై 50 వేల రూపాయలు ఖర్చు చేసినట్లు అవుతుంది. ఒకవేళ 9000 కోట్లు చేరితే ఒక్క విద్యార్థిపై 60 వేల రూపాయలు ఖర్చు చేసినట్లు అవుతుంది.

అంటే ఒక్కొక్క విద్యార్థికోసం నెలకు మదరసా రూ. 4,166/- ఖర్చు చేస్తుంది.

నిజంగా ఇలా జరుగుతుందా?

టీచర్ జీతం 3000 రూ॥లు మాత్రమే అయినప్పుడు, ఒక విద్యార్థి కోసం ఖర్చుపెట్టేది 4 వేల రూపాయలా?

సగటున మన దేశంలో ఒక విద్యార్థికి ఒక సంవత్సరానికి మదరసాలో చదవడానికి అయ్యే ఖర్చు 10 వేల రూపాయలు అనుకున్నా 15 లక్షల మంది విద్యార్థులకు అవసరమయ్యేది కేవలం 1500 కోట్లు మాత్రమే (సిబ్బంది జీతాలు మరియు భవనాల అద్దెతో కలిపి)

మరి మిగతా 6000 నుండి 7500 కోట్ల

రూపాయల సొమ్ము ఏమవుతుంది?

ఇప్పుడు చెప్పండి. 'శాంతిబాట' మదరసాలకు

వ్యతిరేకంగా పనిచేస్తుందా?

లేక

మదరసాలు దేశంలోనే అత్యున్నత విద్యానిలయాలు

కావాలని కోరుకుంటుందా?

పేద పిల్లలు, అనాధ పిల్లల పేర్లు చెప్పుకుని

ఎంత డబ్బు దోచుకుంటున్నారో ఇప్పటికైనా

అర్థమైంది కదా!

రమదాన్ నెలలో

సామ

ఉపవాసం

Fasting

రమదాన్ నెలలో ఉపవాసం ఉండేవారిలో చాలామందికి కలిగే అనుమానాలు ఎన్నో! వాటిలో కొన్ని బయటకు చెప్పుకోవడానికి ఇష్టపడరు. ఉపవాసం ఉండేవారిలో సందేహాలు కలిగించడానికి మరియు అనుమానాలు పెంచడానికి ప్రయత్నించే వారెందరో ఉన్నారు. శుభాలు తెచ్చే ఈ నెలలో మీరు ఎటువంటి సందేహాలకు లోను కాకుండా సంతోషంగా మీ ఉపవాసాలు పూర్తికావాలనే సంకల్పంతో ఈ ప్రత్యేక వ్యాసాన్ని అందిస్తున్నాము.

రమదాన్

సంవత్సరానికి 12 నెలలు. వాటిలోని ఒక నెలపేరు - రమదాన్. ఈ నెలకు ఎంతో ప్రాధాన్యముంది. ఖుర్ఆన్ మరియు ముహమ్మద్(స)వారి బోధనల ప్రకారం మనం ఎన్ని మంచి పనులు చేస్తున్నప్పటికీ, వాటి వలన లభించే పుణ్యం మనకు స్వర్గాన్ని ప్రతిఫలంగా పొందడానికి సరిపోదు. కేవలం అల్లాహ్ కారుణ్యం వల్లనే ఎవరికైనా స్వర్గం లభిస్తుంది. ఆయన కారుణ్యం కూడా ఈ సత్కార్యాలు చేసేవారిపై అధికంగా ఉంటుంది.

అల్లాహ్ ప్రతీ సత్కార్యానికి 10 నుండి 700 రెట్లు పుణ్యఫలం ఇస్తారని ప్రామాణిక హదీస్ల ద్వారా ఇదివరకే చెప్పుకున్నాం. మామూలు రోజులలో చేసే చిన్న చిన్న సత్కార్యాలకు కూడా, ఈ నెలలో పెద్ద సత్కార్యాలకు లభించేటంత పుణ్యం లభిస్తుంది. మిగతా 11 నెలలలో లభించే పుణ్యాలకు అదనంగా ఈ నెలలో ఎన్నో శుభాలను పొందే అదృష్టాన్ని అల్లాహ్ మనకు కలిగిస్తున్నారు.

అందుకే విశ్వాసులు ఈ నెల ఎప్పుడొస్తుందా అని ఎదురు చూస్తుంటారు. ఈ 2012 సంవత్సరంలో వచ్చిన రమదాన్ మా పాఠకులకు ఎన్నో శుభాలను కలుగజేయాలని అల్లాహ్ ను వేడు కుంటున్నాము.

రమదాన్ నెల విశిష్టత

ఖుర్ఆన్ లో అల్లాహుతాలా ఇలా తెలియజేస్తున్నారు :

రమదాన్ నెల! దానిలో ఖుర్ఆన్ మానవులకు మార్గదర్శకత్వంగా అవతరింప జేయబడింది. మరియు అందులో (ఖుర్ఆన్ లో) సన్మార్గం చూపే మరియు సత్యాసత్యాలను వేర్పరచే స్పష్టమైన ఉపదేశాలున్నాయి. కావున మీలో ఈ నెలను పొందిన వ్యక్తి నెలంతా ఉపవాసం ఉండాలి. కాని వ్యాధిగ్రస్తుడైన వాడు లేక ప్రయాణంలో ఉన్నవాడు, (ఆ ఉపవాసాలను) వేరే దినాలలో పూర్తి చేయాలి. అల్లాహ్ మీకు సౌలభ్యం చేయగోరుతున్నాడే కానీ, మిమ్మల్ని కష్టపెట్టదలచు కోలేదు. ఇది మీరు ఉపవాసదినాల సంఖ్యను పూర్తి చేయగలగటానికి మరియు మీకు సన్మార్గం చూపినందుకు, మీరు అల్లాహ్ ఘనతను

కొనియాడటానికి మరియు మీరు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవడానికి (ఖుర్ఆన్ 2:185)

రమదాన్ నెలలో రాత్రివేళ చేసే ప్రార్థనల ఫలం

అబూ సలమహ్ బిన్ అబ్దుర్ రహ్మాన్ ఉల్లేఖనం. అబూహురైరా (ర) చెప్పారు: “నేను విన్నాను అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు రమదాన్ కి సంబంధించి చెప్పగా : “ఎవరైతే దాని రాత్రులలో విశ్వాసంతో ప్రార్థనలో (ఖియామ్) ఉంటారో మరియు ప్రతిఫలాన్ని ఆశిస్తారో, అతడు క్షమించబడతాడు పూర్వపు పాపాలకు. (సనఝా, సహీహ్, 2198)

మానవులకు ముఖ్యమైన గమ్యం పరలోకంలో స్వర్గాన్ని పొందడం. అది ఎలా పొందాలో స్పష్టంగా మార్గాన్ని చూపే ఖుర్ఆన్ ఈ నెలలో అవతరించింది. ఖుర్ఆన్ అవతరణ ఎంత ఘనమైన శుభమో వర్ణించడానికి వేల పేజీలు కూడా సరిపోవు.

లైలతుల్ ఖద్ర్ లో (ఘనమైన రాత్రి) లోహా మహ్ పూజ్ నుండి ఖుర్ఆన్ ఈ ప్రపంచపు ఆకాశం మీద దింపబడింది. అక్కడ బైతుల్-ఇజ్జత్ లో ఉంచబడింది. అక్కడి నుండి 23 సంవత్సరాలలో క్రమక్రమంగా, సందర్భాన్ని బట్టి ముహమ్మద్(స)వారిపై అవతరించబడింది.

తొలి శుభం వహీ రూపంలో ముహమ్మద్(స)వారు హిరా గుహలో ఉన్నప్పుడు రమదాన్ నెలలోనే అవతరించింది.

ఖుర్ఆన్ గ్రంథం దాదాపు ప్రతీ ముస్లిమ్ కి అందుబాటులో ఉంటుంది. కాని అన్ని హదీస్ గ్రంథాలూ ఎక్కడోగాని అందుబాటులో ఉండవు. కనీసం 6 హదీస్ గ్రంథాలైనా ప్రతీ మస్జిద్ లో ఉంటే బావుండేది. 32 సంపుటలతో కూడిన ఈ 6 హదీస్ గ్రంథాలు (సహీహ్ బుఖారీ, సహీహ్ ముస్లిమ్, సునన్ అబూదావూద్, జామె అత్-తిర్మిజీ, సునన్ అన్-నసాయీ, సునన్ ఇబ్నెమాజా) ఇంగ్లీష్ మరియు ఉర్దూ అనువాదాలతో ప్రచురించబడ్డాయి. వీటిని ముస్లిమ్ సమాజం ఆమోదించింది.

ఈ హదీస్ గ్రంథాలు ప్రతీ ముస్లిమ్ కి అందుబాటులో లేకపోవడంతో,

ఎవరేమి చెబితే అది పాటించవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఆ విషయాలు ధృవీకరించుకోవడానికి అవకాశం లేకుండా పోయింది. ఈ పరిస్థితిని అనుకూలంగా తీసుకుని కొందరు అనుమానాలు పుట్టిస్తే, మరికొందరు నిరుత్సాహ పరుస్తున్నారు. ఈ విధంగా ఈ శుభప్రదమైన రమదాన్ నెలలో విశ్వాసం గలవారికి ప్రశాంతతను కొంతమేర దూరం చేస్తున్నారు. మా పాఠకులకు అటువంటి పరిస్థితి ఎదురుకాకుండా ఉండటానికి, ఉపవాసాలకి సంబంధించి ముహమ్మద్(స)వారి బోధనలను చాలా వరకూ ఈ వ్యాసంలో అందిస్తున్నాము.

స్వర్గ ద్వారాలు తెరచుకుంటాయి మరియు నరక ద్వారాలు మూసి వేయబడతాయి

అబూహురైరా(రజి) ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు(స) చెప్పారు, “రమదాన్ (నెల) ప్రారంభమైనప్పుడు స్వర్గ ద్వారాలు తెరవ బడతాయి” (సహీహ్ బుఖారీ, 1898)

అబూహురైరా(రజి) ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు(స) చెప్పారు, “రమదాన్ నెల ప్రారంభమైనప్పుడు, ఆకాశ ద్వారాలు తెరవ బడతాయి మరియు నరక ద్వారాలు మూసివేయబడతాయి. మరియు పైతాన్లు బంధించబడతారు.” (సహీహ్ బుఖారీ, 1899)

సౌమ్ (ఉపవాసం) అంటే ...

దేని నుండైనా దూరంగా ఉండడం. ఇస్లామీయ పరిభాషలో సౌమ్ అంటే ఉపవాసం. ఆ ఉపవాసానికి కూడా ఓ ప్రత్యేకమైన నియమ నిబంధనలు ఉన్నాయి. నిర్ణీత సమయం పాటు కొన్నింటికి దూరంగా ఉండాలి. మన దేశంలో రమదాన్ లో ఉండే ఉపవాసాన్ని ‘రోజా’గా పిలుస్తారు. కాని ముహమ్మద్(స)వారు మరియు సహాబీలు ‘సౌమ్’ అనే పదాన్నే ఉపయోగించారు.

ఉపవాసం ఎవరికోసం ?

అబూహురైరా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశ హరులు(స) చెప్పారు, “సౌమ్ అనేది కవచం (నరకాగ్ని నుండి). కాబట్టి ఉపవాసంతో ఉన్న వ్యక్తి తన భార్యతో సంభోగానికి (Sexual intercourse) దూరంగా ఉండాలి మరియు మూర్ఖంగా మరియు లజ్జాహీనంగా ప్రవర్తించ కూడదు మరియు ఎవరైనా అతనితో తగవుపడితే లేదా దూషిస్తే, అతడు అతనికి రెండుసార్లు చెప్పాలి, “నేను ఉపవాసమున్నాను”. మరియు “ఆయన సాక్షి ఎవరి చేతులలో నా అత్త ఉందో, ఉపవాసమున్న వ్యక్తి నోటి నుండి వచ్చే వాసన అల్లాహ్ దగ్గర ఉత్తమమైనది కస్తూరి వాసన కంటే.(అల్లాహ్ ఉపవాసమున్న వ్యక్తి నుద్దేశించి) “అతడు నా కోసం వదిలాడు తన ఆహారాన్ని, పానీయాన్ని మరియు సంభోగాన్ని. ఉపవాసం నా కొరకే. కాబట్టి నేను ప్రతిఫలమిస్తాను

దానికి మరియు మంచి ఆచరణల ప్రతిఫలం హెచ్చించ బడుతుంది వాటికి పదిరెట్లు.” (సహీహ్ బుఖారీ, 1894)

పై హదీస్ లో ఉపవాసం తన కొరకే అని అల్లాహ్ ప్రత్యేకించారు. ఈమాన్ ఉన్నట్లు ఒక వ్యక్తి ఇతరుల ముందు ప్రదర్శించవచ్చు. సలాత్ (నమాజ్) కూడా ఇతరుల మెప్పు కోసం చేయవచ్చు. ఒక వ్యక్తి ఉపవాసం ఉన్నాడో, లేదో మనకు తెలియదు. మన ముందు ఉపవాసం ఉన్నట్లు నటించి, ప్రక్కకి వెళ్లి ఎవరూ చూడకుండా త్రాగవచ్చు లేదా తినవచ్చు. కాని ఒక వ్యక్తి నిజంగా ఉపవాసమున్నాడో లేదో అల్లాహ్ కు మాత్రమే తెలుసు. కాబట్టి ఉపవాసమనేది అల్లాహ్ కోసమే.

యుద్ధంలో శతృవు నుండి మనకు రక్షణగా కవచం ఎలా ఉపయోగ పడుతుందో, నరకాగ్ని నుండి రక్షణగా ఉపవాసం ఉంటుంది. ఉపవాసం అంటే తినకుండా, త్రాగకుండా, భార్యతో సంభోగానికి దూరంగా ఉంటే సరిపోదు. నోటిని కూడా అదుపులో ఉంచుకోవాలి. సిగ్గుమాలిన పనులకు దూరంగా ఉండాలి.

అబూహురైరా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు(స)వారు చెప్పారు : ఎవరైతే విశ్వాసంతో మరియు ప్రతిఫలాన్ని ఆశిస్తూ రమదాన్ (నెల) ఉపవాసం ఉంటారో అతడు క్షమించబడతాడు అతని పూర్వపాలకు. (ఇబ్నెమాజా, సహీహ్, 1641)

ఆ పాపాలు అల్లాహ్ కు మనపై ఉన్న హక్కులకు సంబంధించినవి. పెద్ద పాపాలు పశ్చాత్తాపం ద్వారా క్షమించబడతాయి. ప్రజల హక్కులకు సంబంధించిన పాపాలు క్షమించబడవు బాధితులు క్షమించే వరకూ లేదా వారి విషయాలు పూర్తి చేసేవరకూ.

అల్లాహ్ మార్గంలో ఒకరోజు ఉపవాసం ఉంటే

అబూహురైరా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు (స) చెప్పారు : “ఎవరైతే ఉపవాసం ఉంటారో అల్లాహ్ అజ్జ వజల్ల మార్గంలో ఒకరోజు, అల్లాహ్ తప్పిస్తారు అతని ముఖాన్ని అగ్ని నుండి, ఆ రోజుకు బదులుగా, 70 వసంతాలు.” (సనాయీ, 2246, సహీహ్)

ఉపవాసం ఎప్పుడు మరియు ఎలా ప్రారంభించాలి?

ఇస్లామ్ లో ఉపయోగించే కాలమానం చంద్రుని గమనంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఈ చాంద్రమానం ప్రకారం ఒక నెలకు 29 రోజులు కూడా ఉండవచ్చు. కాబట్టి రమదాన్ నెల ఉపవాసాలు ‘29’ కావచ్చు లేదా ‘30’ రోజులు సంపూర్ణంగా ఉండవచ్చు.

ఇబ్నె మన్ ఊద్(రజి) చెప్పారు, “మేము ఉపవాసం ఉండేవారము ప్రవక్త(స)వారితో 29 రోజులు చాలా తరచుగా, మేము ఆయనతో ముప్పుయి రోజులు ఉపవాసం ఉండటం కంటే.” (అబూదావూద్, సహీహ్, 2322)

అంటే ముహమ్మద్(స)వారి జీవితకాలంలో 29 రోజులు కలిగిన రమదాన్ నెలలే ఎక్కువ ఉన్నాయని తెలుస్తుంది.

రమదాన్ నెలకు ముందు వచ్చే నెల పేరు షాబాన్ మరియు రమదాన్ నెల తరువాత వచ్చే నెల పేరు షవ్వాల్. నెలవంక కనిపించినప్పటి నుండి నెల మొదలౌతుంది. కాబట్టి రమదాన్ నెల ప్రారంభమైనదో లేదో తెలుసుకోవడానికి నెలవంక కనిపించిందో లేదో తెలుసుకోవాలి.

షాబాన్ నెల 29వ తారీఖున సాయంత్రం నెలవంక కోసం చూస్తారు. కనిపించక పోతే షాబాన్ నెల 30 రోజులుగా పూర్తి అవుతుంది. ఒకవేళ కనిపిస్తే ఆ తరువాతి రోజు ఉదయం నుండే రమదాన్ ఉపవాసాలు మొదలు అవుతాయి. మనపైన ఉన్న ఆకాశం మబ్బుగా ఉన్నప్పుడు గాని లేదా ధూళితో నిండిపోవడం వలన కూడా మనకు నెలవంక కనిపించక పోవచ్చు. అప్పుడు కూడా షాబాన్ నెలను 30 రోజులుగానే పూర్తి చేసుకోవాలి.

న్యూస్ పేపర్లలో చంద్రుడు, సూర్యుడు ఉదయించే మరియు అస్తమించే వేళలు ప్రచురించబడుతున్నాయి కదా, నెలవంకను కళ్ళతో చూడకపోయినంత మాత్రాన ఉపవాసం ప్రారంభించ కూడదా? అని రకరకాలుగా మాట్లాడేవారున్నారు.

విశ్వాసం కలవాడు ముహమ్మద్(స)వారు ఈ విషయంలో ఏమని బోధించి మరియు ఆచరించారో దానినే చేస్తాడు. క్రింది హదీస్లు చూడండి.

ఇబ్నె ఉమర్(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. నేను విన్నాను అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు(స) చెబుతుండగా, “మీరు నెలవంక చూసినప్పుడు, ఉపవాసం ఉండటాన్ని ప్రారంభించండి మరియు మీరు (షవ్వాల్ నెల) నెలవంక చూసినప్పుడు ఉపవాసం విరమించుకోండి మరియు మీపై ఆకాశం మేఘాలతో కప్పబడితే, నెల పూర్తి చేసుకోండి (30 రోజులుగా).” (సహీహ్ బుఖారీ, 1900)

రమదాన్ నెలవంక కనిపిస్తే ఉపవాసాలు మొదలౌతాయి మరియు షవ్వాల్ నెలవంక కనిపిస్తే ఉపవాసాలు విరమించబడతాయి.

అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశ హారులు(స) రమదాన్ గురించి ప్రస్తావించారు మరియు చెప్పారు, “ఉపవాసం ఉండకండి మీరు (రమదాన్) నెలవంకను చూసేవరకూ మరియు ఉపవాసాన్ని వదలకండి మీరు (షవ్వాల్) నెలవంకను చూసేవరకూ. మీపై ఆకాశం మబ్బుగా ఉంటే అప్పుడు అంచనా ప్రకారం” (సహీహ్ బుఖారీ, 1906)

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు(స) చెప్పారు, “ఒక నెల 29 రాత్రులు (ఉండవచ్చు) మరియు ఉపవాసం ఉండవద్దు నెలవంకను చూసేవరకూ

మరియు మీపై ఆకాశం మబ్బుగా ఉంటే, ఆ నెల పూర్తి చేయండి 30 రోజులుగా” (సహీహ్ బుఖారీ, 1907)

ఇబ్నె అబ్బాస్(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశ హారులు(స) చెప్పారు : “ఉపవాసం ఉండవద్దు రమదాన్ ముందు. ఉపవాసం ఉండండి దానిని చూసి మరియు ఉపవాసం విరమించండి దానిని చూసి మరియు మబ్బు వలన అస్పష్టంగా ఉంటే, అప్పుడు 30 రోజులు పూర్తి చేయండి.” (తిర్మిజీ, 688)

దానిని చూసి అంటే నెలవంకను చూసి అని అర్థం.

రిబ్'ఈ(రజి) ఉల్లేఖనం. రసూలుల్లాహ్(స)వారు చెప్పారు, “మీరు నెలవంకను చూసినప్పుడు ఉపవాసం ఉండండి మరియు దానిని చూసినప్పుడు, ఉపవాసాలను విరమించండి. మీపై మబ్బుగా ఉంటే అప్పుడు షాబాన్ నెల 30 రోజులు పూర్తి చేయండి. ఒకవేళ అంతకు ముందు మీరు నెలవంకను చూస్తే, మరియు మీరు ఉపవాసం ఉండండి రమదాన్ 30 రోజులుగా, ముందే నెలవంకను చూస్తే.” (నసాయి, 2130)

కాబట్టి నెలవంకను చూసి ఉపవాసాలు ప్రారంభించాలి. ఇది సున్నత్.

రమదాన్ నెలకు ఒకటి లేదా రెండు రోజుల ముందు ఉపవాసం ఉండవచ్చా?

అబూహురైరా(రజి) ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స)వారు చెప్పారు, “మీలో ఎవ్వరూ తొందరపడకండి, ఒకటి లేదా రెండు రోజులు రమదాన్ కి ముందుగా, అతనికి (నఫిల్) ఉపవాసాలు అలవాటు ఉంటే తప్ప. అతడు ఆరోజు ఉపవాసం ఉండవచ్చు.” (సహీహ్ బుఖారీ, 1914)

అంటే ప్రతీ నెల చివరలో నఫిల్ ఉపవాసాలు ఉండటం అలవాటుగా ఉన్న వ్యక్తికి అనుమతి ఉంది.

నెలవంకను ప్రతీ ఒక్కరూ చూడకపోయినా, చూసినవారు ఎవరైనా సాక్ష్యం ఇవ్వవచ్చు.

ముహమ్మద్ బిన్ అబీ హర్మలహ్ ఉల్లేఖనం. కురైబ్ తెలిపారు ఉమ్మూల్ ఫజ్ల్ బిన్తె హారిస్ అతనిని షామ్ (సిరియా)లో ము'అవియా వద్దకు పంపారు. అతను చెప్పారు : “నేను సిరియా చేరాను మరియు పూర్తి చేశాను ఆమె ప్రయాణాన్ని మరియు నేను రమదాన్ నెలవంక చూసాను నేను షామ్ లో ఉండగా. మేము నెలవంకను శుక్రవారం రాత్రి చూసాము. తరువాత నేను మదీనా చేరాను నెల చివరిలో. ఇబ్నె అబ్బాస్(రజి)వారు నన్ను ప్రశ్నిస్తూ నెలవంక గురించి ప్రస్తావించారు మరియు ఆయన అడిగారు “నీవెప్పుడు నెలవంకను చూసావు?” నేను చెప్పాను, “మేము దానిని శుక్రవారం రాత్రి చూసాము.” ఆయన అన్నారు, “మీరు దానిని శుక్రవారం రాత్రి చూశారా?” నేను చెప్పాను,

“ప్రజలు దానిని చూసారు. కాబట్టి వారు ఉపవాసమున్నారు. మరియు ము'అవియా ఉపవాసమున్నారు.” ఆయన అన్నారు, “కాని మేము దానిని శనివారం రాత్రి చూశాము. కాబట్టి మేము ఉపవాసాలను అపము మేము 30 రోజులు పూర్తి చేసేవరకూ లేక మేము దానిని (నెలవంకను) చూసేవరకూ.” కాబట్టి నేను అడిగాను : “ము'అవియా (నెలవంకను) చూడటం మరియు ఉపవాసం ఉండటం మీకు సరిపోదా?” ఆయన అన్నారు: “ఈ విధంగా అల్లాహ్ యొక్క సందేశ హరులు(స) మమ్మల్ని ఆదేశించలేదు.” (తిర్మిజీ, సహీహ్, 693)

ఇక్కడ అతి ముఖ్యమైన విషయం గమనించాలి. ఇబ్నె అబ్బాస్(రజి)వారికి జాగరణ చేసే రాత్రులు మరియు ము'అవియా(రజి)వారు జాగరణ చేసే రాత్రులు వేర్వేరు అవుతున్నాయి. మదీనా పట్టణానికి మరియు డమాస్కస్ (సిరియా) మధ్య దూరం దాదాపు మన విశాఖపట్నం మరియు న్యూఢిల్లీకి మధ్య ఉన్నంత దూరం ఉంటుంది. అయినా సరే వారి లైలతుల్ ఖద్ (ఘనమైన రాత్రి) వేర్వేరుగా ఉంది. ఈద్ కూడా వేర్వేరు కావచ్చు లేదా ఒకే రోజు కావచ్చు. కాబట్టి రమదాన్ ప్రారంభం, ఈద్, లైలతుల్ ఖద్ విషయంలో వాదనలు గాని, ఘర్షణలు గాని అవసరం లేదు. ఎవరికి లభించవలసింది వారికి లభిస్తుంది.

ఇద్దరి సాక్ష్యం

అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ జైద్ బిన్ అల్-ఖత్తాబ్ ప్రజల నుద్దేశించి మాట్లాడారు సందేహంగా ఉన్న రోజున (రమదాన్ నెల ప్రారంభమైనదా? లేదా? అనే సందేహం). “నేను కూర్చున్నాను సహాబులతో మరియు వారిని అడిగాను. మరియు వారు నాకు చెప్పారు. రసూలుల్లాహ్(స) చెప్పారు, “ఉపవాసం ఉండండి దానిని చూసినప్పుడు మరియు ఉపవాసం విరమించండి దానిని చూసినప్పుడు, ఆచరణలు నిర్వర్తించండి దానిపై ఆధారపడి. మీపై మబ్బుగా ఉంటే, అప్పుడు 30 రోజులు పూర్తి చేయండి మరియు ఇద్దరు సాక్షులు సాక్ష్యమిస్తే అప్పుడు ఉపవాసం ఉండండి మరియు ఉపవాసం విరమించండి.” (ససాయి, సహీహ్, 2118)

ఇబ్నె ఉమర్(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. ఆయన చెప్పారు : “ప్రజలు గుమిగూడారు నెలవంకను చూడటానికి. నేను తెలియజేశాను రసూలుల్లాహ్(స)వారికి అది నేను చూశానని. ఆయన(స) ఉపవాసం ఉన్నాను మరియు ప్రజలను ఉపవాసం ఉండమని చెప్పారు.”

(అబూదావూద్, సహీహ్, 2342)

ఇక్కడ ఒక్కరే చూసానని సాక్ష్యమిచ్చారు. అంటే నిజాయితీ పరుడని స్పష్టంగా తెలియబట్టి స్వీకరించారా లేక అప్పటికే మరొకరు కూడా సాక్ష్యమిచ్చారా అనే విషయం మా దగ్గర సమాచారం లేదు. క్రింది హదీస్లు కూడా ఇద్దరి సాక్ష్యం గురించే చెబుతున్నాయి.

అబూమాలిక్ అల్-అష్జ'ఈ నుండి నివేదించ బడింది. హుసైన్ బిన్ హారిస్ అల్-జదీలీ ఉల్లేఖించారు. “మక్కా గవర్నర్ ప్రనంగించారు, ఆయన చెప్పారు: అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు(స) మా నుండి ప్రమాణం తీసుకున్నారు, మేము మా ఆచరణలు నిర్వర్తించాలి నెలవంకను చూసిన తరువాత. మేము దానిని చూడకపోతే మరియు న్యాయంగా ఉండే ఇద్దరు వ్యక్తులు దానికి (నెలవంక చూసినట్లు) సాక్ష్యమిస్తే, మేము ఆచరణలు నిర్వర్తించాలి వారి సాక్ష్యంపై ఆధారపడి.” “నేను అడిగాను హుసైన్ బిన్ హారిస్ ను. ‘మక్కా గవర్నర్ ఎవరు?’ అతడు చెప్పారు, ‘నాకు తెలియదు’. కొన్నాళ్ళ తరువాత అతడు నాకు కనిపించి చెప్పాడు: ‘అతడు హారిస్ బిన్ హాతిబ్, ముహమ్మద్ బిన్ హాతిబ్ సోదరుడు.’” - “ఆ గవర్నర్ తరువాత చెప్పారు : ‘మీలో ఒకరున్నారు, అల్లాహ్ మరియు ఆయన సందేశహరుడి గురించి ఆయనకు ఎక్కువ జ్ఞానమున్నది నా కంటే. ఆయన సాక్ష్యమిచ్చారు దీనికి, రసూలుల్లాహ్(స) వారి నుండి.’ మరియు అతని చేతితో ఒక వ్యక్తి వైపు చూపారు.” హుసైన్ చెప్పారు, నేను అడిగాను నా ప్రక్కనున్న ఓ ముసలాయనను. “అతను ఎవరు, ఎవరివైపు అయితే గవర్నర్ గారు చూపించారో?” అతను చెప్పారు, “ఆయన అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ మరియు అతడు సత్యాన్ని పలికాడు. ఆయన (అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్) చాలా జ్ఞానం గలవాడు అల్లాహ్ గురించి అతని (గవర్నర్) కంటే. ఆయన (అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్) చెప్పారు “రసూలుల్లాహ్(స) మమ్మల్ని ఆదేశించారు దానితో”. (అబూదావూద్, 2338, హసన్)

రిబ్'ఈ బిన్ హిరాష్ (రజి), ప్రవక్త(స)వారి సహచరుల లోని ఒకరితో ఉల్లేఖించారు. ఆయన చెప్పారు : “ప్రజలు సందేహించారు రమదాన్ నెల చివరి రోజు విషయమై. తరువాత ఇద్దరు ఎడారివాసులు వచ్చి ప్రవక్త(స)వారి ముందు సాక్ష్యమిచ్చారు, “అల్లాహ్ సాక్షి! నిన్న రాత్రి నెలవంకను చూసాము”. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు(స) ప్రజలను ఆదేశించారు వారి ఉపవాసాన్ని విరమించమని. ఈయన ఉల్లేఖనంలో, ఖలఫ్ (ఉల్లేఖకులలోని ఒకరు) అదనంగా చెప్పారు : “మరియు వారు ముసల్లా దగ్గరకు వెళ్ళారు ఉదయం.” (అబూదావూద్, సహీహ్, 2339)

షాబాన్ 30 రోజులు పూర్తి అయిపోతే రమదాన్ ప్రారంభమైనట్లే లేక నెలవంకను చూసిన రమదాన్ నెల ప్రారంభమైనట్లే. చూసినట్లు సాక్ష్యం ఉండాలి.

ఘనత తగ్గదు

అబూబక్ర(రజి) ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స)వారు చెప్పారు, “రెండు పండుగ నెలలు ఉన్నాయి (రమదాన్ మరియు జుల్-హిజ్జా) తగ్గవు (ఘనతలో) (సహీహ్ బుఖారీ 1912)

రమదాన్ నెలలో 29 రోజులు మాత్రమే ఉపవాసమున్నప్పటికీ, దాని ఘనతలో ఏమాత్రం తగ్గుదల ఉండదు. పుణ్యఫలితం 30 రోజులు ఉపవాసానికి సమానమవుతుంది.

సహూర్

‘సహూర్’కి బహువచన పదం సహూర్. ఫజ్ల్ నమాజ్కు ముందు చేసే భోజనం లేదా తినే ఆహారం. ఈ సహూర్ చేసిన దగ్గర నుండి ఉపవాసం ప్రారంభమౌతుంది.

అనస్ బిన్ మాలిక్(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స)వారు చెప్పారు, “సహూర్ చెయ్యండి నిస్సందేహంగా సహూర్లో శుభం ఉంది.” (సహీహ్ బుఖారీ, 1923)

అమ్ బిన్ ఆన్(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశ హారులు(స) చెప్పారు : నిస్సందేహంగా మన యొక్క ఉపవాసాలు మరియు గ్రంథప్రజల ఉపవాసాలకు మధ్య ఉన్న తేడా సహూర్ తినడం. (అబూదావూద్, 2343)

అబూహురైరా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స)వారు చెప్పారు : ‘ఖర్జూరాలు సహూర్ కొరకు ప్రాధాన్యత నివ్వబడ్డాయి విశ్వాసి కొరకు.’ (అబూదావూద్, 2345. సహీహ్)

అల్-బరా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. (అప్పట్లో) సహాబాల మధ్య ఆచారం ఉండేది ఎవరైనా ఉపవాసం ఉండి మరియు వారికి ఆహారం ఇచ్చినప్పుడు (ఇఫ్తార్ కోసం), దానిని తినే ముందు అతడు నిద్రపోతే ఆ రాత్రి తినేవారు కాదు మరుసటిరోజు సూర్యాస్తమయం (ఇఫ్తార్ సమయం) వరకూ. ఖైస్ బిన్ సిర్కా అల్-అన్నారీ ఉపవాసం ఉన్నారు. మరియు ఇఫ్తార్ సమయానికి తన భార్య దగ్గరికి వచ్చారు మరియు ఆమెను అడిగారు తినడానికి ఆమె దగ్గర ఏమైనా ఉందా అని. ఆమె సమాధానమిచ్చారు, “లేదు, కాని నేను వెళ్ళి ఏదైనా మీ కోసం తీసుకు వస్తాను.” ఆయన పగలంతా చాలా కష్టపడి పనిచేసేవారు, కాబట్టి ఆయనకు నిద్ర ముంచుకువచ్చింది. ఆయన భార్య వచ్చి అతనిని చూసారు. ఆమె అన్నారు, “నిరాశ మీకు”. తరువాయి రోజు మధ్యాహ్నం అయినప్పుడు, ఆయన నీరసంతో పడిపోయారు మరియు ప్రవక్త(స)వారికి ఆ విషయమంతా తెలియజేయబడింది. ఆ విషయంపై క్రింది ఆయత్లు అవతరించ బడ్డాయి : “ఉపవాసపు రాత్రులందు మీకు మీ భార్యలతో రతిక్రీడ (రఫస్) ధర్మ సమ్మతం చేయబడింది.” కాబట్టి వారు దాని వలన చాలా ఆనందించారు. మరియు అల్లాహ్ అవతరింప జేశారు. “ఉదయకాలపు తెల్లని

రేఖలు రాత్రి నల్ల చారల నుండి స్పష్టపడే వరకూ, మీరు తినండి, త్రాగండి.” (సహీహ్ బుఖారీ, 1915)

ఇఫ్తార్

అంటే సూర్యుడు అస్తమించాక మగ్గిరిబ్ నమాజ్కి ముందు ఉపవాసాన్ని విరమించడానికి తీసుకునే అల్పాహారం. ఇఫ్తార్కి సంబంధించిన విషయాలు వ్యాసం చివరిలో చెప్పడం జరిగింది.

ఫజ్ల్ నమాజ్కి ముందు చేసే సహూర్ విషయంలో ఖుర్ఆన్లో అల్పాహుతాలా ఏమి చెప్పారో చూద్దాం :

ఉపవాసపు రాత్రులందు మీకు మీ భార్యలతో రతిక్రీడ (రఫస్) ధర్మ సమ్మతం చేయబడింది. వారు మీ వస్త్రాలు, మీరు వారి వస్త్రాలు, వాస్తవానికి మీరు రహస్యంగా ఆత్మద్రోహానికి పాల్పడుతున్నారనే విషయం అల్లాహ్కు తెలుసు. కావున ఆయన మీ పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించాడు మరియు మిమ్మల్ని మన్నించాడు. ఇక నుండి మీరు మీ భార్యలతో సంభోగం చేయండి మరియు అల్లాహ్ మీ కొరకు వ్రాసిన దానిని కోరండి. మరియు ఉదయకాలపు తెల్లని రేఖలు రాత్రి నల్ల చారల నుండి స్పష్టపడే వరకూ, మీరు తినండి, త్రాగండి. ఆ తరువాత చీకటి పడేవరకూ మీ ఉపవాసాన్ని పూర్తి చెయ్యండి. కాని మన్జిల్లలో ఏతెకాఫ్ పాటించేటప్పుడు, మీరు మీ స్త్రీలతో సంభోగించ కండి. ఇవి అల్లాహ్ (ఎర్పరిచిన) హద్దులు. కావున ఉల్లంఘించే (ఉద్దేశ్యంతో) వీటిని సమీపించకండి. ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞలను ప్రజలకు స్పష్టం చేస్తున్నాడు. బహుశా వారు భయభక్తులు కలిగి ఉంటారని! (ఖుర్ఆన్ 2:187)

ఖుర్ఆన్లో అల్లాహ్ చెప్పిన విధంగా సహూర్ సమయం ఎంతవరకూ ఉందో సహాబాలు ఎలా తెలుసుకున్నారు?

అదీ బిన్ హాతిమ్(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. క్రింది ఆయత్లు అవతరించ బడినప్పుడు (మరియు ఉదయకాలపు తెల్లని రేఖలు రాత్రి నల్ల చారల నుండి స్పష్టపడేవరకూ, మీరు తినండి, త్రాగండి) నేను రెండు దారాలు తీసుకున్నాను, ఒకటి నలుపు మరియు మరొకటి తెలుపు. మరియు వాటిని నా తలగడ క్రింద ఉంచాను మరియు ఆ రాత్రంతా వాటిని చూస్తూనే ఉన్నాను కాని వాటి నుండి ఏదీ తెలుసుకోలేక పోయాను. కాబట్టి ఆ తరువాయి రోజు ఉదయం నేను అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు(స)వారి వద్దకు వెళ్ళాను మరియు ఆయన(స)కి మొత్తం విషయం చెప్పాను. ఆయన(స) నాకు వివరించారు, అవి ఏమిటంటే రాత్రి యొక్క చీకటి మరియు పగటి యొక్క తెలుపు. (సహీహ్ బుఖారీ, 1916)

సహ్లా బిన్ సాద్ ఉల్లేఖనం. క్రింది ఆయత్లు అవతరించ బడినప్పుడు “మీరు తినండి, త్రాగండి. ఆ తరువాత చీకటి పడేవరకూ మీ ఉపవాసాన్ని పూర్తి చెయ్యండి” మరియు “ఫజ్ల్

యొక్క” అనేది అవతరించ బడలేదు. ఉపవాసం ఉండాలనుకునే కొందరు కట్టుకున్నారు తమ కాళ్ళకు నలుపు మరియు తెలుపు దారాలు మరియు తింటూ ఉండేవారు వాటి మధ్య తేడాను తెలుసుకునే వరకూ. అల్లాహ్ తరువాత పదాలు అవతరింపజేశారు. (మినల్-ఫజ్ల్) ఫజ్ల్ యొక్క మరియు వారు తెలుసుకున్నారు, అంటే అది **రాత్రి మరియు పగలు**. (సహీహ్ బుఖారీ, 1917)

అంటే రాత్రి నలుపు నుండి పగటి తెలుపు వేరయ్యేంత వరకూ తినవచ్చు మరియు త్రాగవచ్చు.

సమూరా బిన్ జున్దబ్ ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశ హరులు(స) చెప్పారు, “బిలాల్(రజి) యొక్క అజాన్ సహూర్ నుండి మిమ్మల్ని ఆపకూడదు లేదా విడదీయని ఫజ్ల్. అది భూమ్యాకాశాలు కలిసినట్లుండే ప్రాంతం(హురైజన్) అంతా వ్యాపిస్తుంది. (తిర్మిజీ, సహీహ్, 706)

ఫజ్ల్ రెండు రకాలు :

1. నమ్మదగని ఫజ్ల్ : దీని కాంతి నిలుపుగా పైకి పెరుగుతుంది. అది తోడేలు తోకను పోలి ఉంటుంది.
2. నిజమైన ఫజ్ల్: ఇది సమాంతరంగా కుడి ఎడమల వైపు వ్యాపిస్తుంది. తినడం మరియు త్రాగడానికి అనుమతి ఇవ్వబడింది ఈ వాప్తి కనిపించేవరకూ.

అజాన్ వినగానే తినడం ఆపివేయాలా?

బిలాల్(రజి)వారు రాత్రి అజాన్ ఇచ్చేవారు. కాబట్టి అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు(స) చెప్పారు, మీరు తినండి మరియు త్రాగండి ఇబ్నె ఉమ్మై మఖ్తూమ్ అజాన్ ఇచ్చేవరకూ ఎందుకంటే అతడు అజాన్ ఇవ్వరు ఎప్పటి వరకూ అయితే ఫజ్ల్ సమయం కాదో. (సహీహ్ బుఖారీ, 1918, 1919)

అబూహురైరా(రజి) చెప్పారు : ‘రసూలుల్లాహ్(స)వారు చెప్పారు: “మీలో ఎవరైనా సలాత్ కొరకు పిలుపు (అజాన్) వింటే మరియు అతని చేతిలో పాత్ర (భోజనం చేసే పళ్ళెం) ఉంటే, అతడు దానిని క్రింద పెట్టకూడదు అతడు తన అవసరాన్ని పూర్తి చేసుకునే వరకూ దాని నుండి.” (అతని చేతిలో ఉంది తినవచ్చు.) (అబూదావూద్, 2350, హసన్)

అజాన్ వినిపించినప్పుడు ఎవరైనా తింటూ ఉంటే, పళ్ళెంలోని ఆహారం తినవచ్చు. దానిని వదిలి లేవకూడదు.

సహూర్ కి మరియు సలాత్ కి మధ్య వ్యత్యాసం ఎంత ఉండాలి

హిసామ్ ఉల్లేఖించారు ఖతాదా(ర) నుండి, అనస్(ర) నుండి జైద్ బిన్ సాబిత్(రజి) చెప్పారు. మేము అల్లాహ్ యొక్క సందేశ హరులు(స)తో సహూర్ చేశాము. తరువాత మేము సలాత్ కోసం

లేచాము. నేను అడిగాను : “ఎంత సమయం ఉంది వాటి (సహూర్ చేయడానికి మరియు నమాజ్ చేయడానికి) మధ్య?” అతను చెప్పారు : “**ఒక వ్యక్తి 50 ఆయత్లు పఠించ గలిగేంత సమయం.**” (నసాయీ, 2157, సహీహ్)

50 ఆయత్లు పఠించేటంతటి సమయం అంటే సుమారుగా 10 నిమిషాలు పడుతుంది. వీటి మధ్య సమయం చాలా తక్కువ అని తెలిపే హదీస్లు చాలా ఉన్నాయి.

సహూర్ ఆలస్యంగానూ అంటే చివరి ఘడియ వరకూ తినవచ్చు. కాని ఇఫ్తార్ మాత్రం తొందరగా చెయ్యాలి.

ఉపవాసం ఉన్నవారు చేయకూడనివి

అబూహురైరా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స)వారు చెప్పారు, “ఎవరైతే తప్పుడు సంభాషణలు వదిలివేయరో మరియు వాటి ప్రకారం ఆచరిస్తే, అల్లాహ్ కు అవసరం లేదు అతడు తన ఆహారాన్ని మరియు పానీయాన్ని వదిలేయడం (సహీహ్ బుఖారీ, 1903)

ఇటువంటి ఉపవాసాన్ని అల్లాహ్ స్వీకరించరని అర్థమౌతుంది.

సంభోగించ కూడదు:

అబూహురైరా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. మేము ప్రవక్త(స)వారితో కూర్చుని ఉండగా ఒక వ్యక్తి వచ్చి అన్నాడు, “ఓ రసూలుల్లాహ్(స)! నేను నాశనం అయిపోయాను.” అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు(స) అడిగారు అతనికి ఏమైందని. అతడు సమాధాన మిచ్చాడు, “నేను సంభోగించాను నా భార్యతో నేను ఉపవాసం ఉండగా.” అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు (స) అతనిని అడిగారు, “నీవు ఓ బానిసను విడుదల చేయగలవా?” అతడు చేయలేనన్నట్లు సమాధాన మిచ్చాడు. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు (స) అతనిని అడిగారు, నీవు వరుసగా రెండు నెలలు ఉపవాసం ఉండగలవా? అతడు ఉండలేనని సమాధాన మిచ్చాడు. ప్రవక్త(స)వారు అతనిని అడిగారు, “నీవు 60 మంది పేదవారికి భోజనం పెట్టగలవా?” అతడు సమాధాన మిచ్చాడు అంత శక్తి లేదన్నట్లు. ప్రవక్త(స)వారు మౌనంగా ఉన్నారు మరియు మేము ఆ స్థితిలో ఉండగా, ఓ పెద్ద బుట్ట నిండా ఖర్జూరాలు తీసుకురాబడ్డాయి ప్రవక్త(స)వారి వద్దకు. ఆయన అడిగారు, “ఎక్కడున్నాడు ప్రశ్నించిన వ్యక్తి?” అతడు సమాధాన మిచ్చాడు, “నేను (ఇక్కడ ఉన్నాను)”. ప్రవక్త(స)వారు చెప్పారు, “తీసుకో ఇది (ఖర్జూరాల బుట్ట) మరియు దీనిని దానంగా ఇవ్వ.” ఆ వ్యక్తి అడిగాడు, “నేను దీనిని నాకంటే పేదవానికి ఇవ్వాలా? అల్లాహ్ సాక్షి : ఏ కుటుంబమూ లేదు ఈ రెండు కొండల మధ్య నా కంటే పేదది”. ప్రవక్త(స) చిరునవ్వు నవ్వారు ఆయన వెనుకటి దంతాలు కనిపించేలా మరియు తరువాత చెప్పారు, “దీనిని నీ కుటుంబానికి తినిపించు”. (సహీహ్ బుఖారీ, 1936)

భార్యతో శారీరకంగా కలవకూడనిది కేవలం ఉపవాసంలో ఉన్నప్పుడు మాత్రమే. క్రింది హదీస్లు ఈ విషయాన్ని స్పష్టం చేస్తున్నాయి.

అయిషా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. రమదాన్ లో ప్రవక్త(స)వారు జనుబీ అయ్యారు, స్వప్న స్థలనం వలన కాకుండా. తరువాత ఆయన గుసుల్ చేసి ఉపవాసాన్ని కొనసాగించేవారు. (సహీహ్ బుఖారీ, 1930)

అబూబక్రీ బిన్ అబ్దుర్రహ్మాన్ గారి ఉల్లేఖనం. నా తండ్రిగారు మరియు నేను అయిషా(రజి)వారి ఇంటికి వెళ్ళాము మరియు ఆమె చెప్పారు, “నేను సాక్ష్యమిస్తున్నాను అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు(స) అప్పుడప్పుడు సంభోగం వలన జనుబీగా ఉదయం లేచేవారు, స్వప్న స్థలనం వలన కాదు మరియు తరువాత ఆయన(స) ఉపవాసం ఉండేవారు ఆరోజు. (సహీహ్ బుఖారీ 1931)

అయిషా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స)వారు తినాలని అనుకున్నప్పుడు, ఆయన జనుబీగా (భార్యతో సంభోగం వలన కలిగిన మలినావస్థలో) ఉన్నప్పుడు, తన చేతులను కడుక్కునేవారు. (ఇబ్నెమాజా, 593)

తినడానికి మరియు త్రాగడానికి సంభోగ మలినావస్థలో అనుమతి ఉంది. స్త్రీ కూడా ఆ స్థితిలో ఆహారాన్ని సిద్ధం చేయవచ్చు. అయితే వీటికి ముందు వుజూ చేయడం ఉత్తమం.

ముద్దు పెట్టుకోవడం మరియు కౌగలించుకోవడం

అయిషా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స)వారు ముద్దు పెట్టుకునేవారు మరియు కౌగలించుకునేవారు (తన భార్యలను) ఆయన ఉపవాసంలో ఉండగా మరియు ఆయన(స)కు చాలా నిగ్రహశక్తి ఉంది మీ కంటే.

జాబిర్ బిన్ జైద్ చెప్పారు, “ఒక వ్యక్తికి స్థలనం అయితే (తన భార్యను) చూసిన ఫలితంగా అతని ఉపవాసాన్ని పూర్తి చేయాలి.” (సహీహ్ బుఖారీ, 1927)

హిషామ్ గారి తండ్రిగారి ఉల్లేఖనం. అయిషా(రజి)వారు చెప్పారు, “అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు(స) తన భార్యలలో కొందరిని ముద్దు పెట్టుకునేవారు ఆయన(స) ఉపవాసంలో ఉన్నప్పుడు మరియు ఆమె(రజి) చిరునవ్వు నవ్వారు. (సహీహ్ బుఖారీ, 1928)

అబూహురైరా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. ఆయన చెప్పారు: ఒక వ్యక్తి ప్రవక్త(స)వారిని అడిగారు ఉపవాసంలో (భార్యను) కౌగలించుకోవడం గురించి. ప్రవక్త(స)వారు అతనికి అనుమతించారు. మరొకరు వచ్చి ఆయన(స)ను అడిగారు, ప్రవక్త(స)వారు అతనిని నిరోధించారు. ఆయన(స) అనుమతించిన వ్యక్తి వయస్సులో పెద్దవారు మరియు నిరోధించబడిన వ్యక్తి యువకుడు.”

(అబూదావూద్, హసన్, 2387)

యువకులు అదుపు తప్పే అవకాశం ఉంది కాబట్టి నిరోధించారు. నిరోధానికి మరియు నిషేధానికి తేడా ఉంది.

ఎన్నో సందేహాలు

మరచిపోతే

అబూహురైరా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స)వారు చెప్పారు, “ఎవరైనా తింటే లేక త్రాగితే మరచిపోయి, అతడు తన ఉపవాసాన్ని కొనసాగించాలి. ఏదైతే అతడు తిన్నాడో లేక త్రాగాడో అది అల్లాహ్ చే ఇవ్వబడింది కాబట్టి.” (సహీహ్ బుఖారీ 1933)

అంటే అతని ఉపవాసం భంగం కాలేదు.

ఎన్నో రకాల సందేహాలపై సహాబీలు ఏమేమి చెప్పారో, వాటిని ఇక్కడ అందిస్తున్నాము. చాలా సందేహాలు తీరిపోవచ్చు.

ఇబ్నె ఉమర్(రజి) వస్త్రాన్ని ఒకదానిని నీటిలో నానబెట్టి దానిని తనపై ఉంచుకునేవారు ఉపవాసం ఉన్నప్పుడు. అష్-షాబీ స్నానాల గదిలో ప్రవేశించారు ఆయన ఉపవాసమున్నప్పుడు. ఇబ్నె అబ్బాస్(రజి)వారు చెప్పారు, “దోషం లేదు పాత్రలలోని మరియు ఇతర భోజనాల రుచి చూడటంలో”. అల్-హసన్ చెప్పారు, “దోషం లేదు ఉపవాసం ఉండే వ్యక్తికి నోటిని నీటితో పుక్కిలించడానికి మరియు తన శరీరాన్ని చల్లబరచడానికి.” ఇబ్నె మన్ ఊద్ చెప్పారు, ఉపవాసమున్న రోజు రాత్రి, నూనెను రాసుకుని తల దువ్వకోవడం ఉత్తమం” అనస్(రజి) చెప్పారు, “నాకొక తొట్టి (బాత్ టబ్) ఉండేది దానిలో కూర్చుండే వాడిని ఉపవాసమున్నప్పుడు.” ఇది ప్రస్తావించబడింది, ప్రవక్త(స)వారు తన దంతాలను సివాక్ తో శుభ్రపరచుకునేవారు సౌమ్ ఉన్నప్పుడు మరియు ఇబ్నె ఉమర్(రజి)వారు తన పళ్ళను సివాక్ తో శుభ్రపరచుకునేవారు తెల్లవారక ముందు మరియు రోజులో చివరి భాగంలో. (దాని) ఫలితంగా వచ్చిన లాలాజలాన్ని మింగకుండా (ఉపవాసమున్నప్పుడు). అతా చెప్పారు “**లాలాజలాన్ని మింగితే ఉపవాసం భగ్నం కాదు**” ఇబ్నె సిరీన్ చెప్పారు, “దోషం లేదు పళ్ళను శుభ్రపరచుకోవడంలో పచ్చటి తాజా సివాక్ తో” అతనికి చెప్పబడింది అది రుచి కలిగి ఉంటుందని. ఇబ్నె సిరీన్ సమాధాన మిచ్చారు, “నీటికి కూడా రుచి ఉంది, అయినప్పటికీ మీరు మీ నోళ్ళను దానితో శుభ్రం చేసుకుంటున్నారు.” అనస్, అల్-హసన్ మరియు ఇబ్రాహీమ్ ఎటువంటి దోషాన్ని చూడలేదు కళ్ళకు నుర్మా పెట్టుకోవడంలో ఉపవాసం ఉన్నప్పుడు. (సహీహ్ బుఖారీ, అధ్యాయం 25)

అతా చెప్పారు, “దోషం లేదు నీరు గొంతులోకి వెళ్ళాక మరియు దానిని వెనక్కి తీసుకురాలేకపోతే, ముక్కులో నీళ్ళు ఉంచి మరియు దానిని బయటకు చీదడంలో.” అల్-హసన్ చెప్పారు, “ఈగ ఒకని గొంతులోకి పోయినట్లయితే (ఉపవాసంలో ఉండగా), దానిలో దోషం

లేదు.” అల్-హసన్ మరియు ముజాహిద్ చెప్పారు, “ఎవరైనా (తన భార్యతో) సంభోగం చేస్తే మరచిపోయి అప్పుడు ఆయనపై ఏదీ లేదు.” (సహీహ్ బుఖారీ, అధ్యాయం 26)

అబూహురైరా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. “ఉపవాసమున్న వ్యక్తి వాంతి చేసుకుంటే, అతడు ఉపవాసాన్ని భగ్గుం చేయకూడదు, అతడు వాంతి చేసుకునేటప్పుడు అతని నుండి కొంత బయటకు వస్తుంది మరియు ఏదీ మింగడం లేదు.” (సహీహ్ బుఖారీ, అధ్యాయం 32)

చాలామంది దాదాపు నిమిషానికొకసారి ఉమ్మి వేస్తుంటారు. లాలాజలం మింగకూడదు అని మనస్సులో పదేపదే అనుకోవడంతో వారికి లాలాజలం ఎక్కువ రావడం, దానిని ఊయడం చేస్తుంటారు. దాని వలన త్వరగా నీరస పడతారు. ఏదీ బయట నుండి తీసి నోట్లో వేసుకోవడం లేదు కదా!

లాలాజలం లోపల ఏర్పడుతుంది. కాబట్టి లాలాజలం మింగితే ఉపవాసం భగ్గుం కాదు. అదేవిధంగా స్త్రీలుగాని, పురుషులుగాని ఆహారం వండేటప్పుడు లేదా ఆహారాన్ని అవసరాన్ని బట్టి రుచి చూడవచ్చు. కాని దానిని మింగకుండా ఉమ్మివేయాలి.

ప్రయాణాలలో ఉపవాసం

ఇబ్నె అబీ ఔఫ్(రజి) ఉల్లేఖనం. మేము అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు(స)తో పాటు ఉన్నాము. ఒక ప్రయాణంలో ఆయన ఒక వ్యక్తితో అన్నారు. “క్రిందికి దిగి సవీఖ్ను నీటితో కలుపు నా కోసం”, సూర్యుడు (ఇంకా అస్తమించలేదు), ఓ రసూలుల్లాహ్” ప్రవక్త(స)వారు మరలా చెప్పారు అతనికి “క్రిందికి దిగి సవీఖ్ను నీటితో కలుపు నా కోసం” ఆ వ్యక్తి మరలా చెప్పాడు, “ఓ రసూలుల్లాహ్! సూర్యుడు!” ప్రవక్త(స)వారు అతనితో అన్నారు “క్రిందికి దిగి సవీఖ్ను నీటితో కలుపు నా కోసం” ఆ వ్యక్తి వాహనం దిగి సవీఖ్ను నీటితో కలిపాడు ఆయన కొరకు. ప్రవక్త(స)వారు దానిని త్రాగారు మరియు పైగ చేశారు తన చేతితో (తూర్పు దిక్కు వైపు) మరియు చెప్పారు, “మీరు ఈ వైపునుండి రాత్రి ముసురుకోవడం చూసినప్పుడు, ఉపవాసం ఉండే వ్యక్తి అతని ఉపవాసాన్ని విడిచిపెట్టాలి. (సహీహ్ బుఖారీ, 1941)

అయిషా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం, ప్రవక్త(స)వారి సతీమణి : హమ్మ బిన్ అప్ర అల్-అస్లామీ ప్రవక్త(స)వారిని అడిగారు, “నేను ఉపవాసం ఉండవచ్చా ప్రయాణం చేస్తున్నప్పుడు?” అతను ఉపవాసాలు ఎక్కువ ఉండేవాడు. ప్రవక్త(స)వారు సమాధాన మిచ్చారు, “నీవు ఉండవచ్చు నీవు కోరితే మరియు లేకుండా ఉండవచ్చు నీవు కోరితే.” (సహీహ్ బుఖారీ 1943)

ఇబ్నె అబ్బాస్(రజి) ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు(స) మక్కాకు బయలుదేరారు రమదాన్ నెలలో మరియు ఆయన

ఉపవాసంతో ఉన్నారు. మరియు ఆయన అల్-కదీద్ చేరినప్పుడు, ఆయన(స) ఉపవాసాన్ని విరమించుకున్నారు. మరియు(ఆయనతో ఉన్న) ప్రజలు కూడా ఉపవాసాన్ని విరమించుకున్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ, 1944)

అబీ దర్దా(రజి) ఉల్లేఖనం. మేము బయలుదేరాము అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు(స)తో ఆయన చేసిన ప్రయాణాలలో ఒక దానిలో, చాలా వేడిగా ఉన్న రోజున. మరియు అది (ఆ రోజు) ఎంత వేడిగా ఉందంటే ఒకరు తన చేతిని తలపై పెట్టుకోవలసి వచ్చింది ఎండ తీవ్రత వలన. మాలో ఎవ్వరూ ఉపవాసంలో లేరు ప్రవక్త(స)వారు మరియు ఇబ్నె రవాహ తప్ప. (సహీహ్ బుఖారీ, 1945)

జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ (రజి)వారి ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశ హరులు(స) (ఒకసారి) ప్రయాణంలో ఉన్నారు మరియు ఓ గుంపును చూసారు మరియు ఓ వ్యక్తి (ప్రజల చేత) నీడ పొందుతున్నాడు. ఆయన(స) అడిగారు, “ఏమైంది?” వారు చెప్పారు, “అతడు ఉపవాసం ఉన్నాడు.” ప్రవక్త(స)వారు అన్నారు, “ఇది మంచిది కాదు ఉపవాసం ఉండటం ప్రయాణంలో.” (సహీహ్ బుఖారీ, 1946)

అనస్ బిన్ మాలిక్(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. మేము ప్రవక్త(స)వారితో ప్రయాణం చేసేవారము మరియు ఉపవాసమున్నవారు విమర్శించేవారు కాదు ఉపవాసం లేనివారిని, ఉపవాసం లేనివారు విమర్శించేవారు కాదు ఉపవాసం ఉన్నవారిని. (సహీహ్ బుఖారీ, 1947)

తావుస్ గారి ఉల్లేఖనం. ఇబ్నె అబ్బాస్(రజి) పయనమయ్యారు మదీనా నుండి మక్కాకు మరియు ఆయన ఉపవాసం ఉన్నారు ఉస్ఫాన్ చేరేవరకూ, అక్కడ ఆయన నీటికోసం అడిగారు మరియు పైకి ఎత్తారు తన చేతిని ప్రజలు తనను చూసేలా మరియు తరువాత ఉపవాసాన్ని విరమించుకున్నారు. మక్కా చేరారు. మరియు అది సంభవించింది రమదాన్ లో.

ఇబ్నె అబ్బాస్(రజి)వారు చెబుతుండేవారు, అల్లాహ్ యొక్క సందేశ హరులు(స) ప్రయాణాలలో (కొన్నిసార్లు) ఉపవాసం ఉండేవారు మరియు (కొన్నిసార్లు) ఉపవాసం ఉండేవారు కాదు. కాబట్టి ఎవరైనా ఉపవాసం ఉండాలనుకుంటే ఉండండి, ఉండకూడదని అనుకుంటే, ఉండవద్దు. (సహీహ్ బుఖారీ, 1948)

అప్ర బిన్ ఉమయ్యా అద్-దారిమీ (రజి) చెప్పారు : నేను రసూలుల్లాహ్(స)వారి వద్దకు వచ్చాను ఓ ప్రయాణం నుండి మరియు ఆయన అన్నారు : “ఉండండి/ఆగండి మరియు భోజనం తీసుకోండి ఉపవాసాన్ని విరమించడానికి, ఓ అబూ ఉమయ్యా!’. నేను చెప్పాను, ‘నేను ఉపవాసమున్నాను’. ఆయన(అ) అన్నారు: “నా సమీపానికి రండి మరియు నేను మీకు

చెబుతాను ప్రయాణీకుని గురించి. అల్లాహ్ అజ్జ వజల్ల మినహాయింపు నిచ్చారు, ఉపవాసానికి మరియు సగం సలాత్ అతని కొరకు. (ససాయి, 2269)

ఉపవాసాలకు ప్రయాణాలలో మినహాయింపు ఉంది. మరియు సలాత్లో సగభాగానికి మినహాయింపు ఉంది. 4 రకాత్ల ఫర్ష్ సలాత్కు బదులుగా ప్రయాణం చేసేవారు 2 రకాత్లు మాత్రమే చేస్తే సరిపోతుంది.

అనస్ బిన్ మాలిక్(రజి) ఉల్లేఖనం. మేము రసూలుల్లాహ్(స) వారితో ఉన్నాము ఒక ప్రయాణంలో మరియు మాలీ కొందరు ఉపవాసం ఉన్నారు మరియు మాలీ కొందరు (ఉపవాసం) లేరు. మేము ఆగాము బాగా ఎండగా ఉన్న రోజున మరియు నీడ కోసం చూసాము. ఉపవాసమున్నవారు నేలపై పడ్డారు (అంటే విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నారు), కాని ఉపవాసం లేనివారు లేచి పశువులకు నీళ్ళు పెట్టారు. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు(స) చెప్పారు : ఈ రోజు ఉపవాసం ఉండనివారు ప్రతిఫలం పొందారు. (2285, ససాయి)

హమ్జా బిన్ అప్ర ఉల్లేఖనం. ఆయన రసూలుల్లాహ్(స)వారికి చెప్పారు : “నేను ఉపవాసం చేయగలనని భావిస్తున్నాను ప్రయాణంలో ఉండగా. పాపం ఉంటుందా నాపై?” ఆయన(స) చెప్పారు: “ఇది మినహాయింపు అల్లాహ్ అజ్జ వజల్ల నుండి. కాబట్టి ఎవరైతే దానిని స్వీకరించారో మంచి చేశారు మరియు ఎవరైతే ఉపవాసం ఉండాలనుకుంటారో, వానిపై పాపం లేదు.” (2305, సహీహ్, ససాయి)

పై హదీస్లను బట్టి, ప్రయాణంలో ఉన్నప్పుడు ఎవరైనా ఉపవాసం ఉండగలిగితే ఉండవచ్చు లేదా మానివేయవచ్చు. ఒకవేళ ఉపవాసం ఉన్నవారు విరమించుకోవచ్చు. బలంగా ఆరోగ్యంగా ఉండే వ్యక్తి వేసవి కాలం ప్రయాణంలో కూడా ఉండగలిగే అవకాశం ఉంది. బలహీనులు కూడా వేసవి ప్రయాణాలలో కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులలో కావాలనుకుంటే ఉండవచ్చు. ఉదాహరణకు ఎ.సి. ట్రయిన్లో లేదా విమానంలో సౌకర్యంగా ప్రయాణం చేయగలిగేటప్పుడు, బలహీనులు కూడా ఉపవాసం ఉండటంలో సమస్య ఉండకపోవచ్చు.

ఏది ఏమైనా ప్రయాణంలో కోల్పోయిన ఉపవాసానికి పరిహారం చెల్లించనవసరం లేదు. రమదాన్ నెల పూర్తయి పండగ జరుపుకున్న తరువాత మరో రోజు ఉపవాసం ఉండాలని తెలుస్తుంది.

ఇఫ్రార్

రెండు సంతోష సమయాలు

1904 హదీస్లోని చివరి భాగం : “ఉపవాసం ఉండేవారి కొరకు సంతోష సమయాలు ఉన్నాయి, వాటిలో సంతోషపడతాడు. ఎప్పుడైతే ఇఫ్రార్ చేస్తాడో సంతోషిస్తాడు. ఎప్పుడైతే తన ప్రభువును

కలుసుకుంటాడో సంతోషిస్తాడు. అతని ఉపవాసం వలన (సహీహ్ బుఖారీ 1904)

సహ్లా బిన్ సాద్ వారి ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశ హరులు(స) చెప్పారు, “ప్రజలు సన్నాగంలో ఉండరు ఎప్పుడైతే వారు ఇఫ్రార్ తొందరగా చేయరో.” (సహీహ్ బుఖారీ, 1957)

ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజి) ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశ హరులు(స) చెప్పారు, “రాత్రి ముందుకు వచ్చినప్పుడు మరియు రోజు వెనక్కి వెళ్ళినప్పుడు మరియు సూర్యుడు దాయ బడినప్పుడు ఉపవాసం విరమింపజేయ వలసి ఉంది.” (తిర్మిజీ, 698)

అబూ అతియ్య చెప్పారు. మన్ రూఖ్ మరియు నేను ఆయిషా(రజి)వారి దగ్గరకు వెళ్ళాము. మరియు మేము అడిగాము: “ఓ విశ్వాసుల మాతృమూర్తి! ముహమ్మద్(స)వారి ఇద్దరు సహచరులలో ఒకరు తొందరగా ఉపవాసాన్ని విరమిస్తారు మరియు అతడు సలాత్ కూడా తొందరగానే చేస్తారు. రెండవ వ్యక్తి ఉపవాసాన్ని విరమించడాన్ని ఆలస్యం చేస్తారు మరియు ఆయన సలాత్ను ఆలస్యం చేస్తుంటారు. ఆమె(రజి) అడిగారు, “వారిలో ఎవరు తొందరపడతారు ఉపవాసాన్ని విరమించడానికి మరియు తొందరపడతారు సలాత్ చేయడానికి?” మేము చెప్పాము ఆయన అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మన్ ఊద్. ఆమె అన్నారు, “ఈ విధంగానే ముహమ్మద్(స)వారు చేశారు.” మరియు రెండవ వ్యక్తి అబూ మూసా. (తిర్మిజీ 702)

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అప్ర బిన్ ఆస్ ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు(స) చెప్పారు, “ఉపవాసం ఉన్న వ్యక్తి ఉపవాసాన్ని విరమించినప్పుడు, అతని దు'అ తిరస్కరించబడదు. (ఉల్లేఖకులలోని ఒకరైన) ఇబ్నె అబీ ములైకహ్ చెప్పారు, “ఉపవాసాన్ని విరమించినప్పుడు, అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అప్ర(రజి) చెప్పగా నేను విన్నాను: “అల్లాహమ్మ ఇన్నీ అస్'అలుక బిరహ్మతిక అల్లతీ వ సి'అత్ కుల్ల షయ్'జన్ అన్ తగఫిరలీ” (ఓ అల్లాహ్! నేను మిమ్మల్ని వేడుకుంటున్నాను అన్నింటిని పరివేష్టించి ఉన్న నీ కరుణ కోసం మరియు నీవు నన్ను క్షమించు)” (ఇబ్నెమాజా 1753, హసన్).

తాజా ఖర్జూరాలు లేకపోతే ఎండు ఖర్జూరాలు, అవి కూడా లేకపోతే నీటితో ఇఫ్రార్ చేయడం గురించి ...

సాబిత్ అల్-బునానీ ఉల్లేఖించారు. అతడు అనస్ బిన్ మాలిక్(రజి)వారు చెప్పగా విన్నారు : “రసూలుల్లాహ్(స)వారు తన ఉపవాసాన్ని తాజా ఖర్జూరాలతో (రుతబ్) విరమించేవారు సలాత్కు ముందు. తాజా ఖర్జూరాలు లేకపోయినట్లయితే, అప్పుడు ఎండు ఖర్జూరాలతో (తప్ర), ఎండు ఖర్జూరాలు లేకపోతే కొన్ని గుక్కలు నీటిని తీసుకునేవారు. (అబూదావూద్, హసన్, 2356)

దావూద్(అ)వారి ఉపవాసం

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబ్దు వారి ఉల్లేఖనం. రసూలుల్లాహ్(స) వారు చెప్పారు, “అల్లాహ్ కు బాగా ఇష్టమైన ఉపవాసం - దావూద్(అ)వారి ఉపవాసం. ఆయన(అ) ఒక రోజు ఉపవాసం ఉండేవారు మరియు తరువాత రోజు ఉండేవారు కాదు (అంటే రోజు విడిచి రోజు సంవత్సరం పొడవునా). మరియు అల్లాహ్ కు బాగా ఇష్టమైన ప్రార్థన - దావూద్(అ)వారి ప్రార్థన. ఆయన(అ) సగం రాత్రి పడుకునేవారు, మూడవ వంతు రాత్రి ప్రార్థన చేసేవారు మరియు 6వ వంతు రాత్రి పడుకునేవారు.” (ఇబ్నెమాజా, 1712, సహీహ్)

రమదాన్ నెల అంటే సలాత్, జకాత్, సౌమ్(ఉపవాసం) మాత్రమే కాకుండా, అతి ముఖ్యమైన ఓ రాత్రి కూడా ఉంది. అదే ఖుద్ రాత్రి. ఘనతగల ఆ రాత్రి గురించి ఖుర్ఆన్ లో అల్లాహ్ ఇలా తెలియ జేస్తున్నారు.

నిశ్చయంగా, మేము దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) ఘనతగల ఆ రాత్రి (లైలతుల్-ఖుద్)లో అవతరింపజేశాము. మరియు ఆ ఘనత గల రాత్రి అంటే ఏమిటో నీకేం తెలుసు? ఆ ఘనత గల రాత్రి వేయి నెలల కంటే శ్రేష్టమైనది. ఆ రాత్రియందు దేవదూతలు మరియు ఆత్మ (జిబ్రీల్), తమ ప్రభువు అనుమతితో, అన్ని (వ్యవహారాలకి సంబంధించిన) అజ్జలు తీసుకుని దిగివస్తారు. ఆ రాత్రియందు తెల్లవారే వరకు శాంతి వర్ధిల్లుతుంది. (ఖుర్ఆన్ 97:1-5)

ఇంతటి గొప్ప రాత్రి రమదాన్ నెలలో ఆఖరి 10 రోజులలో ఒక రోజు వస్తుంది. ఈ విషయమై ముహమ్మద్(స) వారు ఏమి చెప్పారో తెలుసుకుందాం:

ఇబ్నె ఉమర్(రజి) ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స)వారి సహచరులలోని కొందరికి కలలలో ఖుద్ రాత్రి ఆఖరి 7 రాత్రులలో చూపబడింది. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు(స) చెప్పారు, “మీ కలలన్నీ (ఖుద్ రాత్రి) ఆఖరి 7 రాత్రులలో అని అంగీకరిస్తున్నట్లు అనిపిస్తుంది. మరియు ఎవరైతే దాని కొరకు (ఖుద్ రాత్రి కొరకు) వెతకాలని అనుకుంటారో, ఆఖరి ఏడు (రమదాన్ రాత్రుల)లో వెతకాలి. (సహీహ్ బుఖారీ, 2015, పుస్తకం 32, అధ్యాయం 1, సంపుటి 3)

అబూ స‘ఈద్ ఖుద్ (రజి) ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు (స) (మస్జిద్) ఎతికాఫ్ ను రమదాన్ నెల మధ్య 3వ భాగంలో ఆచరిస్తుండేవారు. మరియు 20 రాత్రులు గడిచాయి. ఆయన(స) తన ఇంటికి 21వ వెళ్ళేవారు మరియు ఆయన(స)తో ఎతికాఫ్ లో ఉన్నవారు కూడా తమ ఇళ్ళకు వెళ్ళేవారు. ఒకసారి రమదాన్ లో ఎతికాఫ్ ఆచరించి (సాధారణంగా) తన ఇంటికి తిరిగి వెళ్తుండే రాత్రి సలాత్ (నమాజ్) స్థాపించారు (చేశారు). మరియు ఆయన(స) ప్రజలను సంభోదిస్తూ వారిని ఆదేశించారు అల్లాహ్ ఏదైతే ఆయన ద్వారా చెప్పాలనుకున్నారో.

మరియు చెప్పారు, “నేను ఈ 10 రోజుల కొరకు (రమదాన్ నెల మధ్యలోని 10 రోజులు) ఎతికాఫ్ ఆచరించేవాడిని కాని ఇప్పుడు (ఈ నెలలోని) ఆఖరి 10 రోజులు ఎతికాఫ్ లో ఉండాలను కుంటున్నాను. కాబట్టి ఎవరైతే ఎతికాఫ్ లో నాతో ఉన్నారో అతని స్థానంలో విడిగా ఉండాలి. నిశ్చయంగా, (ఖుద్) రాత్రి నాకు చూపబడింది కాని నేను దానిని మరచిపోయాను. కాబట్టి, దానిని (ఈ నెల)ఆఖరి 10 రోజులలో బేసి రాత్రులలో వెతకండి. నేను స్వయంగా (కలలో) మట్టి మరియు నీటిలో సజ్దా చేయడం చూశాను”. ఆ 21వ రాత్రి, ఆకాశం మేఘాలతో నిండి వర్షం కురిసింది మరియు వర్షపు నీరు మస్జిద్ పైకప్పు నుండి కారడం మొదలైంది ప్రవక్త(స)వారు ముసల్లా (ప్రార్థనా చోటు) దగ్గర. ఉదయం సలాత్ పూర్తి చేసుకుని ఆయన వెళుతుండగా ముఖానికి మట్టి మరియు నీరు అంటుకుని ఉండగా నేను నా కళ్ళతో చూశాను. (సహీహ్ బుఖారీ, 2015, పుస్తకం 32, అధ్యాయం 3, సంపుటి 3)

ఇబ్నె అబ్బాస్(రజి) ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స) చెప్పారు : “రమదాన్ ఆఖరి పది రోజులలో ఖుద్ రాత్రి కొరకు చూడండి, ఆ రాత్రి - ఆఖరి పది రమదాన్ రాత్రులలో తొమ్మిది లేదా ఏడు లేదా ఐదు రాత్రులు మిగిలి ఉండగా (అంటే వరుసగా 21, 23, 25 రాత్రులు)” సహీహ్ బుఖారీ, 2021, పుస్తకం 32, అధ్యాయం 3, సంపుటి 3

ఇబ్నె అబ్బాస్(రజి) ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహరులు(స) చెప్పారు, “ఖుద్ రాత్రి (రమదాన్) నెల ఆఖరి పది రాత్రులలో ఉంది. మొదటి తొమ్మిది (రాత్రుల)లో లేదా ఆఖరి ఏడు రాత్రులలో”. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) అదనంగా చెప్పారు, “వెతకండి దానికొరకు (రమదాన్) 24న” (సహీహ్ బుఖారీ, 2022, పుస్తకం 32, అధ్యాయం 3, సంపుటి 3)

ఉబాదా బిన్ సామిత్(రజి) ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స)వారు ఖుద్ రాత్రి గురించి మాకు తెలియజేయాలని బయటకు వచ్చారు కాని ఇద్దరు ముస్లిములు పరస్పరం గొడవ పడుతున్నారు. ప్రవక్త(స) చెప్పారు, “ఖుద్ రాత్రి గురించి మీకు తెలియజేయాలని బయటికి వచ్చాను. కాని ఫలానా మరియు ఫలానా వ్యక్తులు గొడవ పడుతున్నారు, కాబట్టి దానికి సంబంధించిన వార్త తీసుకెళ్ళిపోబడింది. అయినప్పటికీ అది మీ స్వీయ మేలుకే కావచ్చు. కాబట్టి దాని కొరకు 29వ, 27వ మరియు 25వ (రమదాన్ రాత్రులలో) వెతకండి.” (సహీహ్ బుఖారీ, 2023, పుస్తకం 32, అధ్యాయం 4, సంపుటి 3)

పై ఉల్లేఖనాలను బట్టి ఖుద్ రాత్రి (ఘనతగల రాత్రి) బేసి రాత్రి అవుతుంది. ప్రవక్త(స)వారు ఈ రాత్రి గురించి ఏ రోజైతే మొదటిసారి చెప్పారో ఆ 21వ రోజే ఖుద్ రాత్రి అయిందని తెలుస్తుంది. ఆ రాత్రి 23వ రోజు రాత్రి కావచ్చు లేదా 25, 27, 29 రాత్రుల్లో ఏదో ఒక రాత్రి కావచ్చు. మరో ఉల్లేఖనం ద్వారా 24వ రాత్రి కూడా అయ్యే అవకాశం

ఉంది. రమదాన్ నెలలో ఆఖరి 10 రోజులలో ఎన్నో శుభాలున్నాయి.

ఈ రాత్రి ప్రార్థన చేయకపోతే ఏమవుతుంది?

మనం చేసే ప్రతీ మంచి ఆచరణకు 10 రెట్ల పుణ్యం మరియు చెడు ఆచరణకు ఒక పాపమే వ్రాయబడుతుందని తెలిసిన విషయమే! అయితే మంచి ఆచరణకు 700 రెట్ల వరకూ కూడా ఇన్నా అల్లాహ్ పుణ్యాన్ని పొందే అవకాశం ఉంది. కేవలం మన ఆచరణలను మాత్రమే లెక్కలోకి తీసుకుంటే, వాటికి లభించే పుణ్యంతో స్వర్గం లభించడం కష్టం. అల్లాహ్ కరుణ లేకుండా ఆచరణలతో మనకు స్వర్గం లభించదు. కేవలం 10 రెట్ల పుణ్యానికి మాత్రమే అవకాశమున్న ఆచరణలకి కూడా 700 రెట్లు అల్లాహ్ పుణ్యాన్ని ఇస్తే, మన లెక్క పుణ్యం వైపుకు మొగ్గు చూపవచ్చు. అల్లాహ్ చూపే ఆ కరుణ వలన మనకు లభించే పుణ్యం ఎక్కువవుతుంది.

అల్లాహ్ తలచుకుంటే 700 రెట్లే కాదు ఇంకా ఎన్నో రెట్లు ఎక్కువ మన పుణ్యాన్ని పెంచవచ్చు. ప్రజలకు ఇబ్బంది కలిగించే ఓ ముళ్ళ కంపను అందరూ నడిచే దారి నుండి తొలగించిన వ్యక్తికి అల్లాహ్ స్వర్గమిచ్చారు అంటే ఆ ఒక్క చిన్న ఆచరణకు ఎన్ని రెట్లు పుణ్యాన్ని ప్రసాదించారో!

ఆచరణ చిన్నదా? లేక పెద్దదా? అనే విషయం సంకల్పంపైనే ఆధారపడి ఉంటుంది.

ఆ వ్యక్తి స్వర్గం లభిస్తుందనే సంకల్పంతో ముళ్ళ కంపను రోడ్డుపై నుండి తీయలేదు. తన తోటి మానవులకు దాని వలన కలిగే ఇబ్బందిని తొలగించాలనే మంచి సంకల్పంతో తీయడం జరిగింది. అంతేకాకుండా వారికి ప్రత్యక్షంగా అతడు మేలు చేయలేదు. కాని వారికి జరిగే కీడును తొలగించాడు.

సంకల్పం అతి ముఖ్యమైనది. సంకల్పం గొప్పదయ్యేకొద్దీ అల్లాహ్ నుండి కరుణ కూడా ఎక్కువ స్థాయిలో అందుతుంది.

అందుకే ఓ మంచి పని చేయాలని సంకల్పించుకుంటే ఒక పుణ్యం అతని ఖాతాలో వ్రాయబడుతుంది, అతడు ఆ మంచి పని చేయక పోయినా సరే. అదే విధంగా ఓ చెడు పనిచేయాలని సంకల్పించుకుని, అది చేయకపోతే అతని ఖాతాలో పాపం జమ చేయబడదు.

పై విషయాలను బట్టి మనకు స్పష్టంగా అర్థమయ్యేది ఏమిటంటే, కేవలం మన ఆచరణలు మనకు స్వర్గాన్ని ఇవ్వవు. అందుకనే కరుణామయుడైన అల్లాహ్ మన పుణ్యాన్ని పెంచుకోవడానికి ప్రతీ సంవత్సరం ఘనతగల రాత్రి రూపంలో కూడా ఓ గొప్ప అవకాశం ఇస్తున్నారు.

రమదాన్ నెలలో ఓ రాత్రి చేసే ప్రార్థనకు/ఆచరణలకు 1000 నెలలు చేసినంత పుణ్యాన్ని ఇస్తున్నారు.

అనంత కరుణామయుడు మరియు అపార కృపాశీలుడు - అల్లాహ్.

తన దాసుడు దుర్మార్గుడైనప్పటికీ, అతను పీల్చుకునే ఆక్సిజన్ను ఆపివేయడం లేదు. ఇంకా ఎన్నో మేళ్ళు కలిగిస్తూనే ఉన్నారు. ఖద్ర్ రాత్రి వంటి ఎన్నో అవకాశాలను ఆయన ఇస్తూనే ఉన్నారు.

ఆ అవకాశాలను ఉపయోగించుకోకపోతే, ఓ గొప్ప లాభాన్ని కోల్పోతాము.

ఉదాహరణకు ప్రజలందరిని ఓ మైదానం లోకి పిలిచి “తెల్లవారే వరకూ అవకాశం ఇస్తున్నాము, ఇక్కడ ఉంచిన సంపద నుండి మీకు ఎంత వీలైతే అంత తీసుకువెళ్ళవచ్చు. కాని ఒక్క షరతు. తెల్లవారక ముందే తీసుకెళ్ళాలి” అని ప్రకటిస్తే, తెల్లవారే వరకూ ప్రజలు ఆ సంపదను తీసుకోవడంలో ఒక సెకను కాలం కూడా వృథా కానివ్వరు కదా!

అశాశ్వతమైన సంపదకే ఇంత చేస్తే, శాశ్వత స్వర్గసుఖాలను పొందడానికి మరి ఎంత కష్టపడాలి? ఆలోచించండి!

కాని నేటి ముస్లిమ్ సమాజంలో కొందరు ఈ రాత్రిని అవమాన పరుస్తున్నారు. యువకులు బైక్లపై మితిమీరిన వేగంతో విన్యాసాలు చేస్తూ, తెల్లవార్లు తిరుగుతూ, ఇతర మతధర్మాలవారి ఇళ్ళపై రాళ్ళు వేయడం, తలుపులు బాదడం, స్ట్రీట్ లైట్లను పగలగొట్టడం చేస్తున్నారు. ఆ రాత్రుల్లో ముస్లిమ్ యువకులు ఎన్నో యాక్సిడెంట్లు చేస్తున్నారు. వీరు ప్రాణాలను కోల్పోవడమే కాకుండా ఇతరులకు కూడా నష్టం కలిగిస్తున్నారు.

ముళ్ళ కంపలు మన తోటివారికి కష్టాన్ని కలిగిస్తాయి. వాటిని తొలగించాలి. వీధి దీపాలు మన తోటివారికి వెలుగునిస్తాయి. వాటిని కాపాడాలి. కాని దానికి విరుద్ధంగా వాటిని పగలగొట్టడం చాలా వికృతమైన హీనమైన పని.

పోలీసులకు రమదాన్ నెలలో ఆ రాత్రులందు ప్రత్యేక డ్యూటీ వేస్తున్నారు. ఘనత గల ఆ రాత్రి కోసం ఆ రోజు పొందబోయే అల్లాహ్ కరుణ గురించి విశ్వాసులు ఎంతో ఆత్మతతో ఎదురు చూస్తుంటే, పోలీసులు ఎక్కడ ఏ సమస్య వస్తుందోనని కంగారుపడేలా కొందరు ముస్లిమ్ యువకులు ప్రవర్తిస్తున్నారంటే, ఇంత కంటే అవమానకరమైన విషయం ఇంకేముంటుంది?

ఘనత గల రాత్రి ఘనమైన పనులు చేయాలిగాని, వికృతమైన పనులు చేసి ముస్లిమ్ సమాజానికి మచ్చ తీసుకు రావడం అతి హేయమైన పని. జమాత్ల నాయకులు, మసీదులోని ఇమామ్లు మరియు యువకుల తల్లిదండ్రులు ఇప్పటికైనా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి.

యువకులు ఆ రాత్రులందు జాగరణ చేయకపోయినా పర్వాలేదు. ప్రజలకు ఏ ఇబ్బంది కలుగకుండా వారు ఇంటిలో పడుకోవడమే వారికి మరియు ఇతరులందరికీ ఎంతో మేలు. ఈ యువకులు ఎందుకు ఇలా ప్రవర్తిస్తున్నారు? కారణం వారికి ఇస్లామ్ గురించి సరియైన అవగాహన లేకపోవడమే.

కొందరు పెద్దలు యువకులకేమీ తీసిపోవడం లేదు.

కొన్ని చోట్ల ఖద్ రాత్రి అని భావించిన రోజున మన్జిద్ లో ఎలక్షన్లు, మీటింగ్లు ఏర్పాటు చేస్తారు. మన్జిద్ లో ప్రశాంతంగా సలాత్ చేసుకుందామని అనుకునేవారికి, ఖుర్ఆన్ చదువుకోవాలని అనుకునే వారికి ఇటువంటి కార్యక్రమాల వలనచాలా ఇబ్బంది కలుగుతుంది.

ఆ కార్యక్రమాలు తరువాయి రోజు పగలు పెట్టుకోవచ్చు లేదా అదే నెలలో అందరికీ వీలయ్యే ఓ శలవు దినాన పెట్టుకోవచ్చు. ఆ రాత్రి యొక్క ప్రతి సెకను కాలం ఎంతో విలువైనది. ప్రతీ సెకనులో ఎన్నో శుభాలు లభించే అవకాశం ఉంది. వాటిని ఎలా పోగొట్టుకుంటారు?

మరికొందరయితే ఎక్కడెక్కడి నుండో కొందరిని పిలిచి ప్రసంగాలు ఏర్పాటు చేస్తారు. ఎందుకని అడిగితే నిద్రరాకుండా అని చెప్పేవారు కూడా ఉన్నారు. అటువంటప్పుడు నిద్రపోవడమే మేలు. ఘనతగల రాత్రి అనేది కేవలం మెళుకువగా ఉండడం కోసం కాదు.

ఈ సమస్యకు పరిష్కారాలు రెండు. పైన చెప్పినటువంటివి ఆపి, ప్రతి ఒక్కరూ తమకు వీలైన విధంగా ఆరాధన చేసుకునే అవకాశాన్ని మన్జిద్ లో కల్పించడం. వాస్తవానికి ఇది సామూహికంగా చేసే ప్రార్థన కాదు. వ్యక్తిగతం. కానీ నేటి పెద్దలను ఒప్పించడం సాధ్యమా? సాధ్యం కాకపోతే వారితో ఘర్షణ పడటం వలన మీ విలువైన సమయం వృథా అవుతుంది.

మరొక పరిష్కారం ఏమిటంటే, రాత్రి నమాజ్ పూర్తి అయ్యాక ఇంటికి వెళ్ళిపోయి కుటుంబ సభ్యులందరినీ మేల్కొల్పి, ఎవరికి వీలైన స్థాయిలో వారు ఆరాధనలో గడపడం మరియు యువకులను ఆ రాత్రి బయట తిరగకుండా ఇంటిలోనే ఉంచడం. కనీసం ఆ రోజైనా వారి చేత ఖుర్ఆన్ చదివినపజేయండి.

ఒక రాత్రి చేసే ప్రార్థన 1000 నెలల కంటే శ్రేష్టమైనది. ఉదాహరణకు ఆ రాత్రి వ్యవధి 12 గంటలు అనుకుందాం. ఆ 12 గంటల పాటు ప్రార్థనలోనే ఉంటే 30,000 రోజులు (1000 x 30) ప్రార్థనలో ఉన్నట్లే కదా!

ఖద్ రాత్రి 1 గంట ప్రార్థన చేస్తే ఆ ప్రార్థన 2,500 రోజులు విరామం లేకుండా ప్రార్థన చేసినదానికి సమానమౌతుంది.

1 నిమిషం ఆ రాత్రి ప్రార్థన చేస్తే 41 రోజుల 16 గంటలు ఏకధాటిగా చేసిన ప్రార్థనకు సమానం.

మనం 'అల్లాహు అక్బర్' అని అల్లాహ్ ను కీర్తించడానికి ఒక సెకను కాలం పడుతుంది. ఆ రాత్రి 'అల్లాహు అక్బర్' అని చెబితే, ఆ ఒక్క సెకనులో మీరు పలికిన 'అల్లాహు అక్బర్' అనే వచనం 16 గంటల 40 నిమిషాల పాటు ఆగకుండా 'అల్లాహు అక్బర్' అని చెప్పినదానితో సమానం.

ఇప్పుడు ఆలోచించండి! ఆ రాత్రి ఒక్క సెకను కాలం ఎంత విలువైనదో! తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలకు అగ్ని వలన చిన్న గాయమైతేనే తట్టుకోలేరు కదా! మరి చెప్పడానికి, ఊహించడానికే సాధ్యం కానటువంటి ఆ నరకాగ్ని నుండి పిల్లలను కాపాడుకోవాలని తల్లిదండ్రులు ఎందుకు ప్రయత్నించడం లేదు?

పిల్లల ప్రయాణం సౌకర్యంగా ఉండాలని బైక్ లు కొని ఇస్తున్నారు. వారిని నరకం నుండి తప్పించి స్వర్గానికి తీసుకుపోయే ప్రయాణం సౌకర్యంగా ఉండాలని ఎందుకు కోరుకోవడం లేదు?

ఇస్లామ్ పేరుతో వికృత చేష్టలకు పాల్పడుతూ, ఇస్లామ్ ని అవమానించే వారిని వారు ఎవరైనా సరే నియంత్రించడం మన బాధ్యత కాదా? ఆలోచించండి!

ఈద్

పండుగ రోజున ఉపవాసం ఉండటం నిరోధించబడింది :

అబూ ఉబైద్ మౌలా ఇబ్నె ఉల్లేఖించారు. నేను ఉమర్ (రజి)తో ఈద్ జరుపుకున్నాను. ఆయన (ఉమర్-రజి) చెప్పారు, అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు(స) నిరోధించారు ఈ రెండు రోజులు ఉపవాసం ఉండటాన్ని ఉపవాసాలు విరమించే రోజు (రమదాన్ పండుగరోజు) మరియు రెండవ రోజు మీరు ఖుర్ఆన్ ఇచ్చే మాంసాన్ని మీరు తినే రోజు (అంటే ఈదుల్ ఫిత్రి మరియు ఈదుల్ అజ్హ్) (సహీహ్ బుఖారీ, 1990)

అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) చెప్పారు : ప్రవక్త(స)వారు బయటకి వెళ్ళేవారు కాదు ఫిత్రి నాడు (రమదాన్ ఈద్ రోజున) కొన్ని ఖర్చురాలు తినే వరకూ. (ఇబ్నె మాజా, సహీహ్, 1754)

రమదాన్ కి సంబంధించి మరికొన్ని హదీస్లు

స్వర్గ ద్వారం : అర్-రయ్యాన్

సహ్లా(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స)వారు చెప్పారు, “స్వర్గంలో ఓ ద్వారం ఉంది అర్-రయ్యాన్ పేరుతో మరియు ఉపవాసం ఉండేవారు దాని గుండా ప్రవేశిస్తారు తీర్పుదినం నాడు మరియు వారు తప్ప ఇంక ఎవరూ దాని ద్వారా ప్రవేశించరు. అడగబడుతుంది, “ఉపవాసం ఉన్నవారెక్కడ ?” వారు లేస్తారు మరియు వారు తప్ప ఎవరూ ప్రవేశించరు. వారి ప్రవేశం తరువాత ద్వారాలు మూయబడతాయి మరియు ఎవరూ దాని ద్వారా ప్రవేశించరు (సహీహ్ బుఖారీ, 1896)

సంవత్సరం అంతా ఉపవాసమున్నట్లే!

అబూ అయ్యూబ్ (రజి) ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశ హరులు(స) చెప్పారు, “ఎవరైతే రమదాన్ లో ఉపవాసం ఉంటారో, తరువాత దానిని అనుసరిస్తారో షవ్వల్ నెలలో 6 (రోజులు), అప్పుడు అది ప్రతీరోజు ఉపవాసమున్న దానితో సమానం. (తిర్మిజీ, 759, సహీహ్)

రమదాన్ నెలలో ముహమ్మద్(స)వారి ఔదార్యం అధికమయ్యేది

ఉబైదుల్లాహ్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉత్తా ఉల్లేఖనం. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబ్బాస్ చెబుతుండేవారు, “అల్లాహ్ యొక్క సందేశ హరులు(స)వారు ప్రజల పట్ల ఔదార్యం కలిగి ఉండేవారు మరియు చాలా అధికంగా ఔదార్యాన్ని రమదాన్ లో కలిగి ఉండేవారు ఆయనను జిబ్రీల్(అ) కలిసినప్పుడు. జిబ్రీల్(అ) రమదాన్ నెలలో ప్రతీ రాత్రి ఆయనను కలుస్తూ ఉండేవారు మరియు ఆయనతో ఖుర్ఆన్ అధ్యయనం చేసేవారు. మరియు ఆయన చెప్పారు, రసూలుల్లాహ్(స)వారు జిబ్రీల్(అ)వారిని కలిసినప్పుడు చాలా ఉదారంగా ఉండేవారు. సత్కార్యాలు చేయడంలో వీచేగాలి కంటే (ఎక్కువగా). (నసాయి, 2097, సహీహ్)

రమదాన్ నెలలో చేసిన ఉమ్రహ్, హజ్జ్ కు సమానం

ఇబ్నె అబ్బాస్(రజి) మాతో చెప్పారు, “రసూలుల్లాహ్(స) అన్నార్ కు చెందిన మహిళతో చెప్పారు, “రమదాన్ లో ఉమ్రహ్ చేయి. దానిలో (రమదాన్) ఉమ్రహ్ హజ్జ్ కు సమానం కాబట్టి. (నసాయి, 2112)

ఇబ్నె అబ్బాస్(రజి)వారి ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స)వారు ఒక అన్నార్ స్త్రీతో అన్నారు, అమె పేరు ఉమ్మె సినాన్ : “ఏమిటి నిన్ను మాతో హజ్జ్ చేసేలా చేసింది?” అమె చెప్పారు : “అబూ ఫులాన్” - అమ భర్త - “అబూ ఫులాన్ కి రెండు ఒంటెలు ఉన్నాయి, ఆయన మరియు అతని కుమారుడు హజ్జ్ కొరకు వాటిలో ఒక దానిపై వెళ్ళారు. మరియు మా బానిస రెండవ దానిని ఉపయోగిస్తున్నాడు నీరు తేవడానికి.” ఆయన(స) చెప్పారు : “రమదాన్ లో ఉమ్రహ్ (పుణ్య ఫలితంలో) హజ్జ్ కు సమానం - లేక ఆయన అన్నారు : “తనతో హజ్జ్ చేసినదానికి(సమానం)”. (సహీహ్ ముస్లిమ్, 3039, అధ్య.36, పుస్తకం 15, సంపుటి 3)

‘హజ్జ్ కు సమానం’ అంటే యాత్రకిచ్చే ప్రతిఫలం. అంతేగాని రమదాన్ లో ఉమ్రహ్ చేసి హజ్జ్ చేయనవసరం లేదని అనుకుంటే అది చెల్లదు.

డి.టి.డి.సి. కొరియర్ ద్వారా కాపీని పొందగోరువారు సంవత్సర చందా రూ. 200/- కు అదనంగా మరో రూ. 100/- చెల్లిస్తే, మీకు కొరియర్ ద్వారా పంపిన వెంటనే కన్ సైన్ మెంట్ నంబర్ మీకు ఎస్.ఎమ్.ఎస్. చేస్తాము, ఇన్నా అల్లాహ్

కొత్తగా చేరిన పాఠకులకు మా విన్నపం

మాకు ఉన్న పోస్టల్ లైసెన్స్ ప్రకారం ప్రతీ నెల 15వ తారీఖున శాంతిబాట పోస్ట్ చేయవలసి ఉంది. ఒక్కొక్కసారి కొన్ని వ్యాసాల పరిశోధన కొరకు ఎక్కువ సమయం అవసరమౌతుంది. సాంకేతిక సమస్యల వలన కూడా పత్రిక ఆలస్యం కావచ్చు.

సంవత్సర చందా వివరాలు :

రూ. 200/- పోస్టల్ మనియార్డర్ (M.O.) ద్వారా

క్రింది ఎడ్రస్ కు పంపండి.

వెలుగుబాట ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ

2-8-31, కోట బజార్, సామర్లకోట-533440
మనియార్డర్ చేయగానే 9491103017కి ఫోన్ చేసి
తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాము

ఎక్కువ చందాలను పంపగోరువారు

క్రింది ఎకౌంట్ లో డిపాజిట్ చేయవచ్చు.

SBI A/c No. 10428633092

Waltair, Visakhapatnam-530003

Contact : Dr. N. Srinivasa Rao, Cell:9491103017

velugubaata@gmail.com

info@saanthibaata.net

మొదటి సంవత్సరం సంచికలు

(తొలి సంచిక ఆగస్టు 2009 మినహా)

మరియు జవ సంవత్సరం సంచికలు కావలసిన వారు

రూ. 365/- మనియార్డర్ చేయగలరు.

కేవలం ఏదో ఒక ఆర్టికల్ మాత్రమే అవసరమైతే

మా వెబ్ సైట్ www.saanthibaata.net నుండి

ఉచితంగా డౌన్ లోడ్ చేసుకోవచ్చు.

మీ కవర్ పై ఉండే ఎడ్రస్ స్లిప్ పై మీ ఫోన్ నంబర్ లేకపోయినా లేక మీ నంబర్ మారినా ఆ నంబర్ ను వెంటనే మాకు తెలియజేయండి.

శుభప్రదమైన ఈ రమదాన్ మాసంలో 'జకాత్' మాత్రమే కాకుండా, పేదవారికి వృద్ధులకు మీకు వీలైన స్థాయిలోనే తినిపించడానికి ఖర్చు చేయండి. ఉపవాసం ఉన్నవారి ఇఫ్తార్ కొరకు ఆహారాన్ని ఏర్పాటు చేస్తే పుణ్యం లభిస్తుంది. నిజమే! అయితే ఇఫ్తార్ కొరకు స్వయంగా ఏర్పాటు చేసుకోగల వారికి కూడా ఆహారాన్ని సమకూర్చడం, ఇఫ్తార్ పార్టీలు జరపుకోవడం కంటే, పేదవారి కడుపులు నింపడానికి ప్రయత్నించమని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము.

పేదవారికి తినిపించడం అంటే మన ప్రయత్నవక్త(స)వారికి ఎంతో ఇష్టం. కనీసం ఈ ఒక్క నెలలోనైనా మన ప్రవక్త(స)వారికి ఇష్టమైన పని చేద్దాం! కాని ఆ పనిచేసే ముందు క్రింది ఖుర్ఆన్ ఆయత్ మనం మరచిపోకూడదు.

మరియు అది తమకు ప్రీతికరమైనప్పటికీ, వారు నిరుపేదలకు మరియు అనాథలకు మరియు ఖైదీలకు, ఆహారం పెట్టేవారై ఉంటారు. వారు (అనాథలు మరియు ఖైదీలతో ఇలా అంటారు) : “వాస్తవానికి మేము అల్లాహ్ ప్రసన్నత కొరకే మీకు ఆహారం పెడుతున్నాము. మేము మీ నుండి ఎలాంటి ప్రతిఫలం గానీ, లేదా కృతజ్ఞతలు గానీ ఆశించటం లేదు. (ఖుర్ఆన్ 76:8,9)

ప్రవక్త(స)వారు తమను పేదవానిగా బ్రతికించమని అల్లాహుతాలాను వేడుకున్నారు.

పేదరికం శాపం కాదు

వారు ధనవంతులకి పుణ్యాన్ని పొందే అవకాశమిస్తున్నారు.

పేదవారే ధనవంతుల కంటే ముందు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు

పేదవారిని చులకన చేయవద్దు. శాశ్వతమైనది పరలోక జీవితం

ప్రతీ నెలా రెగ్యులర్ గా అందించే

• ముహమ్మద్(స)వారి బోధనలు	• హదీస్ విజ్ఞానం,
• ముహమ్మద్(స)వారి జీవిత చరిత్ర	• ముస్లిమ్ మహిళ
• జిన్నులు మరియు చేతబడి	• రాతి యుగం
• ఇంటర్నెట్ లో ఇస్లామ్ కబుర్లు	• జ్ఞానం - అజ్ఞానం
• బాలబాలికలకు ప్రత్యేకం	• ధర్మసందేశ ప్రచారం

వచ్చే నెల నుండి మామూలుగానే కొనసాగుతాయి.

చాలామంది చందాదారులు చాలా ఆలస్యంగా చందాలు పంపుతున్నారు. కొత్తగా చేరినవారు కాకుండా, మిగిలినవారు మరియు 2, 3 నెలలలో చందా పూర్తి అయ్యేవారు కూడా ఈ రమదాన్ నెలలో 2012-13 సంవత్సరానికి గాను చందా పంపమని కోరుతున్నాము

శాంతిబాట
సంతోషమయ జీవనానికి మార్గదర్శి

సంపుటి 3 సందికలు 8 & 9 మార్చి & ఏప్రిల్ 2012 రూ. 34/-

సైన్స్ - ధర్మం
ప్రత్యేక వ్యాసం

ముస్లిమ్ మహిళ
ఇస్లాములో బివాహా వ్యవస్థ

రాతి యుగం
స్వస్థికర్త లేకుండానే మానవ జాతి అభివృద్ధి చెందిందా?

పాగ త్రాగడం నిషేధమా?

విశ్వాసి భయపడవలసిన అవసరం లేదు

విజ్ఞప్తి

పై సంచిక (సైన్స్ - ధర్మం ప్రత్యేక సంచిక) కొందరికి పోస్ట్ చేసిన 2,3 రోజులలోనే అందగా చాలా మందికి 15 రోజులు కూడా పట్టింది. చందాదారులందరికీ 2, 3 తారీఖులలో పోస్ట్ చేశాము. కొందరు అందలేదని ఫోన్ చేశారు. ఈ విషయమై సూపరిండెంట్ ఆఫ్ పోస్టాఫీసెస్ (కాకినాడ, తూర్పు గోదావరి జిల్లా) ఫిర్యాదు చేయడం జరిగింది. మీరు చదువుతున్న ఈ సంచిక అందే సమయానికి పై కాపీ కూడా అంది ఉండ వచ్చని ఆశిస్తున్నాము. అందనివారు మీ పూర్తి అడ్రెస్ తో సహా పత్రిక అందలేదని మా కార్యాలయానికి ఫిర్యాదు పంపండి. అందిన ఫిర్యాదులను సంబంధిత అధికారికి చూపించి తగిన చర్యలు తీసుకునే విధంగా కోరడం జరుగుతుంది, ఇన్నా అల్లాహ్. మీ పోస్టాఫీస్ లో కూడా వ్రాత పూర్వకంగా పోస్ట్ మాస్టర్ గారికి ఇదే విషయమై ఫిర్యాదు చేయమని కోరుతున్నాము. మా ఎడ్రెస్: వెలుగుబాట ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ, 2-8-31, కోట బజార్, సామర్లకోట - 533440, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

గవర్నమెంట్ పోస్ట్ ద్వారా అవుతున్నా, కాపీలు అందక పోతున్నా, చందాదారులు కోరితే వారికి DTDC కొరియర్ లో పత్రిక పంపగలము. అయితే 200 రు॥ల చందాతో అదనంగా 100 రు॥లు పంపితే ప్రతీ నెలా కొరియర్ ద్వారా పంపి, కొరియర్ నెంబర్ మీకు DTDC ద్వారా తెలియపరుస్తాము, ఇన్నా అల్లాహ్.

సమాజంలో పేదరికాన్ని నిర్మూలించడానికి ఇస్లామ్ స్థాపించిన సాంఘిక సంక్షేమ వ్యవస్థ - జకాత్

10,000
కోట్లకు పైగా
జరుగుతున్న
అవినీతి

**పేదల
కడుపు
కొడుతున్నారు**

పేదవానికి మరియు ధనవంతునికి మధ్య ప్రేమను కలిగించే ఉత్తమ వ్యవస్థ - జకాత్

10 వేల కోట్ల అవినీతి అనేది కేవలం ప్రాథమిక అంచనా మాత్రమే. సమగ్ర విచారణ జరిగితే ఇది ఇంకా ఎక్కువని తేలవచ్చు. ఇన్నా అల్లాహ్

దారిద్ర్యరేఖకు దిగువున ఉన్న ముస్లిములు

మనదేశంలో 2001 జనాభా లెక్కల ప్రకారం 13 కోట్ల 80 లక్షల మంది ముస్లిములున్నారు. అంటే దేశ జనాభాలో ముస్లిముల శాతం 13.4 మరియు వీరిలో 30.7 శాతం మంది ముస్లిములు దారిద్ర్యానికి దిగువున ఉన్నారు. అంటే వీరి సంఖ్య 4 కోట్ల 20 లక్షల మంది. నేషనల్ కౌన్సిల్ ఫర్ అఫ్ఫైడ్ ఎకనామిక్ రీసెర్చ్ (NCAER) చేసిన సర్వే ప్రకారం 2004-05 సంవత్సరానికి గానూ ప్రతి 10 మంది ముస్లిములలో ముగ్గురు ముస్లిములు నెలకు కేవలం 550 రూ॥లు కంటే తక్కువ సంపాదనతో జీవిస్తున్నారు.

అంటే ప్రతి పదిమంది ముస్లిమ్లలో 7గురు దారిద్ర్యరేఖకు ఎగువున మరియు 3గురు దారిద్ర్యరేఖకు దిగువున ఉన్నారు.

దారిద్ర్యానికి ఎగువున ఉన్న ఏడుగురి టి.వి. ఎంటర్ టైన్మెంట్ (కేబుల్ కనెక్షన్) ఖర్చు, దిగువున ఉన్న ముగ్గురి ముస్లిముల నెలసరి సంపాదనకు సమానం.

ఈ వాస్తవాలు తెలియని కొందరు, పెద్ద పెద్ద వేదికలపై 'విశ్వాసం' గురించి అనర్గళంగా ఉపన్యాసాలిస్తారు. తన పొరుగువాడు పస్తులున్నప్పుడు, కడుపునిండా తినేవాడు విశ్వాసి కాదని ప్రసంగిస్తారు. ఈ మాటలు విన్న ప్రజలు వారిని పొగుడుతూ చప్పట్లు కొడతారు. కాని అదే వేదికపై నున్నవారు పేదవారి కడుపుకొడతారు. కొందరు ప్రసంగించడానికి ఏర్పాటు చేసే వేదికల కోసం, వారి పాట్లలు ఉచితంగా నింపుకోవడం కోసం వారి సంపాదనలు పెంచుకోవడం కోసం, పేదప్రజలకు వెళ్ళ వలసిన జకాత్ను మింగేస్తున్నారు.

ఎ.పి.కాలేజ్ ఆఫ్ కామర్స్ అండ్ ఎకనామిక్స్లోని డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ బిజినెస్ ఎకనామిక్స్లో రీడర్ గారైన డా॥రహమతుల్లాహ్ గారు ఇస్లామిక్ ఫైనాన్స్ పై పని చేశారు. ఆయన 'ఆల్ ఇండియా కౌన్సిల్ ఆఫ్ ముస్లిమ్ ఎకనామిక్ అప్లిడ్మెంట్ లిమిటెడ్, ముస్లిమ్ మర్చంట్ చాంబర్స్ ఆఫ్ కామర్స్ మరియు CCI ను స్థాపించినవారు. మూవ్మెంట్ ఆఫ్ జకాత్ ఫౌండేషన్ కూడా ఏర్పాటు చేశారు. జకాత్ పంపిణీపై ఆయన సర్వే చేశారు. ఆ విషయంపై ఓ ఇంటర్వ్యూలో ఇచ్చిన వివరాలను బట్టి, 2005 సంవత్సరంలో సుమారు 10,000 కోట్లు జకాత్ గా వసూలు అయ్యాయని అంచనా వేశారు. మరియు ఇప్పుడు జకాత్ 15,000 కోట్లకు చేరుకుంటుందని, దానికి గల కారణాలు కూడా వివరించారు.

ఆయన తెలిపిన వివరాల ప్రకారం 25 నుండి 30 శాతం జకాత్ బంధువులకు మరియు అడుక్కునేవారికి చెల్లిస్తున్నారు. మదరసాలకు 50 నుండి 60 శాతం, మత సంస్థలకు 10 శాతం మరియు ఇతర ఆర్గనైజేషన్స్, ట్రస్ట్లకు మిగిలినది చెల్లించ బడుతుంది. ఇంటర్వ్యూలో ఆయన చాలా విషయాలు వివరించారు. అసక్తిగలవారు వెబ్సైట్లో చూడవచ్చు.

అయితే ఆ ఇంటర్వ్యూ నుండి మేము తీసుకున్న వివరాలు జకాత్ సేకరణ మరియు చెల్లింపు విషయానికి చెందినవి మాత్రమే! ఇక బయట నుండి అందే ఫండ్స్ గురించి వివరాలు లేవు. కాని ఆ ఫండ్స్ గురించి ఇతరులు వ్రాసిన వ్యాసాలలో ఉన్నాయి. వాటిని మేము ఇక్కడ ప్రస్తావించడం లేదు.

ఈ రంగంలో డా. రహమతుల్లాహ్ గారు పని చేశారు గనుక, ప్రాథమిక అంచనా కోసం ఆయన చెప్పిన విధంగా పంపకాలు జరిగితే, అంటే పేదలకు కేటాయించిన 25 శాతం జకాత్ మాత్రమే దారిద్ర్య రేఖకి దిగువున ఉన్న 4.2 కోట్ల మందికి అందితే ఒక్కొక్కరికి సంవత్సరానికి రు.893/- అందుతుంది. లేదా నెలకు రు. 75/-. ఒకవేళ 30 శాతం అందితే నెలకి రు. 89/- అందుతుంది.

ఈ విధంగా కాకుండా వసూలైన పూర్తి మొత్తాన్ని అంటే 15000 కోట్ల రూపాయలు ఈ 4 కోట్ల 20 లక్షల మందికే పంచితే ఒక్కొక్కరికి

ఒక సంవత్సరానికి 3500 రు॥లు మాత్రమే అందుతాయి. అంటే నెలకు రు. 297 అందుతాయి. కనీసం ఇది కూడా అందడం లేదు కదా! 75 శాతం సొమ్ము పక్కదారిపట్టింది, వేరే జేబులను నింపుతుంది.

జకాత్ పంపకం

జకాత్ను ఎలా సేకరించాలి మరియు ఏ విధంగా పంచాలి అనే విషయంలో ఖచ్చితంగా పాటించ వలసిన నియమ నిబంధనలు ఖుర్ఆన్ స్పష్టం చేసింది. ముహమ్మద్(స)వారు బోధించారు. ఖలీఫాలు ఆ నిబంధనల ప్రకారమే పరిపాలన చేశారు. ఇద్దరు ఖలీఫాల కాలంలో జకాత్ తీసుకోవడానికి పేదవాడు కూడా లేని పరిస్థితి ఏర్పడింది అంటే, జకాత్ ఎంత గొప్ప స్థాయిలో పంచబడిందో అర్థం చేసుకోవాలి.

మన దేశంలో కూడా జకాత్ వ్యవస్థ సక్రమంగా నిర్వహిస్తే, స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక ఈ 64 సంవత్సరాలలో ముస్లిమ్ సమాజంలో పేదరికం ఉండేది కాదు.

 ఖుర్ఆన్లో అల్లాహ్ ఎవరికి ఇవ్వమన్నారు?

“నిశ్చయంగా అన్నదఖాత్(జకాత్) కేవలం ¹యాచించు నిరుపేదలకు మరియు ²యాచించని పేదవారికి, ³(జకాత్) వ్యవహారాలపై నియమించ బడిన వారికి మరియు ⁴ఎవరి హృదయాలనైతే (ఇస్లామ్ వైపుకు) ఆకర్షించ వలసి ఉందో వారికి, ⁵బానిసల విముక్తి కొరకు, ⁶ఋణగ్రస్తులైన వారి కొరకు, ⁷అల్లాహ్ మార్గంలో (పోయేవారికొరకు), మరియు ⁸బాటసారుల కొరకు. ఇది అల్లాహ్ నిర్ణయించిన ఒక విధి మరియు అల్లాహ్ సర్వజ్ఞుడు, మహా వివేకవంతుడు.” (ఖుర్ఆన్ 9:60)

సేకరించిన జకాత్ సొమ్మును ప్రతీ సత్కార్యం కోసం ఖర్చు పెట్టమని ఆదేశించకుండా, అల్లాహ్ దానిని 8 కేటగిరులుగా విభజించి, ఆ కేటగిరులకు చెందిన వారికి మాత్రమే ఇవ్వమని ఆదేశించారు. ఈ ఆయత్లో ఇన్నమా (కేవలం) అనే పదం వాడబడింది. అంటే ఎనిమిది రకాల వ్యక్తులకు మాత్రమే ఇవ్వాలి. అంటే వారు తప్ప ఇతరులు జకాత్ తీసుకోవడానికి అర్హులు కారు అని చాల స్పష్టంగా చెప్పబడింది.

“అయితే ఈ 8 కేటగిరిలలో ఏయే కేటగిరికి ఎంత ఇవ్వాలి? సేకరించిన జకాత్ సొమ్ము సమానంగా పంచాలా? లేక ఒక కేటగిరికి ఎక్కువగానూ, మరో కేటగిరికి తక్కువగానూ కేటాయించాలా?”

అక్కడ నెలకొని ఉన్న పరిస్థితులపై ఆధారపడుతుంది

ఈ కేటాయంపు అనేది ఆయా ప్రాంతాల పరిస్థితులపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ముహమ్మద్(స) వారి ఆదేశాల ప్రకారం ఎక్కడ సేకరించిన సొమ్ము ముందుగా అక్కడే పంచవలసి ఉంది. ముందుగా ఆ ప్రాంతంలో పేదరికం పోవాలి. అక్కడ జకాత్ స్వీకరించేవారు లేనప్పుడు మాత్రమే ఆ సొమ్మును ఇతర ప్రాంతాలకి పంచవలసి ఉంటుంది.

ఏయే కేటగిరిలకు ఎంత పంచాలి అనే విషయాన్ని ఒక ఉదాహరణ ద్వారా చెప్పుకుందాం.

ఒక నగటు ఉద్యోగికి నెలకు రు. 8000/- జీతం వస్తుందని అనుకుందాం. అతడు జీతం అందుకున్నాక, ఆ డబ్బును (1) ఇంటి అద్దెకు (2) కిరాణా కొట్టుకి (3) కాయగూరలవానికి (4) పాలవానికి (5) కరెంట్ బిల్లు కట్టడానికి (6) పిల్లల స్కూల్ ఫీజులకు (7) పెట్రోల్ లేదా దారి ఖర్చులకు (8) మిగిలిన సొమ్మును బట్టి ఇంటికి అవసరమైన వాటిని కొనుక్కోవడానికి పెట్టే ఖర్చులకు ఉపయోగిస్తున్నాడని అనుకుందాం.

అతనికి 8 వేల రూపాయల జీతం వస్తుంది కాబట్టి పై 8 రకాల ఖర్చుల కోసం ఒక్కొక్క దానికి సమానంగా వెయ్యి రూపాయల చొప్పున కేటాయించడమవుతుంది. **అది సమంజసంగా ఉంటుందా? ఉండదు!**

ఇంటి అద్దె ఈ రోజుల్లో కనీసం 2వేల నుండి 3 వేల రూపాయలుంటుంది. కాబట్టి దానికి ఎక్కువ కేటాయించాలి. కరెంట్ బిల్లుకి 1000 రు॥లు అవసరం లేదు. దానికి తక్కువ కేటాయించాలి.

ఒకవేళ సొంత ఇల్లు అయితే, ఇంటి అద్దె కోసం డబ్బు కేటాయించ వలసిన అవసరం లేదు. ఆఫీస్ దగ్గరలోనే ఉండి నడిచి వెళ్ళి వచ్చేటట్లు అయితే, దారి ఖర్చుల నిమిత్తం ఖర్చు పెట్ట నవసరం లేదు. ఆ విధంగా డబ్బులు బాగా మిగిలితే వాటిని 8వ కేటగిరి ప్రకారం అవసరమైన వస్తువులు కొనుక్కోవడానికి వాడుకునే అవకాశం ఉంది.

కాబట్టి నెలకొని ఉన్న పరిస్థితులనుబట్టి కేటాయంపు జరుగుతుంది.

ఉమర్(రజి)వారు ఖలీఫాగా ఉన్న కాలంలో 4వ కేటగిరి (హృదయాలను ఆకర్షించడం)లో జకాత్ ఇవ్వలేదు. దానికి గల కారణాలను సవివరంగా క్రిందటి సంచికలో వివరించాము. అల్లాహ్ ఆదేశించిన ఎనిమిది కేటగిరిలలో మనదేశంలోని పరిస్థితులను బట్టి **1. అడిగే పేదవారు, 2. అడగని పేదవారు 3. అప్పుల పాలైన వారికే** ఎక్కువ మొత్తంలో జకాత్ సొమ్ము అందవలసి ఉంది.

అప్పుల పాలైన వారు పేదవారి కంటే దిగువ స్థాయిలో ఉన్నవారికి సమానం. వారు అప్పులు తీర్చిన తరువాత మాత్రమే పేదవారు అవుతారు.

అప్పుల పాలై ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న వారెందరో! **మీరెవరైనా ఎప్పుడైనా మీ పరియాలలో అప్పుల పాలైనవారికి జకాత్ చెల్లించ బడినట్లు విన్నారు?**

దాదాపు 11,250 కోట్ల రూపాయలు పేదవారికి కాకుండా ఇతరులకు వెళుతున్నాయి. ఇంత పెద్ద మొత్తంలో జకాత్ సొమ్ము పొందుతున్న ఈ ఇతరులు అల్లాహ్ చెప్పిన 8 కేటగిరిలలో ఏ కేటగిరికి చెందినవారు?

వీరు నిజానికి ఖుర్ఆన్ ఆయత్లో వివరించిన ఏ ఒక్క కేటగిరికి కూడా సంబంధించిన వారు కాదు. మరి ఏ కేటగిరికి చెందని వారైతే, వారికి జకాత్ చెల్లించడం అల్లాహ్ ఆదేశాన్ని తిరస్కరించడమే కదా!

అవును ముమ్మాటికి తిరస్కరించడమే. అల్లాహ్ ఆజ్ఞను తిరస్కరిస్తే, ఆయన ఆగ్రహ ఫలితం మనమీద ఉండదా? ప్రస్తుతం మన ముస్లిమ్ సమాజం ఈ దుస్థితిలో ఉండటానికి గల కారణం, పేదలకు జకాత్ అందకుండా చేయడంవలన కూడా కావచ్చు. నిజం అల్లాహ్ కే తెలియాలి.

మరి ఆలిమ్ కోర్సులు చదువుకున్నవారు, ముస్లిమ్ నాయకులు ఏమి చేస్తున్నారు? జరుగుతున్న ఈ అన్యాయం గురించి వారికి తెలియదా? వారెందుకు ఈ ఘోరాన్ని ఆపడం లేదు?

కంచే చేసు మేస్తే ఏమాతుంది? అన్యాయాన్ని ఆపవలసిన వీరే పేదలకు అన్యాయం చేస్తున్నారు. 'శాంతిబాట' ద్వారా గత 2 సంవత్సరాల నుండి 'జకాత్' వాస్తవాలు అన్ని జమాత్లకు తెలిసాయి. వెంటనే విద్వాంసులను అక్కడి నాయకులు నిలదీసి అడగాలి. కాని నాయకులు దానికి భిన్నంగా ప్రవర్తించారు.

అన్యాయం చేసే వారిని నిలదీయకుండా, శాంతిబాటపైనే శతృత్వం పెంచుకుని రకరకాల దుష్ప్రచారాలు చేశారు మరియు చేస్తున్నారు. దీనిని బట్టి 'జకాత్' పేదలకు అందక పోవడంలో ఎవరెవరి పాత్ర ఎంత ఉందో పాఠకులకు స్పష్టంగా అర్థమయ్యే ఉంటుంది.

అల్లాహ్ చెప్పిన కేటగిరిలలోని 7వ కేటగిరియైన 'ఫీసబీలిల్లాహ్' (అల్లాహ్ మార్గంలో) అనే పదాన్ని వక్రీకరించి ప్రజలను మోసం చేస్తున్నా. ఖుర్ఆన్ చదివిన వారికి కేవలం 'ఫీసబీలిల్లాహ్' అనే పదాలు మాత్రమే చదివినప్పుడు అది ధర్మపోరాటం కొరకే అని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ఎందుకంటే ఖుర్ఆన్ లో 43 ఆయత్లలో ఫీసబీలిల్లాహ్ అనే పదాలు వచ్చాయి కాబట్టి. కాని ప్రజలు ఖుర్ఆన్ చదవడం మానివేశారు. ఒకవేళ చదివే కొందరైనా అరబీలో చదువుతారు. వారు కూడా అర్థాన్ని పట్టించుకోరు. ఈ నిర్లక్ష్యమే అవినీతిపరుల పాలిటి వరం అయింది. సులభంగా వారు ప్రజలను మోసం చేయగలుగుతున్నారు?

“ఓ విశ్వాసులారా! నిశ్చయంగా, చాలా మంది అహ్మబారులు మరియు రుహ్బానులు ప్రజల సొత్తును అక్రమ పద్ధతుల ద్వారా తినివేస్తున్నారు మరియు వారిని అల్లాహ్ మార్గం నుండి ఆటంక పరుస్తున్నారు. మరియు ఎవరైతే వెండి బంగారాన్ని కూడబెట్టి, దానిని అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చుపెట్టరో వారికి బాధాకరమైన శిక్ష గలదనే వార్తను వినిపించు”

(ఖుర్ఆన్ 9:34)

అహ్మబారులు, రుహ్బానులు ఇతర ధర్మాలకు చెందిన విద్వాంసులు (ఆలిమ్లు). నేడు ముస్లిమ్ సమాజంలో కూడా అదే విధంగా ప్రజల సొత్తును ఎవరు తినివేస్తున్నారో వ్యాసం చదవడం పూర్తయ్యాక మీకే తెలుస్తుంది.

జ్ఞానం నేర్చుకోవడమన్నది ప్రతీ ముస్లిమ్ పైనున్న ఫర్జ్ (విధి). జ్ఞానం గలవాడు మాత్రమే అల్లాహ్ కు భయపడతాడు. అంటే వీరు అల్లాహ్ కు భయపడటం లేదంటే వీరికి జ్ఞానం లేనట్లే. అల్లాహ్ ఆదేశాన్ని తిరస్కరించే వారికి అల్లాహ్ పట్ల భయం లేనట్లే కదా! దానర్థం వారికి జ్ఞానం లేదు. కనీస జ్ఞానం కూడా ప్రజలు నేర్చుకోకపోవడం వలన, మరియు పూర్తిగా విద్వాంసులపైనే ఆధారపడటం వలన పూర్వం ఎన్నో జాతులు నాశనమై పోయాయి.

ప్రస్తుతం మన పరిస్థితి కూడా అదే విధంగా ఉంది.

'ఫీసబీలిల్లాహ్' (అల్లాహ్ మార్గంలో) కేటగిరిలో ధర్మంపై పోరాడే శతృవులను ఎదుర్కోవడానికి అవసరమైన ఆయుధాలు కొనుక్కునే నిమిత్తం ముస్లిమ్ వీరులకు జకాత్ ఇవ్వాలి, ఒకవేళ బైతుల్మాల్ నుండి వాటి కొరకు సహాయం అందకపోతే. కాని మనదేశంలో ఆ పరిస్థితి లేదు. కాబట్టి ఈ కేటగిరిలో ఎవరికీ జకాత్ ఇవ్వనవసరం లేదు.

ఎవ్వరికీ ఈ కేటగిరిలో ఇవ్వనవసరం లేదు కాబట్టి, డబ్బుకోసం దావా పేరుతో ఏర్పాటు చేసుకున్న బిద్'ఆత్ వ్యవస్థకు చోటు కల్పిస్తూ జకాత్ భాగాన్ని ఇవ్వాలని, వీరు కూడా 'అల్లాహ్ మార్గంలో' కేటగిరికే చెందుతారని కొందరు విద్వాంసులు చెప్పారట.

దాయిలు ధర్మాన్ని బోధిస్తున్నారు. కాబట్టి వారు అల్లాహ్ మార్గంలో పోయేవారేనని నమ్మించారు. మదరసాలలో జ్ఞానం నేర్పించబడుతుంది కాబట్టి అది కూడా అల్లాహ్ మార్గమేనని చెబుతున్నారు. దావా ప్రోగ్రామ్లు కూడా అల్లాహ్ మార్గానికి చెందినవేనని సమర్థించు కుంటున్నారు. సరే! ఆ విధంగా వారు సమర్థించుకుంటే అల్లాహ్ మార్గంలో కానివి ఇక ఏమి మిగిలి ఉన్నాయి? వీరు సమర్థిస్తున్నది నిజమే అనుకుంటే, క్రింది హదీస్ ప్రకారం రమదాన్ నెలలో ఉపవాసముండటం కూడా అల్లాహ్ మార్గమే!

“అబూ సఈద్ ఖుద్రి(రజి) ఉల్లేఖనం. రసూలుల్లాహ్(స)వారు చెప్పగా విన్నాను : “ఎవరైతే అల్లాహ్ మార్గంలో (ఫీ సబీలిల్లాహ్) ఒక రోజు సౌమ్ (ఉపవాసం) ఉంటారో, అల్లాహ్ అతని ముఖం నుండి నరకాగ్నిని 70 వసంతాల దూరంగా ఉంచుతాడు” (సహీహ్ బుఖారీ, 2840, పుస్తకం 56, అధ్యాయం 36, సంపుటి 4)

అంతేకాకుండా,

- పేదవానికి సహాయం చేయడం - అల్లాహ్ మార్గమే
- బాటసారికి సహాయం చేయడం - అల్లాహ్ మార్గమే
- అప్పులపాలైనవారికి సహాయం చేయడం - అల్లాహ్ మార్గమే
- బానిసల విముక్తి కూడా - అల్లాహ్ మార్గమే

వీరు సమర్థించే దాని ప్రకారం అల్లాహ్ చెప్పిన 8 కేటగిరిలలో ఉన్న ప్రతీ కేటగిరి కూడా అల్లాహ్ మార్గం క్రిందికే వస్తుంది. అటువంటప్పుడు 7వ కేటగిరిలో మరలా 'అల్లాహ్ మార్గంలో' అని ప్రత్యేకంగా ఎందుకు చెప్పడం జరిగింది? అంతేకాకుండా, కేవలం ఆ ఆయత్లో చెప్పినవారికి మాత్రమే జకాత్ చెల్లించమన్నారు. అంటే వారికి తప్ప ఇతరులకు జకాత్ ఇవ్వకూడదు. అటువంటప్పుడు, వారెవరో స్పష్టంగా తెలుసుకోవాలి కదా!

ఖుర్ఆన్లో ఒక వాక్యం అర్థం కాకపోతే లేదా స్పష్టంగా అనిపించక పోతే, దానికి వివరణ ఖుర్ఆన్లోని మరో ఆయత్ ఇస్తుంది. ఆ విధంగా ఫీసబీల్లాహ్ అంటే ఏమిటో ఖుర్ఆన్లో 43 ఆయత్లు వివరణ ఇచ్చాయి. ఫీసబీల్లాహ్కు చెందిన వారు ధర్మపోరాటం చేసేవారు అని స్పష్టంగా ఖుర్ఆన్ ద్వారా తెలుస్తుంది. అందులో అర్థం కాకపోతే హదీస్లలో లభిస్తుంది. సహాబీల వివరణలలో ఉంటుంది.

ఖుర్ఆన్ తఫ్సీర్లో అందరికంటే ఎక్కువ జ్ఞానం కలిగిన సహాబీ 'ఇబ్నె అబ్బాస్'(రజి)వారు. వారికి అంతటి జ్ఞానం ప్రసాదించమని స్వయంగా ముహమ్మద్(స)వారే అల్లాహ్కు దు'ఆ చేశారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి)వారు ఖుర్ఆన్ వాక్యానికి సంబంధించి చెప్పే తఫ్సీర్ని ఏ సహాబీ ఖండించలేదు. ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించేవారు. అంతేకాకుండా ఖుర్ఆన్ వాక్యాలకు తఫ్సీర్ తన స్వంత అభిప్రాయాల ప్రకారం చెబితే, వారి స్థానం నరకమే అవుతుందని ఇబ్నె అబ్బాస్(రజి)వారు చెప్పారు. అన్ని సాక్ష్యాలు గత ఆగస్టు నెల శాంతిబాటలో వివరించడం జరిగింది.

వేటకారం

అన్యాయాన్ని ఆపవలసిన కొందరు నాయకులు క్రిందటి సంవత్సరం, శాంతిబాట టీమ్తో ఇలా అన్నారు : 'జకాత్ తీసుకు వెళ్ళి తాలిబన్లకు ఇవ్వాలా?' ఎవరో తెలియక జీహాద్ అంటే పవిత్ర పోరాటం అని అనుకుని ప్రచారం చేసుకుంటే, దానిని నమ్మేసి వెటకారంగా ఈ విధంగా మాట్లాడటం సభ్యత కాదు. ఓ వంద రూపాయల నోటు ఇచ్చి, ఇది వంద డాలర్లు అంటే నమ్మేవారు కూడా ఉండవచ్చు. అది వారి తెలివి తక్కువతనం. జీహాద్ అంటే పవిత్ర పోరాటం కాదు. ఇది ధర్మ పోరాటం. మన ఆత్మరక్షణ కోసం మరియు ప్రజా క్షేమం కోసం చేసే పోరాటం.

- సాద్ బిన్ అబీ వఖ్శాస్(రజి)వారు ఇరాన్ను జయించాక, అక్కడి ప్రజలు ఎంత ఉన్నత స్థితికి చేరుకున్నారో శాంతిబాట పూర్వపు సంచికలలో చదవండి.

- ఈజిప్టు మహాసామ్రాజ్యాన్ని జయించిన తరువాత, అహ్మద్ బిన్ అబ్(రజి)వారు అక్కడ ఇరిగేషన్ కొరకు కాలువలు తవ్వించారు. వ్యవసాయానికి అత్యంత ప్రాధాన్యత నిచ్చారు. ఆ ప్రాంతాన్ని ఎంతో అభివృద్ధి చేశారు. భూస్వాముల దగ్గర ఊడిగం చేసే రైతులకు, ఆ భూములకు వారినే యజమానులుగా చేశారు. ప్రజల ఆర్థిక స్థితి ఎంతగానో అభివృద్ధి చెందింది. తమను జయించిన వారిపై వారికి ప్రేమ కలిగింది. ఎందుకంటే జీహాద్ చేసినవారు దేశాలను మాత్రమే కాదు, ప్రజల హృదయాలను కూడా జయించారు.

- ప్రపంచంలోని దాదాపు సగభాగానికి పరిపాలకుడైన విశ్వాసుల నాయకుడు, ఉమర్(రజి) వారు ఎంత నిరాడంబరంగా జీవించారో, తక్కువ స్థాయి ఉద్యోగికింటే తక్కువ జీతాన్ని తీసుకుంటూ తన ఆరోగ్యం కోసం ప్రభుత్వ ఖజానాలో ఉన్న కొద్దిగా తేనెను తీసుకోవడానికి కూడా ప్రజల అనుమతి కోరారు. వేసుకున్న చొక్కాకు 12 అతుకులు.

- అబూ ఉబైదా(రజి) వారు ముస్లిమ్లకు సర్వ సైన్యాధిపతి. ఆయన పరిస్థితి చూడండి : ఖలీఫా ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్(రజి)వారు సిరియాను సందర్శించాలని నిర్ణయించుకున్నారు. డమాస్కుస్ చేరగానే ఆయన ప్రజలతో తమను అబూ ఉబైదా(రజి) ఇంటికి తీసుకెళ్ళమని చెప్పారు. ఆ ఇంటిలో ఆహ్లాదాన్ని కలిగించే ఏమీ లేవు. ఖాళీగా ఉంది. అంత కఠినమైన జీవనాన్నిచూశారు. అబూ ఉబైదా(రజి)ని కొంత ఆహారం తీసుకురమ్మని ఉమర్(రజి)వారు కోరారు. అబూ ఉబైదా(రజి)వారు కొన్ని ఎండిన మరియు ముతక రొట్టెలను తీసుకువచ్చారు. అది చూడగానే ఉమర్(రజి) చెంపలపై కన్నీరు కారింది. ఆయన అబూ ఉబైదా(రజి)తో "మేమంతా మారాము సువ్వు తప్ప". ఉమర్(రజి)వారు తన కోశాధికారిని ఆదేశించారు, అబూ ఉబైదా(రజి) వారికి కొంత సొమ్ము పంపమని. కాని అబూ ఉబైదా(రజి) ఆ సొమ్మును తిరస్కరించి ఉమర్(రజి)వారికి ఇలా చెప్పారు : "నేను మీ కోసం పనిచేయడం లేదు. నేను అల్లాహ్ కొరకు పనిచేస్తున్నాను. దాని కొరకు ప్రాపంచిక పరిహారాన్ని స్వీకరించను"

అబూ ఉబైదా(రజి) చాలా పేదవారిగా జీవించారు. అవసరం ఉన్నవారి మరియు పేదవారి వ్యధలను అర్థం చేసుకుని ఆయన జీతం లోని ఎక్కువ భాగం వారికే పంచేవారు. ఆయన జీవితంలో ఏనాడూ సుఖవంతమైన జీవితాన్ని అనుభవించ లేదు.

- సల్మాన్ ఫార్సీ(రజి)వారు పర్షియాకు గవర్నర్. గవర్నర్గా 5 వేల దిర్హములను జీతంగా అందుకుని, వాటిని పేదవారికి పంచివేసి, బుట్టలు చాపలు అల్లి వాటిని బజారులో అమ్ముకుని, వాటి రాబడితో తన కుటుంబాన్ని పోషించుకున్నారు.

వీరంతా ధర్మ యుద్ధాలు చేసింది ఆడంబరంగా బ్రతకడానికి కాదు. ధర్మాన్ని నిలబెట్టడానికి. పేద ప్రజలు కూడా సౌకర్యవంతంగా ప్రశాంతంగా జీవించడానికి.

ఇటువంటి మహావీరులు మరియు విశ్వాసులతో నేటి దాయాలను పోల్చి, 'ఫీ సబీలిల్లాహ్' (అల్లాహ్ మార్గంలో) అనే కేటగిరిలో పనికిమాలిన వారినందరినీ చేర్చేసి మాట్లాడటానికి వీరికి సిగ్గు వేయడం లేదా? ఇస్లామ్ పట్ల కనీస గౌరవం కూడా వీరికి లేదా?

ఇస్లామ్ గురించి తెలియదు. ఇస్లామీయ చరిత్ర గురించి అస్సలు తెలియదు. అయినా సరే ఏమి చూసుకునో వీరికి ఈ వెటకారం? శాంతిబాట చదవండి. అరుదుగా లభించే ప్రామాణిక విషయాలను సేకరించి, విశ్వాసంతో అల్లాహ్ కోసం పనిచేసిన ఎందరో విద్వాంసులు వ్రాసిన పుస్తకాలను ఖుర్ఆన్ మరియు సున్నత్ వెలుగులో అల్లాహ్ పేరుతో మీకు అందిస్తున్నాము. ఇప్పటికైనా సమయం మించిపోలేదు. మిమ్మల్ని సంస్కరించుకోవడం మొదలుపెట్టండి.

ధనవంతుడు, పేదవాడు మరియు ఆర్థిక అసమానతలు

ఆఫ్రికాలోని ఓ ప్రాంతంలో మట్టితో బిస్కట్లు చేసి రోడ్డుపై ఎండబెట్టారు. పేదరికంలో మగ్గే వారి పిల్లలకు అవే బిస్కట్లు. ఆ వార్త చదివి పక్కనున్న ఫాట్ చూస్తే ఎవరికైనా మనసంతా బాధతో నిండిపోతుంది. ఆఫ్రికా అనగానే ముస్లిములందరికీ ముందుగా గుర్తు వచ్చేది, వారంతా ఎంతగానో ప్రేమించే బిలాల్(రజి)వారు. మస్జిద్లు కట్టించడానికి మరియు దావా ప్రోగ్రామ్ల కోసం అరబ్ దేశాల నుండి మన భారతదేశం వంటి కొన్ని దేశాలకు ఆర్థిక సహాయం అందుతుంది. కాని ఈ దేశాలకు ఇటువంటి సహాయం అందకపోయినా నష్టమేమీ లేదు. ఆకలితో బాధపడే ఆఫ్రికా దేశాలకు సహాయం అందాలి. అందరూ జకాత్ ఇస్తే ప్రపంచంలో పేదరికం ఉండదు. పేదవారికి సహాయం అందడం చూస్తే మన ప్రియ ప్రవక్త ముహమ్మద్(స)వారు ఎంతో సంతోషించేవారు.

ముహమ్మద్(స)వారికి ఇష్టమైన ఈ పనిని ధనవంతులలో ప్రతీ ఒక్కరూ చేయగలరు.

పేదవారి హక్కును మన సృష్టికర్త ఐశ్వర్యవంతుల సంపదలో ఉంచారు. వారు తప్పనిసరిగా దానిని పేదవారికి అందించాలి. ధనవంతులకి ఆ సంపద నిచ్చింది అల్లాహ్‌యే! పేదవారికి పేదరికం ఇచ్చింది కూడా ఆ అల్లాహ్‌యే!

ఆర్థిక అసమానతలు తగ్గడానికి 'జకాత్' మరియు ఇతర సదఖా(దానాలు) ఏర్పరిచారు. వీటి ద్వారా అల్లాహ్ ఇద్దరినీ పరీక్షిస్తున్నారు.

ఈ మధ్య కాలంలో ధనవంతులకి మరియు పేదవారికి మధ్య అంతరం బాగా పెరిగిపోయింది. వీరిమధ్య ద్వేషం పెరగకూడదు. ప్రేమ పెరగాలి. ఈ ద్వేషాల నుండి వుట్టే అతివాదాలు, ఇటువంటి అతివాదులు పాలించే దేశాలలో ప్రజలలో అసహనం పెరిగింది.

ప్రక్క పేజీలో పేదరికానికి సంబంధించి కొన్ని వాస్తవాలు తెలిపాము. గమనించండి. మరికొన్ని వాస్తవాలను దిగువన ఇచ్చాము.

- ప్రపంచ సంపదలోని 40 శాతం సంపద కేవలం 1 శాతం ధనవంతుల దగ్గరే ఉంది. 40 మంది ఆస్తి కేవలం 1 ధనవంతుని ఆస్తితో సమానం.
- ప్రపంచ సంపదలలోని 85 శాతం సంపద కేవలం 10 శాతం ధనవంతుల దగ్గరే ఉంది.
- ప్రపంచ జనాభాను రెండు భాగాలుగా విభజిస్తే మొదటి సగం ప్రజల వద్ద 99 శాతం సంపద ఉంటే రెండవ సగం ప్రజల వద్ద కేవలం 1 శాతం సంపద మాత్రమే ఉంది.
ఉదాహరణకు ప్రపంచ జనాభా 100 మంది అనుకుందాం. ప్రపంచ సంపద 100 రు॥లు అనుకుందాం.
ఈ 100 మందిలో మొదటి 50 మంది దగ్గర మొత్తం 99 రు॥లు ఉంటే రెండవ 50 మంది దగ్గర కేవలం ఒక్క రూపాయే ఉంది. అంటే 99 రు॥లను 50 మంది పంచుకుంటే, మిగిలిన 50 మంది ఒక్క రూపాయనే పంచుకుంటున్నారు. **ఎంత అసమానత!**
- 5 కోట్ల మంది ధనవంతుల సంపద, 270 కోట్ల మంది పేదవారి సంపదతో సమానం.
- ప్రపంచంలోని ముగ్గురు అత్యంత ఐశ్వర్యం గల ధనవంతుల సంపద 47 దేశాల GDP కంటే ఎక్కువే ఉంది.
- FORBES వారు విడుదల చేసిన జాబితాలో మొదటి 200 మంది అత్యంత ధనవంతులలో మనదేశానికి చెందిన ధనవంతులు 10 మంది ఉన్నారు.
- ప్రపంచంలోని అత్యంత ధనవంతులలో మొదటి 200 మంది సంపద = 1920 బిలియన్ డాలర్లు. అంటే మన ఇండియన్ కరెన్సీ ప్రకారం, వారి సంపద = 96 లక్షల 45వేల కోట్ల రూపాయలు. వీరు తమ సంపాదన నుండి జకాత్ తీస్తే, అది 2 లక్షల 41వేల 125 కోట్ల రూపాయలు అవుతుంది. (2,45,125 కోట్లు)
- ఆ 200 మంది అత్యంత ధనవంతులు (బిలియనీర్స్)లో మన ఇండియన్స్ 10 మంది సంపాదన = 134 బిలియన్ డాలర్లు. అంటే 6 లక్షల 70వేల కోట్ల రూపాయలు. ఈ పది మంది తమ సంపద నుండి జకాత్ తీస్తే, 16 వేల 750 కోట్ల రూపాయలు అవుతుంది.

ఇస్లామ్ ఉత్తమ సాంఘిక వ్యవస్థను నెలకొల్పింది. అడుక్కోవడాన్ని అస్సలు ప్రోత్సహించ లేదు (62వ పేజీ చూడండి). కష్టపడి పనిచేయమని బోధించింది. ప్రతీ ముస్లిమ్ 'దావా' చేయాలి కాబట్టి, ప్రత్యేకంగా పరాన్న జీవులు వంటి దాయాలు మన సమాజానికి ఎంతమాత్రం అవసరం లేదు. వారి వలన మన సమాజం సర్వనాశనమై పోతూ ఉంది.

సమానం! సమానం! సమానం!

'అల్లాహ్ మార్గంలో' ఒకరోజు ఉపవాసముంటే అనే హదీస్ గురించి పైన చదివారు కదా! అంటే ఉపవాసమున్నవారికి కూడా ఫీసబీలిల్లాహ్ కేటగిరిలో జకాత్ పంచుతారా?

పేదరికం

ఆర్థిక అసమానతలు

జనాభాతో పాటు వ్యవసాయ ఉత్పత్తి కూడా పెరిగింది. అయినా సరే ప్రపంచ జనాభాలో 7వ వంతు ప్రజలకు తినడానికి తిండి (సరిపడా ఆహారం) లేదు.

పేదరికానికి ఆకలే కారణమని చెబుతున్నారు. తినడానికి సరిపడా తిండి లేకపోవడం పేదరికాన్ని సూచిస్తుంది. మన ప్రపంచంలో ఆకలితో బాధపడేవారి సంఖ్య 2010 గణాంకాల ప్రకారం (FAO) దాదాపు 93 కోట్ల మంది. ఒక్క Sub-Saharan ఆఫ్రికాలో 24 కోట్లమంది ఉన్నారు. ఆసియా మరియు ఫసిఫిక్ ప్రాంతాలలో 58 కోట్ల మంది. అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో 2 కోట్లమంది ఉన్నారు.

2 కోట్ల 59 లక్షల టన్నుల ఆహారం ప్రతీ సంవత్సరం చెత్తకుండీలలో పడుతుంది. అందరికీ సరిపడా ఆహారం ఉత్పత్తి అవుతున్నా సరే, ఆకలి కడుపులకి చేరవలసిన ఆహారం చెత్త కుండీలకు చేరడమే కాకుండా, ఆ చెత్తకుండీల నుండి తొలగించడానికి వందల కోట్ల డాలర్లు ఖర్చు పెట్టవలసి వస్తుంది.

ప్రపంచంలో 225 మంది అత్యంత ధనవంతుల దగ్గర ఒక ట్రిలియన్ డాలర్ల డబ్బుంది. ఒక ట్రిలియన్ డాలర్లు అంటే, 1000,000,000,000 డాలర్లు. మన ఇండియా కరెన్సీ ప్రకారం అయితే సుమారు 50,000,000,000,000 రూపాయలు. అంటే సుమారు 50 లక్షల కోట్ల రూపాయలు.

ప్రపంచంలోని ఈ 225 అత్యంత ధనవంతులు 'జకాత్' అనే విధి దానాన్ని చేస్తే, అంటే 50 లక్షల కోట్ల రూపాయలలో 40వ భాగం, అంటే 1.25 లక్షల కోట్ల రూపాయలు అవుతుంది.

ఉదాహరణకు మన రాష్ట్రంలో ఓ చిన్ని కుటుంబం (అంటే భార్య, భర్త, ఇద్దరు పిల్లలు) పెద్దగా సౌకర్యాలు లేని చిన్న ఇంటిలో తిండికి లోటులేకుండా జీవించాలంటే, నెలకి రూ. 5,000/- అవసరం అనుకుందాం. అంటే సంవత్సరానికి ఆ కుటుంబానికి 60 వేల రూపాయలు అవసరం.

పైన చెప్పిన ఆ 1.25 లక్షల కోట్ల రూపాయలను మన రాష్ట్రానికే దానంగా ఇస్తే, రెండు కోట్ల కుటుంబాలు అంటే, పెద్దలు 4 కోట్లమందికి, పిల్లలు 4 కోట్లమందికి ఒక సంవత్సరం పాటు 60 వేల రూపాయల చొప్పున అందుతుంది. తిండికి మరియు ఉండటానికి వారికి లోటు ఉండదు.

అంటే 'ఖుర్ఆన్' ఆదేశం ప్రకారంగా జీవిస్తే, 225 మంది అత్యంత ధనవంతులు చేసే దానం 10 కోట్లమందిని లోటు లేకుండా జీవించేలా చేస్తుంది. ఈ దానాన్ని అందుకోవడమే కాకుండా ప్రతీరోజూ అదనంగా కూలిపని కూడా వారు చేస్తే, ఈ రెండు కోట్ల కుటుంబాల వారు, మరికొన్ని కుటుంబాలకు దానం చేసే పరిస్థితి వస్తుంది. కేవలం 225 మంది అత్యంత ధనవంతులు దానం చేస్తేనే, ఆంధ్ర రాష్ట్రం లాంటి రాష్ట్రం పేదరికంలేని రాష్ట్రంగా మారిపోతే, ప్రపంచంలోని ధనవంతులందరూ ఈ తప్పనిసరి దానాన్ని (జకాత్) ఇస్తే, ప్రపంచంలో పేదరికం ఉంటుందా? ఆలోచించండి!

ఈ 225 మందిలో 10మంది మన భారతీయులే ఉన్నారు. వారు జకాత్ ఇస్తే 21 లక్షల కుటుంబాలు లోటులేకుండా జీవిస్తాయి.

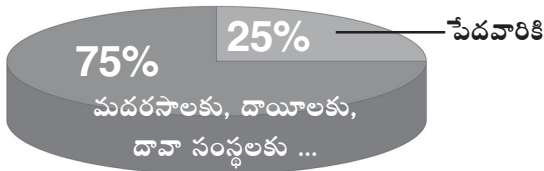
ఈ దానం వారి ఆస్తిలో 40వ వంతు మాత్రమే కాబట్టి, ఈ దానం చేయడం వలన, దానం చేసిన వారు నష్టపోరు. అంతేకాకుండా అల్లాహ్ జకాత్ ఇచ్చిన వారి సంపాదనని వృద్ధి చేస్తానంటున్నారు.

పేదరిక నిర్మూలనకి, పేదవానికి మరియు ధనవంతునికి మధ్య ప్రేమను కలిగించే ఏకైక మార్గం
జకాత్

‘సమానం’ అని ఎక్కడైనా చెబితే దాని అర్థం పుణ్యఫలానికి సమానమని. అంతేగాని ఆచరణ సమానమని కాదు. అంతటి పుణ్యం లభిస్తుందని. ఉదాహరణకు ఒక గంట జ్ఞానం నేర్చుకుంటే అది 70 సంవత్సరాల ప్రార్థనకు సమానం అన్నారు. అయితే ఒక రోజంతా జ్ఞానం నేర్చుకుని జీవితంలో ప్రార్థన చేయడం మానివేస్తారా? అదే విధంగా లైలతుల్ ఖద్(ఘనమైన రాత్రిలో) చేసే ప్రార్థనలు 1000 నెలల ప్రార్థనలకు సమానం కాబట్టి ఆ రోజు ప్రార్థనలు చేసేసే 1000 నెలలపాటు ప్రార్థనలు ఆపివేస్తారా?

ఒక విశ్వాసి స్వర్గాన్ని పొందాలంటే, చాలా పుణ్యం కావాలి. అందుకని ఎక్కువ పుణ్యాన్ని పొందే అవకాశాన్ని అల్లాహుతాలా మనకు ఎన్నో రకాలుగా ఇస్తున్నారు. 8 కేటగిరిలలో **పేదవారికి 25 శాతం మరియు ఫీసబీల్లాహ్ కు 75 శాతం చెల్లిస్తారా?** ఇది న్యాయమేనా?

ఈ ఎనిమిది కేటగిరిలలో బానిసలను విడిపించే కేటగిరి ఉంది. మరి ఆ కేటగిరిలో జకాత్ చెల్లిస్తున్నారా?

ఇప్పుడు బానిస వ్యవస్థ లేదు. కాని తల్లిదండ్రులు చేసిన అప్పులు తీర్చేంతవరకూ, కొందరు భూస్వాములు లేదా ధనవంతుల దగ్గర వెట్టి చాకిరీ చేసేవారు ఈ రోజుల్లో కూడా కొన్నిచోట్ల ఉన్నారని సమాచారం ఉంది. టాటా (Tata Institute of Social Sciences) రిపోర్ట్ గురించి ‘ద హిందూ’ న్యూస్ పేపర్లో క్లుప్తంగా వివరించారు. మహారాష్ట్ర జైళ్ళలో ఉన్న ముస్లిమ్ ఖైదీలపై టాటా ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సోషల్ సైన్సెస్ (TISS) అధ్యయనం చేసి ఓ రిపోర్ట్ ను సబ్మిట్ చేయడం జరిగింది. డా. విజయ రాఘవన్ మరియు రోషిణి నాయర్ ఈ అధ్యయనం చేశారు. ఈ ఖైదీలలోని 96 శాతం మంది వలన శాంతిభద్రతలకు విఘాతం లేదు. వీరిలోని 25 శాతం మందికి తమ కేసులను వాదించుకోవడానికి **లాయర్లు లేరు.**

రిపోర్ట్ లో ఇంటర్వ్యూల వివరాలు కూడా ఉన్నాయి. వాటిని బట్టి కేవలం ముస్లిమ్ అనే ఒకే ఒక కారణంతో జైళ్ళలో ఎందరో అమాయకులను వేసి హింసిస్తున్నారని తెలుస్తుంది. ఒకప్పటి టాటా, MCOCA మరియు అఫీసియల్ సీక్రెట్ యాక్ట్ క్రింద అరెస్టై అయిన వారిందరో ఉన్నారు. బాబ్రి మసీద్ కూల్చివేత తరువాత జరిగిన బాంబు దాడుల ఫలితంగా హిందూ ముస్లిముల మధ్య ఉన్న అగాధం మరింత పెద్దదయింది. ముస్లిములపై పోలీసులకు నెగిటివ్ అభిప్రాయం ఏర్పడి, ముస్లిములను క్రిమినల్స్ గా చూడడంతో ఎందరో అమాయకులు బలి అవుతున్నారు. మహారాష్ట్ర జనాభాలో ముస్లిములు దాదాపు 10 శాతం ఉంటే, జైళ్ళలో మాత్రం 36 శాతం ఉన్నారు. ఈ నిష్పత్తి ప్రమాదరకరమైనది. కేరళ మరియు గుజరాత్ లో కూడా దాదాపు ఇదే విధంగా

ఉంది. ఎటువంటి నేరం చేయకపోయినా, కేవలం ముస్లిమ్ అనే ఒకే ఒక్క కారణంతో హింసించ బడుతున్న వారినైనా మనం కాపాడుకోవాలి కదా! ఈ నివేదిక ద్వారా చాలామందికి న్యాయ సహాయం అందడం లేదని తెలుస్తుంది. లాయర్లకు ఫీజు ఇవ్వడానికి వారిలో 25 శాతం మందికి స్థామిత లేదు. మహారాష్ట్రలోని 15 జైళ్ళలో పరిస్థితి ఇది.

కాని ఇదే రాష్ట్రంలోని ప్రముఖ నగరమైన ముంబయిలో ఒక దాయా గారు, ఒక సంవత్సరానికి కొన్ని కోట్ల రూపాయలు పోగ్రామ్ ల కోసం ఖర్చు పెడతారు. ఇది చాలా వరకూ జకాత్ సొమ్మే! ఈయనకు జకాత్ తీసుకునే కనీస అర్హత లేకపోయినా సరే, ప్రజల నుండి పసూలు చేసుకుంటున్నారు. కాని అమాయకులకు న్యాయ సహాయం అందించడానికి డబ్బు లేకుండా పోయింది. **మరి పేదవారైన ఈ ముస్లిములను పట్టించుకునే బాధ్యత ఎవరిది?**

వారిని ఏదో విధంగా బయటకి తీసుకురావాలని మేము అనడం లేదు. నేరం చేసినవారిని తప్పనిసరిగా శిక్షించాలి. అన్యాయంగా ఏ తప్పు చేయనివారు శిక్ష అనుభవిస్తూ స్వేచ్ఛ లేకుండా బందీ అయితే, అటువంటివారిని కాపాడటం మన బాధ్యత కాదా? అయితే ఈ విషయంలో జకాత్ ఉపయోగించవచ్చా? లేదా? ఉపయోగించ గలిగితే ఏ రూపంలో ఉపయోగించాలి మొదలైన అంశాలపై ఖుర్ఆన్ మరియు సున్నత్ వెలుగులో పనిచేయవలసి ఉంది.

ఎటువంటి అనుమానాలకు తావులేకుండా, జకాత్ విషయంపై వందల సంఖ్యలో హదీస్లు ఉన్నాయి. ఇవి వందల సంవత్సరాల నుండి అందుబాటులో ఉన్నాయి. వీటన్నింటినీ క్లుష్టంగా అధ్యయనం చేసి శాంతిబాటలో అందించాము. ప్రపంచంలో అందరిచే ఆమోదించ బడిన తఫ్సీర్ గ్రంథాల పేజీలను కూడా ఆధారాలుగా శాంతిబాటలో ప్రచురించాము. ఇతర దేశాల నుండి కూడా ఈ టాపిక్ పై మాతో కొందరు చర్చించారు. ‘శాంతిబాట’ చెప్పింది వాస్తవమని అందరూ అర్థం చేసుకున్నారు.

ఖుర్ఆన్ మరియు సున్నత్ లకు వ్యతిరేకంగా ఉండే ఏ విద్వాంసుని అభిప్రాయాన్ని అయినా సరే తిప్పి కొట్టాల్సిందే!

మన రాష్ట్రంలోనే కాకుండా తమిళనాడులోనూ, అదే విధంగా మా వెబ్ సైట్ ద్వారా విదేశాలలోనూ జకాత్ విషయంపై చర్చలు జరిగాయి. ప్రతీచోటా విద్వాంసులను నిలదీసారు. అంటే ప్రజలు సత్యాన్ని గౌరవిస్తున్నారని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ప్రజలలో చైతన్యం రావాలి. ప్రజలలో చైతన్యం రానంత వరకూ అవినీతి అంతమొందదు.

సాంఘిక బాధ్యత - సమిష్టి బాధ్యత

ఇస్లామ్ లో ఏ సభ్యుడూ ఏకాకిగా ఉండడు. ఓ ముగ్గురు కలిసి వెళ్ళినా వారిలో ఒకడు నాయకుడుగా ఉంటాడు. మసీద్ లో నమాజ్ అందరూ కలిసి చేయాలి. సమాజానికి సంబంధించి ప్రతీ బాధ్యత సమిష్టిగా నిర్వహించాలి.

‘మంచిని బోధించడం మరియు చెడును నిరోధించడం’ అనే బాధ్యతను అల్లాహ్ కేవలం నాయకులపైనే ఉంచలేదు. ఆ బాధ్యతను అల్లాహుతాలా ప్రతీ ముస్లిమ్ పై ఉంచారు. ఈ విషయం ప్రస్తుతం మెజారిటీ ముస్లిములకు దాదాపు తెలియదనే చెప్పాలి. ఈ సమాజంలోని దురాచారాలను అందరూ కలిసికట్టుగా నిర్మూలించడానికి కృషి చేయాలి. అయితే సమిష్టిగా కాకుండా, వ్యక్తిగత స్థాయిలో కూడా నిర్వహించ వలసిన కొన్ని సామాజిక బాధ్యతలు ఉన్నాయి. అటువంటి ఒక అంశం ఇక్కడ ఉదహరిస్తున్నాము.

తన పొరుగువాడు భోజనం చేశాడా? లేదా? అని తెలుసుకోవడం విశ్వాసి యొక్క వ్యక్తిగత బాధ్యత. ఒకవేళ అతని దగ్గర ఆహారం లేక పస్తులుంటే, విశ్వాసి తన ఆహారాన్ని అతనితో పంచుకోవాలి. లేకపోతే అతడు విశ్వాసి కాదు. విశ్వాసి కానివారికి స్వర్గం లేదు.

ఒక వ్యక్తి తన తోటివారికి ఇబ్బంది కలుగుతుందని, రోడ్డుపై పడి ఉన్న ముళ్ళ కొమ్మును తీసివేసినందుకు అతని యొక్క గొప్ప సంకల్పానికి అల్లాహుతాలా అతనికి స్వర్గమిచ్చారు.

అంటే సమాజంలో అందరితో కలిసి నెరవేర్చవలసిన బాధ్యతలతో పాటు, వ్యక్తిగతంగా కూడా కొన్ని సామాజిక బాధ్యతలున్నాయి.

అటువంటి ఓ తప్పనిసరి బాధ్యత జకాత్ సేకరణ మరియు జకాత్ పంపకం. వీటి గురించి ఆరు హదీస్ గ్రంథాల వెలుగులో ‘జకాత్’ గురించి తెలుసుకుందాం.

జకాత్ అంటే...

భాషాపరంగా జకాత్ అంటే పెరుగుదల లేక శుద్ధి గావించడం (శుభ్రపరచడం) అని అర్థం. జకాత్ మన ఐశ్వర్యాన్ని శుద్ధి చేస్తుంది. ఒక నిర్ణీతమైన పరిమాణం (నిసాబ్) కంటే ఎవరి ఐశ్వర్యం ఎక్కువగా ఉంటుందో, వారు తప్పనిసరిగా జకాత్ చెల్లించాలి.

ఏ ఐశ్వర్యం నుండి జకాత్ ఇవ్వబడుతుందో, ఆ ఐశ్వర్యం వృద్ధి చెందుతుంది. ఇది అల్లాహ్ యొక్క వాగ్దానం. కాబట్టి దానిలో సందేహించ వలసింది ఏమీ లేదు.

“మాకు ఇహలోకంలో మరియు పరలోకంలో కూడా మంచి స్థితినే వ్రాయి. నిశ్చయంగా, మేము నీ వైపునకే మరలాము” (అల్లాహ్) సమాధానం ఇచ్చాడు : “నేను కోరిన వారికి నా శిక్షను విధిస్తాను. నా కారుణ్యం ప్రతిదానిని ఆవరించి ఉన్నది. కనుక నేను దానిని దైవభీతి గలవారికీ, జకాత్ ఇచ్చేవారికీ మరియు నా సూచనలను విశ్వసించేవారికీ వ్రాస్తాను! (ఖుర్ఆన్ 7:156)

“..... కావున నమాజ్ స్థాపించండి, జకాత్ ఇవ్వండి. మరియు అల్లాహ్ తో గట్టి సంబంధం కలిగి ఉండండి, ఆయనే మీ సంరక్షకుడు. ఎంత శ్రేష్టమైన సంరక్షకుడు మరియు ఎంత ఉత్తమ సహాయకుడు!” (ఖుర్ఆన్ 22:78)

“మరియు మీరు కరుణించ బడాలంటే నమాజ్ స్థాపించండి. జకాత్ ఇవ్వండి మరియు సందేశహారునికి విధేయులై ఉండండి!” (ఖుర్ఆన్ 24:56)

జకాత్ చెల్లించడం కోసం ఆత్మత

రెండవ ఖలీఫా ఉమర్ (రజి) వారి పరిపాలనలో, ఒకసారి సిరియా నుండి ఓ ప్రజాసమూహం వచ్చింది. వారు తమ బానిసలపై మరియు గుఱ్ఱాలపై జకాత్ ఇచ్చి తమ యాజమాన్యాన్ని శుద్ధి పరచుకుంటామని అడిగారు. కాని వాటిపై జకాత్ చెల్లించనవసరం లేదు.

ఈ సంఘటనను బట్టి ఆ రోజుల్లో తమ ఐశ్వర్యాన్ని శుద్ధి గావించు కోవడానికై ప్రజలు ఎంత తాపత్రయ పడేవారో అర్థమౌతుంది. ఈ విషయం క్రిందటి సంచికలో సవివరంగా తెలియజేశాము.

ఎంత ఐశ్వర్యం కలిగి ఉంటే జకాత్ చెల్లించాలి?

ఈ విషయంలో ఆలిమ్ కోర్సు చదివినవారిలో చాలామంది స్పష్టంగా చెప్పలేకపోతున్నారు. ఇది చాలా ఆశ్చర్యకరమైన విషయం! ఎందుకంటే ఇస్లామీయ మూలస్తంభాల్లో అతి ముఖ్యమైనదాని గురించి అవగాహన లేకపోవడం కంటే ఘోరం ఇంకేముంటుంది. కొంతమంది దీనిని ఒక నిర్ణీత పరిమాణంలో ఉన్న బంగారానికి సమానంగా లెక్క గట్టారు. సునన్ అన్-నసాయీ గ్రంథంలో సంపుటి 2లో 23వ పుస్తకమైన ‘జకాత్’లో 24వ బాబ్ : **فِي الْمَالِ الْيُسْبَغُ فِيهِ الزَّكَاةُ** (The Amount on which Zakah is Due).

2.5% (40వ భాగం)

ఒక నిర్ణీత పరిమాణాన్ని (నిసాబ్) దాటి ఐశ్వర్యం ఉంటే, వారు తప్పనిసరిగా జకాత్ చెల్లించాలి. ఖుర్ఆన్ లో జకాత్ ఇవ్వమని ఆదేశించడం జరిగింది. ఎంత పరిమాణంలో ఐశ్వర్యం ఉంటే జకాత్ ఇవ్వాలో ముహమ్మద్ (స) వారు వివరించారు. క్రింది హదీస్ లో పశువులపై, పంటలపై, ఐశ్వర్యంపై జకాత్ ఎప్పుడు తప్పనిసరి అవుతుందో వివరించబడింది.

పాఠకులు ముందుగా తెలుసుకోవలసిన విషయం : **దిర్హములు** అనేవి వెండి నాణెములు. **దీనార్లు** అనేవి బంగారు నాణెములు. ఇవి అరబియాలో కరెన్సీ (నగదు). కాబట్టి వీటి గురించి చెప్పేటప్పుడు వాటిని కేవలం వెండి, బంగారం అని మాత్రమే అనుకుంటే మాత్రం విషయం స్పష్టం కాదు.

అబూ సయీద్ అల్-ఖుద్రి (రజి) ఉల్లేఖనం:
అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు(స) చెప్పారు:

“5 కంటే తక్కువ ఒంటెలపై సదఖా (జకాత్) లేదు మరియు
5 అవాఖ్ల (వెండి) కంటే తక్కువున్న వాటిపై సదఖా లేదు.
5 ఔసఖ్ల (పంట) కంటే తక్కువ ఉన్న దానిపై సదఖా లేదు.
(అబూదావూద్, సహీహ్, 1558, పుస్తకం 9, అధ్యాయం 2, సంపుటి 2)

పై హదీస్ నుండి క్రింది నిసాబ్ కంటే తక్కువుంటే జకాత్ లేదు.

- ఒంటెలపై 5
- ఐశ్వర్యంపై 5 అవాఖ్ల 200 దిర్హముల వెండి (595 గ్రాములు)
- పంటపై 5 ఔసఖ్ల 5 వస్థలు = 5 x 60 సా'అలు
5 x 135 కేజి. = 675 కేజి.

కొందరు 675 కేజీలు కాకుండా, 653 కేజీలుగా లెక్కగట్టారు. తక్కువ పరిమాణాన్ని లెక్కలోకి తీసుకోవడమే శ్రేయస్కరమని 653 కేజీలు పంటపై నిసాబ్గా తీసుకోవడం జరిగింది.

కాబట్టి ఐశ్వర్యంపై నిసాబ్ 200 దిర్హములు (వెండి)గా తీసుకోవాలి, బంగారాన్ని నిసాబ్గా తీసుకోలేదు. క్రింది రెండు హదీస్లు ఈ విషయాన్ని స్పష్టం చేస్తున్నాయి.

అలీ(రజి) ఉల్లేఖనం : రసూలుల్లాహ్(స) చెప్పారు, “నేను నీకు గుఱ్ఱాలపై మరియు బానిసలపై (జకాత్ చెల్లించడం) నుండి మినహాయింపు నిస్తున్నాను మరియు రెండు వందల (దిర్హమ్ల) కంటే తక్కువున్న (వాటిపై) జకాత్ లేదు. (ససాయి, హసన్, 2480, 23వ పుస్తకం, అధ్యాయం 18, సంపుటి 3)

అబూ సయీద్(రజి) ఉల్లేఖనం : రసూలుల్లాహ్(స)వారు చెప్పారు: “5 అవాఖ్ల (200 దిర్హమ్ల) కంటే తక్కువుంటే సదఖా (జకాత్) లేదు. (ససాయి, సహీహ్, 2488, పుస్తకం 23, అధ్యాయం 24, సంపుటి 3)

ఐశ్వర్యంపై నిసాబ్

200 దిర్హములు లేదా 595 గ్రాముల వెండి

ప్రస్తుతం 595 గ్రాముల వెండి యొక్క కనిష్ఠ ధర = రూ.31,552/-

కాబట్టి ఎవరిదగ్గరైనా ఐశ్వర్యం (వెండి, బంగారం మరియు నగదు) విలువ 31 వేల రూపాయల కంటే ఎక్కువుంటే అతడు జకాత్ చెల్లించ వలసి ఉంది. ఐశ్వర్యంలో 40వ వంతును జకాత్గా చెల్లించాలి.

ఉదాహరణకు ఒక వ్యక్తి దగ్గర 1 లక్ష రూపాయలు ఉంటే, అతడు రూ. 2,500/-లు (రెండువేల ఐదు వందల రూపాయలు మాత్రం) జకాత్గా చెల్లించాలి. చాంద్రమానం ప్రకారం ఒక సంవత్సరానికి ఒకసారి జకాత్ చెల్లించాలి.

పంటపై నిసాబ్

653 కేజీలు

ఎవరికైనా 653 కేజీల కంటే ఎక్కువ పంట ఉత్పత్తి అయితే, అతడు ఆ పంటపై జకాత్ చెల్లించాలి. పంట విషయంలో జకాత్ సంవత్సరానికి ఒకసారి కాదు. ఎప్పుడు పంట లభిస్తే, అప్పుడే జకాత్ చెల్లించాలి. మరియు వర్షాధార పంట అయితే, ఆ పంటపై 10వ వంతు జకాత్ చెల్లించాలి. వేరే విధానాల ద్వారా తోడి నీరు పెట్టిన పొలాల పంటల కయితే 20వ వంతు జకాత్గా చెల్లించాలి.

ఉదాహరణకు ఒక వ్యక్తికి 1000 కేజీల పంట లభిస్తే, అతడు బోరు బావులపై ఆధారపడి పంట పండిస్తే, 50 కేజీల పంటను జకాత్గా చెల్లించాలి. ఒకవేళ వర్షాల వలన గాని, లేదా కాలువల ద్వారా పండి ఉంటే 100 కేజీలు జకాత్గా చెల్లించాలి.

“..... వాటికి ఫలాలు వచ్చినప్పుడు వాటి ఫలాలను తినండి. కాని వాటి కోత దినమున (ఫలకాలంలో) వాటి హక్కు (జకాత్) చెల్లించండి. మరియు వృథాగా ఖర్చు చేయకండి. నిశ్చయంగా, ఆయన వృథా ఖర్చు చేసేవారంటే ఇష్టపడడు” (ఖుర్ఆన్ 6:141)

సలీమ్ తన తండ్రి నుండి ఉల్లేఖించారు. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు(స) చెప్పారు : “ఏదైతే (ఏ పొలానికైతే) ఆకాశం (వర్షం), నదులు మరియు నీటి ధారలు మరియు లోతునుండి తీయబడిన నీటితో (బావి నీటితో), నీరు పెట్టబడుతుందో, దానికి 10వ వంతు, ఏదైతే (ఏ పొలానికైతే) పశువుల చేత మరియు కృత్రిమ మార్గాల ద్వారా నీరు పెట్టబడుతుందో, పదవవంతులో సగం (అంటే 20వ వంతు) (ససాయి, సహీహ్, 2490, పుస్తకం 23, అధ్యాయం 25, సంపుటి 2)

పంటపై జకాత్ ఇస్తే కరువులు మరియు వరదల నుండి పంట రక్షించబడుతుంది, ఇన్నా అల్లాహ్.

పశువులపై నిసాబ్

ఆవులు / గేదెలు (నిసాబ్ = 30)

- ప్రతీ 30 పశువులకి 1 సంవత్సరం వయస్సున్న దూడ
- ప్రతీ 40 పశువులకి 2 సంవత్సరాల వయస్సున్న దూడ

మేకలు / గొట్టెలు (40)

- 40 నుండి 120 వరకూ, 1 గొట్టె
- 120 నుండి 200 వరకూ, 2 గొట్టెలు
- 200 నుండి 300 వరకూ, 3 గొట్టెలు
- అపై ప్రతీ 100 గొట్టెలకు 1 గొట్టె జకాత్గా ఇవ్వాలి.

ఒంటెలు (5)

- ఐదు ఒంటెలకు, 1 గొట్టె
- 25 నుండి 35 ఒంటెలకు, 1 బిన్ మఖాద్ (ఒక సంవత్సరం

వయస్సు గల ఆడ ఒంటె)

- 36 నుండి 45 ఒంటెలకు, 1 బిన్ లబూన్ (రెండు సంవత్సరాల వయస్సు గల ఆడ ఒంటె)
- 46 నుండి 60 ఒంటెలకు, 1 హిబ్లా (మూడు సంవత్సరాల వయస్సు గల ఆడ ఒంటె)
- 61 నుండి 75 ఒంటెలకు, 1 జిద్'అ (నాలుగు సంవత్సరాల వయస్సు గల ఆడ ఒంటె)
- 76 నుండి 90 ఒంటెలకు, 2 బిన్ లబూన్
- 91 నుండి 120 ఒంటెలకు, 2 హిబ్లా
- 120 కంటే ఎక్కువ ఒంటెలుంటే, ప్రతీ 40 ఒంటెలకు 1 బిన్ లబూన్
ప్రతీ 50 ఒంటెలకు 1 హిబ్లా

గుట్టలు జకాత్ లేదు (ముందరి పేజీలోని నసాయీ 2480 హదీస్ చూడండి)

తేనె 10వ వంతు

(అబూదావూద్, 1567 చూడండి)

అభరణాలపై

బంగారం

అమ్రు బిన్ షుహైబ్ ఉల్లేఖనం : యమన్ నుండి ఓ స్త్రీ రసూలుల్లాహ్(స)వారి దగ్గరికి తన కుమార్తెతో వచ్చారు. మరియు కుమార్తె చేతులకు రెండు మందంగా ఉన్న బంగారు గాజులున్నాయి. ఆయన(స) చెప్పారు, నీవు వీటిపై జకాత్ చెల్లించావా?” ఆమె చెప్పింది, “లేదు”. ఆయన(స) చెప్పారు: పునరుద్ధాన దినమున అల్లాహ్ రెండు అగ్ని గాజులను నీపై నుంచినట్లుంటే నీకు సంతోషం కలుగుతుందా?”. అప్పుడు ఆమె వాటిని తీసివేసి, రసూలుల్లాహ్(స)వారికి చెప్పింది: “అవి అల్లాహ్ కు మరియు ఆయన సందేశహరులకు”

(నసాయీ, హసన్ హదీస్, 2481, పుస్తకం 23, అధ్యాయం 19, సంపుటి 3 మరియు అబూదావూద్, హసన్ హదీస్, 1563, పుస్తకం 9, అధ్యాయం 4, సంపుటి 2)

గమనిక : ప్రవక్త(స)వారికిగాని, ఆయన కుటుంబానికిగాని జకాత్ మరియు సదఖా నిషేధం. పై ఉల్లేఖనంలో ‘అల్లాహ్ కు మరియు ఆయన సందేశహరులకు’ అని చెప్పడం జరిగింది కాబట్టి, ఆ గాజులను ప్రవక్త(స)వారి కోసమని ఎవరైనా అనుకోవచ్చు. దానంగా వచ్చినది ఒక చిన్న ఖర్జూరమైనా నరే, ప్రవక్త(స)వారుగాని, ఆయన కుటుంబ సభ్యులుగాని స్వీకరించలేదు.

వెండి

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ షద్దాద్ బిన్ అల్-హద్ ఉల్లేఖనం : ప్రవక్త(స)వారి సతిమణి ఆయిషా(రజి)వారిని మేము సందర్శించాము మరియు ఆమె చెప్పారు: రసూలుల్లాహ్(స)వారు ఒకసారి నా దగ్గరికి వచ్చి నేను పెద్ద వెండి ఉంగరాలను ధరించడం చూశారు. ఆయన(స) అన్నారు : ‘ఇది ఏమిటి? ఓ ఆయిషా?’. నేను సమాధాన మిచ్చాను:

‘ఓ రసూలుల్లాహ్! మీ కొరకు నేను సింగారించుకోవడానికై వాటిని చేశాను’. ఆయన(స) చెప్పారు : వీటి జకాత్ ఇచ్చావా? నేను చెప్పాను ‘లేదు’ లేక “ఏదైతే అల్లాహ్ ఇష్టపడతారో”. ఆయన సమాధానమిచ్చారు: “ఇది నీ వంతు అగ్ని” (అబూదావూద్, సహీహ్ హదీస్, 1565, పుస్తకం 9, అధ్యాయం 4, సంపుటి 2)

జకాత్ ఇవ్వకపోతే ఏమవుతుంది?

జకాత్ ఇస్తే ఇహలోకంలో సంపద వృద్ధి చెందుతుంది మరియు పరలోకంలో అల్లాహ్ ఆదేశాన్ని పాటించినందుకు ప్రతిఫలం లభిస్తుంది.

అల్లాహ్ అనంత కరుణామయుడు కదా! పేదవాడి భాగాన్ని పేదవానికి నిజాయితీగా ఇచ్చినందుకు, ధనవంతుడి ఐశ్వర్యాన్ని అల్లాహ్ శుద్ధి చేస్తారు. అంతేకాకుండా ఆ ఐశ్వర్యాన్ని పెంచుతారు. ఆ విధంగా ఇహలోకంలో మేలు కలుగుతుంది. పరలోకంలో ఘోరశిక్ష కూడా తప్పదు. ఇది ధనవంతుడి నిజాయితీకి ఇచ్చిన గొప్ప ప్రతిఫలం.

ఇంతవరకూ బాగానే ఉంది. చాలా మంది ధనవంతులు నిజాయితీగా జకాత్ ఇస్తున్నారు. కాని అది అల్లాహ్ నిర్దేశించిన వారికి అందడం లేదు. ఆ విధంగా అందడం లేదని తెలిసిన ధనవంతుడు జాగ్రత్త పడాలి. లేకపోతే ఇహలోకంలోనూ మరియు పరలోకంలోనూ ఘోరంగా నష్టపోతాడు. ఆ విధంగా నష్టపోవద్దని ‘శాంతిబాట’ చేసే విజ్ఞప్తి ఈ వ్యాసం.

జకాత్ ఇవ్వకపోతే తీర్పుదినంనాడు శిక్ష అనుభవించాలి. ఆ శిక్ష తీర్పు పూర్తి అయ్యేంత వరకూ ఉంటుంది. ఆ తీర్పు దినం ఎంత సమయం ఉంటుంది అంటే, 50 వేల సంవత్సరాలకు సమానం. కాబట్టి జకాత్ ఇవ్వని వారు 50 వేల సంవత్సరాల పాటు తీర్పుకు ముందే శిక్ష అనుభవించాలి.

ఐశ్వర్యంపై జకాత్ ఇవ్వని వారిపై శిక్ష

అబూహురైరా(రజి) ఉల్లేఖనం, రసూలుల్లాహ్(స) చెప్పారు, “ఎవరైతే అల్లాహ్ వలన ఐశ్వర్యవంతులు కాబడ్డారో మరియు అతని ఐశ్వర్యంపై జకాత్ చెల్లించడో, పునరుద్ధాన దినమున అతని ఐశ్వర్యం కళ్ళపై రెండు చుక్కలున్న బట్టతల గల విషపూరిత మగ పామువలే తయారవుతుంది. (బట్టతల పాము అంటే మిక్కిలి విషాన్ని కలిగి ఉండటం వలన ఆ విధంగా కనిపిస్తుంది). ఆ పాము అతని మెడచుట్టూ చుట్టుకుని, అతని బుగ్గలపై కాటేస్తూ ఉంటుంది. మరియు చెబుతుంది, “నేను నీ ఐశ్వర్యాన్ని, నేను నీ ఖజానాని”. తరువాత ప్రవక్త(స)వారు సవిత్ర ఆయత్ ను పరిచారు : “అల్లాహ్ తన అనుగ్రహంతో ప్రసాదించిన దానిలో లోభం వహించేవారు, తమకది (లోభమే) మేలైనదని భావించరాదు. వాస్తవానికి అది వారి కొరకు ఎంతో హానికరమైనది. వారు తమ లోభత్యంతో (పిసినారి తనంతో) కూడబెట్టినదంతా, తీర్పుదినమున వారి మెడల చుట్టూ కట్టబడుతుంది. మరియు భూమ్యాకాశాల

వారసత్వం అల్లాహ్ కే చెందుతుంది. మరియు మీరు చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్ కు తెలుసు” (ఖుర్ఆన్ 3:180)

బంగారం, వెండి కలిగి ఉండి జకాత్ ఇవ్వకపోతే :

“..... మరియు ఎవరైతే వెండి బంగారాన్ని కూడబెట్టి, దానిని అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చుపెట్టరో వారికి బాధాకరమైన శిక్షగలదనే వార్తను వినిపించు.” (ఖుర్ఆన్ 9:34)

“ఆ దినమున దానిని (ఆ వెండి, బంగారాన్ని) నరకాగ్నిలో కాల్చి దానితో వారి నుదురుల మీద, ప్రక్కల మీద మరియు వీపుల మీద వాతలు వేయబడతాయి. (అప్పుడు వారితో ఇలా అనబడుతుంది), “ఇదంతా మీరు మీ కొరకు కూడబెట్టుకున్నదే. కావున మీరు కూడబెట్టుకున్న దానిని రుచిచూడండి”. (ఖుర్ఆన్ 9:35)

సహీహ్ ముస్లిమ్ లో (హదీస్ నెం. 2290, పుస్తకం 12, అధ్యాయం 6, సంపుటి 3, అబూహరైరా(రజి) ఉల్లేఖనం) బంగారం, వెండిపై చెల్లించవలసింది చెల్లించకుండా ఉంటే, పై ఆయత్ లో చెప్పిన శిక్ష గురించి చెప్పిన తరువాత, ఇలా ఉంది :

‘అవి చల్లారిన ప్రతీసారి, అతని కొరకు అవి మరలా వేడి చేయబడతాయి. ఆ రోజున దాని నిడివి 50వేల సంవత్సరాలుగా ఉంటుంది. (అంటే ఆ రోజు ఎంత పెద్దది అంటే, ఈ లోకంలోని 50 వేల సంవత్సరాలు పునరుద్ధాన దినమున ఒక రోజుకి సమానం.) (ఈ శిక్ష) ప్రజల మధ్య తీర్పు పూర్తయ్యేవరకూ (ఉంటుంది). ఆ తరువాత అతని మార్గం చూపబడుతుంది - స్వర్గానికో లేక నరకానికో” ఇంకా పశువులపై జకాత్ గురించి మొదలైన చాలా విషయాల గురించి ఈ హదీస్ లో చెప్పడం జరిగింది. ఇది చాలా పెద్ద హదీస్.

పశువులపై జకాత్ ఇవ్వకపోతే :

సహీహ్ ముస్లిమ్ లోని పై ఉల్లేఖనం (2290)లోని ఓ భాగం : “ఓ రసూలుల్లాహ్!(స) “ఒంటెల గురించి ఏమిటి?” ఆయన(స) చెప్పారు: వాటిపై చెల్లించవలసినది చెల్లించకుండా ఒంటెల యజమాని ఉండడు - ..... - కాని పునరుద్ధాన దినము వచ్చినప్పుడు, ఓ విశాలమైన వైదానం వారి కొరకు వరచబడుతుంది మరియు మొత్తం పశువుల గుంపు సమీకరించబడుతుంది. మరియు ఒక్క చిన్న ఒంటె కూడా కనిపించకుండా పోదు. అవి అతనిని తమ గిట్టలతో తొక్కుతాయి మరియు తమ నోళ్ళతో కరుస్తాయి. ప్రతీసారి వాటిలోని మొదటిది వెళుతుంది. చివరిది వెనక్కి వస్తుంది. ఆ రోజు దాని నిడివి 50వేల సంవత్సరాలు, ప్రజల మధ్య తీర్పు పూర్తయ్యేవరకూ (ఈ శిక్ష ఉంటుంది). తరువాత అతని మార్గం చూపబడుతుంది, స్వర్గానికో లేక నరకానికో.”

ఇదే విధంగా ఇతర పశువుల విషయంలో చెప్పడం జరిగింది. స్థలాభావం వలన పూర్తి హదీస్ ను ఇక్కడ అందించడం లేదు.

హదీస్ లో చివరిగా పరిచిన ఖుర్ఆన్ ఆయత్లు : “అప్పుడు, ప్రతివాడు తాను రవ్వంత (పరమాణువంత) మంచిని చేసి ఉన్నా దానిని చూసుకుంటాడు. మరియు అలాగే, ప్రతివాడు తాను రవ్వంత (పరమాణువంత) చెడును చేసి ఉన్నా దానిని చూసుకుంటాడు.” (ఖుర్ఆన్ 99:7,8)

జకాత్ గా ఇచ్చేది ఎంత?

100 రూపాయలలో రెండున్నర రూపాయలు. 1000 రూపాయలలో 25 రూపాయలు మరియు ఒక లక్ష రూపాయలలో 2500 రు॥లు మాత్రమే. ఇది పెద్దమొత్తమేమీ కాదు. అంతే కాకుండా ఆ సొమ్ము ఆ ధనవంతుడిది కూడా కాదు. పేదల అమానత్. అది వారికే ఇవ్వాలి. జకాత్ సేకరించడం మొదటి దశ అయితే పంపకం రెండవదశ. ఈ పంపకం ముహమ్మద్(స)వారు ఆదేశం ప్రకారం ఎలా ఉండాలి?

జకాత్ ను ముందుగా ఎక్కడ పంచాలి?

మనం ఏది పంచవలసి వచ్చినా, ముందుగా మన ద్వారానికి దగ్గరగా ఉన్న ఇంటి నుండి మొదలు పెట్టాలి కదా! కాబట్టి జకాత్ ను మన బంధువులలోని పేదవారికి మరియు మన చుట్టూ ప్రక్కల ఉన్న పేదవారికి ముందుగా పంచాలి.

ఇబ్రాహీమ్ బిన్ అతా’ (ఇమ్రాన్ బిన్ హుసైన్ నుండి స్వేచ్ఛ నివ్వబడిన బానిస) తన తండ్రి జియాద్ నుండి లేక వేరొక గవర్నర్ నుండి ఉల్లేఖనం: ఇమ్రాన్ బిన్ హుసైన్ జకాత్ సేకరణకు పంపబడ్డారు. ఆయన తిరిగి వచ్చినప్పుడు, అతనిని అడిగారు : “ఐశ్వర్యమెక్కడ?” అతను సమాధాన మిచ్చారు : “మీరు నన్ను సంపద (వెనక్కి తీసుకురావడం) కొరకు పంపారా? మేము దానిని రసూలుల్లాహ్(స)వారి కాలంలో తీసుకునే (ప్రజల) దగ్గరనుండి తీసుకుని, ప్రవక్త(స)వారి కాలంలో పంచబడే చోట పంచివేశాము.” (అబూదావూద్, హసన్ హదీస్, 1625, పుస్తకం 9, అధ్యాయం 23, సం.2)

ఎక్కడ సేకరించిన జకాత్ ను అదే ప్రాంతంలో దాని హక్కుదారులకి పంచాలి. అక్కడ నెలకొని ఉన్న పేదరికం పోకుండానే వేరే ప్రాంతానికి జకాత్ తరలించకూడదు. కాని ఈ రోజుల్లో సర్వసాధారణమైన విషయం ఏమిటంటే, ఎక్కడో అస్సాం నుండి ఓ వ్యక్తి బయలు దేరతాడు, ఆయన మొత్తం దేశమంతా తిరిగి జకాత్ ను తన ఏరియాలోని మదరసా కొరకు సేకరిస్తాడు. అదేవిధంగా హైదరాబాద్ లోని ఓ దాయీగారు హైదరాబద్ మొదలుకొని శ్రీకాకుళం వరకూ, వైజాగ్ దాయీ గారు వైజాగ్ నుండి హైదరాబాద్ వరకూ, తమకు పరిచయమున్న ధనవంతులందరి దగ్గరా జకాత్ తీసుకుంటారు. కొన్ని టి.వి. ఛానళ్ళ వారు, వెబ్ సైట్లవారు జకాత్ తమకు పంపమని ప్రకటనలు ఇస్తున్నారు. వారికి ప్రపంచం మొత్తం నుండి జకాత్ కావాలి. నిజానికి వీరు జకాత్ తీసుకోవడానికి అర్హులు కాదు. జకాత్ ధనాన్ని ముందుగా ఆ ప్రాంతంలోని పేదలకు అందించిన తరువాత మిగిలితే అప్పుడు వేరే ప్రాంతంలో పంచవలసి ఉంది.

(యాచించు) పేదవారు : వీరికి ఇవ్వవచ్చు. అయితే ఇక్కడ మరొక విషయం గుర్తుంచుకోవాలి. క్రింది హాదీస్ ప్రకారం 40 దిర్హములు (దాదాపు 6 వేల 300 రూపాయలు)గాని లేదా ఆ మొత్తానికి సరిసమానమైన వస్తువులు ఉన్నవారు జకాత్ను అడగకూడదు. **కాని వారికి ఇవ్వవచ్చు**

అతా' బిన్ యసార్ ఉల్లేఖనం : బనూ అసద్ తెగకు చెందిన వ్యక్తి ఇలా చెప్పాడు : “ఒకసారి నేను నా కుటుంబంతో బఖీ అల్-ఘర్ఖద్ దగ్గర మకాం వేశాను. నా కుటుంబ సభ్యులు నాతో చెప్పారు : “రసూలుల్లాహ్(స)వారి దగ్గరికి వెళ్ళి మనం తినడానికి ఏదైనా అడగండి” మరియు వారి అవసరాలను చెప్పడం మొదలుపెట్టారు. కాబట్టి నేను రసూలుల్లాహ్(స) వారి దగ్గరకు వెళ్ళాను. కాని అప్పటికే అక్కడ ఓ మనిషి ప్రవక్త(స)వారిని అడుగుతూ ఉండగా గమనించాను. రసూలుల్లాహ్(స) అతనితో ఇలా చెప్పారు: ‘నీకివ్వడానికి నా దగ్గర ఏమీ లేదు’. అప్పుడు ఆ వ్యక్తి కోపంతో మరలిపోయి అన్నాడు : ‘నేను ప్రమాణం చేస్తున్నాను. మీరు కోరినవారికి మాత్రమే మీరిస్తున్నారు!’ రసూలుల్లాహ్(స)వారు సమాధాన మిచ్చారు: ‘అతనికి నాపై కోపం వచ్చింది ఎందుకంటే అతనికి ఇవ్వడానికి నా దగ్గర ఏమీ లేదు కనుక! మీలో ఒక ఊఖియ్యహ్ (40 దిర్హములు) లేదా దానికి సమానమైనది కలిగి ఉన్నవారెవరైనా (దానాన్ని) అడిగితే వాస్తవానికి (వారు) అన్యాయంగా అడిగినట్లు!’

బనూ అసద్ తెగ వ్యక్తి తనకు తాను స్వయంగా చెప్పుకున్నాడు: “వాస్తవానికి మా ఆడ ఒంటె ఒక ఊఖియ్యహ్ కంటే చాలా విలువైనది. మరియు ఒక ఊఖియ్యహ్ అంటే 40 దిర్హములు (లేదా వెండి నిసాబ్లో 5వ వంతు ప్రస్తుతం దాదాపు 6 వేల రూపాయలు). కాబట్టి అతను ఏదీ అడగకుండానే తిరిగి వెళ్ళి పోయాడు. అతను చెప్పాడు: “దాని తరువాత కొంత బార్లీ మరియు ఎండు ద్రాక్ష అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు(స) దగ్గరికి పంపబడ్డాయి. అందులోని కొంత భాగాన్ని (ఆయన-స) మాకు పంపారు, సర్వశక్తిమంతుడైన అల్లాహ్ మమ్మల్ని నిరాపేక్షా పరులుగా (అడగకుండా) చేసేవరకూ. (అబూదావూద్, సహీహ్ హదీస్, 1627, పుస్తకం 9, అధ్యాయం 24, సంపుటి 2)

2. యాచించని పేదవారు (అల్-మసాకీన్) : వీరు పేదవారైనా సరే, ఎవరినీ చేయి చాచి అడగరు. వీరు ఆత్మాభిమానం కలవారు. వీరి గురించి ముహమ్మద్(స)వారు ఇలా చెప్పారు :

“మిస్కీన్లు వీరు కారు ఎవరైతే ప్రజల చుట్టూ ఒక ముద్దకోసమో లేక రెండు ముద్దల కోసమో లేక ఒక ఖర్జూరానికో లేక రెండింటి కోసమో తిరుగుతారో. కాని నిజమైన మిస్కీన్ ఎవరంటే తన అవసరాలు తీర్చుకోవడానికి సరిపోయినంత ధనం ఉండదు, అతని స్థితి ఇతరులకు తెలియదు, తెలిసుంటే అతనికి కొంత దానం చేసేవారు మరియు అతను ప్రజలను అడగడం (అబూహురైరా ఉల్లేఖనం, సహీహ్ బుఖారీ, 1479, పుస్తకం 24, అధ్యాయం 53, సంపుటి 2, సహీహ్ ముస్లిమ్ 2393)

పేదవారిలో బంధువులుంటే, ఆ బంధువులకు జకాత్ ఇస్తే రెట్టింపు పుణ్యం

సల్మాన్ బిన్ ఆమిర్ ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స)వారు చెప్పారు : “నిస్సందేహంగా మిస్కీన్ (యాచించని పేదవాని)కిచ్చే జకాతే దానం. మరియు బంధువులకు ఇవ్వడంలో రెండు విషయాలున్నాయి. దానం మరియు బంధుత్వాన్ని నిలుపుకోవడం. (నసాయీ, 2583, అధ్యాయం.82, సంపుటి 3)

ముఖ్యమైన వారి కొరకు :

అప్పులపాలై దుర్భరజీవితాన్ని గడిపే వారెందరో మన సమాజంలో ఉన్నారు. చేబదులుగా అప్పు ఇచ్చేవారు లేకుండుట వలన వ్యవసాయం కోసమో, వ్యాపారం కోసమో, మరేదైనా అతి ముఖ్యమైన వ్యక్తిగత అవసరాలకో అప్పుతీసుకుని, దానిని తీర్చలేక బాధపడేవారికి ఈ జకాత్ ద్వారా సాయం చెయ్యవచ్చు. అయితే విలాసాల కోసమో లేక ‘హరామ్’ పనులకోసమో అప్పుల పాలైన వారి కోసం కాదు.

అబూ సయీద్ అల్-ఖుద్రీ(రజి) ఉల్లేఖనం : రసూలుల్లాహ్(స)వారి కాలంలో ఒక వ్యక్తి పండ్ల అమ్మకంలో నష్టపోయాడు, (దాని) ఫలితంగా అప్పు ఎక్కువైంది. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు(స) చెప్పారు : “అతనికి దానం చేయండి”. ప్రజలు అతనికి దానం చేశారు కాని అది అతని అప్పుకు సరిపోలేదు. అప్పుడు రసూలుల్లాహ్(స)వారు అతనికి అప్పు ఇచ్చిన వారితో చెప్పారు: “మీకు కలిగింది తీసుకోండి మరియు మీ కొరకు ఇంకేమీ లేదు అది తప్ప” (తిర్మిధీ, సహీహ్ హదీస్, 655, పుస్తకం 5, అధ్యాయం 24, సంపుటి 2)

బాట సారుల కొరకు

బాటసారి విషయానికొస్తే, అతను తాను నివశించే ప్రదేశంలో ధనవంతుడు కావచ్చు, కాని ప్రయాణంలో అన్నీ పోగొట్టుకున్నాడు లేదా తన ఇంటికి చేరకోవడానికి సరిపడా ధనం లేదు. అలాంటి బాటసారికి జకాత్ సొమ్మును ఇవ్వవచ్చు.

ముహమ్మద్(స)వారు మరియు అబూబక్ర్ సిద్దీఖ్(రజి)వారు తమ కాలంలో ఆ విధంగా నిలిచిపోయిన బాటసారుల గురించి చాలా శ్రద్ధ తీసుకునేవారు. ఉమర్(రజి)వారు కూడా వారినే అనుసరించారు. అంతే కాకుండా ఈ విషయంలో మరికొంత ముందడుగు వేశారు. బాటసారుల అవసరాల కోసం ఓ సంస్థను ఏర్పాటు చేశారు. అదే **దార్ అద్-దఖీఖ్**. ఈ సంస్థ పని ఏమిటంటే బాటసారుల కోసం ప్రత్యేక గృహాలను ఏర్పాటు చేయడం, ఆ గృహాలలో పిండి, ఖర్జూరాలు, ఎండు ఖర్జూరాలు, అస్-సబీఖ్ అనే ఓ ఆహార పదార్థం మరియు మార్గమధ్యంలో నిలిచిపోయిన వారికి అవసరమయ్యే సామాగ్రి వాటిలో ఉండేవి. అవి అతిథుల కోసం కూడా ఉపయోగించేవారు.

మక్కా నుండి మదీనాకు పోయే మార్గంలో వివిధ దూరాలలో ఆహార నిల్వలు ఉంచేవారు. బాటసారి ఒక ఒయాసిస్ నుండి మరో ఒయాసిస్ కు

చేరుకునే వరకూ సరిపోయేటంత పరిమాణంలో వాటిని ఉంచేవారు.

రెండవ ఖలీఫా ఉమర్(రజి)వారు ముహమ్మద్(స) వారి మరియు అబూబక్ర్ సిద్దీఖ్(రజి)వారి అడుగుజాడల్లోనే నడిచారు.

‘జకాత్’ సంస్థను స్థాపించారు. జకాత్ను సేకరించడానికి మనుష్యులను పంపారు. అంతేకాకుండా జకాత్ ఇచ్చేవారి పట్ల ఎంతో న్యాయంగా వ్యవహరించమని సిబ్బందికి సూచనలిచ్చారు.

ఒకసారి జకాత్ సేకరించిన ఓ వ్యక్తిని ఆయన మందలించారు. ఎందుకంటే అతడు అసాధారణమైన ఓ గొఱ్ఱను జకాత్గా తీసుకు వచ్చాడు. అది సాధారణ గొఱ్ఱల కంటే ఎక్కువ పాలివ్వగలదు. ఉమర్(రజి)వారు అతనితో అన్నారు : **“దాని యజమానులు దానిని మనస్ఫూర్తిగా ఇచ్చి ఉండరు. ప్రజలను పురికొల్పవద్దు”** (అంటే భవిష్యత్తులో వారు జకాత్ను ఎగ్గొట్టే ఆలోచనలు చేయవచ్చు)

ఉమర్(రజి)వారి పరిపాలనలో జకాత్ వ్యవస్థ చాలా స్పష్టంగా అర్థమయ్యే విధంగా ఉండేది. పేదవారు మరియు అవసరాలలో ఉన్నవారు తమ అవసరాలు తీర్చుకోవడానికి వారికి సరిపోయేటంత ధనం ఇవ్వబడేది. అంటే వారిని పేదరికపు స్థాయి నుండి దాటించి పైకి తేగలిగేటంత లేదా కనీసం అట్టడుగు ధనవంతుని స్థాయికి చేర్చగలిగేటంత ఇచ్చేవారు.

ఎటువంటి విధానం ఉమర్(రజి)వారి కాలంలో అమలులో ఉండేదో, అది ఆయన మాటలలోనే ప్రతిబింబిస్తుంది : **“వారికి మీరు ఇచ్చేటప్పుడు, సరిపోయినంత ఇవ్వండి వారు మరొకరిపై ఆధారపడకుండా ఉండేలా”**

ప్రజలు తీవ్రమైన రోగం బారిన పడి శాశ్వతంగా పనిచేయలేని పరిస్థితిలో ఉంటే, వారికి ఉమర్(రజి)వారు జకాత్ సొమ్మునుండి ఇచ్చేవారు. తాత్కాలికంగా జబ్బుపడిన వారికి కాస్త ఎక్కువ ఇచ్చేవారు, ఎందుకంటే వారు త్వరగా కోలుకుని పనిలో చేరేటందుకు మరియు ఒకరిపై ఆధారపడకుండా ఉండేందుకు.

పై ఆయత్ లో చెప్పబడిన “ఎవరి హృదయాలనైతే ఆకర్షించ వలసి ఉందో వారికి” - అంటే వారు ముస్లిమేతరులు. దయతో వారిపై కొద్దిగా

ఖర్చు చేయడం ద్వారా వారి హృదయాలు ఇస్లామ్ పట్ల మెత్తబడతాయి అని నమ్మకమున్నప్పుడు, కొంత సొమ్ము ఆ విధంగా ఖర్చు చేయడం జరుగుతుంది. ముహమ్మద్(స)వారు ఆ విధంగా ఇచ్చారు.

ఉమర్(రజి)వారు తన పరిపాలనా కాలంలో ఆ కేటగిరిలో ‘జకాత్’ను ఖర్చు పెట్టలేదు. కాలం మారింది. పరిస్థితులు మారాయి. ఇస్లామ్ ఇప్పుడు బలంగా ఉంది. కాబట్టి ఈ కేటగిరిలో జకాత్ ఇచ్చి వారి హృదయాలను మెత్తబరచవలసిన అవసరం లేదని ఉమర్(రజి)వారు భావించారు. ఆయన నమ్మినది ఏమిటంటే ఈ కేటగిరిలో ఇవ్వడం గాని, ఇవ్వకపోవడం గాని అప్పటి ఇస్లామ్ యొక్క పరిస్థితులపై ఆధార పడి ఉంటుందని.

కొందరు ఇస్లామ్ శత్రువులు ఈ విషయాన్ని అవకాశంగా తీసుకున్నారు. ఒక కేటగిరిని ఆపడం ద్వారా ఉమర్(రజి)వారు ఖుర్ఆన్ శాసనానికి వ్యతిరేకంగా పనిచేస్తున్నారని ప్రకటించడం మొదలెట్టారు. కాని అలా చేయడానికి బలమైన మరియు వివేకవంతమైన కారణముంది. ఉమర్(రజి)వారు ఆ కేటగిరిని ఎంతమాత్రం వ్యతిరేకించ లేదు.

ఇక్కడ ముఖ్యంగా అందరూ గమనించవలసింది ఏమిటంటే, ఉమర్(రజి)వారి విధానాన్ని సహజీలు ఎవ్వరూ అభ్యంతరం చెప్పకుండా, మనస్ఫూర్తిగా అంగీకరించారు.

వఖ్ఫ్ భూములు

సహర్ కమిటీ నివేదిక ప్రకారం మార్కెట్ విలువను బట్టి వఖ్ఫ్ ఆస్తుల విలువ 1,20,000 కోట్ల రూపాయలు. ప్రస్తుతం వీటిపై రాబడి కేవలం 163 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే. వీటిని సరిగ్గా వినియోగించుకుని సంవత్సరానికి 10 శాతం ఆదాయం పొందగలిగితే, ఆ రాబడి 12,000 కోట్లు అవుతుంది. ఒకవేళ ఇంకా సమర్థవంతంగా వినియోగించుకుంటే ఇంకా ఎక్కువ రాబడి రావచ్చు. ఈ ఆస్తులను ఎవరూ కబళించకుండా జాగ్రత్తపడాలి.

వఖ్ఫ్ ఆస్తులపై వచ్చే ఆదాయాన్ని ఏ విధంగా వినియోగించాలనే విషయంపై సహీహ్ ముస్లిమ్ హదీస్ గ్రంథంలో ‘బాబుల్ వఖ్ఫ్’లోని హదీస్ను దిగువున ఇస్తున్నాము.

. శాంతిబాట పేదల కోసం

‘పోలియో’ వ్యాధిని సమాజం నుండి పూర్తిగా నిర్మూలించే వరకూ ‘పోలియో చుక్కలు’ వేస్తూ సంవత్సరంలో ఎన్నో దఫాలుగా, గవర్నమెంట్ మరియు స్వచ్ఛంద సంస్థలు కలిసి పనిచేశాయి.

ఒక మార్పు కోసం పనిచేసేటప్పుడు ఆ మార్పు సంభవించే వరకూ కృషి చేస్తూనే ఉండాలి.

మా కోరిక జకాత్ పేదలకు అల్లాహ్ ఆదేశించిన విధంగా ఉండాలని.

అలా జరిగేవరకూ, ఇన్నా అల్లాహ్ కలంతో పోరాడుతూనే ఉంటాము.

. శాంతిబాట ఉత్తమ సమాజం కోసం

ఇబ్నె ఉమర్(రజి) ఉల్లేఖనం. “ఉమర్(రజి)వారికి ఖైబర్‌లో కొంత భూమి ఇవ్వబడింది. మరియు ఆయన ప్రవక్త(స)వారి వద్దకు వచ్చి దాని గురించి సంప్రదించారు. ఆయన అన్నారు: “ఓ రసూలల్లాహ్(స)! ఖైబర్‌లో కొంత భూమి పొందాను. మరియు దీనికన్నా నా మనస్సుకు నచ్చినదానిని నేనెన్నడూ పొందలేదు. దీని గురించి నాకు మీరు ఏమి ఆదేశిస్తారు? ఆయన(స) చెప్పారు: “నీకు ఇష్టమైతే దానిని వఖ్ఫ్ దానం చేయవచ్చు.” కాబట్టి దానిని దానంగా ఇచ్చి వేశారు మరియు నిబంధన ఏమిటంటే అది అమ్మకూడదూ, బహుమతిగా ఇవ్వకూడదు లేక వారసత్వం కాకూడదు మరియు ఆయన అది దానంగా ఇచ్చింది. పేదవారికి, బంధువులకు మరియు బానిసలను విడుదల చేయడానికి, అల్లాహ్ మార్గంలో మరియు బాటసారులకు మరియు అతిథులకు. మరియు దాని బాగోగులు చూసుకోవడానికి నియమించిన వ్యక్తిపై పాపం లేదు, దాని నుండి రీజనేబుల్‌గా తినినా లేక స్నేహితులకు తినిపించినా, దాని నుండి సంపద పోగేసుకుందామనే సంకల్పంతో కాకుండా. (సహీహ్ ముస్లిమ్, 4224, పుస్తకం 25, అధ్యాయం 4, సంపుటి 4) (నసాయీ 3627, సహీహ్ బుఖారీ, ‘బాబుల్ వఖ్ఫి కైఫ్ యుక్తబు (ఎండ్‌మెంట్ (వఖ్ఫ్) ఎలా వ్రాయాలి?)’ అధ్యాయం, 2772)

అంటే వఖ్ఫ్ ఆస్తులపై వచ్చే ఆదాయాన్ని కూడా దాదాపు జకాత్‌ను పంచే విధంగా పంచాలి. కాబట్టి ఇండియాలోని ముస్లిములు జకాత్‌ను మరియు వఖ్ఫ్ ఆదాయాన్ని సరియైన విధంగా పంచితే, పేదరికం ఉండదు. దారిద్ర్య రేఖ క్రింది నుండి పైకి వచ్చి ఆ రేఖను దాటి చాలా అభివృద్ధి అయ్యే అవకాశం ఉంది.

అప్పుడు ముస్లిములే పదిమందికి దానం చేయగలుగుతారు.

పేదరికం అల్లాహ్ ఏర్పరిచారు మనల్ని పరీక్షించడానికి. ఆయనే ఏర్పరిచిన జకాత్ వ్యవస్థను ఆయన సందేశహరుడు(స) బోధించిన విధంగా ఖచ్చితంగా అమలు చేయడం ద్వారా ఆ పేదరికాన్ని నిర్మూలించి, అల్లాహ్ కరుణను పొందే అవకాశం ఉంది.

ఈ అవకాశాన్ని మనం సద్వినియోగం చేసుకుందాం! ఇన్నా అల్లాహ్!

జకాత్ చెల్లింపుపై అభ్యంతరకర వ్యాఖ్యలు చేసిన పెద్దలకు శాంతిబాట టీమ్ ఇచ్చే సలహా

ఇప్పటి నుండి మీరు ఇన్‌కమ్ టాక్స్‌గాని, మున్సిపాలిటీ టాక్స్‌గాని, కరెంట్ బిల్, వాటర్ బిల్ మొదలైన అన్నింటిని ఆయా ఆఫీస్‌లలో కాకుండా దానియాలకు, దావా సంస్థలకు, మదరసాలకు చెల్లిస్తుండండి.

ఒకవేళ ఎలక్ట్రిసిటీ ఆఫీస్‌నుండి ఎవరైనా వచ్చి కరెంట్ బిల్ కట్టలేదు కాబట్టి, ఫ్యూజ్ తీసివేయబోతే అతనితో “అల్లాహ్ ఎవరికైతే జకాత్ ఇవ్వమన్నారో వారికి ఇవ్వకుండా మాకు ఇష్టమైనవారికి ఇచ్చుకుంటున్నాము. అల్లాహ్ ఆదేశాన్నే లెక్కచేయని మేము, అప్లాల్ మీ ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్‌మెంట్ వారి ఆదేశాన్ని లెక్క చేయాలా? మీకు దిక్కున్న చోటుకి చెప్పుకో ఫో!” అనండి.

అప్పుడు మీ ఇంట్లో లైటు ఆరిపోతుంది.

మీ బుర్రలో బల్బు వెలుగుతుంది.

ఖుర్ఆన్ విషయంలో వాదించకండి.

మీకు అర్థం కాకపోతే అధ్యయనం చేసి తెలుసుకోండి.

లేకపోతే నిశ్శబ్దంగా ఉండండి.

హమ్జహ్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్(రజి), తన తండ్రి నుండి ఉల్లేఖించారు: ప్రవక్త(స) చెప్పారు, “మీలో ఒకరు అడుక్కుంటూనే ఉంటారు అతడు తన ముఖంపై కొంచెం కూడా మాంసం లేకుండా అల్లాహ్‌ను కలిసే వరకూ”. (సహీహ్ ముస్లిమ్, 2396, పుస్తకం 12 అధ్యాయం 35, సంపుటి 3)

కష్టపడి సంపాదించుకున్న దానితో తినడం లోనే గౌరవముంది. గవర్నర్‌గా ఉండి కూడా సల్మాన్ ఫార్సీ(రజి)వారు బుట్టలు, చాపలు అల్లి మార్కెట్లో అమ్మారు అంటే, గౌరవం అనేది కష్టపడి పనిచేయడం పైనే ఆధారపడి ఉంటుంది.

అలా కష్టపడినప్పుడే దారిద్ర్యం తొలగిపోతుంది. అల్లాహ్ పేరుతో కష్టపడి పనిచేయాలి.

(అబ్దుల్లా ఇబ్న్ మస్ఊద్ (రజి) ఉల్లేఖనం : రసూలుల్లాహ్(స) వారు చెప్పారు, “ఎవరైతే దారిద్ర్యంతో బాధపడ్డారో మరియు ప్రజలవైపు తిరిగారో (పరిష్కారం కొరకు), **అతని దారిద్ర్యం పరిష్కరించబడదు.** మరియు ఎవరైతే అల్లాహ్ వైపు తిరిగారో, అల్లాహ్ అతనికి స్వేచ్ఛా మార్గాలను (ఎవరిపై ఆధారపడకుండా పరిష్కారాన్ని) త్వరితం చేస్తాడు, శీఘ్ర మృత్యువు ద్వారాగాని లేక వేగంగా సంపదను చేకూర్చడం ద్వారా గాని”. (అబూదావూద్, హసన్ హదీస్, 1645, పుస్తకం 9, అధ్యాయం 28, సంపుటి 2)

ఇస్లామ్ ఆదేశించిన ప్రకారం అందరూ కష్టపడి పనిచేసినప్పుడే ఉత్తమ సమాజం ఏర్పడుతుంది.

జకాత్ మాత్రం అల్లాహ్ ఆదేశించిన వారికే పంచాలి.

నఫిల్ దానాలు మాత్రం ప్రతీ సత్కార్యానికి ఉపయోగించవచ్చు.

అయితే మీరు ఖర్చు చేసేది సత్కార్యమా? కాదా? అనేది ఖుర్ఆన్ మరియు ముహమ్మద్(స)వారి బోధనలు తెలియజేస్తాయి.

ఆరోగ్యంగా ఉండి, కష్టపడి పనిచేయగలిగే వ్యక్తికి దానం ఇవ్వడం ధర్మసమ్మతం కాదు.

ఉబైదుల్లాహ్ బిన్ అదీ బిన్ అల్-ఖియార్, తనకు ఇద్దరు వ్యక్తులు చెప్పినది ఉల్లేఖించారు. హజ్జతుల్ విదా (ప్రవక్త(స) వారి చివరి హజ్) సమయంలో ఆయన దానాన్ని పంపుతుండగా వారు ప్రవక్త(స) వారి వద్దకు వచ్చి దానిలో కొంచెం ఆయనను అడిగారు. “అప్పుడు మావైపు శ్రద్ధగా చూసి మమ్మల్ని ధృఢంగా (మరియు ఆరోగ్యంగా) ఉన్నట్లుగా చూశారు. ఆయన(స) అన్నారు : ‘మీరు కోరినట్లయితే, మీకు నేను ఇస్తాను, కాని ధనవంతుని కొరకు లేక ధృఢంగా మరియు (స్వయంగా) సంపాదించు కోవడానికి సామర్థ్యమున్న వానికొరకు దీనిలో భాగం లేదు. (అబూదావూద్, సహీహ్ హదీస్, 1633, పుస్తకం 9, అధ్యాయం 24, సంపుటి 2)

తరువాయి ఉల్లేఖనం, 1634 (హసన్ హదీస్)లో “బలమైనవారికి లేక ఎవరైతే ఆరోగ్యంగా ఉంటారో వారికి దానం హలాల్ (ధర్మ సమ్మతం కాదు)” అని ఉంది.

నేడు కష్టపడి పనిచేయగలిగే ఎందరో పనిచేయడం మానివేసి ‘దాయా’లమని చెప్పుకుని తిరుగుతున్నారు. వారి కోసం ఒక్క రూపాయి ఖర్చు చేసినా, అది వారిని పాడు చేయడానికే ఉపయోగపడుతుంది. వారు కష్టపడకపోవడమే కాకుండా, కష్టపడే వాళ్ళని, చదువుకునే విద్యార్థులను, ఉద్యోగస్తులను పాడుచేస్తున్నారు. వారికి మేలైన ఉపాధి అంటే ఏమిటో అర్థం కావడానికి క్రింది హదీస్ను తెలియజేయండి.

మేలైన ఉపాధి

అనస్ బిన్ మాలిక్(రజి) ఉల్లేఖనం : ఓ అన్నార్ వ్యక్తి ప్రవక్త(స) వద్దకు వచ్చి ఆయనను (దానం) అడిగారు. ప్రవక్త(స) చెప్పారు: “నీ ఇంటిలో ఏమైనా ఉందా?” అతను చెప్పాడు : “ఔను! ఒక ముతక చాప (నా దగ్గరుంది). దాని ఒక భాగాన్ని మేము కప్పుకోవడానికి మరియు ఒక భాగాన్ని మేను వాల్చడానికి ఉపయోగిస్తాము. మరియు మాకు ఒక పాత్ర ఉంది దాని నుండి మేము నీళ్ళు త్రాగుతాము”. ఆయన(స) చెప్పారు: “వాటిని నా దగ్గరకు తీసుకురా”, అతడు వాటిని తీసుకు వచ్చాడు. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు(స) వాటిని తన చేతిలో పట్టుకుని అన్నారు : “నా నుండి ఈ రెండింటిని ఎవరు కొంటారు?” ఒక వ్యక్తి అన్నాడు: “నేను వాటిని ఒక దిర్హమ్ కొరకు తీసుకుంటాను”. అప్పుడు ఆయన(స) అన్నారు: “ఒక్క దిర్హమ్ కంటే ఎక్కువ ఎవరు ఇస్తారు?” రెండు లేదా మూడుసార్లు (అన్నారు). ఒక వ్యక్తి అన్నాడు: “నేను వాటిని రెండు దిర్హమ్ల కొరకు తీసుకుంటాను”. కనుక ఆయన(స)వాటిని అతనికి ఇచ్చేశారు, రెండు దిర్హమ్లు తీసుకుని వాటిని అన్నారీ కిచ్చేశారు అతనితో (ఇలా) చెబుతూ : “ఒక (దిర్హమ్)తో ఆహారం కొని నీ కుటుంబానికి తీసుకెళ్ళు మరియు మరొక (దిర్హమ్)తో గొడ్డలి కొని దానిని నా దగ్గరకు తీసుకురా”. అతను దానిని ఆయన(స)వారి దగ్గరకు తీసుకువచ్చాడు, మరియు అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు(స) తన స్వీయ హస్తాలతో దానికి కర్రను తగిలించి, తరువాత అతనికి చెప్పారు: “వెళ్ళి వంటచెరకు (కట్టెలు) సేకరించి వాటిని అమ్ము, మరియు నేను పదిహేను రోజులపాటు నిన్ను చూడనివ్వకూడదు (అంటే పదిహేను రోజుల పాటు కనిపించవద్దని)”. ఆ వ్యక్తి వంటచెరకును సేకరించడానికి మరియు అమ్మడానికి వెళ్ళాడు. మరియు తరువాత 10 దిర్హమ్లతో తిరిగి వచ్చాడు. దానిలోని కొంత భాగంతో అతడు ఓ వస్త్రాన్ని కొన్నాడు మరియు కొంత భాగంతో ఆహారాన్ని. అప్పుడు అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు(స) చెప్పారు : “తీర్చుదినాన నీ మొహంపై వికృతంగా నీ భిక్షాటన రావడం కంటే ఇది ఉత్తమం కాదా?”

భిక్షమెత్తుకోవడానికి అనుమతి లేదు ముగ్గురికి తప్ప : (1) బాగా పేదవాడైన వ్యక్తి లేదా (2) తీవ్రనష్టాలలో ఉన్న వ్యక్తి లేదా (3) బాధాకరమైన రక్తం కొరకు (రక్త పరిహారం కొరకు)” (అబూదావూద్, హసన్ హదీస్ నెం. 1641, పుస్తకం 9, అధ్యాయం 26, సంపుటి 2)

(మరో ఉల్లేఖనం ప్రకారం భిక్షాటన చేసేవాడు మొహం మీద మాంసం లేకుండానే అల్లాహ్ ను కలుస్తాడు).

ప్రారంభం

2009 సంవత్సరంలో రమదాన్ నెల మొదటి రోజున శాంతిబాట ప్రారంభమైంది. ఆ విధంగా 3 సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకుని, శాంతిబాట 4వ సంవత్సరంలోకి అడుగుపెట్టింది. సంచికల ప్రకారం అయితే మరో సంచికతో 3 సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకుంటుంది.

రాష్ట్రంలో దాదాపు అన్ని జిల్లాలలోనూ 'శాంతిబాట' పాఠకులున్నారు. కర్ణాటక, తమిళనాడులో కూడా కొందరు పాఠకులున్నారు. సంవత్సర చందా పంపుతామని మాట ఇచ్చి, చెల్లించని వారికి కూడా 2 సంవత్సరాల పాటు పత్రిక నందించాము. 3వ సంవత్సరం నుండి 'చందా' పంపని వారికి ఆపవలసి వచ్చింది.

ఎందుకంటే 'శాంతిబాట'కు ఆదాయవనరులు లేవు. ఏ సంస్థలతోనూ సంబంధాలు లేవు. సంస్థలతో సంబంధాలుంటే 'సత్యాన్ని' నిర్భయంగా చెప్పేటప్పుడు వారి ఒత్తిడి ఉండవచ్చుని, ఏ సంస్థకీ శాంతిబాటను అనుబంధంగా చేయలేదు.

ఎడ్వర్టైజ్మెంట్స్ తీసుకోము

వ్యాపార ప్రకటనలు శాంతిబాటలో ఉండవు. ఈ పత్రిక ఆదాయం కోసం స్థాపించ లేదు. కాని ఈ పత్రికలో మూడు ఎడ్వర్టైజ్మెంట్స్ ఉంటాయి. ఒకటి అల్లాహ్ గురించి, రెండవది ఖుర్ఆన్ గురించి మరియు మూడవది ముహమ్మద్(స)వారి బోధనల గురించి. ఏ పత్రిక నడవాలన్నా ఆర్థిక వనరులుండాలి. అవి లేకపోతే పత్రికను నడపడం సాధ్యం కాదు. అల్లాహ్ అనుగ్రహమే మాకు వనరు. ఉత్తమైన వనరు అదే. 'శాంతిబాట' కోసం ఉద్యోగులు లేరు. చేసే కొద్దిమంది స్వచ్ఛందంగానే చేస్తున్నారు. నాణ్యమైన పేపర్ పై క్వాలిటీ ప్రింటింగ్ తో 'శాంతిబాట' ను అల్లాహ్ అనుగ్రహంతో అందించ గలుగుతున్నాము.

మంచిని బోధించడం మరియు చెడును నిరోధించే ప్రయత్నం

ముహమ్మద్(స)వారిని తన కంటే తన కుటుంబం కంటే మరియు బంధువుల కంటే ఎక్కువగా ప్రేమించినవారే విశ్వాసులు అవుతారు. అటువంటి విశ్వాసంతో పనిచేసేటప్పుడు సహజసిద్ధంగానే షైతాన్ ప్రభావం వలన శత్రువులు పెరుగుతారు. సత్యానికి ఉన్న బలం ఏమిటో ఇస్లామ్ చూపింది. ఇస్లామ్ చూపిన బాటలోనే 'శాంతిబాట' నడుస్తుంది, విరోధులు ఎన్ని కుట్రలు పన్నినా సరే!

సాంఘిక సంక్షేమ వ్యవస్థయైన 'జకాత్'ను సవ్యంగా నిర్వహించడానికి మరియు బిద్'అత్ వ్యవస్థలను సమాజం నుండి రూపుమాపడానికి 'శాంతిబాట' అల్లాహ్ పేరుతో ఉద్యమించింది. ఫలితంగా అతి తక్కువ కాలంలోనే మన దేశం నుండి మాత్రమే కాక, ఇతర దేశాల నుండి వెబ్ సైట్ ను విజిట్ చేసినవారి నుండి కూడా ప్రశంసలు అందాయి. సకల ప్రశంసలు కేవలం అల్లాహ్ కొరకే.

శాంతిబాట టీమ్

వ్యాసాలు వ్రాయడం దగ్గర నుండి పోస్టాఫీసుకు పత్రికలు అందించే వరకు, ఎవరు చేయగలిగిన పని వారు చేస్తారు. మన శరీరంలో వివిధ భాగాలు వివిధ పనులు చేస్తాయి. మన దేహంలోని ప్రతీ భాగమూ మన కిష్టమైనదే. శాంతిబాట టీమ్ కూడా అదే విధంగా కలిసి పనిచేస్తుంది. అందుకే ఏ వ్యాసానికి కూడా వ్యాసకర్త పేరు ఉండదు. ఎందుకంటే ఇది వ్యక్తిగత ప్రతిష్ట కోసం ఏర్పాటు చేసింది కాదు. కేవలం పరలోక ప్రయోజనం కోసం! అదే విధంగా పాఠకుల అభిప్రాయాల శీర్షికలో కూడా ఏ పాఠకుని పేరు కూడా ఉండదు. 'శాంతిబాట'ను ప్రశంసిస్తూ వచ్చే అభిప్రాయాలే ఎక్కువ. వాటిలోని దాదాపు 90 శాతం అభిప్రాయాలను ప్రచురించడం లేదు. అల్లాహ్ అనుగ్రహంతో నడిచే పత్రికకు ప్రశంసలు అందడంలో ఆశ్చర్యమేముంది!

- పూర్వం దాయాలుగా పనిచేసిన కొందరు, 'శాంతిబాట' చదివాక తమను తాము సంస్కరించుకుని మారినట్లు చెప్పారు. ప్రస్తుతం వారు కష్టపడి పనిచేసుకుంటూ వారికి వీలైన స్థాయిలో సత్యాన్ని ఇతరులకు తెలియజేస్తున్నారు.
- 'దేవుడు' అని అంటూ ఉండేవాళ్ళమని, శాంతిబాట చదివాక అల్లాహ్ అని అంటున్నామని సంతోషంగా చెప్పారు కొందరు.
- జకాత్ ను అల్లాహ్ ఆదేశించినట్లు ఇస్తున్నామని కొందరు తెలియజేశారు.
- కొందరు ఇతర ధర్మాల వారితో వాదనలు ఆపేశారు.
- 'ఇస్లామ్ టెర్రరిజం' అంటూ మానసికంగా వేధించే వారు, 'శాంతిబాట' పాఠకుల దగ్గరకు రావడానికి ఇప్పుడు సిగ్గు పడుతున్నారు. ఎందుకంటే మా పాఠకుల దగ్గర శాంతిబాట అందించిన ఆధారాలు ఉన్నాయి.

- ఏదైనా ఒక పాఠ్య పుస్తకంలో ఇస్లామ్ గురించి చెడుగా ఎవరైనా వ్రాసినా లేక ఒక న్యూస్ పేపర్‌లో ఎవరైనా వ్రాసినా, దానికి సమాధానం చెప్పడానికి 'శాంతిబాట' మాత్రమే ముందుకు వస్తుందనే నమ్మకం నేడు ఎందరిలోనో కలిగింది.
- ధర్మం పేరుతో జరిగే ఏ తప్పునైనా నిలదీసి అడగ గలుగుతున్నారు. ఎందుకంటే ముహమ్మద్(స)వారి బోధనలు పూర్తి వివరాలతో వారి దగ్గరున్నాయి. ఆధారంగా వాటిని చూపించ గలుగుతున్నారు. కొన్ని హదీస్‌లను ఒరిజినల్ అరబీలో కూడా అందిస్తూ వచ్చాము.
- అల్లాహ్‌ను మరియు ఆయన సందేశహరుడిని ప్రేమించేవారు, వారు ఏ జమాత్‌కి చెందినవారైనా సరే, 'శాంతిబాట'ను ఆదరిస్తున్నారు.
- శాంతిబాట చదివితే వివిధ జమాత్‌ల మధ్య ఏర్పడిన అగాధాలు తొలగిపోతాయని భయపడి, కొందరు స్వార్థపరులు మసీద్‌లకు తిరుగుతూ 'శాంతిబాట'ను చదవ వద్దని ప్రచారం చేస్తున్నారు.
- ముహమ్మద్(స)వారు బోధించిన ప్రకారం ఇంతవరకూ ముస్లిమ్ సమాజానికి ఇస్లామ్ పేరుతో నష్టం కలిగించేవారి పేర్లు పత్రికలో వెల్లడించ లేదు. ఇది భయంతో ఎంతమాత్రం కాదు. భయపడ వలసిన అవసరం మాకు లేదు. ప్రవక్త(స)వారు నేర్పిన సహనం అది. వారు కూడా మారవచ్చు అనే ఆశ కూడా ఉంది, ఇన్నాఅల్లాహ్. కాని బహిరంగంగా 'శాంతిబాట' పత్రికపై దుష్ప్రచారం చేస్తే చట్టపరంగా తగిన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఎందుకంటే 'శాంతిబాట' RNI, New Delhi రిజిస్ట్రేషన్ కలిగి ఉన్న న్యూస్ పేపర్.
- శాంతిబాట ఎవరి నుండి ఆర్థిక సహాయాన్ని కొరడం లేదు. సత్యాన్ని ప్రజల కందించడంలో సహకరించాలనుకునే వారు, 'శాంతిబాట'ను మరికొందరిచే చదివింపజేయండి.
- జకాత్ స్వీకరించని పత్రిక : శాంతిబాటకు జకాత్ ఇవ్వబోయిన వారితో 'జకాత్ తీసుకునే అర్హత పేదవారికి మాత్రమే ఉందని చెప్పి' సున్నితంగా తిరస్కరించడం జరిగింది.

మన ముందున్న సమస్యలు

పత్రికల మరియు పుస్తకాల ఆశయాలు వేర్వేరుగా ఉంటాయి. పత్రికలు సత్యాన్ని వివరించడమే కాకుండా, దానిని విశ్లేషిస్తూ ప్రజలను ఆలోచింప చేయడానికి ప్రయత్నించాలి. ఒకే సమస్య అన్ని చోట్లా ఒకే విధంగా ఉండదు. ఈ సమస్యలపై విశ్లేషణ మరియు పరిష్కారం ఇస్లామ్ (శాంతి) వెలుగులో ఉండాలి. వాటిని పెద్దగా చదువుకోని వ్యక్తి కూడా అర్థం చేసుకోగలగాలి.

ఇస్లామ్ విద్యకు అత్యంత ప్రాధాన్యత నిచ్చింది. ముస్లిమ్‌లలో చదువుకునే వారి సంఖ్య పెంచాలి. ఎందరో చిరు వ్యాపారులు నైపుణ్యం ఉన్నా, పెట్టుబడి లేక పైనాన్స్ చేసేవారిపై ఆధారపడి ఎక్కువ వడ్డీలు చెల్లిస్తున్నారు. వారికి వడ్డీ లేని అప్పుద్వారా ఆర్థికంగా సహకరించాలి. హలాల్ వ్యాపారం చేసి నష్టపోయిన వారికి వీలైనంత సహాయాన్ని అందించాలి.

మీడియాలో ఇస్లామ్‌పై దుష్ప్రచారం చాలా జరుగుతుంది. తత్ఫలితంగా ముస్లిమ్ విద్యార్థులు, యువకులు సమాజంలో వివక్షను ఎదుర్కొంటున్నారు. సున్నిత మనస్సులైన వారు మానసిక వేదనకు గురౌతున్నారు. వీరందరికీ సత్యం తెలియాలి. సున్నితంగా వారు ఇస్లామ్‌పై చేయబడిన ఆరోపణలను తిప్పికొట్టి, ఇస్లామ్ ఎంత గొప్ప శాంతి ధర్మమో వివరించేలా ఉండాలి. వారు సమాజంలో సగర్వంగా తిరగగలిగేలా చేయాలి. మా దృష్టి కేవలం వీటిపైన మాత్రమే!

జమాత్‌ల మధ్య ఉన్న చిన్న చిన్న సూక్ష్మ బేధాలు ఈ పత్రికలో ఇన్నా అల్లాహ్ కానరావు. 'శాంతిబాట'పై ఏదో ఒక 'జమాత్' ముద్ర వేయడానికి ఎన్నో రకాలుగా ప్రయత్నిస్తున్నారు. మరోక్కసారి చెబుతున్నాం, ఇది కేవలం అల్లాహ్ మరియు ఆయన సందేశహరుడిని ప్రేమించే వారిది.

ప్రతీ ముస్లిమ్ కుటుంబం తమ పిల్లలకు ధర్మం గురించి తెలియజేయాలి. వారి భవిష్యత్తు బాగుంటుంది. ప్రతీ రోజూ ఖుర్ఆన్ అర్థం చేసుకుంటూ చదవండి.

శాంతిబాట పత్రికపై జరుగుతున్న అతి పెద్ద దుష్ప్రచారం ఏమిటంటే, ఈ పత్రిక దావాకు వ్యతిరేకం అని.

శాంతిబాట దావాకు ఎంతమాత్రం వ్యతిరేకం కాదు.

దావా ప్రతీ ముస్లిమ్‌పై ఫర్జ్‌గా ఉంది. ప్రతీ ముస్లిమ్ ముహమ్మద్(స)వారి ఉత్తమ నడవడికను అనుసరించి

దావా చేయాలని మొదటి నుండి కోరుతున్నాము. పాఠకులకు ఆ విషయం స్పష్టంగా అర్థమైంది.

తమ స్వార్థం కోసం కొందరు అవినీతిపరులు ఓ వ్యాపారంలా ఏర్పాటు చేసుకున్న నేటి దావా వ్యవస్థను మాత్రమే బిద్'ఆత్ వ్యవస్థగా చెప్పడం జరిగింది. దుష్ప్రచారాలు చేసేవారు 'సత్యాన్ని' ప్రచారం చేస్తారని నమ్మడం ఓ భ్రమ.

సంవత్సర చందా ఈ రమదాన్ నెలలో పంపమని విజ్ఞప్తి

మరో సంచికతో మూడవ సంవత్సరం కూడా పూర్తి అవుతుంది. సంవత్సరం పూర్తి అవుతున్నా సరే కొందరు ఇంకనూ చందా పంపలేదు. వారు 3వ సంవత్సరం మరియు రాబోయే సంవత్సరానికి కలిపి రూ. 400/-లు ఈ రమదాన్ నెలలో పంపమని కోరుతున్నాము. ప్రతీ ఒక్కరికీ ఫోన్ చేసి చెప్పలేము.

“... విశ్వాసి (మోమిన్) తప్ప ఎవరూ స్వర్గంలో ప్రవేశించ లేరు ...”

(నసాయీ, సహీహ్ హదీస్ 4997, పుస్తకం 47, అధ్యాయం 7, సంపుటి 6)

కాబట్టి ప్రతీ ముస్లిమ్ ముందుగా మోమిన్ కావాలి

అబూహురైరా(రజి) ఉల్లేఖనం. అల్లాహ్ యొక్క సందేశహారులు(స) చెప్పారు : “ఎవరి చేతులలో నా ప్రాణముందో ఆయన సాక్షి! మీలో ఎవరూ విశ్వాసి కారు అతను నన్ను తన తండ్రి మరియు తన పిల్లల కంటే ఎక్కువగా ప్రేమించనంత వరకు”

(సహీహ్ బుఖరీ, 14, పుస్తకం 2, అధ్యాయం 8, సంపుటి 1)

అనస్(రజి) ఉల్లేఖనం. ప్రవక్త(స) చెప్పారు : “మీలో ఎవరికీ విశ్వాసం లేదు అతను తన తండ్రి, తన పిల్లలు మరియు అందరికంటే ఎక్కువగా నన్ను ప్రేమించ నంతరకూ.”

(సహీహ్ బుఖరీ, 15, పుస్తకం 2, అధ్యాయం 8, సంపుటి 1, నసాయీ, సహీహ్ హదీస్, 5016, పుస్తకం 47, అధ్యాయం 19, సంపుటి 6)

అనస్(రజి) వారి మరొక ఉల్లేఖనం (నసాయీ, సహీహ్, 5017). ప్రవక్త(స) చెప్పారు :

“మీలో ఎవరికీ విశ్వాసం లేదు అతను తన కుటుంబం, తన ఐశ్వర్యం మరియు అందరికంటే ఎక్కువగా నన్ను ప్రేమించ నంతరకూ.”

అల్లాహ్ మరియు పరలోకాన్ని విశ్వసించే జనులలో (మోమిన్లలో)
అల్లాహ్ మరియు ఆయన సందేశహారుణ్ణి వ్యతిరేకించే వారిని ప్రేమించటాన్ని
నీవు ఎన్నడూ చూడలేవు.

ఆ వ్యతిరేకించేవారు, తమ తండ్రులైనా లేదా తమ కుమారులైనా లేదా
తమ సోదరులైనా లేదా తమ కుటుంబంవారైనా సరే!

అలాంటి వారి హృదయాలలో

ఆయన విశ్వాసాన్ని స్థిరపరిచాడు. (ఖుర్ఆన్ 58:22)

సకల లోకాలకు కారుణ్యమే
ముహమ్మద్(స)

మన దేశంలో సేకరించబడుతున్న జకాత్ సుమారు 15 వేల కోట్ల రూపాయలుగా అంచనా వేయబడింది.

(15వేల కోట్ల కంటే ఎక్కువే సేకరించబడుతుందని అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. కాబట్టి దీనిపై సర్వ జరిపి మరియు వాస్తవాలను వెలుగులోకి తీసుకురావాలి)

జకాత్ పంపకం :

1. బంధువులలోని పేదవారికి, అడుక్కునేవారికి	(25 నుండి 30 శాతం)	3750 నుండి 4500 కోట్లు
2. మదరసాలకు	(50 నుండి 60 శాతం)	7500 నుండి 9000 కోట్లు
3. కొన్ని దావా సంస్థలకు, ట్రస్ట్లకు	25 శాతం	3750 కోట్లు
మన దేశంలో మొత్తం మదరసాల సంఖ్య (చిన్నవి మరియు పెద్దవి కలిపి)		సుమారు 35,000
చదువుతున్న విద్యార్థుల సంఖ్య		సుమారు 15 లక్షల మంది

శతాబ్దాల క్రితం ప్రపంచంలో
 అత్యున్నత
 విద్యా నిలయాలుగా
 పేరుగాంచిన
 మదరసాల వైభవాన్ని తిరిగి
 తీసుకురావాలి. అందుకొరకు
 అందరూ కృషి చేయాలి

నిజంగా 7500 కోట్ల రూపాయలు ఈ మదరసాలకు అందితే, ఈ 15 లక్షల మంది విద్యార్థులలో ప్రతి ఒక్కరిపై 50,000 రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నట్లు అవుతుంది. ఒకవేళ 9000 కోట్లు చేరితే ఒక్కో విద్యార్థిపై రూ. 60,000 ఖర్చు చేసినట్లు అవుతుంది. అంటే ఒక నెలకి ఒక్కొక్క విద్యార్థి కోసం మదరసాలు రూ. 4,166/- ఖర్చు చేస్తున్నాయా ! చాలా మదరసాలలో పాఠం చెప్పే టీచర్ జీతం కేవలం రూ. 3,000/- టీచర్ జీతం కంటే ఒక విద్యార్థిపై పెట్టే ఖర్చు ఎక్కువా? సగటున మనదేశంలో ఒక విద్యార్థికి ఒక సంవత్సరానికి మదరసాలో చదవడానికి అయ్యే ఖర్చు 10 వేల రూపాయలు. అంటే 15 లక్షల మంది విద్యార్థులకు అవసరమయ్యేది కేవలం 1500 కోట్లు మాత్రమే (స్వల్పం జీతాలు మరియు భవనాల అద్దెతో కలిపి) మరి మిగతా 6000 కోట్లు ఏమౌతున్నాయి?

ముఖ్య గమనిక:

మదరసాలకు, దావా సంస్థలకు, దాయాలకు
 సామైటీలకు, జీతాల చెల్లింపు కొరకు,
 లైబ్రరీలకు, మసీద్లకు, టి.వి. ఛానళ్లకు,
 పబ్లిషర్లకు, పుస్తకాలకు మొన్న వేచికొరకూ
 జకాత్ ఇవ్వకండి.

కేవలం అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్లో
 ఆదేశించిన 8 రకాల వ్యక్తులకు
 మాత్రమే జకాత్ ఇవ్వాలి

జకాత్ తీసుకోకుండానే మదరసాలు నడపవచ్చు.

జకాత్ సొమ్ము కోసమే మదరసాలను నడపవలసిన అవసరం లేదు.

దారిద్ర్య రేఖకి (పేదరికానికి) ఎగువున ఉన్న ప్రతీ ముస్లిమ్ నెలకు కేవలం 11 రూ॥లు అందిస్తే చాలు. అన్ని మదరసాలను నడపవచ్చు.

www.saanthibaata.net

కొందరు అవినీతి ఆలిమ్లు మరియు దాయాలు దుష్ప్రచారం

చేస్తున్నట్లు శాంతిబాట మదరసాలకు వ్యతిరేకం కాదు.

మదరసాల పేరుతో జకాత్ను దోచుకునేవారికి మాత్రమే వ్యతిరేకం

23 దేశాలలోని తెలుగు పాఠకులచే వీక్షించబడుతున్న
 తెలుగు ఇస్లామీయ వెబ్సైట్